

ROMÂNIA

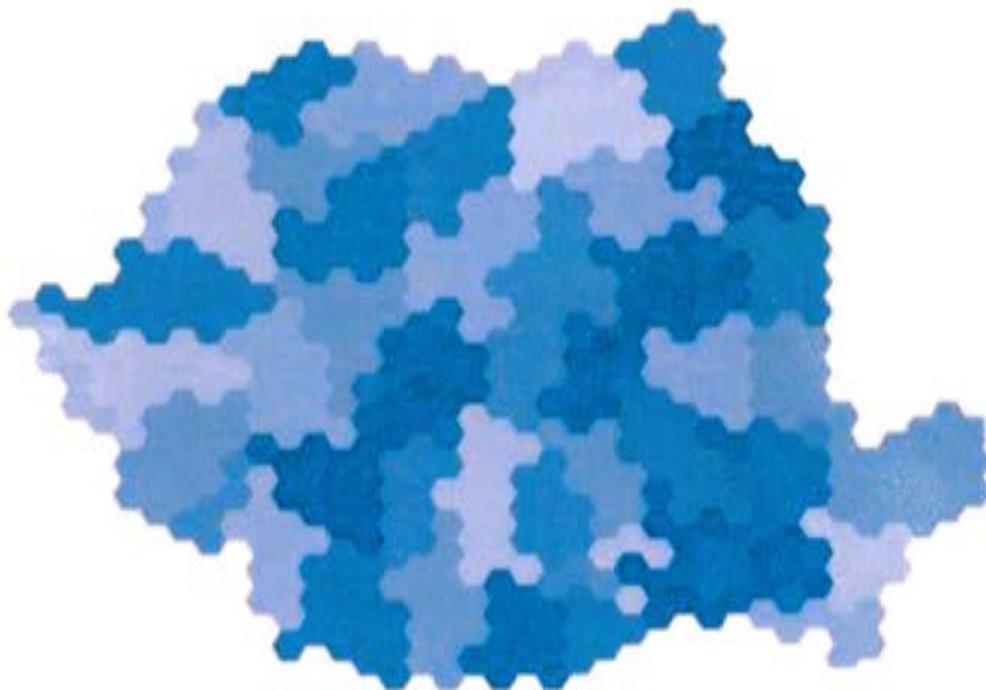
Acord privind Serviciile de Asistență Tehnică Rambursabile
pentru Politică Urbană a României (P171176)

POLITICA URBANĂ
A ROMÂNIEI

LIVRABIL 4

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ZONEI URBAŢE CRAIOVA 2021 - 2030

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE,
DEZVOLTĂRII ŞI ADMINISTRĂRII

THE WORLD BANK
IBRD - IDA | WORLD BANK GROUP

ROMÂNIA

Acord privind Serviciile de Asistență Tehnică Rambursabile
pentru Politica Urbană a României (P171176)

LIVRABIL 4. STRATEGII DE DEZVOLTARE URBANĂ PILOT

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ZONEI URBALE CRAIOVA 2021 - 2030

Iunie 2021

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE,
DEZVOLTĂRII ȘI ADMINISTRĂȚIEI

WORLD BANK GROUP

*Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin intermediul
Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020*

CLAUZĂ DE LIMITARE A RESPONSABILITĂȚII

Prezentul raport este un produs al Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare/Banca Mondială. Constatările, interpretările și concluziile exprimate în acest document nu reflectă în mod obligatoriu părerile Directorilor Executivi ai Băncii Mondiale sau ale guvernelor pe care aceștia le reprezintă. Banca Mondială nu garantează acuratețea datelor incluse în prezentul document.

DECLARAȚIE PRIVIND DREPTURILE DE AUTOR

Materialele din această publicație sunt protejate prin drepturi de autor. Copierea și/sau transmiterea anumitor secțiuni din acest document fără permisiune poate reprezenta încălcarea legislației în vigoare.

Pentru permisiunea de a fotocopia sau retipări orice secțiune a prezentului document, vă rugăm să trimiteți o solicitare conținând informațiile complete la: (i) Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (Str. Apolodor nr. 17, București, România); sau (ii) Grupul Banca Mondială în România (Strada Vasile Lascăr, nr. 31, et. 6, Sector 2, București, România).

Prezentul raport a fost transmis în luna iunie 2021, în cadrul Acordului privind Serviciile de Asistență Tehnică Rambursabile pentru *Politica Urbană a României (P171176)*, semnat la data de 29 noiembrie 2019 între Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Acesta face parte din Livrabilul 4 în cadrul acordului menționat mai sus - *Strategii de dezvoltare urbană Pilot*.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ZONEI URBANE CRAIOVA 2021 - 2030

SECȚIUNEA 1: CONTEXT STRATEGIC

- 1.1. Rolul strategiei integrate de dezvoltare urbană
- 1.2. Concepte cheie și tendințe internaționale, regionale și locale
- 1.3. Strategii relevante la nivel național, regional și local
- 1.4. Procesul de consultare și implicare a factorilor interesați

SECȚIUNEA 2: ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI CONTEXTUL URBAN

2.0. Unitatea spațială de analiză

2.1. Profil socio-demografic

- Structura demografică
- Mișcarea naturală și migratorie a populației
- Zone dezavantajate din punct de vedere socio-economic și incluziune socială

2.2. Profil economic

- Context economic național, regional și județean
- Mediul și dinamica antreprenorială
- Motoare economice și potențial de specializare
- Atragerea de investiții, servicii și infrastructura suport pentru afaceri și inovare
- Cercetare-dezvoltare-inovare
- Piața forței de muncă

2.3. Profil spațial și funcțional

- Rețeaua de localități
- Zonificare funcțională
- Identificarea dinamicilor spațiale și a zonelor de dezvoltare
- Spațiul public și resursele de patrimoniu cultural și antropoc
- Locuirea la nivelul zonei urbane funcționale Craiova

2.4. Regenerare Urbană

2.5. Infrastructura de transport și mobilitate

- Conectare la coridoarele majore de transport existente și propuse
- Accesibilitate rutieră
- Starea drumurilor

- Parcare
- Accesibilitate ferată
- Accesibilitate aeriană
- Infrastructura pentru deplasări nemotorizate
- Transportul în comun
- Transport intermodal
- Siguranța în trafic
- Transportul de mărfuri

2.6. Echiparea tehnico-edilitară

- Alimentare cu apă potabilă
- Rețeaua de canalizare
- Managementul deșeurilor
- Infrastructura de producere, transport și distribuție a energiei electrice
- Iluminatul public
- Infrastructura de telecomunicații și telefonie

2.7. Servicii publice

- Infrastructura și serviciile de educație
- Infrastructura și serviciile de asistență socială
- Infrastructura de sănătate și serviciile medicale
- Infrastructura și serviciile culturale
- Infrastructura și serviciile pentru tineret
- Infrastructura și serviciile pentru sport și agrement

2.8. Mediu și schimbări climatice

- Caracterizarea capitalului natural
- Rezervații naturale și arii protejate
- Calitatea factorilor de mediu și poluarea (apă, aer, sol)
- Schimbări climatice și riscuri de mediu

2.9. Profil și capacitate administrativă

- Administrația publică locală și structurile asociative existente
- Bugete locale (execuție bugetară, bugete operaționale, fonduri atrase)
- Investiții
- Resurse umane și materiale
- Servicii publice digitale și relația cu cetățenii

2.10. Smart City

2.11. Analiza SWOT

SECȚIUNEA 3: VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE

3.1. Fundamentarea formulării viziunii și obiectivelor strategice

- Principii de planificare integrată
- Concept de dezvoltare spațială
- Aspecte cheie în formularea obiectivelor de dezvoltare
- Stadiul implementării documentațiilor existente

3.2. Viziunea 2030

3.3. Obiective strategice și specifice de dezvoltare

- Matricea coordonării analizei diagnostic cu obiectivele de dezvoltare

SECȚIUNEA 4: PORTOFOLIUL DE PROIECTE

4.1. Lista de proiecte prioritare

- Proiecte care intră în sarcina autorităților centrale
- Proiecte care intră în sarcina autorităților județene sau a companiei de apă
- Proiecte de interes metropolitan, care vor fi implementate în parteneriat între autoritățile locale
- Proiecte de investiții de capital de interes municipal, care vor fi implementate de Primăria Craiova
- Proiecte care vor fi implementate de către autoritățile locale din ZUF Craiova

4.2. Lista lungă de proiecte

SECȚIUNEA 5: IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

5.1. Responsabilitățile și planul de acțiune pentru implementarea strategiei

- Plan de management al implementării strategiei la nivelul zonei urbane Craiova

5.2. Sistemul de monitorizare și evaluare

- Plan de monitorizare și evaluare SIDU Craiova
- Indicatori de monitorizare și evaluare

5.3. Managementul Riscurilor

- Managementul riscurilor sociale
- Managementul riscurilor de mediu
- Managementul riscurilor economice
- Managementul riscurilor ce țin de patrimoniu construit
- Managementul riscurilor ce țin de capacitatea administrativă și maturitatea instituțiilor
- Matricea Riscurilor

5.4. Comunicarea cu beneficiarii proiectelor și promovarea strategiei

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Titlul proiectului: Elaborarea politicii urbane ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a zonelor urbane din România

Codul proiectului: SIPOCA 711/ MySMIS 129720

Denumirea beneficiarului: Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației

Data publicării: Iunie 2021

Conținutul acestui raport nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material distribuit gratuit

SECȚIUNEA 1: CONTEXT STRATEGIC

1.1. ROLUL STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE URBANĂ

Strategia integrată de dezvoltare urbană reprezintă unul dintre principalele instrumente de planificare strategică aflate la dispoziția municipiilor, orașelor și zonelor metropolitane, urmărind utilizarea optimă și responsabilă a resurselor disponibile pentru a asigura o coeziune urbană și pentru a maximiza oportunitățile sustenabile de dezvoltare urbană.

Pilonul central al unei Strategii Integrate (SIDU) îl reprezintă viziunea coerentă de dezvoltare - sprijinită de comunitate și factorii implicați în procesul de consultare - care transpune obiective strategice și tematici de dezvoltare în direcții de acțiune, prefigurând apoi un portofoliu concret de proiecte prioritare, cu mecanisme de implementare și surse de finanțare.

Ca instrument de planificare, **elaborarea SIDU are loc cu participarea reprezentanților administrației locale și cu contribuția activă a partenerilor sociali și economici locali**, printr-un proces participativ de bună guvernare care să asigure continuitatea viziunii de dezvoltare pe termen mediu și lung.

Percepția generală cu privire la rolul unui document strategic la nivel urban este strâns legată de necesitatea atragerii fondurilor comunitare (în perspectiva cadrului financiar 2021-2027) și naționale (cu atât mai mult cu cât România urmează să implementeze prima Politică Urbană anul acesta) destinate dezvoltării urbane durabile. **Cu toate acestea, scopul principal al unui SIDU trebuie să privească dincolo de identificarea unor surse de finanțare pentru proiecte locale, aspirând să definească locul și a rolul ocupat de localitate în regiune în perspective de timp medii și lungi**, având la bază un proces constructiv de întărire a planificării integrate.

Conform unui studiu¹ elaborat de Programul URBACT la nivelul a 205 orașe participante din Uniunea Europeană, **cele șase aspecte ale dezvoltării urbane integrate sunt:**

1. *Dezvoltarea urbană durabilă* - acțiunile abordează toți cei trei piloni ai dezvoltării durabile în ceea ce privește obiectivele economice, sociale și de mediu;
2. *Integrarea sectorială* - abordarea întregii game de politici și sectoare de activitate, inclusiv infrastructură, transport, ocupare, educație, spații verzi, locuințe, cultură etc.
3. *Integrarea spațială locală* - coerența acțiunilor în diferite locații din oraș și luarea în considerare a coerenței spațiale generale în interiorul și între locații și cartiere;
4. *Integrarea teritorială* - coerența și complementaritatea acțiunilor și politicilor implementate de localitățile învecinate;
5. *Guvernare pe mai multe niveluri* - acțiunile sunt planificate coerent la diferite niveluri de guvernare, acoperind nivelurile locale (district, oraș), regionale și naționale;
6. *Implicarea părților interesate în implementare* - întreaga gamă de părți interesate relevante sunt implicate în implementarea acțiunilor planificate.

Date fiind circumstanțele în care localitățile urbane din Uniunea Europeană s-au regăsit în anul 2020 – unde pandemia Covid-19 a provocat numeroase consecințe la nivel social, demografic și economic – sunt necesare soluții rapide și eficiente pentru atingerea obiectivelor unei economii competitive, durabile și favorabile incluziunii. Aceste priorități se sprijină reciproc și pot duce la obținerea unui nivel ridicat de ocupare a forței de muncă, de productivitate și de coeziune socială.

Strategia integrată reprezintă un instrument indispensabil în vederea identificării problemelor cu care se confruntă municipiul, plecând de la identificarea proiectelor fundamentale cu care se confruntă municipiul - contextului urban actual. Astfel, în cadrul SIDU, planificarea pe termen mediu

¹ Studiu asupra Planurilor de Acțiune Integrate, URBACT, 2019.

Sursa web: <https://urbact.eu/sites/default/files/ianstudy-finalreport.pdf>

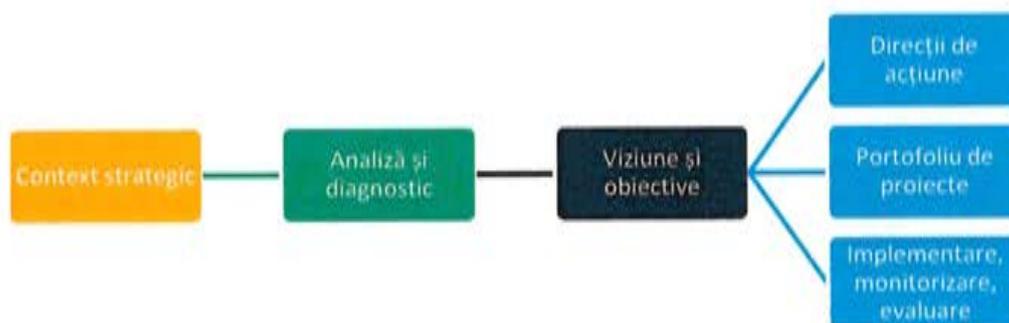
a viziunii și obiectivelor sale vizează consolidarea tuturor aspectelor determinante de dezvoltare urbană – cu integrare verticală-orizontală, analizând și diagnosticând următoarele domenii:

- Profil socio-demografic
- Profil economic
- Profil spațial și funcțional
- Infrastructura de transport și mobilitate
- Echiparea tehnico-edilitară
- Servicii publice
- Mediu și schimbări climatice
- Profil și capacitate administrativă
- O agendă țintită pentru orașele inteligente (Smart City)

După procesul amplu de consultare a tuturor factorilor interesați și de colectare a datelor pentru identificarea clară a contextului actual al municipiului pentru toate dimensiunile specificate anterior, **Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană stabilește viziunea și obiectivele strategice pentru un orizont de timp mediu și lung**, determinând direcții de acțiune clare și portofoliul de proiecte alocate exercițiului financiar multianual.

Desigur, considerând orizontul mare de timp atribuit viziunii și obiectivelor sale, **procesul Strategiei de Dezvoltare Urbană nu se finalizează odată cu elaborarea propriu-zisă a documentului strategic**, ci intră în faza de implementare, monitorizare și evaluare a proiectelor. Principiul dimensiunii multianuale este esențial în implementarea unei SIDU, solicitând astfel autorităților locale să își gestioneze resursele pe un cadru ce se extinde pe durata mai multor exerciții financiare.

Figura 1. Etapele definite ale SIDU

Nu în ultimul rând, asumarea implementării strategiei integrate se efectuează printr-un proces participativ de dezvoltare locală, agregând interesele tuturor actorilor locali pentru a crea premisele unui avantaj competitiv față de alte unități administrativ-teritoriale. Asumarea publică a implementării direcțiilor de dezvoltare de către autoritățile locale generează un mediu stabil și predictibil atât pentru locuitori, cât și pentru potențialii investitori. Transparentizarea proceselor de implementare, monitorizare și evaluare a proiectelor dispuse în strategie conduc la procesul participativ al factorilor interesați, un element esențial în dezvoltarea urbană sustenabilă.

1.2. CONCEPTE CHEIE ȘI TENDINȚE INTERNAȚIONALE, REGIONALE ȘI LOCALE

Dezvoltarea durabilă a unei unități administrativ-teritoriale din România are loc într-un context în care aceasta trebuie să fie corelată în plan vertical cu planuri strategice constituite la nivel european, național, regional și județean. Astfel, unul dintre principalele elemente din procesul elaborării sale îl reprezintă **flexibilitatea viziunii sale strategice, adresată în mod eficient pe planurile ierarhice superioare.**

Pentru a-și atinge obiectivele strategice pe termen mediu, **municipalitățile trebuie să identifice oportunitățile ce îi pot oferi o poziție competitivă pe piața globală, angajându-se în formularea unor politici de dezvoltare orientate către rezultat.**

Filosofia unei planificări strategice orientată către rezultat rezidă în capacitatea unităților administrativ-teritoriale de a identifica avantajele sale specifice, bazate pe cererea actorilor regionali și coroborate cu nevoile comunității sale. În acest mod, proiectele-fanion ale municipalității pe termen mediu pot genera dezvoltarea urbană, utilizând combinații unice de produse și servicii urbane și rurale, incluzând infrastructura, facilitățile de educație și cercetare, mediul economic, turismul, calitatea vieții sau alți factori de atracție.

În urma procesului de planificare, **strategia de dezvoltare pornește de la profilarea teritoriului pe piața regională** (identificând punctele tari, oportunitățile, problemele sau amenințările sale), de la o viziune unanim acceptată și propune politici sectoriale care să conducă la programe și proiecte ce răspund acelei viziuni. Contextul strategic general de elaborare pornește de la o integrare a problematicii acestuia (prezentată în cadrul analizei diagnostic) într-o radiografie teritorială, care vor răspunde priorităților de dezvoltare teritorială națională și ale Uniunii Europene.

La nivel național, formularea prezentei strategii integrate de dezvoltare prezintă **oportunitatea de a fi parte din proiectul pilot al primei Politici Urbane a României²,** elaborată ca instrument de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a zonelor urbane din România. În acest sens, strategia va fi corelată cu agenda comună a autorităților publice de la nivel central, iar seturile sale de măsuri vor fi perfect integrate cu viziunea dezvoltării sustenabile la nivel național.

1.2.1. Contextul internațional

Contextul internațional este determinat de adoptarea de către ONU a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă³, un program de acțiune globală în domeniul dezvoltării cu un caracter universal și care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile (economic, social și de mediu), vizând în egală măsură statele dezvoltate și cele aflate în curs de dezvoltare.

² Politica Urbană este elaborată în cadrul unui proiect de asistență tehnică derulat de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice, și Administrației și Banca Mondială în perioada septembrie 2019 – martie 2022.

³ Obiectivele pot fi consultate aici: <https://sdgs.un.org/2030agenda>

Figura 2. Obiectivele ONU pentru Dezvoltarea Durabilă

Sursa: Website ONU (tradus)

Cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă reprezintă un set de ținte legate de dezvoltarea internațională pe viitor, care stabilesc direcții de acțiune în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a in justiției și protejării planetei până în 2030, după cum urmează:

1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context;
2. Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile;
3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă;
4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți;
5. Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femellor și a fetelor;
6. Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitației pentru toți;
7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern;
8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți;
9. Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației;
10. Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta;
11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile;
12. Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile;
13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor;
14. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă;

15. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate;
16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile;
17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

1.2.2. Contextul european

Contextul european este determinat de propunerea pentru Agenda Teritorială 2030, de Agenda Urbană pentru UE (Pactul de la Amsterdam, 2016), Inițiativa Urbană Europeană (2021-2027), Programul URBACT IV (2021-2027), și Politica de coeziune a UE 2021-2027.

Agenda urbană pentru UE

Agenda urbană pentru UE⁴ se concentrează, în mod special, pe trei piloni ai elaborării și implementării politicilor UE:

1. *O reglementare mai bună* - Se concentrează pe o implementare mai eficientă și mai coerentă a politicilor, legislației și instrumentelor existente ale UE. Legislația UE ar trebui să fie concepută astfel încât să atingă obiectivele la costuri minime, fără a impune sarcini legislative inutile.
2. *O finanțare mai bună* - Va contribui la identificarea, susținerea, integrarea și îmbunătățirea surselor tradiționale, inovatoare și ușor de utilizat pentru zonele urbane, la nivel instituțional relevant, inclusiv din fondurile europene structurale și de investiții (FESI) (în concordanță cu structurile juridice și instituționale deja existente) în vederea implementării eficiente a intervențiilor în zonele urbane.
3. *O cunoaștere mai bună* - Va contribui la îmbunătățirea bazei de cunoștințe privind problemele urbane și la schimbul de bune practici și cunoștințe. Datele de încredere sunt importante pentru portretizarea diversității structurilor și sarcinilor autorităților urbane, pentru elaborarea de politici urbane bazate pe dovezi, precum și pentru furnizarea de soluții adaptate la provocările majore.

Inițiativa Urbană Europeană

Inițiativa Urbană Europeană își propune să consolideze abordările integrate și participative la dezvoltarea urbană durabilă și să ofere o legătură mai puternică cu politicile relevante ale UE și, în special, cu investițiile în politica de coeziune, prin următoarele trei linii de acțiune⁵:

- sprijin pentru consolidarea capacităților orașelor în conceperea politicilor și practicilor urbane durabile într-un mod integrat și participativ și îmbunătățirea proiectării și implementării strategiilor și planurilor de acțiune urbane durabile în orașe;
- sprijin pentru acțiunile inovatoare prin dezvoltarea de soluții inovatoare transferabile și scalabile la provocările urbane;
- sprijin pentru cunoaștere, elaborarea de politici și comunicare.

⁴ <https://ec.europa.eu/futurium/en/urban-agenda-eu/what-urban-agenda-eu>

⁵ (https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2019/03/20-03-2019-european-urban-initiative-post-2020-the-commission-proposal, https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2019/explanatory-memo-european-urban-initiative-post-2020-article-104-5-cpr-proposal-and-article-10-erdf-cf-proposal)

Programul de cooperare URBACT IV (2021-2027)

URBACT este un program dedicat cooperării urbane interregionale, urmărind să consolideze eficiența Politicii de coeziune și astfel, promovarea schimbului de experiență, creșterea capacității și identificarea, transferul și valorificarea practicilor urbane durabile și integrate⁶.

Viitorul program urmărește sprijinirea acțiunilor și completarea inițiativelor suplimentare prevăzute în propunerea de Regulament pentru Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și alte elemente, care sunt relevante pentru contextul urban european, în special Inițiativa Urbană Europeană, Agenda Urbană pentru UE, Acordul Verde al UE și revizuirea Cartei de la Leipzig.

Agenda teritorială a Uniunii Europene 2030

Propunerea pentru Agenda Teritorială 2030 este un document strategic la nivel european care oferă un cadru de acțiune către coeziunea teritorială, aducând în același timp plus valoare printr-o abordare orientată spre implementare și creștere a vizibilității. Agenda teritorială propune șase priorități pentru dezvoltarea teritoriului european, și anume:

- Europa echilibrată – dezvoltare teritorială mai echilibrată, utilizând diversitatea Europei
- Regiuni funcționale – dezvoltare locală și regională și mai puține inegalități între teritorii
- Integrare și dincolo de frontiere – trăind și muncind peste granițele naționale
- Mediu sănătos – medii ecologice de viață mai bune și orașe și regiuni neutre din punct de vedere climatic
- Economie circulară – economii locale puternice și durabile într-o lume globalizată
- Conexiuni durabile – conectivitate digitală și fizică durabilă a teritoriilor

Politica de coeziune a UE 2021-2027

Versiunea modernizată a Politicii de coeziune a Uniunii Europene, principala politică de investiții la nivel european, acoperă domenii precum dezvoltarea urbană, mobilitatea, mediul și dezvoltarea rurală. Versiunea pentru perioada programatică 2021-2027 are la bază următoarele cinci priorități investiționale⁷:

- **O Europă mai inteligentă**, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- **O Europă mai verde**, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- **O Europă conectată**, cu rețele strategice de transport și digitale;
- **O Europă mai socială**, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
- **O Europă mai apropiată de cetățenii săi**, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

De asemenea, Politica de Coeziune are în vedere o abordare mai personalizată a dezvoltării regionale, prin simplificarea pachetului de reguli, un cadru bugetar mai flexibil, eliminarea obstacolelor transfrontaliere și sprijinirea proiectelor interregionale pentru inovare, precum și norme consolidate pentru cele mai performante investiții la nivel de UE.

⁶ (<https://urbact.eu/files/orientations-urbact-post-2020>)

⁷ https://ec.europa.eu/regional_policy/ro/2021_2027/

Tabel 1. Documente strategice sectoriale aplicabile la nivel european

Sectorul	Denumirea documentului strategic
Dezvoltare urbană și teritorială	Inițiativa Urbană Europeană (2021-2027)
	Programul URBACT (2021-2027)
	Declarația de la București – Către un cadru comun pentru dezvoltare urbană în Uniunea Europeană (2019)
	Noua Agendă Urbană (2016)
Dezvoltare sustenabilă	Principalele propuneri ale Comisiei Europene pentru perioada 2021-2027 în domeniul dezvoltării teritoriale și urbane
	Agenda 2030 pentru dezvoltare sustenabilă
Schimbări climatice	Politica UE în domeniul schimbărilor climatice
Protecția mediului	Programul pentru mediu și politici climatice LIFE (2021-2027)
	Pactul ecologic european (European Green Deal)
Dezvoltare economică	Politica UE în domeniul IMM-urilor
	Programul InvestEU (2021-2027)
	Programul privind piața unică
	Investiții într-o industrie inteligentă, inovatoare și durabilă. O strategie reînnoită privind politica industrială a UE
Cultură	O nouă agendă europeană pentru cultură
Turism	Programul Europa Creativă (2021-2027)
	Politica UE în domeniul turismului
Cercetare-inovare	O agendă europeană reînnoită pentru cercetare și inovare – șansa Europei de a-și modela viitorul – COM (2018) 306 final din 15.05.2018
	Program-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa (2021- 2027)
Incluziune socială	Pilonul european al Drepturilor sociale
Educație, tineret, sport	Erasmus, programul de acțiune al Uniunii în domeniul educației, formării, tineretului și sportului (2021-2027)
Guvernanță	Bună guvernanță pentru politica de coeziune. Consolidarea capacității administrative
Energie	Politica UE în domeniul energiei până în 2030
	Politica UE în domeniul energiei până în 2050
Digitalizare	Rețeaua transeuropeană pentru energie (TEN-E)
	Programul Europa Digitală pentru perioada 2021-2027
Transport	Mecanismul pentru Interconectarea Europei (2021-2027)
	CARTE ALBĂ Foaie de parcurs pentru un spațiu european unic al transporturilor – Către un sistem de transport competitiv și eficient din punct de vedere al resurselor
	EUROPA ÎN MIȘCARE. Mobilitate durabilă pentru Europa: sigură, conectată și curată (2018)
	Document de lucru: Cadrul UE pentru 2021-2030 privind politica de siguranță rutieră – Următorii pași spre "Viziune Zero"
Agricultură și dezvoltare rurală	Politica agricolă și de dezvoltare rurală pentru perioada 2021-2027

Sectorul	Denumirea documentului strategic
Cooperare teritorială	Obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) pentru perioada 2021-2027 Programul Transnațional Dunărea 2021-2027 – în lucru (document de poziție)

Sursa: Politica Urbană a României

1.3. STRATEGII RELEVANTE LA NIVEL NAȚIONAL, REGIONAL ȘI LOCAL

1.3.1. Strategii relevante la nivel național

Politica Urbană a României

Politica Urbană reprezintă viziunea de dezvoltare urbană durabilă, incluzivă și rezilientă a României. Ea va stabili o agendă comună a autorităților publice de la nivel central și local pentru îmbunătățirea cadrului de dezvoltare urbană, prin furnizarea unui set de măsuri coerente și prin coordonarea și corelarea domeniilor sectoriale și a diferiților actori.

Politica Urbană vizează următoarele direcții pe care autoritățile naționale le vor aborda, și anume: a) dezvoltare urbană verde și rezilientă; b) competitivă și productivă; c) echitabilă și incluzivă; d) orașe bine guvernate⁸.

De asemenea, cinci „obiective prioritare” au apărut drept cele mai importante pentru realizarea efectivă obiectivelor de mai sus. Acestea au fost selectate luând în considerare aspecte precum efecte multiplicatoare, capacitatea de a genera co-beneficii și contribuția simultană la mai multe dintre cele patru obiective. Aceste cinci obiective prioritare sunt următoarele:

- Obiectivul prioritar 1: Dezvoltarea teritorială durabilă
- Obiectivul prioritar 2: Crearea de orașe inteligente locuibile și climatice prin îmbunătățirea infrastructurii verzi și albastre pentru a atenua și adapta la pericolele urbane
- Obiectivul prioritar 3: Îmbunătățirea activității economice prin furnizarea de medii de viață de calitate, îmbunătățirea oportunităților de muncă și a locațiilor de afaceri bine deservite
- Obiectivul prioritar 4: Îmbunătățirea condițiilor de viață, în special prin extinderea accesului la locuințe și servicii publice
- Obiectivul prioritar 5: Îmbunătățirea capacității publice și a cooperării între jurisdicții și sectoare

În acest sens, a fost identificată o paletă largă de obiective și măsuri asociate la nivel național, pentru a putea fi adaptate și utilizate de toate autoritățile locale pe măsură ce își vor actualiza strategiile integrate de dezvoltare urbană.

Planul de Amenajare a Teritoriului Național

Strategia se coordonează la nivel de obiective și politici sectoriale cu Planul de Amenajare a Teritoriului Național - secțiunile: (I) Rețele de transport, (II) Apă, (III) Zone protejate, (IV) Rețeaua de localități (2014), (V) Zone de risc natural, (VI) Zone turistice.

⁸ Sursa: Politica Urbană a României

PATN reprezintă o bază de amenajare pentru programele sectoriale strategice, determinând scopul și prioritățile pentru dezvoltarea teritorială a țării în relație cu politicile UE. Deși acesta nu este încă în formă finală, autoritățile locale au responsabilitatea de a asigura pentru comunitățile lor o dezvoltare în armonie cu principiile și liniile directoare ale PATN, pe măsură ce secțiunile sunt elaborate.

Strategia de Dezvoltare Teritorială a României. România policentrică 2035. Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și egalitate de șanse pentru oameni

Prin SDTR este stabilit cadrul strategic de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României pe termen lung, necesar pentru sprijinirea și ghidarea procesului de dezvoltare teritorială la nivel național, cu scopul valorificării oportunităților și a nivelului de dezvoltare ale fiecărui teritoriu. Scenariul România Policentrică urmărește, în perspectiva anului 2035, dezvoltarea teritoriului național la nivelul unor nuclee de concentrare a resurselor umane, materiale, tehnologice și de capitaluri (orașe mari/medii) și conectarea eficientă a acestor zone de dezvoltare cu teritoriile europene. În cadrul Strategiei au fost identificate 5 obiective generale și mai multe obiective specifice aferente:

- Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband
- Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive
- Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane
- Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială
- Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială

Strategii sectoriale naționale

Tabel 2. Documente strategice sectoriale aplicabile la nivel național

Sectorul	Denumirea documentului strategic
Dezvoltare metropolitană, urbană și locală	Orașe Magnet – Migrație și navetism în România Orașe Competitive - Remodelarea economiei geografice a României Programul Național de Dezvoltare Locală I și II Criterii de prioritizare îmbunătățite pentru proiectele PNDL Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României – orizonturi 2013-2020-2030
Dezvoltare sustenabilă	Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung
Schimbări climatice	Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013-2020 (2023)
Protecția mediului	Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor 2014-2020 (2023) și Planul Național privind Managementul Deșeurilor
Dezvoltare economică	Strategia Națională pentru Competitivitate 2014-2020 (2023) Strategia națională pentru export a României pentru perioada 2014-2020 (2023)
Cultură	Strategia sectorială în domeniul culturii și patrimoniului național pentru perioada 2016-2022
Turism	Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național al României 2007-2026
Cercetare-inovare	Strategia Națională de Dezvoltare a Ecoturismului în România Strategia Națională pentru Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020 (2023)
Incluziune socială și sănătate	Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020 (2023)

	Strategia pentru Sănătate 2014-2020 (2023)
	Strategia națională pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice 2015-2020 (2023)
	Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020 (2023)
	Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020 (2023)
	Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 2014-2020 (2023)
	Strategia națională "O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități" 2015-2020 (2023)
	Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020 (2023)
Educație, tineret, sport	Strategia Națională pentru Învățarea pe tot Parcursul Vieții
	Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020 (2023)
	Strategia privind modernizarea infrastructurii educaționale 2017-2023
	Strategia pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii
Guvernanță	Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020 (2023)
Energie	Strategia privind mai buna reglementare 2014-2020 (2023)
Digitalizare	Strategia Energetică a României 2016-2030, cu perspectiva anului 2050
	Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România (2023)
Transport	Planul Național de Dezvoltare a Infrastructurii – NGN (Next Generation Network)
	Master Plan General de Transport al României
	Strategia de transport intermodal în România 2020 (2023)
Agricultură și dezvoltare rurală	Strategia pentru Dezvoltarea Sectorului Agro-Alimentar pe termen mediu și lung (orizontul 2020-2030)
Cooperare teritorială	Planul Strategic Național Multianual privind Acvacultură

Sursa: Politică Urbană a României

1.3.2. Propunerile de arhitectură pentru Programele Operaționale 2021-2027

Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ)

Programul Operațional Tranziție Justă își propune să asigure trecerea către o economie neutră din punct de vedere climatic, într-un mod echitabil – care să mențină sau să crească numărul locurilor de muncă din aceste sectoare, bazându-se pe obiective care vizează sprijinirea diversificării economice a celor mai afectate teritorii, măsuri de recalificare și incluziune a muncitorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)

Viziunea Programului Operațional Dezvoltare Durabilă este în concordanță cu obiectivul Uniunii Europene de conservare și îmbunătățire a calității mediului, bazându-se pe obiective care vizează asigurarea coeziunii sociale, economice și teritoriale prin sprijinirea unei economii cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră și prin asigurarea utilizării eficiente a resurselor naturale.

Prin PODD se urmărește finanțarea nevoilor de dezvoltare naționale din următoarele sectoare: adaptarea la schimbările climatice prin creșterea eficienței energetice și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, a soluțiilor de stocare a sistemului energetic; infrastructura de apă și apă uzată; economia circulară; conservarea biodiversității; calitatea aerului; decontaminarea siturilor poluate și managementul riscurilor.

Programul Operațional Transport (POT)

Viziunea Programului Operațional Transport pentru anul 2030 este de a moderniza și extinde infrastructura de transport de pe teritoriul României, în vederea îmbunătățirii conectivității cu restul țărilor din Uniunea Europeană concomitent cu regiunile de dezvoltare ale țării.

Obiectivul general îl reprezintă recuperarea decalajelor de dezvoltare din domeniul infrastructurii de transport, concomitent cu aderarea la politicile europene de transport evidențiate prin Politica TEN-T, Strategia Europa 2020, pachetul „Europa în mișcare” și Master Planul General de Transport al României.

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare propune măsuri în domeniile cercetării, dezvoltării și inovării/specializării inteligente și în domeniul digitalizării, finanțate fie prin granturi, fie prin instrumente financiare cu respectarea regulilor de ajutor de stat, după caz, pentru a răspunde provocărilor identificate la nivel național.

Programul Operațional Sănătate (POS)

Programul Operațional Sănătate 2021-2027 este un document strategic de programare care acoperă o serie amplă de domenii, precum: medical, social, energie, CDI și TIC, obiectivul acestuia fiind de a contribui la strategiile elaborate în domeniile de resort, considerând astfel obiectivele și prioritățile specifice tematice selectate în funcție de nevoile naționale, regionale, județene și locale.

Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)

Programul Operațional Educație și Ocupare prezintă o viziune integrată privind accesul la învățământ și accesul pe piața muncii, propunându-și să modernizeze instituțiile și serviciile oferite pieței muncii, să promoveze participarea echilibrată, după gen, pe piața muncii, să asigure echilibrul dintre viața profesională și cea personală, dar și să ducă la o mai bună adaptare a lucrătorilor la schimbările rapide de pe piața muncii.

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială are o importantă componentă socială, cu mai multe obiective, precum: creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, creșterea calității serviciilor sociale, reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile, creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile, creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ.

De asemenea, POIDS se adresează unei categorii extinse de grupuri vulnerabile: persoane din mediul rural, familii monoparentale, persoane fără locuință, familii cu o situație materială precară, emigranți, persoane cu dizabilități, vârstnici, victime ale violenței domestice, etc.

Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT)

Programul Operațional Asistență Tehnică are drept scop continuarea abordării din perioada 2014-2020, respectiv finanțarea din POAT a măsurilor orizontale și a asistenței tehnice pentru programele operaționale gestionate de MFE care nu vor avea axă proprie de asistență tehnică, respectiv PODD, POCIDIF, POS, POIDS și POAT. Acest mecanism permite implementarea eficace a asistenței tehnice, în sensul în care elimină riscul de duplicare a funcțiilor de evaluare, monitorizare, verificare cereri de rambursare și achiziții pentru proiectele de asistență tehnică implementate.

1.3.3. Strategii relevante la nivel regional

Programul Operațional Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027

Strategia⁹ POR Sud-Vest Oltenia reflectă orientările politicii de coeziune a Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027 și a fost elaborată luând în considerare nevoile și provocările existente la nivelul regiunii, precum și concluziile Raportului de țară din 2019 pentru România.

Strategia prezintă 8 axe prioritare, anume:

- Axa prioritară 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
- Axa prioritară 2 - O regiune cu orașe Smart
- Axa prioritară 3 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul
- Axa prioritară 4 - O regiune accesibilă
- Axa prioritară 5 - O regiune educată
- Axa prioritară 6 - O regiune atractivă
- Axa prioritară 7 – Promovarea dezvoltării durabile
- Axa prioritară 8 - Asistență tehnică

Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027

Planul de Dezvoltare Regională (PDR) al regiunii Sud-VEST Oltenia 2021-2027, aflat în consultare publică, reprezintă instrumentul de planificare strategică prin care regiunea își va promova interesele în domeniul economic și social¹⁰.

PDR reprezintă atât o reflectare a nevoilor de dezvoltare a regiunii, în vederea reducerii cât mai rapide a decalajelor existente față de regiunile mai dezvoltate din UE, cât și un instrument de prioritizare a investițiilor în regiune. Planul vizează să stabilească tipurile de investiții ce urmează să fie finanțate din viitoarele Programe Operaționale în concordanță cu prioritățile regiunii și obiectivele specifice.

Strategia de Specializare Inteligentă RIS 3 S-V Oltenia 2021-2027

Strategia de Specializare Inteligentă (RIS3) a regiunii Sud-VEST Oltenia 2021-2027, aflată în consultare publică, are rolul de coordonare a politicilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării în regiune pentru perioada 2021-2027¹¹.

Elaborarea Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă reprezintă o precondiție pentru accesarea finanțărilor europene disponibile în cadrul Obiectivului de politică 1 „O Europă mai inteligentă” aferent noului Politici de Coeziune a UE și se bazează pe parteneriatul regional între ADR Sud-Vest Oltenia și toți actorii cheie regionali.

1.3.4. Contextul la nivelul județului Dolj

Planul de amenajare a teritoriului județean Dolj

Planul de amenajare a teritoriului județean Dolj, aflat în curs de actualizare¹², va avea efecte asupra teritoriului administrativ al județului și reprezintă expresia spațială a programului de dezvoltare socio-

⁹ Documentul poate fi consultat aici: <https://www.adroltenia.ro/programul-operational-regional-sud-vest-oltenia-2021-2027/>

¹⁰ Documentul poate fi consultat aici: <https://www.adroltenia.ro/planul-de-dezvoltare-regionala-2021-2027/>

¹¹ Documentul poate fi consultat aici: <https://www.adroltenia.ro/strategia-de-specializare-inteligenta-ris-3-s-v-oltenia-2021-2027/>

¹² Documentul poate fi consultat aici: http://www.anpm.ro/documents/19431/40398961/PATJ+DOLJ_var1.pdf/500e6298-baf2-4817-ba27-d34eb63dbbd4

economică. Planul de amenajare a teritoriului este instrumentul principal pentru planificarea și monitorizarea dezvoltării economice, a îmbunătățirii cadrului de viață al populației prin intervenția în principalele domenii relevante în plan teritorial.

Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Județului Dolj pentru perioada 2014-2020

Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Județului Dolj pentru perioada 2014-2020¹³ fost elaborată la inițiativa Consiliului Județean Dolj, cu scopul de a deveni principalul instrument de planificare strategică și de orientare a investițiilor pentru instituție, pentru administrațiile publice locale, dar și pentru alte categorii interesate, precum cei din mediul privat, universitar sau non-governamental.

1.3.5. Strategii relevante la nivel local

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Polului de Creștere Craiova

Versiunea precedentă a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Polului de Creștere Craiova, realizată pentru perioada 2016-2020, își propunea „afirmarea în profil regional și național ca un centru important de dezvoltare economică și culturală, devenind un spațiu atractiv pentru locuire prin oferta diversificată de locuri de muncă, servicii publice complexe și de calitate și posibilități variate de petrecere a timpului liber”¹⁴.

Documentul reprezintă punctul de plecare pentru prezenta Strategie Integrată de Dezvoltare Urbană, care continuă sinergia de proiecte și obiective propuse anterior, completându-le cu viziunea strategică adaptată la realitățile globale pentru perioada 2021-2030.

Strategii sectoriale locale (mediu, energie, mobilitate, servicii sociale, digitalizare, etc.)

La nivel local, Municipiul Craiova a elaborat o serie de documente strategice sectoriale, ce pot fi consultate în tabelul de mai jos. Viziunea și obiectivele strategice ale acestor documente vor fi în strânsă corelație cu conținutul prezentei Strategii de Dezvoltare Urbană, menținându-se astfel continuitatea proiectelor și a viziunii de dezvoltare pentru polul de creștere național.

Tabel 3. Documente strategice sectoriale aplicabile la nivel local

Sectorul	Denumirea documentului strategic
Dezvoltare metropolitană, urbană și locală	Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Polului de Creștere Craiova
Protecția mediului	Strategia locală cu privire la dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a serviciului de salubritate în municipiul craiova
Educație, tineret, sport	Strategia Locală de Tineret a Municipiului Craiova 2020-2025
Energie	Planul de acțiune pentru energie durabilă
Transport	Planul de Mobilitate Urbană Durabilă pentru Polul de Creștere Craiova

¹³ Documentul poate fi consultat aici: https://www.cidolj.ro/documente%202015/SDES_Dolj_2014-2020_rev_20_oct.pdf

¹⁴ Sursa: Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Polului de Creștere Craiova

1.4. PROCESUL DE CONSULTARE ȘI IMPLICARE A FACTORILOR INTERESAȚI

Formularea strategiei integrate de dezvoltare urbană este rezultatul unui proces participativ, care implică factorii de decizie, oamenii de afaceri, asociațiile și organizațiile non-guvernamentale, cetățenii, în vederea stabilirii unor direcții prioritare pentru dezvoltarea orașului în orizontul de timp 2021-2030.

Creșterea transparenței și implicarea cetățenilor în luarea deciziilor publice este elementul de bază al unei bune guvernări, angajament asumat de către România prin semnarea Pactului pentru o guvernanță deschisă și o serie de documente legislative. Dincolo de obligativitatea informării cetățenilor cu privire la deciziile administrative, este necesară dezvoltarea unei culturi a dialogului și consultării cetățenilor, al căror rezultat să fie integrat în deciziile care privesc dezvoltarea comunității.

De asemenea, participarea activă a cetățenilor la implementarea și monitorizarea direcțiilor de dezvoltare și obiectivelor prioritare pentru orașul lor este esențială pentru stabilirea unei relații de colaborare eficientă între administrație și cetățeni. Cu cât cetățenii sunt mai implicați în viața orașului lor, cu atât orașul devine mai atractiv, competitiv și dezvoltat.

Asociația Internațională pentru Participarea Publică (IAPP) descrie trei niveluri de participare activă:

- **Implicarea publicului în elaborarea politicilor publice**, un proces gestionat de autorități pentru a se asigura că opiniile diferitelor părți interesate sunt considerate, armonizate și integrate în produsul final.
- **Parteneriatele public-private**, prin care instituția publică se angajează în colaborare și parteneriat cu diferiți actori din comunitate, în fiecare etapă a dezvoltării politicilor publice, de la identificarea și selectarea alternativelor, până la implementarea, monitorizarea și evaluarea acestora.
- **Delegarea responsabilităților legate de implementarea politicilor publice, unor grupuri interesate din comunitate**, care primesc puterea, precum și responsabilitatea de a atinge obiectivele asupra cărora a fost convenit, contribuind la crearea unei comunități puternice.

La baza procesului de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Craiova (2021-2030) au stat o serie de instrumente de consultare publică. Acestea au fost aplicate în toate etapele procesului de elaborare a Strategiei, pentru asigurarea reflectării corecte a nevoilor, provocărilor și obiectivelor prioritare de la nivelul fiecărui sector analizat, în vederea punerii în practică a viziunii de dezvoltare pentru 2030. Astfel, procesul de consultare a fost realizat prin următoarele instrumente:

(1) Cercetare sociologică

Instrumentele de cercetare au inclus Barometrul Urban privind Calitatea Vieții realizat de către Banca Mondială în perioada 1 iulie -15 august 2020, care a utilizat ancheta bazată pe chestionar ca metodă exclusivă de colectare a datelor (telefonice și față în față). Au fost avute în vedere și rezultatele unui sondaj trimis prin e-mail către cele 319 de administrații locale din România, cu 259 de răspunsuri (inclusiv municipiul Craiova), în perioada februarie-martie 2020.

(2) Colectare de provocări și soluții (platforma Citadini.ro, Facebook)

A acțiunile de implicare a părților interesate pentru elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană au inclus și colectarea de provocări și soluții urbane din partea locuitorilor Craiovei prin două platforme online dedicate Politicii Urbane a României (site-ul web citadini.ro și pagina de Facebook - Politică Urbană a României).

(3) **Consultările tematice** au fost realizate cu actori ai societății civile, având ca scop validarea ipotezelor analizei-diagnostic, precum și identificarea problemelor și provocărilor la nivel sectorial și propunerea unor soluții sau idei de proiecte.

(4) **Alte procese consultative**

- Campania de consultare publică *Prioritățile orașului tău* (2019)
- Bugetare participativă
- Dezbateri și consultări pe alte strategii sectoriale

Tabel 4. Procesele de consultări SIDU

Etapele elaborării SIDU	Consultări în cadrul procesului de elaborare a Politicii Urbane	Cercetare sociologică (Barometru Urban)	Colectarea de provocări și soluții (platforma Citadini.ro și Facebook - Politica Urbană a României)	Consultări tematice cu societatea civilă și cetățenii	Alte procese consultative
Analiza situației existente	✓	✓	✓	✓	✓
Formularea priorităților strategice	✓	✓	✓	✓	✓
Identificarea unui portofoliu de proiecte			✓	✓	✓

1.4.1. Cercetarea sociologică

Barometrul Urban privind Calitatea Vieții (2020)

În primă fază, Barometrul Urban privind Calitatea Vieții (Urban Flash) realizat de către Banca Mondială în perioada 1 iulie - 15 august 2020 a oferit informații valoroase privind percepția locuitorilor asupra situației existente la nivelul municipiului Craiova, precum și asupra direcțiilor strategice de dezvoltare. Alături de Craiova, eșantionul a inclus alte 40 de localități urbane, ceea ce a permis o analiză comparativă a rezultatelor cu alte localități urbane similare ca dimensiune și rang. Principalele teme acoperite în sondaj au fost: satisfacția față de viața urbană, percepția privind calitatea mediului și lupta împotriva schimbărilor climatice, percepția cetățenilor despre orașul lor, percepția privind situația personală, probleme și priorități de dezvoltare.

Precizări metodologice:

- Sondajul este reprezentativ la nivel național pentru mediul urban, cu o marjă de eroare statistică de +/-1% pentru un interval de încredere de 99%. Colectarea datelor s-a realizat în sistem mixt: telefonic și față în față.
- Sondajul de opinie a avut un număr de 13.380 respondenți la nivel național, din tot atâtea gospodării; aceste gospodării totalizează 32.978 indivizi cu vârste de peste 15 ani. La nivelul unei gospodării a fost selectat un singur respondent.
- La nivelul fiecărei localități au fost selectați, în funcție de categoria de dimensiune a localității, între 250 și 500 de respondenți. La nivelul municipiului Craiova au fost selectați 400 de respondenți.

- Selecția respondenților s-a realizat pe baza cotelor determinate de ponderea populației pe categorii de vârstă și gen, în conformitate cu prognozele demografice calculate de Institutul Național de Statistică pentru 1 ianuarie 2020.

Rezultatele cercetării sociologice au contribuit la identificarea nevoilor specifice sectoriale și sunt prezentate pe larg în secțiunea Analiza situației actuale. Principalele trei probleme cu care, în opinia cetățenilor, municipiul Craiova se confruntă sunt: Serviciile de sănătate, Poluarea aerului și Locurile de muncă.

Figura 3. Care sunt principalele trei probleme cu care credeți că se confruntă orașul dvs.?

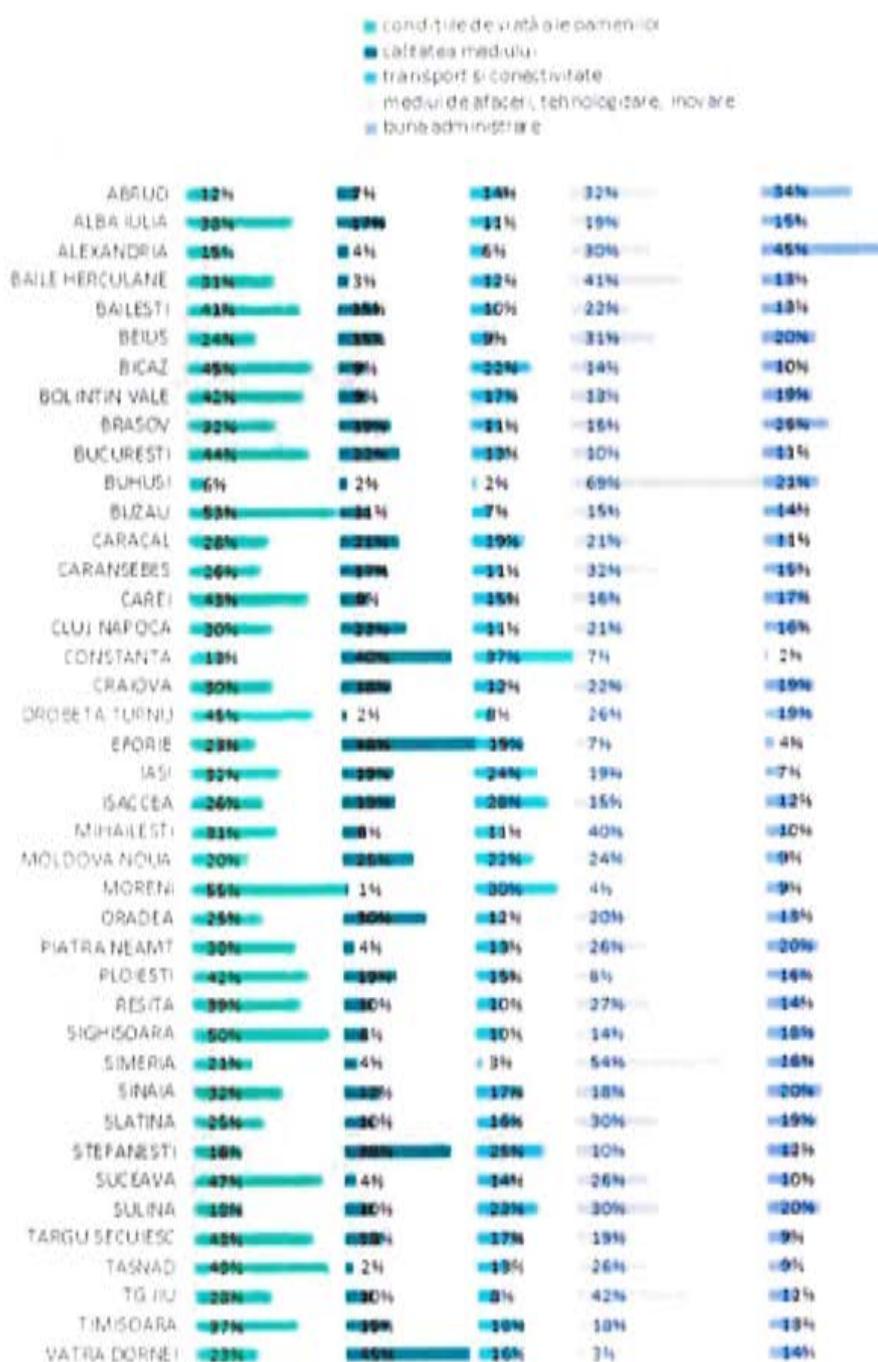

Sursa: Barometrul Urban, 2020

Respondenții au fost invitați să prioritizeze, pentru următorii 10 ani, următoarele cinci aspecte: condițiile de viață ale oamenilor, calitatea mediului, transport și conectivitate, mediul de afaceri, tehnologizare, inovare și buna administrare. La nivelul Craiovei, ierarhia acestora se prezintă astfel:

1. Condițiile de viață ale oamenilor - 30%
2. Mediul de afaceri, tehnologizare, inovare - 22%
3. Buna administrare - 19%
4. Calitatea mediului - 18%
5. Transport și conectivitate - 12%

Figura 4. Care dintre următoarele cinci aspecte credeți ca este cea mai importantă în următorii 10 ani?

Sursa: Barometrul Urban, 2020

O comunitate implicată se construiește pe încredere. La nivel național, implicarea cetățenilor în deciziile administrative și gradul de informare cu privire la documentele strategice locale sunt reduse, fiind recomandate măsuri pentru o mai bună comunicare și

deschidere din partea administrațiilor locale. Simpla încurajare a implicării active nu este o strategie eficientă pe termen lung, dacă nu este urmată de demonstrare a analizării și integrării propunerilor.

Dacă la nivel național, 3% din persoanele intervievate au declarat că au fost implicate/consultate în elaborarea PUG și Strategiei de Dezvoltare Locală, în Craiova procentul este de 5%, fiind printre cele șapte centre urbane care înregistrează ponderi ale implicării cetățenești peste media națională, alături de orașele Sinaia (8%), Iași (7%), Brașov (6%), Suceava (6%), Oradea (6%) și Tg. Jiu (4%). În ceea ce privește gradul de informare al cetățenilor cu privire la prevederile Planului urbanistic general și al Strategiei de dezvoltare urbană, 87,3% dintre respondenții craioveni nu cunosc aceste prevederi.

Astfel, în cadrul procesului de elaborare a Strategiei integrate de dezvoltare urbană pentru 2021-2030 a fost acordată o importanță ridicată creșterii nivelului de implicare cetățenească și gradului de informare al cetățenilor. În acest scop, au fost aplicate o serie de instrumente participative, descrise în continuare, precum și un plan de comunicare (Secțiunea 6.4.) care să asigure o bună informare și un nivel înalt și constant de implicare a cetățenilor în implementarea și monitorizarea strategiei.

1.4.2. Colectarea de provocări și soluții urbane (Citadini.ro, Facebook)

Propuneri digitale – platforma Facebook

Consultarea părților interesate a cuprins și plasarea unui ad prin intermediul paginii de Facebook Politica Urbană a României, instrument de consultare publică pentru elaborarea politicii urbane. Ad-ul a fost setat pentru 30 de zile și a avut ca audiență persoane cu vârsta cuprinsă între 20 și 65+.

Profilul respondenților

Pagina de Facebook Politica Urbană a României a fost lansată în mai 2020 și este deschisă publicului larg. În prezent, platforma are o comunitate de peste 6.000 de urmăritori din toată România, cu o acoperire de peste 200.000 de persoane.

Ad-ul a înregistrat un reach de 20,544, a generat 777 link clicks și a fost targetat atât pentru tineri, cât și pentru persoanele cu vârsta 35 +. Procentul femeilor și al bărbaților care au interacționat cu postarea sunt asemănătoare, diferența fiind de 8% în plus pentru persoanele de sex masculin.

Rezultate

Prin intermediul paginii de Facebook au fost primite peste 150 de propuneri de îmbunătățire a vieții locuitorilor. Datele adunate sunt prezentate în detaliu în **Anexa 2, Tabel 16. Propuneri digitale primite pe Facebook**. Totodată, consultarea a fost realizată cu ajutorul vizualului și mesajului de mai jos.

Figura 5. Vizual și mesaj utilizat prin intermediul platformei Facebook

Ce schimbare vrei în Craiova?

Spune ce proiecte crezi că ar trebui implementate pentru a dezvolta orașul pentru oameni. Primăria Municipiului Craiova, împreună cu Ministerul Dezvoltării și Banca Mondială, pregătesc Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) Craiova 2021-2030 și doresc să reflecte în strategie și proiecte propuse de comunitate.

Headline: Propune soluții urbane pentru Craiova!

Tabel 5. Principalele provocări semnalate de către cetățeni pe Facebook

Principalele provocări semnalate	Calitatea locuirii în spațiile rezidențiale și construirea locuințelor sociale
	Lipsa infrastructurii de bază
	Reconversia spațiilor părăsite
	Îmbunătățirea transportului în comun, dezvoltarea infrastructurii pentru transportul nemotorizat, traficul, pasajele pietonale, parcuri
	Transformarea municipiului într-un Smart City
	Gestionarea deșeurilor
	Buna guvernare a administrației (colaborare, comunicare și transparență)
	Spații verzi și de agrement
	Locurile de muncă
	Extinderea urbană necontrolată

Concluziile propunerilor primite prin intermediul paginii de Facebook au fost analizate în funcție de cei 4 piloni stabiliți în cadrul politicii urbane (Oraș verde și rezilient, Oraș competitiv și productiv, Oraș just și incluziv, Oraș bine guvernat):

- **Oraș verde și rezilient.** Provocările urbane primite pe Facebook au menționat necesitatea îmbunătățirii mobilității urbane prin sprijinirea infrastructurii pietonale, a ciclismului și a sistemelor de transport public. Alte teme dezbătute au fost nevoia de a curăța și extinde spațiile verzi, regenerarea spațiilor publice, gestionarea deșeurilor și rezolvarea problemei de mediu și de locuire, generată de groapa de gunoi. Alte provocări semnalate au fost extinderea urbană necontrolată și lipsa spațiilor verzi.
- **Oraș competitiv și productiv.** Principalul obiectiv al Craiovei a reieșit a fi descurajarea migrației cetățenilor, în special a tinerilor, și atragerea investitorilor străini pentru a putea deveni un oraș competitiv. În plus, viața culturală a orașului ar trebui să fie dezvoltată și să ofere mai multe oportunități de a își petrece timpul liber.
- **Oraș just și incluziv.** Locuitorii au subliniat necesitatea extinderii accesului la infrastructura de bază, în special în zonele marginalizate. În plus, o atenție specială ar trebui acordată construirii spitalului regional.

- **Oraș bine guvernat.** Cetățenii au enunțat ca principale provocări: comunicarea și cooperarea cu părțile interesate, precum și capacitatea administrativă.

Propuneri digitale – platforma *Citadini.ro*

Un alt instrument digital utilizat a fost *citadini.ro*, platforma de conectare și colaborare pentru specialiști și pasionați de dezvoltare urbană și regională din România, prin intermediul căreia, cetățenii pot trimite provocări urbane, precum și sugestii pentru a le aborda și pentru a îmbunătăți calitatea vieții urbane din țară. În ceea ce privește municipiul Craiova, în cadrul platformei au fost colectate 62 de propuneri. Datele adunate sunt prezentate separat, în secțiunea anexe, anexă 3, **Tabel 17. Propuneri digitale primite pe platforma *citadini.ro*.**

Profilul respondenților

Platforma este dezvoltată pentru a încuraja accesul și contribuțiile, prin instrumentele furnizate, atât pentru actorii care lucrează în domenii relevante pentru dezvoltarea politicii urbane (factorii de decizie, planificatorii urbani, economiști, arhitecți etc.), cât și pentru cetățenii interesați de dezvoltarea orașului și grupuri de inițiativă care susțin proiecte urbane.

Tabel 6. Principale provocări semnalate de către cetățeni pe platforma *citadini.ro*

Principalele provocări semnalate	Plan Urbanistic General la nivel de zonă metropolitană
	Investiții în amenajarea râului Jiu
	Dezvoltarea economiei (industrie, turism)
	Îmbunătățirea transportului în comun, dezvoltarea infrastructurii pentru transportul nemotorizat, traficul, zone pietonale, parcuri
	Transformarea municipiului într-un oraș verde și inteligent
	Gestionarea deșeurilor
	Buna guvernare a administrației (colaborare, comunicare și transparență)
	Spații verzi și de agrement
	Dezvoltarea de oportunități pentru a își petrece timpul liber
	Protejarea și renovarea clădirilor de patrimoniu

Rezultate

- **Oraș verde și rezilient.** Planificarea urbană este una dintre problemele majore menționate prin intermediul platformei, precum și mobilitatea urbană. În ceea ce privește transportul, cetățenii au menționat traficul, infrastructura pentru biciclete și parcurile neregulate. Adicional, groapa de gunoi este semnalată ca fiind o altă provocare, care necesită o soluție rapidă.
- **Oraș competitiv și productiv.** Principalele provocări în atingerea acestui obiectiv au reieșit a fi lipsa industriei, economia locală, viața culturală și turismul.
- **Oraș just și incluziv.** Infrastructura de canalizare și lipsa locurilor unde se pot practica sporturi au fost transmise de către cetățeni ca fiind provocările urbane cu care se confruntă.

1.4.3. Consultări tematice

(a) Consultări online cu societatea civilă și cetățenii

Obiectiv

Au fost organizate o serie de consultări online cu diverși actori locali, cu scopul de a implica părțile interesate în procesul elaborării SIDU Craiova 2021-2030, prin identificarea provocărilor, nevoilor existente la nivel local, soluții posibile la acestea, modele de bune practici care ar putea fi replicate la nivelul municipiului, precum și idei de proiecte care necesită a fi implementate.

Metodologie

Maparea părților interesate a reprezentat primul pas în procesul de colaborare cu societatea civilă, sectorul privat, experții locali și mediul academic, urmat de contactarea acestora, prin intermediul emailului sau la telefon, cu scopul de a lansa invitația de a participa la consultările dedicate procesului de dezvoltare a strategiei, asigurând astfel implicarea acestora pe durata întregului proces.

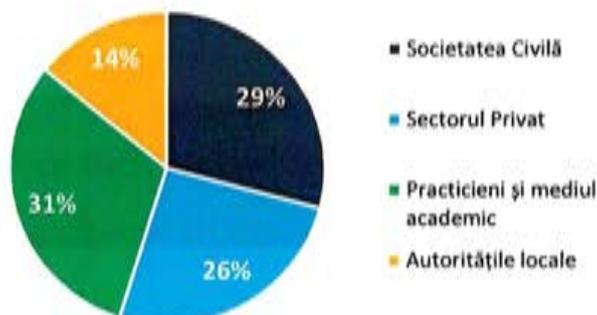
Având în vedere criza actuală de sănătate, generată de virusul COVID-19, și restricțiile aferente, consultările online au fost un substitut necesar celor tradiționale și au fost gândite pe mai multe niveluri, în funcție de etapele procesului de elaborare a strategiei integrate de dezvoltare urbană. Astfel, consultările au fost atât dedicate discuțiilor tehnice și generale cu privire la direcțiile strategiei, cât și organizate pe teme dezbătute în cadrul documentului.

Întâlnirile s-au desfășurat într-o formă care a pus pe primul loc generarea de idei din partea participanților și au avut ca obiectiv secundar construirea unui dialog benefic și consolidarea parteneriatelor între părțile interesate.

Profilul participanților

În perioada octombrie 2020-2021, întâlnirile cu actorii locali au avut loc online, cu un total de 13 consultări. Consultările au constat în 13 sesiuni online, care au reunit peste 300 de părți interesate din municipiul Craiova (autoritățile locale, societatea civilă, sectorul privat, experții locali și mediul academic). Procentul fiecărui grup țintă consultat este prezentat în graficul de mai jos.

Tabel 7. Tipul de părți interesate consultate

Tabelul de mai jos prezintă o listă a consultărilor efectuate, împreună cu numărul total de participanți la fiecare consultare.

Tabel 8. Tabel consultări cu societatea civilă și administrația publică locală

Data	Etapă	Denumire întâlnire	Număr participanți	Teme abordate
28.10.20	Analiză diagnostic	Discuție SIDU Craiova 2021-2030 despre transport și mobilitate - ONG	19	Calitatea vieții, transport și mobilitate, buna guvernare, serviciile sociale și de sănătate.
11.11.20	Analiză diagnostic	Discuție proiecte SIDU Craiova 2021-2031 ONG	21	Migrația tinerilor, locuri de muncă, activități/spații pentru petrecerea timpului liber, bugetarea participativă, transport și mobilitate, infrastructura de sănătate, digitalizarea serviciilor publice, brand de oraș.
05.11.20	Analiză diagnostic	Discuție SIDU Craiova 2021-2031 despre educație - ONG	15	Educația, gestionarea deșeurilor, infrastructura de sănătate, promovarea activităților fizice.
02.01.21	Analiză diagnostic	Discuție SIDU Craiova 2021-2031 despre educație - autoritățile locale	22	Discuție tehnică.
23.02.21	Portofoliul de Proiecte	Discuție SIDU Craiova 2021-2030 despre utilități și servicii	43	Îmbunătățirea serviciilor publice, gestionarea deșeurilor, extinderea și renovarea aeroportului, e-mobility, transport zonă metropolitană, producerea de energie verde, infrastructură video pentru securitate, îmbunătățirea rețelei fluviale, modernizarea piețelor.
24.02.21	Portofoliul de Proiecte	Discuție SIDU Craiova 2021-2030 despre economie, cercetare și inovare	35	Transparentizarea procesului de colaborare cu mediul privat printr-o platformă digitală, construirea parcului IT, finanțări, infrastructura necesară dezvoltării sectorului IT, formarea forței de muncă, eficientizarea iluminatului public, parteneriate între administrație și societatea civilă, parcuri industriale, mobilitate urbană, incubator de afaceri, comunicarea priorităților orașelor către toate părțile interesate.
25.02.21	Portofoliul de Proiecte	Discuție SIDU Craiova 2021-2030 despre servicii publice	47	Nevoile persoanelor cu dizabilități, infrastructura serviciilor sociale, secții ATI oncologie, digitalizarea spitalului de urgență, proiecte pentru renovarea spitalelor, renovarea clădirilor din sistemul educațional, eficientizarea energiei electrice a unităților de învățământ, programe de combaterea discriminării, abandonului școlar și integrarea persoanelor în societate, infrastructura sportivă, centru de afaceri pentru întreprinderile sociale, spațiile verzi și viața culturală a orașului.
26.02.21	Portofoliul de Proiecte	Discuție SIDU Craiova 2021-2030 despre mediu	26	Reabilitarea rețelelor termice, strategia pe managementul deșeurilor, conservarea zonelor naturale, crearea de noi zone verzi, energie verde, stimularea oamenilor să recicleze, piste de biciclete, regenerarea urbană, spații verzi și publice.
02.03.21	Portofoliul de Proiecte	Discuție SIDU Craiova 2021-2030 despre tineret, sport și cultura	30	Finanțări pentru cultură, infrastructură de colectare a materialelor reciclabile, lărgirea perdelei forestiere, parcări, antreprenoriatul cultural, implicarea tinerilor, centru de tineret, spații

04.03.21	Portofoliul de Proiecte	Discuție SIDU Craiova 2021-2030 despre regenerare urbană și calitatea locuirii	23	dedicate activităților sportive, comunicarea dintre administrație și părțile interesate, digitalizarea procedurii de depunere a proiectelor, spații de cazare pentru participanții la diferite concursuri sportive. Implicarea arhitecților și urbanistilor în realizarea SIDU, parcuri subterane și supraterane, regenerare urbană, parteneriate între universitate și administrație, digitalizarea serviciilor, reciclarea gunoaielor, mobilitate urbană, piste de bicicletă, dezvoltarea de noi drumuri județene.
05.03.21	Portofoliul de Proiecte	Discuție SIDU Craiova 2021-2030 despre capacitate administrativă și buna guvernare	23	Extinderea și modernizarea aeroportului, digitalizarea serviciilor oferite de poliția locală, guvernanta participativă, implicarea mai multor vectori de dezvoltare, traininguri pentru personalul administrației, accesarea de fonduri europene, fructificarea digitalizării în folosul cetățenilor și al mediului privat.
11.03.21	Portofoliul de Proiecte	Discuție SIDU Craiova 2021-2030 cu OAR	25	Discuție tehnică
16.03.21	Portofoliul de Proiecte	Discuție SIDU Craiova 2021-2030 cu reprezentanții CEO	21	Planul de restructurare

Datele adunate sunt prezentate separat. Acestea pot fi găsite în secțiunea Anexe, Anexa1, **Tabel 15. Propuneri primite în cadrul consultărilor online.**

Rezultate

Consultările online cu părțile interesate au urmărit să stabilească cum sunt percepute provocările și soluțiile urbane de către societatea civilă, sectorul privat, experții locali și mediul academic din municipiul Craiova și au fost coordonate în jurul celor 4 piloni stabiliți în cadrul politicii urbane (Oraș verde și rezilient, Oraș competitiv și productiv, Oraș just și incluziv, Oraș bine guvernat). Concluziile consultărilor sunt expuse mai jos, în funcție de cei 4 piloni:

- **Oraș verde și rezilient.** Consultările online au evidențiat necesitatea îmbunătățirii mobilității urbane prin sprijinirea infrastructurii pietonale, a ciclismului și a sistemelor de transport public. Alte teme notabile au fost necesitatea de a proteja și extinde spațiile verzi, regenera spațiile publice și rezolva problema de mediu și de locuire, pe care o ridică groapa de gunoi a municipiului. Abordarea acestor provocări reprezintă o parte dintre soluțiile pentru a reduce poluarea aerului, o problemă care a fost, de asemenea, ridicată în mod recurent. În plus față de cele menționate mai sus, participanții au semnalat și următoarele nevoi: gestionarea deșeurilor, modernizarea infrastructurii de apă la nivelul Zonei Metropolitane Craiova, eficientizarea iluminatului, construirea de parcuri sub/supraterane, eliberarea centrului de mașini, nevoia de pasaje care să intersecteze centurile etc.
- **Oraș competitiv și productiv.** Principalul obiectiv al orașelor competitive ar trebui să fie creșterea calității vieții și, prin urmare, descurajarea migrației cetățenilor, în special a tinerilor. Unul dintre mijloacele recomandate pentru construirea unui spațiu de locuit plăcut este crearea de oportunități pentru cultură și agrement, prin reabilitarea patrimoniului cultural, finanțarea vieții culturale a orașului și investiții în spațiul public. Pentru a crește competitivitatea orașului, părțile interesate au sugerat dezvoltarea unei industrii, atragerea

investitorilor, inventarierea spațiilor existente, clădirilor și terenurilor și punerea la dispoziție a acestor date prin intermediul unei platforme digitale (open data), investiții într-un parteneriat cu afaceri mai mici din domeniul IT&C, dezvoltarea infrastructurii necesare sectorului IT, dezvoltarea forței de muncă, conectarea Craiovei și cu Deva, centre de afaceri pentru întreprinderi sociale, dezvoltarea antreprenoriatului cultural, dezvoltarea unui GIS etc.

- **Oraș just și incluziv.** Părțile interesate au subliniat necesitatea extinderii accesului la locuințele și la serviciile sociale, în special în zonele marginalizate. O atenție specială ar trebui acordată infrastructurii de sănătate și de servicii sociale. În acest caz au fost enunțate nevoia de a construi diferite centre sociale de care să beneficieze grupurile vulnerabile și necesitatea dezvoltării sistemului de sănătate (de ex. construirea unui spital de copii, digitalizarea Spitalului de Urgență, extinderea spitalului din Leamna, renovarea și modernizarea secțiilor ATI etc). Alte două mențiuni importante sunt necesitatea centrelor de tineret și nevoia îmbunătățirii infrastructurii unităților de învățământ (de ex. rețeaua de calculatoare trebuie îmbunătățită, clădirile vechi trebuie renovate, echiparea cu aparatura necesară, eficientizarea energetică, amenajare săli de sport etc).
- **Oraș bine guvernat.** În urma consultărilor, a reieșit faptul că dezvoltarea urbană poate fi realizată mai eficient prin creșterea cooperării la nivelul zonei urbane funcționale (ZUF) și îmbunătățirea dialogului dintre administrație și părțile interesate. Astfel, părțile interesate au propus ca soluție îmbunătățirea procesului de comunicare externă, au evidențiat necesitatea luării deciziilor participative prin adoptarea mecanismelor de consultare, care permit administrației locale și comunității locale să comunice eficient, și au menționat nevoia de a implica tinerii în dezvoltarea comunității. Totodată, alte teme aduse în discuție au fost: transparența documentelor programatice, transparentizarea procesului de investiții, parteneriatele public privat, digitalizarea serviciilor publice, guvernarea participativă etc.

(b) Consultările cu actori interesați în cadrul procesului de elaborare a Politicii Urbane a României

În cadrul procesului de elaborare a primei Politici Urbane a României, au avut loc consultări la nivelul fiecărei regiuni din România care au informat analiza situației actuale și prioritățile strategice ale municipiului Craiova. Acestea au inclus și o consultare locală online cu părți interesate în dezvoltarea Craiovei.

(c) Consultări cu UAT-urile din zona urbană funcțională și zona metropolitană Craiova

Au fost organizate consultări cu următoarele UAT-uri din ZUF Craiova: Brădești, Breasta, Bucovăț, Calopăr, Coșoveni, Coțofenii din Față, Ghercești, Mischii, Murgăși, Predești, Țuglui, Vela Filiași și Cârcea. Principalele teme discutate se integrează următorilor trei piloni ai Politicii Urbane a României:

- **Oraș verde și rezilient.** Dezvoltarea mobilității la nivelul ZUF Craiova și accesul la utilitățile de bază au fost două dintre nevoile cele mai mari discutate de către UAT-uri. Câteva propuneri menționate de către părțile consultate: introducerea transportului comun la nivelul zonei metropolitane, instalarea de stații de încărcare de mașini electrice, realizarea de trotuare și piste de bicicletă, modernizare, drumuri, stradă și șanțuri, drumurile exploatatoare să fie asfaltate, eficientizarea iluminatului public, înființarea unei rețele inteligente de gaze etc, reabilitarea și modernizarea sediului primăriilor, amenajare spații de joacă, eficiența energetică a clădirilor administrative, a școlilor, grădinițelor și clădirilor culturale etc. Alte puncte importante sunt gestionarea deșeurilor, reabilitarea clădirilor, amenajare zone de agrement și actualizare PUG.
- **Oraș just și incluziv.** Părțile interesate au subliniat necesitatea extinderii accesului la servicii sociale, înființării de programe after school, amenajării terenurilor de sport și a parcurilor,

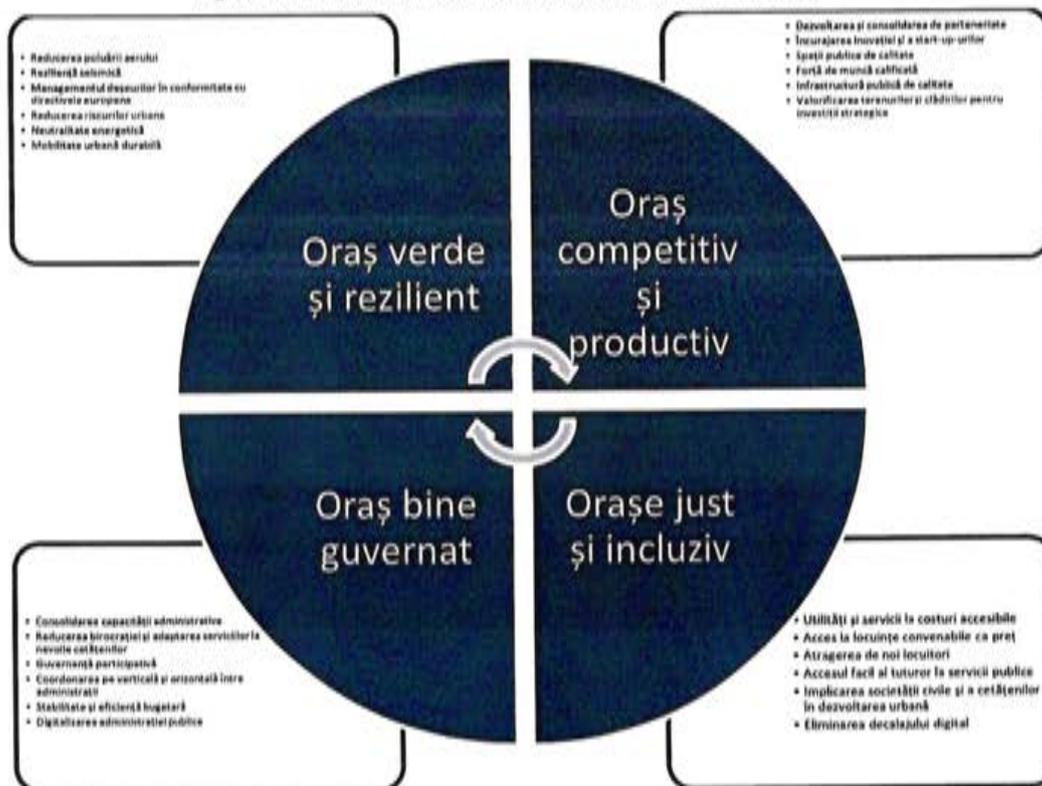
construirii și dotării dispensarelor etc. O atenție specială ar trebui acordată infrastructurii educaționale, de sănătate și de securitate. În acest caz au fost enunțate nevoia de a reabilita unitățile de învățământ, construirea de săli de sport, amenajarea centrului medical social, implementarea de sisteme video de supraveghere etc. Totodată, o altă nevoie subliniată a fost accesul la infrastructura de servicii publice pentru toți cetățenii.

- **Oraș competitiv și productiv.** Principalele soluții au reușit a fi: înființarea de noi parcuri industriale în zona metropolitană, dezvoltarea turismului, revitalizarea vieții culturale, monitorizarea patrimoniului prin intermediul tehnologiei și implementarea rețea wireless și sisteme de supraveghere.

(d) Consultări cu administrația locală, societatea civilă și experții în ceea ce privește prioritizarea pilonilor și obiectivelor de dezvoltare urbană

Cei 4 piloni de dezvoltare urbană, stabiliți în cadrul primei politici urbane a României, au fost supuși unui proces de ierarhizare. Acest proces a fost realizat cu ajutorul unui instrument online, Survey Monkey, prin care părțile interesate (administrația locală, societatea civilă și experții) au priorizat pilonii în funcție de nevoile municipiului Craiova. Pe lângă această componentă, chestionarul a conținut și ierarhizarea obiectivelor fiecărui pilon.

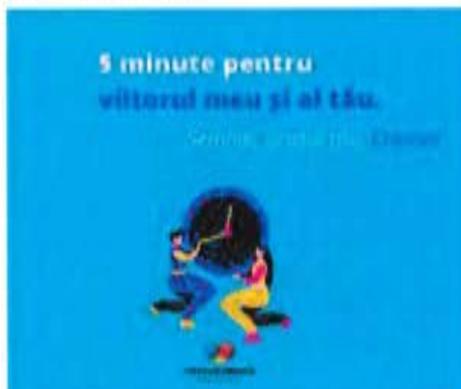
Figura 6. Pilonii și obiectivele de dezvoltare urbane ale unui oraș

În urma procesului de diseminare, care a cuprins atât componenta de email marketing, cât și de promovare pe canalele de social media, au fost înregistrate următoarele răspunsuri: peste 800 de răspunsuri oferite de administrația locală și peste 900 de răspunsuri primite de la societatea civilă.

Rezultatele au fost luate în considerare de către administrația locală în cadrul procesului de stabilire a priorităților de dezvoltare ale municipiului.

Mesajul și vizualul de promovare al sondajului pentru prioritizarea pilonilor și obiectivelor de dezvoltare urbană

Cum ar fi să îți poți alege viitorul în 5 minute? Intră aici (link) și spune-ne care sunt pentru tine prioritățile orașului Craiova!

Scopul acestui chestionar este să sprijine cu identificarea principalelor obiective ale zonei urbane Craiova în perioada 2021-2030. Pentru a reflecta nevoile reale ale comunității, sunt necesare cât mai multe puncte de vedere de la nivel local, astfel, contribuția dumneavoastră este esențială.

Rezultatele promovării online a sondajului

Postarea a fost promovată pentru 15 zile și a înregistrat următoarele rezultate: 14.728 reach, 606 de click-uri, iar audiența către care a fost livrat este formată din 67% bărbați și 33% femei. Totodată, în ceea ce privește segmentul de vârstă, ad-ul fost targetat către tinerii din Craiova, cât și către persoanele care înregistrează vârste de peste 35 și locuiesc în municipiu.

1.4.4. Alte procese consultative

Campania de consultare publică *Prioritățile orașului tău (2019)*

De asemenea, au fost relevante și rezultatele consultărilor pentru prioritizarea proiectelor cu impact metropolitan, în cadrul celei mai mari campanii de consultare publică din țară pe tema dezvoltării urbane. Banca Mondială în parteneriat cu Federația Zonelor Metropolitane și Aglomerărilor Urbane din România (FZMAUR), cu sprijinul autorităților publice sub-naționale a identificat o serie de proiecte cu impact metropolitan.

Obiectivele proiectului au fost:

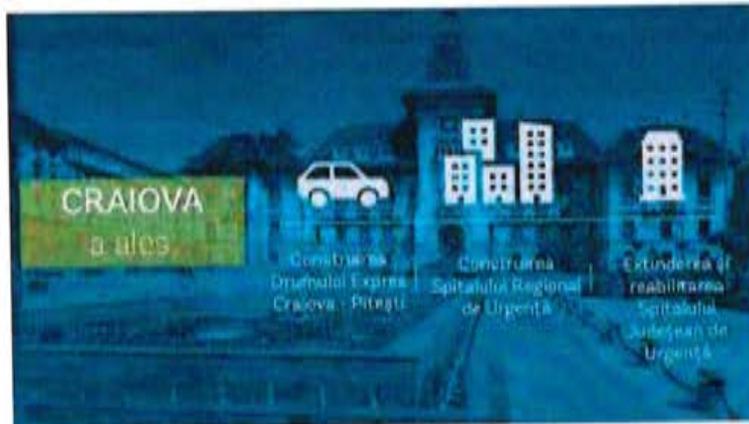
„1. Identificarea unui prim set de proiecte majore ce pot încuraja și cataliza dezvoltarea principalelor zone urbane funcționale și metropolitane din România, agreat atât de către autoritățile publice subnaționale, cât și de comunitățile locale;

2. Inițierea unei discuții asupra priorităților urbane din aceste zone, invitând și încurajând cetățenii să se informeze, să dialogheze și să se implice civic pentru viitorul orașelor lor. Imagine de promovare a campaniei.”¹⁵

Consultarea publică s-a desfășurat în mediul online în perioada 22 ianuarie – 22 martie 2019 și a constat în invitarea cetățenilor să ia parte la ierarhizarea proiectelor de importanță strategică selectate pentru zona urbană funcțională a Craiovei.

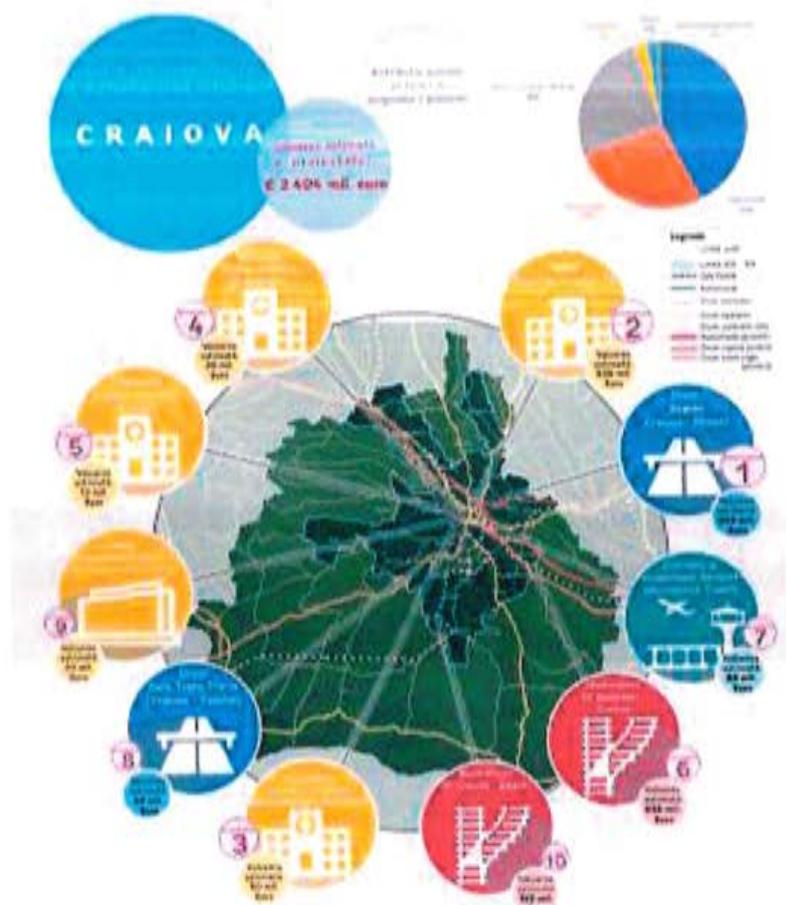
¹⁵ *România Metropolitană*, Banca Mondială, 2019, disponibil la: https://prioritatileorasuluitau.ro/fileadmin/user_upload/rapoarte/Romania-Catching-Up-Regions-Metropolitan-Romania-ro.pdf

Figura 7. Rezultatele campaniei de consultare publică „Prioritățile Orașului Tău”

Sursa: România Metropolitană, Banca Mondială, 2019

Figura 8. Prioritățile Zonei Metropolitane Craiova

Sursa: România Metropolitană, Banca Mondială, 2019

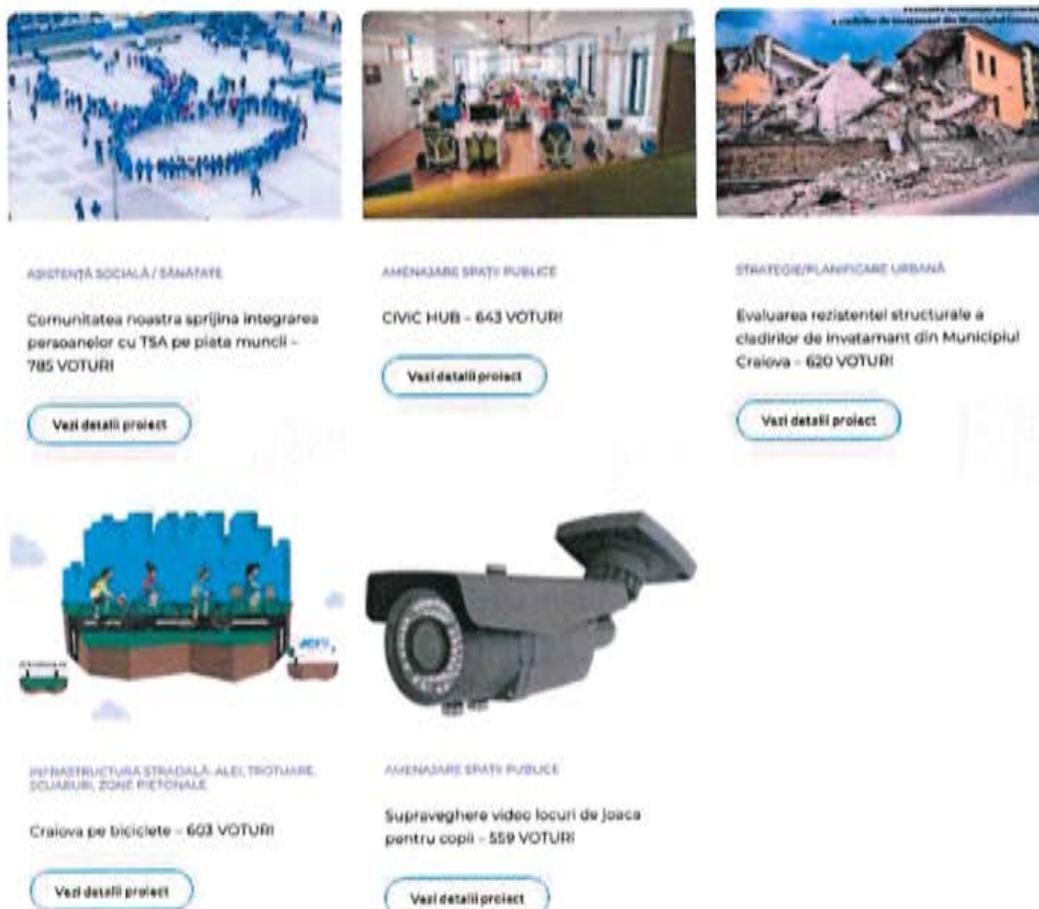
Bugetare participativă

Inițiativa de Bugetare participativă a fost lansată în Craiova în anul 2019 și are ca principal scop implicarea cetățenilor municipiului Craiova în procesul de decizie pentru stabilirea modalității optime de cheltuire a unei părți din bugetul local. Bugetul total alocat procesului de Bugetare Participativă este de 200.000 Euro. Fiecare proiect trebuie să aibă un cost total de maximum 50.000 Euro. Votarea proiectelor se realizează prin intermediul platformei online craiova.decid.ro.

Proiectele câștigătoare în anul 2019 au fost:

1. [Comunitatea noastră sprijină integrarea persoanelor cu TSA pe piața muncii – 785 VOTURI](#)
2. [CIVIC HUB – 643 VOTURI](#)
3. [Evaluarea rezistenței structurale a clădirilor de învățământ din Municipiul Craiova – 620 VOTURI](#)
4. [Craiova pe biciclete – 603 VOTURI](#)
5. [Supraveghere video locuri de joacă pentru copii – 559 VOTURI](#)

Figura 9. Proiectele câștigătoare – Bugetare participativă (2019)

Sursa: craiova.decid.ro

Dezbateri și consultări pe alte strategii sectoriale

În 2020, Primăria municipiului Craiova a supus dezbaterii o serie de proiecte de acte normative de importanță strategică, precum:

- Planuri urbanistice¹⁶ (PUZ, PUD);
- Procesul de elaborare a Planului Urbanistic General a inclus o anchetă socio-demografică¹⁷;
- Septembrie 2020- Plan de Acțiune Orașe Verzi pentru municipiul Craiova;
- August 2020 - Regulament pentru elaborarea și prezentarea propunerilor de proiecte privind acordarea de finanțări nerambursabile din fondurile bugetului Municipiului Craiova, alocate pentru activități nonprofit de interes local, conform Legii nr. 350/2005;
- Iulie 2020 - Strategia Locală pentru Tineret a municipiului Craiova pentru perioada 2020-2025;
- Aprilie 2020 - Plan de calitate a aerului în municipiul Craiova;
- Ianuarie 2020 - Proiect - Buget de venituri și cheltuieli al municipiului Craiova, pentru anul 2020.

¹⁶ <https://primariacraiova.ro/ro/planuri-urbanistice-supuse-consultarii-publice-3>

¹⁷ <https://survey123.arcgis.com/share/b0f878dca9824f33b4b97414ec9a78ee>

UNITATEA SPAȚIALĂ DE ANALIZĂ

Dinamicile demografice, spațiale și economice asociate orașelor ne indică o relație de interdependență între centrul urban și localitățile înconjurătoare, deoarece aria de influență a orașelor asupra acestor dimensiuni merge dincolo de limitele administrative ale acestora. Mai mult, aglomerările urbane sunt motoarele de creștere ale economiei, astfel noi entități spațiale din jurul centrului urban polarizator, precum zona urbană funcțională (ZUF) – zona de navetism sau zona metropolitană a orașului (ZM), capătă o importanță crescută în analiza comprehensivă și integrată a acestora, așa cum reiese din literatura internațională și națională, deopotrivă, din documente precum: ORAȘE-MAGNET Migrație și navetism în România (2017), România Metropolitană (2019), Propunerea de modificare a Legii nr. 351/2001, etc. De exemplu, la nivel național, conform datelor puse la dispoziție de INS în urma ultimului recensământ din 2011, cele 41 de ZUF-uri din jurul orașelor reședința de județ au generat 90% din veniturile generate de mediul privat și 61% din numărul total de locuri de muncă din țară.

La nivelul polului de creștere Craiova localitățile componente din zona urbană funcțională – ZUF Craiova reprezintă teritoriul de suport al centrului economic, iar la rândul său municipiul este motorul economic dar și principalul agregator de resurse socio-culturale ce deservește aceste localități. De asemenea, dinamicile urbane de la nivelul localităților din primul inel peri-urban, din vecinătatea imediată a centrului polarizator, sunt relevante pentru a studia fenomenul de peri-urbanizare.

Zona Metropolitană Craiova, asociația de dezvoltare intercomunitară definită conform legii nr. 251/2001 și constituită prin HCL nr. 297/27.11.2008, este compusă din următoarele UAT-uri:

- Municipiul Craiova
- Orașele Filiași și Segarcea
- 21 de comune: Filiași, Segarcea, Almăj, Brădești, Breasta, Bucovăț, Calopăr, Cârcea, Coșoveni, Coțofenii din Față, Ghercești, Ișalnița, Malu Mare, Mischii, Murgași, Pielești, Predești, Șimnicu de Sus, Teasc, Terpezița, Țuglui, Vârvoru de Jos, și Vela.

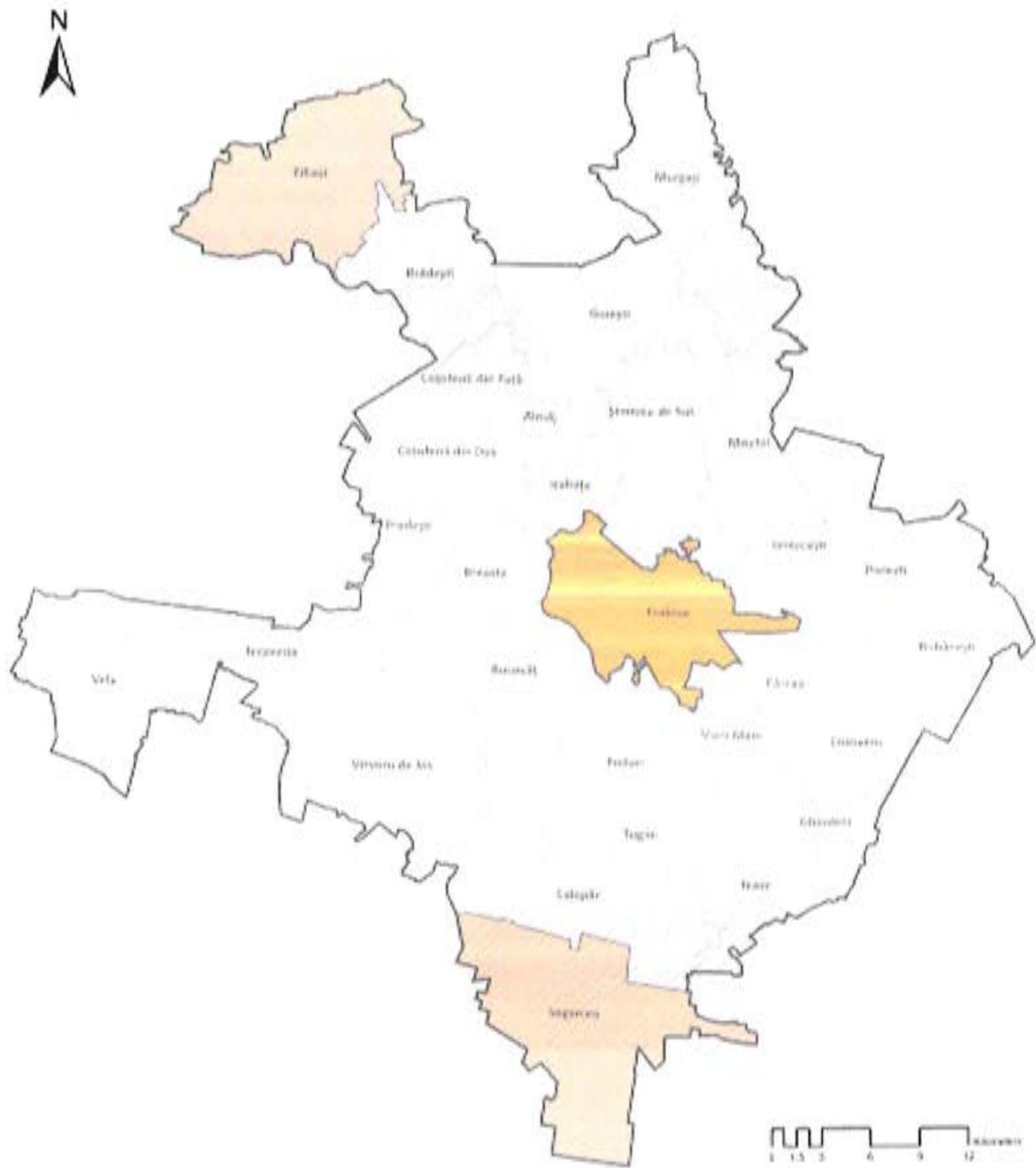
Zona Urbană Funcțională a Polului de Creștere Craiova (ZUF), stabilită conform metodologiei Băncii Mondiale detaliată în raportul Orașe Magnet și utilizată în elaborarea SIDU 2014-2020, include următoarele UAT-uri:

- Municipiul Craiova
- Orașele Filiași și Segarcea
- 26 de comune: Almăj, Brădești, Breasta, Bucovăț, Calopăr, Cârcea, Coșoveni, Coțofenii din Față, Coțofenii din Dos, Ghercești, Ghindeni, Goești, Ișalnița, Malu Mare, Mischii, Murgași, Pielești, Podari, Predești, Robănești, Șimnicu de Sus, Teasc, Terpezița, Țuglui, Vârvoru de Jos, și Vela.

Deși pentru consistență, în acest raport vom face referire la zona urbană funcțională definită mai sus, este bine de menționat noua metodologie de definire a tipologiei localităților și a zonelor urbane funcționale din România ce are la bază metoda CE-OECD, utilizată în propunerea de modificare a legii 351/2001, conform căreia ZUF-ul polului de creștere Craiova este format din următoarele UAT-uri:

- Municipiul Craiova
- 23 de comune: Almăj, Brădești, Breasta, Bucovăț, Cârcea, Coșoveni, Coțofenii din Față, Coțofenii din Dos, Fărcaș, Ghercești, Gogoșu, Goești, Ișalnița, Leu, Malu Mare, Melinești, Mischii, Pielești, Pleșoi, Podari, Predești, Șimnicu de Sus, Șopot și Țuglui.

Figura 1. Organizarea administrativă a zonei urbane funcționale Craiova.

Sursa: autorii.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ZONEI URBAŢE CRAIOVA 2021 - 2030

PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC.....	1
Structura demografică.....	1
Numărul și dinamica populației	1
Structura populației	5
Mișcarea naturală și migratorie a populației	12
Mișcarea naturală și migratorie a populației din România în context european	12
Mișcarea naturală și migratorie a populației României, anul 2019 comparativ cu anul 2018	14
Mișcarea naturală a populației la nivel local și metropolitan Craiova	15
Mișcarea migratorie a populației Craiovei	32
Zone dezavantajate din punct de vedere socio-economic și incluziune socială	42

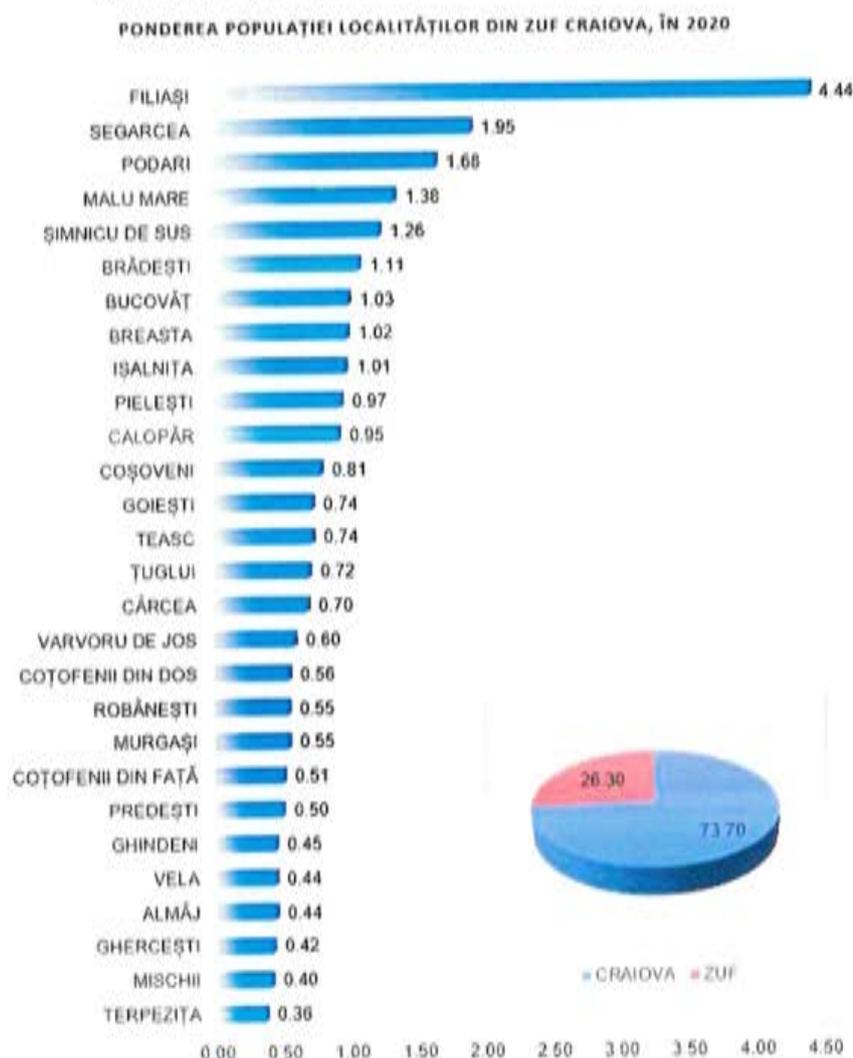
PROFIL SOCIO-DEMOGRAFIC

STRUCTURA DEMOGRAFICĂ

Numărul și dinamica populației

Populația ce are domiciliul în polul de creștere Craiova, conform celor mai recente date puse la dispoziție de INS la 1 ianuarie 2020, era de 299.742 de persoane, ceea ce reprezintă 43,7% din populația județului Dolj, 14% din cea a regiunii Sud-Vest Oltenia și 1,4% din populația României. La nivelul zonei urbane funcționale a polului de creștere Craiova s-a înregistrat o populație totală de 406.731 de locuitori, dintre care 390.525 în interiorul zonei metropolitane. Dintre aceștia 80% din populație locuiește în mediul urban, respectiv în municipiul Craiova și orașele Filași și Segarcea. De asemenea, din totalul locuitorilor 73,7% domiciliau în Municipiul Craiova iar 9,5%, adică 38.483, în localitățile din primul inel peri-urban.

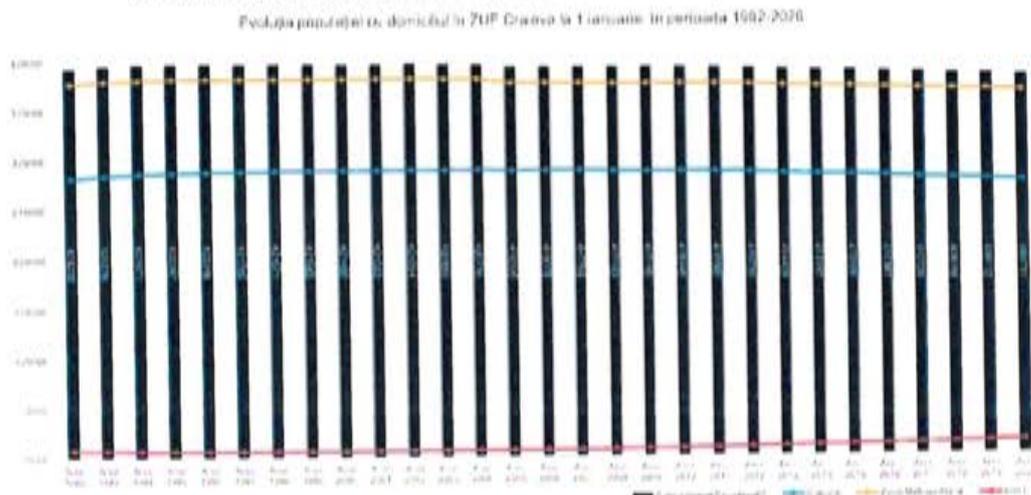
Figura 1. Populația cu domiciliul, la nivel de UAT, la 1 ianuarie 2020.

Sursa date: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Totodată, la nivelul zonei urbane funcționale și a zonei metropolitane, evoluția demografică urmărește dinamica municipiului, dar scăderea din perioada 2010-2020 este mai ușoară, de -2,45% respectiv de -2,56%. În contextul în care populația cu domiciliul în România a scăzut cu 1,5% în același interval iar declinul demografic din Craiova și ZUF-ul acesteia este mai accentuat, indicând un nivel de atractivitate mai redus față de ceilalți poli de creștere și chiar de unii poli de dezvoltare urbană – în raportul Băncii Mondiale "Orașe Magnet", Craiova se situa pe locul 12 în topul atractivității ZUF-urilor celor 40 de reședințe de județ, cu excepția Bucureștiului.

Figura 3. Evoluția populației în ZUF Craiova la 1 Ianuarie în perioada 1992-2020

Sursa date: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Dinamica populației din primul inel peri-urban din ultimii 10 ani, indică un proces accentuat de suburbanizare, populația cu domiciliul în localitățile adiacente municipiului Craiova înregistrând o creștere de 16,8% adică 5.536 locuitori. Dintre acestea se evidențiază câteva comune a căror populație a crescut într-un ritm foarte alert, precum Malu Mare (71,1%), Cârcea (64%) și Pielești (18,1%) concentrate în S-E și Șimnicu de Sus (19,6%) în N. La polul opus se află unele comune din exteriorul inelului peri-urban ce au înregistrat scăderi accentuate ale populației, precum Terpezița (-14,2%) – ce a scăzut sub pragul minim de 1.500 de locuitori specificat în PATN – Secțiunea a IV-a, Vela (-11,4%) și Vârvoru de Jos (-9,4%) din extremitatea vestică a ZUF-ului, dar și Almăj (-9,8%) sau Murgași (-11,9%) aflate la nord de municipiul Craiova.

În ceea ce privește populația rezidentă (stabilă), înregistrată în urma recensămintelor din 2002 și 2011, în acest interval, populația municipiului a scăzut cu 33.095 de persoane (-10,9%), de la 302.601 de persoane în 2002 la 269.506 de persoane în 2011, indicând un declin mult mai accentuat față de procentul de -1% înregistrat de dinamica populației cu domiciliul din aceeași perioadă. Similar, populația rezidentă a ZUF-ului a scăzut cu 9,72% - comparativ cu -1,2%, populația rezidentă a ZM a scăzut cu -10,46% - comparativ cu -1,7%. Pe de altă parte, populația primului inel peri-urban a crescut conform ambilor indicatori, populația rezidentă cu 7,13% iar cea cu domiciliul cu 6,1% în intervalul 2002-2011. Diferența dintre cei doi indicatori folosiți de INS, populația legală ce are domiciliul din cartea de identitate în respectul UAT și populația rezidentă ce locuiește în localitate la un anumit moment, indiferent de domiciliul legal, reflectă fenomenul de migrație externă și internă, ce adesea se întâmplă informal, fără notarea în cartea de identitate. Acest fapt, face mai dificilă colectarea de date referitor la populația rezidentă, astfel că acest set de date este colectat doar în cadrul recensămintelor ce au loc o dată la 10 ani – următorul recensământ este programat pentru anul 2021.

Structura populației

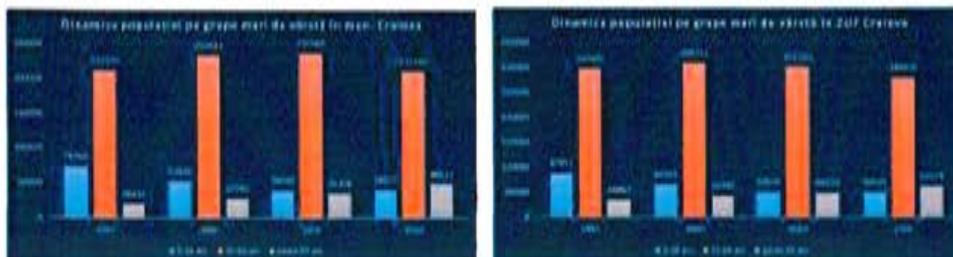
Structura pe sexe a populației cu domiciliul în municipiul Craiova la 1 ianuarie 2020 indică o populație de sex masculin de 140.817 persoane, reprezentând 47% din total, și o populație de sex feminin de 158.926 persoane, reprezentând 53% din total. Structura la nivelul zonei urbane funcționale, indică faptul că 193.896 de persoane, adică 47,7% din total, erau de sex masculin și 212.835 de persoane, adică 52,3% din total, erau de sex feminin. Procentul populației feminine de la nivelul municipiului și zonei urbane funcționale este ușor mai mare față de cel național, de 51,2% și se află în creștere față de anul 2010 când municipiul Craiova avea o pondere a persoanelor de sex feminin de 52,2% iar ZUF-ul de 52,1%. Aceste date reflectă două tendințe naționale importante: pe de o parte femeile au o speranță de viață mai ridicată decât a bărbaților, cu aproximativ 6 ani, iar pe de altă parte, femeile au un grad de mobilitate mai mare față de bărbați și astfel procesul de migrație internă atrage mai multe persoane de sex feminin către orașele dinamice din punct de vedere economic – 55,4% din persoanele care în 2019 și-au stabilit reședința în mediul urban erau de sex feminin.

Structura pe grupe de vârstă a populației cu domiciliul în municipiul Craiova la 1 ianuarie 2020 indică o pondere a populației cu vârsta între 0-14 ani de 13,3%, a adulților cu vârsta între 15-64 ani de 70,5% și a vârstnicilor de peste 65 de ani de 16,2%. La nivelul ZUF Craiova, ponderea populației tinere (0-14 ani) era de 12,9%, a adulților (15-64 ani) de 71,3% iar a vârstnicilor (65 ani și peste) de 15,9%.

În comparație cu anul 2010, se observă o scădere mai accentuată a populației active (15-64 ani) pe fondul îmbătrânirii demografice atât la nivelul municipiului Craiova cât și al zonei urbane funcționale, populația vârstnică crescând cu 37,7%, de la 35.308 la 48.623 persoane în municipiu, respectiv cu 25,7% de la 49.529 la 62.278 persoane în ZUF Craiova. Pe de altă parte, în intervalul 2010 – 2020, populația tânără, între 0-14 ani, a crescut ușor la nivelul municipiului cu 0,85% și a scăzut ușor la nivelul ZUF-ului. Așadar, urmărind evoluția structurii pe grupe de vârstă, se identifică următoarele dinamici:

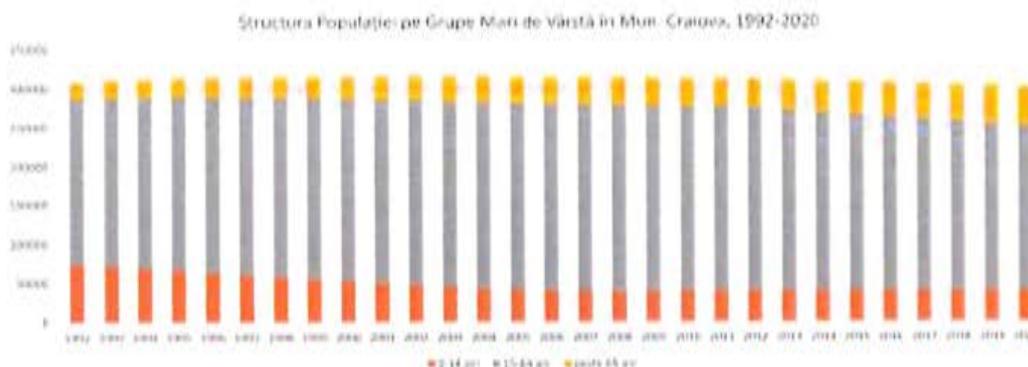
- **Fenomenul de îmbătrânire demografică**, reflectat de creșterea ponderii populației vârstnice din total cu 4,9% în municipiul Craiova și 3,6% în ZUF față de anul 2010. Se remarcă o creștere accentuată a populației vârstnice față de anul 1992, în prezent în ZUF Craiova fiind cu 78,6% mai mulți vârstnici față de anul 1992 iar în municipiul Craiova cu 138,2% mai mulți.
- **O ușoară creștere a numărului de tineri** la nivelul municipiului Craiova – de 0,6% în intervalul 2010-2020, un indicator pozitiv comparativ cu dinamica națională în scădere (-5,8% media națională, -0,6% în mediul urban), chiar dacă la nivelul municipiului Craiova, structura demografică din 1992, număra cu 86,4% mai mulți tineri decât în prezent iar în ZUF cu 74% mai mulți.
- **Scăderea populației active** cu 5,5% din ponderea totală față de anul 2010 la nivelul municipiului Craiova și cu 3,8% din totalul populației din ZUF Craiova. Față de anul 1992, populația activă a crescut în primele două decade, ca urmare a dinamicilor naționale de migrație internă către orașe, dar a fost urmată de o scădere a populației active începând cu anul 2010 în municipiul Craiova și cu 2000 în ZUF Craiova.

Figura 5. Dinamica populației pe grupe mari de vârstă în ZUF Craiova.

Sursa: INS. Baza de date TEMPO online – prelucrare date.

Figura 6. Craiova: Structura populației pe grupe mari de vârstă în perioada 1992 – 2020

Sursa date: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

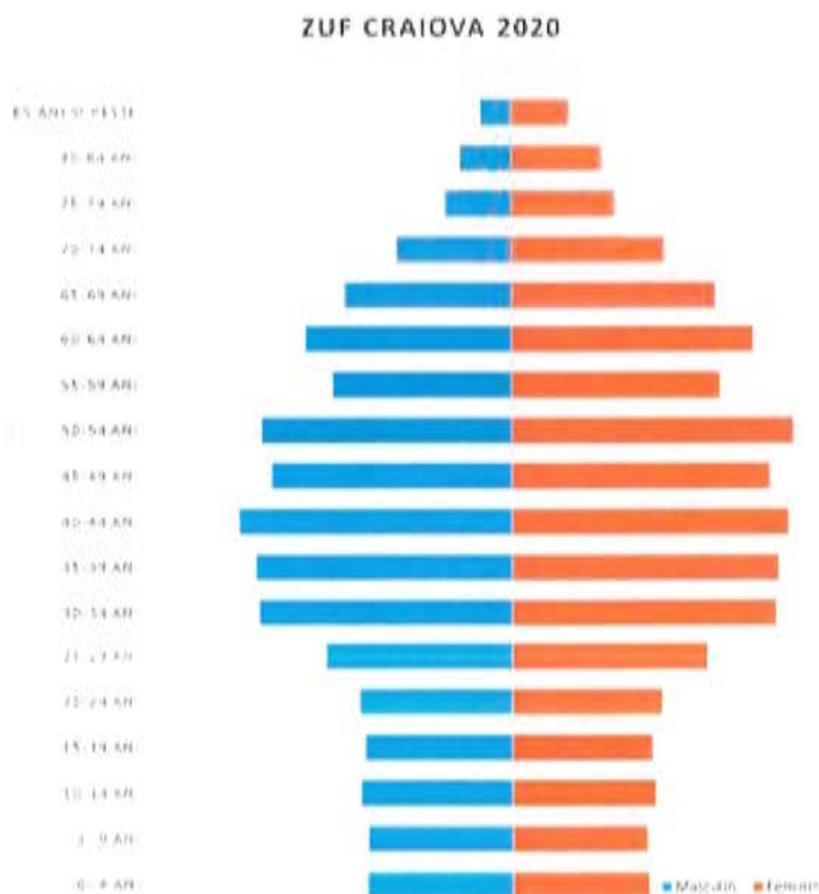
Durata medie a vieții a persoanelor cu domiciliul în județul Dolj era în 2019 de 75,26 de ani și a înregistrat o creștere constantă în ultimele decenii, de la 69,08 ani în 1990, la 70,2 ani în 2000, la 73,04 ani în 2010. Durata media a vieții la nivelul județului este mai ridicată cu 6,89 de ani în rândul populației de sex feminin (79,73 ani), față de cea masculină (72,84 ani) și este mai ridicată în mediul urban (77,34 ani) față de mediul rural (72,84 ani). Totodată, durata medie de viață din județul Dolj este mai scăzută decât cea din regiunea Sud-Vest Oltenia, atât la nivel urban (77,6 ani) cât și la nivel rural (74,79).

Totodată, vârsta medie a populației după domiciliu la 1 iulie 2019 era de 42,4 de ani la nivelul județului, ușor mai scăzută în mediul urban (42,3) față de mediul rural (42,6). Se observă o diferență considerabilă între vârsta medie a femeilor (44 ani) și cea a bărbaților (40,8 ani), însă în timp ce în cadrul populației masculine, vârsta medie este ușor mai ridicată în mediul urban (cu 0,1 ani), vârsta medie a populației feminine din mediul rural este cu 1 an mai mare față de cea din mediul urban.

Piramida vârstelor populației, reprezentând distribuția populației în funcție de sex și categorie de vârstă, reflectă atât evoluția populației ca urmare a deciziilor politice și dinamicilor sociale din ultimele decenii dar indică și proiecții pentru viitor. Astfel la nivelul municipiului Craiova dar și al ZUF-ului, se identifică următoarele dinamici:

- Cei mai mulți locuitori au între 30 și 44 de ani, dar se observă o pondere semnificativă și a populației cu vârsta între 45 și 54 de ani, mai exact contingentul de populație născută între 1966 și 1990, reflectând politica pro-natalitate a regimului comunist și efectele Decretului nr. 770 / 1966, care interzicea întreruperea de sarcină – generația „decrețelor”.
- O pondere ridicată a locuitorilor cu vârsta între 55 și 69 de ani, această grupă a populației fiind alimentată și de consolidarea municipiului Craiova ca centru universitar în anul 1965 când a luat naștere Universitatea din Craiova dar și de migrația internă produsă de perioada de industrializare dintre 1965-1980, ce au atras populația tânără către oraș.
- O populație tânără redusă față de populația adultă, marcată de o scădere bruscă a numărului de persoane din grupa de vârstă 25 și 29 de ani și apoi chiar mai accentuată pentru populația cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani, ca urmare a scăderii natalității după 1990 și al declinului socio-economic al orașului din anii '90. Totuși, se observă o ușoară redresare la mijlocul anilor 2000 și apoi o stabilizare a ratei natalității, reflectate în ponderea și dinamica populației cu vârsta între 0-14 ani.
- Un număr mic de locuitori de peste 70 de ani, cu o pondere disproporționată a populației feminine, mai mare cu 21,2% față de cea masculină – la nivelul ZUF-ului, ca urmare a migrației mai scăzute înainte de 1960, a mortalității mai ridicate în cadrul acestei grupe de vârstă și a speranței de viață mai crescute în rândul femeilor.

Figura 7. Piramida vârstelor populației cu domiciliul în Craiova și ZUF Craiova, în anul 2020.

Sursa date: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

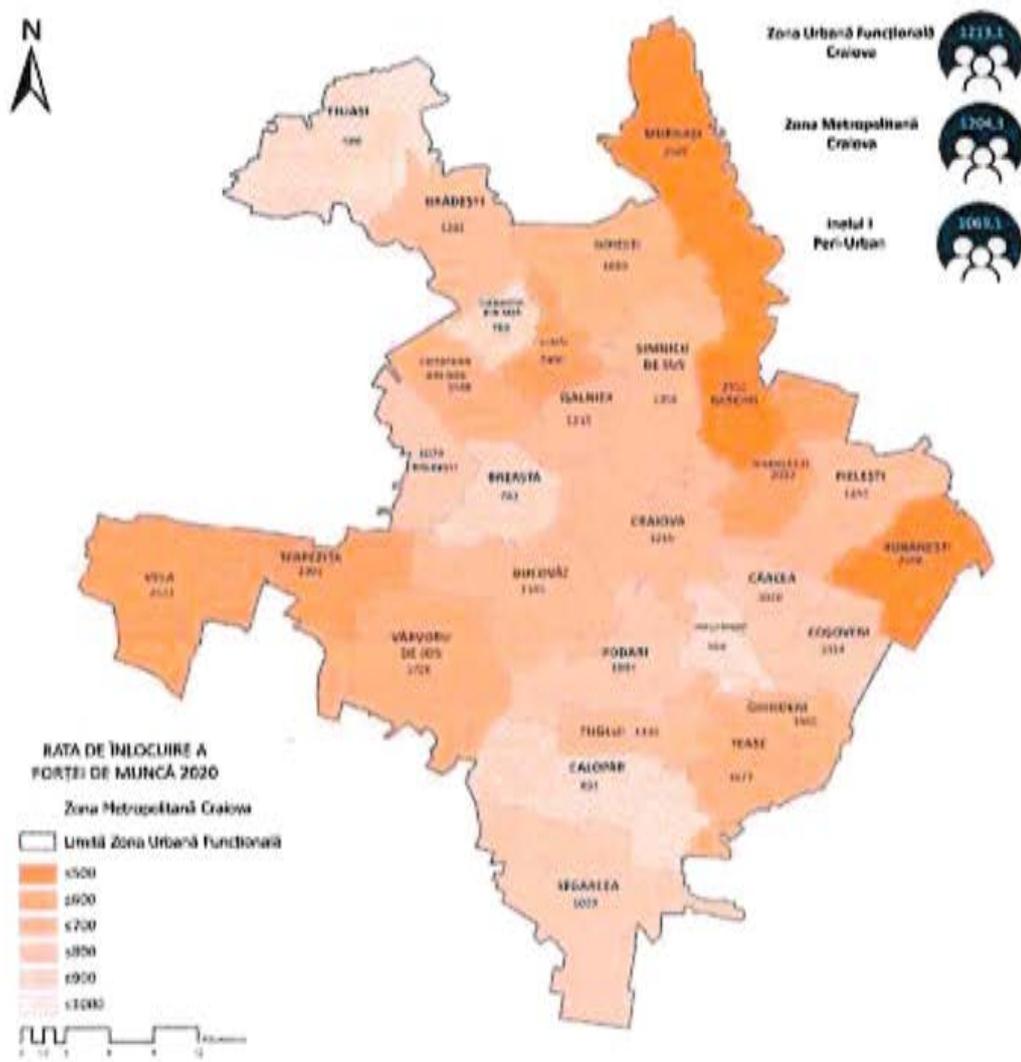
Tabel 1. Structura populației pe grupe de vârstă la 1 ianuarie 2020.

	Grupa 0-14 ani	Grupa 15-64 ani	Grupa 65+ ani	Rata Îmbătrânire	Rata de Dependență Demografică	Rata de înlocuire a forței de muncă
Municipiul Craiova	39877	211243	48623	1219,32	418,95	566,3
Zona Urbană Funcțională	55191	284586	66954	1213,13	429,20	581,8
Zona Metropolitană	53011	273671	63843	1204,33	426,99	581,1
Inelul I Peri-Urban	5629	26836	6018	1069,11	434,01	629,2
Județul Dolj	96173	465165	125012	1299,87	475,50	620,2
Regiunea SV Oltenia	281675	1468957	394066	1399,01	460,01	575,2
România	3244851	15178111	3751731	1156,21	460,97	641,3

Sursa: INS. Baza de date TEMPO online – prelucrare date.

Riscul accentuat al îmbătrânirii demografice este proiectat de forma piramidei vârstelor, în special în contextul în care generația cea mai numeroasă – a „decreștelor”, va atinge vârsta de pensionare și va trebui să fie susținută financiar de contingentul considerabil mai scăzut al populației tinere din prezent. De altfel, rata de îmbătrânire demografică în 2020, era de 1.219 persoane vârstnice la fiecare 1.000 de tineri la nivelul municipiului Craiova și de 1.213 persoane vârstnice la 1.000 de tineri în cadrul ZUF-ului, mai crescută față de rata înregistrată la nivel național (1156 ‰) dar mai scăzută față de valorile de la nivel județean (1299 ‰) și regional (1399 ‰). La nivel de UAT se observă o rată de îmbătrânire mai redusă în primul inel peri-urban, rată influențată și de fenomenului de peri-urbanizare alimentat în general de o populație mai tânără, dar și o rată accentuată în localitățile de la extremitatea nord-estică și vestică a ZUF-ului.

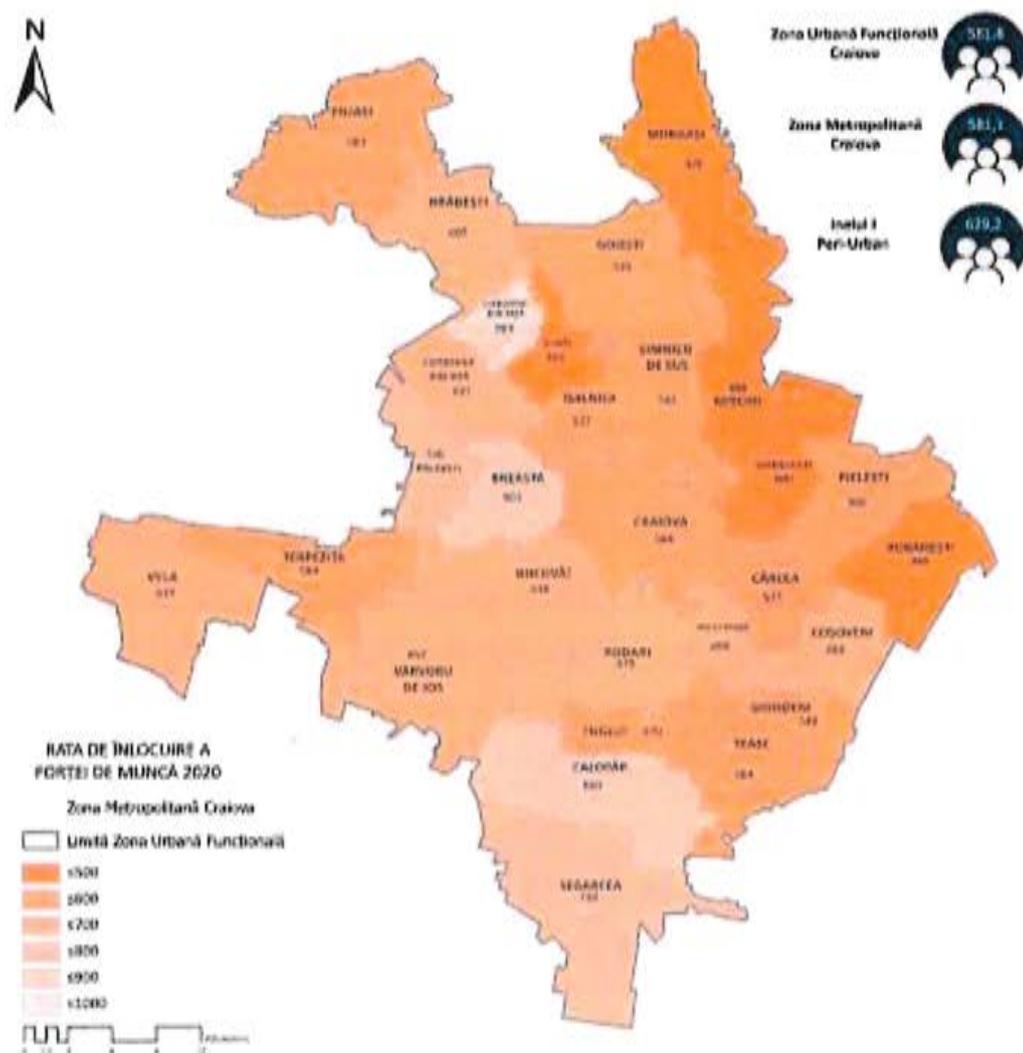
Figura 8. Rata de îmbătrânire demografică la 1 ianuarie 2020 în ZUF Craiova.

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Rata de înlocuire a forței de muncă, calculată prin raportarea efectivului populației tinere la o treime din persoanele în vârstă de 15-64 de ani calculat la 1.000 de locuitori, este în 2020 la nivelul ZUF Craiova de 581,8‰, mai ridicată comparativ cu anul 2016 (552,3‰) și 2008 (530,0‰). Aceste cifre sunt apropiate de rata de înlocuire a forței de muncă la nivelul regiunii SV Oltenia (575,2‰), dar considerabil mai scăzută față de rata înregistrată în 2020 la nivel național (641,3‰) și județean (620,2‰). Asta înseamnă ca la nivelul ZUF-ului polului de creștere Craiova, peste 15 ani, la 1.000 de persoane ce vor ieși din câmpul muncii, vor intra aproximativ 581 persoane, ceea ce va conduce la un deficit de 419 persoane. Totuși creșterea ratei de înlocuire a forței de muncă din perioada 2008-2020, indică o ameliorare ușoară a deficitului, însă ZUF-ul polului de creștere Craiova are un deficit mai accentuat decât cel național și județean. La nivel de UAT, se observă o rată crescută la nivelul primului inel peri-urban, de 629,2‰, confirmând încă o dată fenomenul de peri-urbanizare.

Figura 10. Rata de înlocuire a forței de muncă în ZUF Craiova, în anul 2020.

Structura etnică a populației, determinată doar în cadrul recensămintelor, pe bază de autodeclarare, indica faptul ca în 2011 90,17% din locuitorii ZUF Craiova erau de etnie română, 2,71% de etnie romă, 0,23% de altă etnie, iar pentru 6,89% dintre locuitor informația nu a putut fi colectată. La nivel de UAT se poate observa că populația de etnie română este majoritară în toate localitățile componente ZUF dar și faptul că populația de etnie romă deține o pondere mai ridicată în comunele Coțofenii din Față (27,8%), Calopăr (18,3%), Coșoveni (14,5%) dar și în orașul Segarcea (11,6%). De asemenea, se observă faptul că majoritatea cetățenilor de altă etnie (96%) locuiesc în municipiul Craiova distribuiți astfel: Maghiari – 146, Sârbi – 91, Greci – 65, Bulgari – 62, Germani – 56, Italieni – 44, Turci – 31, Evrei – 25, Macedoneni – 17, Ucraineni – 13, Ceangăi – 10, Ruși-Lipoveni – 7, Polonezi – 4, Slovaci – 3. 228 de altă etnie (pentru 22.231 de locuitori din municipiu informația a fost indisponibilă).

Structura confesională a populației, de asemenea determinată doar în cadrul recensămintelor, pe bază de autodeclarare, indica în 2011 faptul că populație din cadrul ZUF Craiova era predominant de religie ortodoxă (92,1%), urmată de 0,24% Adventistă de ziua a șaptea, 0,16% Romano-catolică, 0,15% Penticostală, 0,13% Creștină după evanghelie, 0,42% altă religie, iar pentru 6,8% dintre locuitorii informația nu a putut fi colectată.

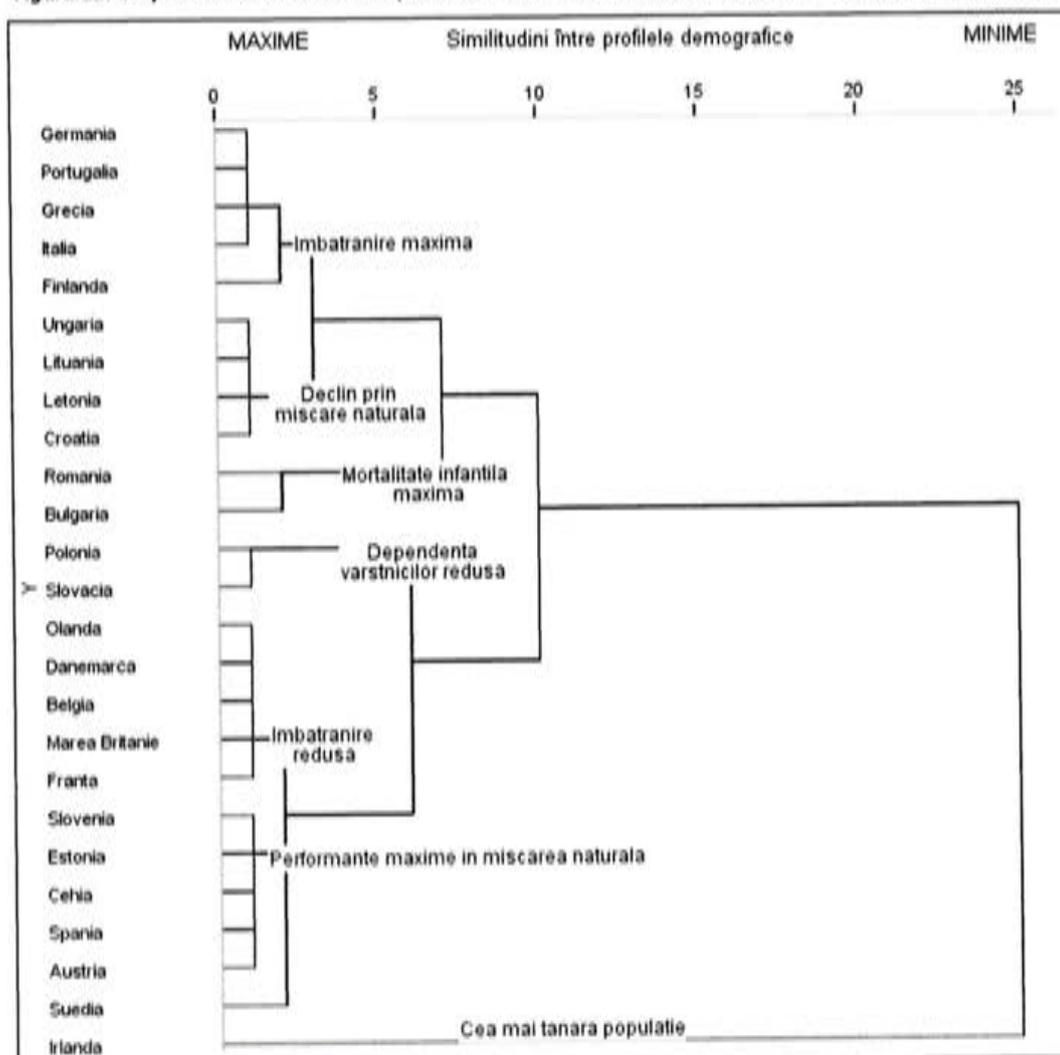
MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE A POPULAȚIEI

Mișcarea naturală și migratorie a populației din România în context european

La nivelul Uniunii Europene, în 2018, România se afla în grupa țărilor cu cele mai slabe performanțe de mișcare naturală a statelor membre, alături de Bulgaria, Italia, Grecia și Portugalia. De altfel, mișcarea naturală a populației din România este într-o foarte mare măsură asemănătoare cu cea a Bulgariei, prin nivelul ridicat al mortalității infantile, de aproximativ 6‰, comparativ cu 3,5‰ media europeană. România și Bulgaria au cele mai mici niveluri de speranță de viață la naștere, 74 de ani, în timp ce media U.E. este de 81 ani. Rata dependenței pentru vârstnici este de 27,5%, sub media UE de 30,5%.

La nivel european, dintre fostele țări comuniste din Europa de Est, Polonia, Slovacia și Cehia întâlnesc o mișcare naturală a populației bună.

Figura 11. Grupări de similitudine între țările din UE sub aspectul performanțelor de mișcare naturală, 2018

Sursa: Politica Urbană a României

Tabel 2. Performanțele de mișcare naturală și vârstă în Uniunea Europeană, 2018

Profil dominant	Grupuri de țări	Rata mortalității infantile (RINF) 2018	Rata sporului natural (RSN)2018	Rata dependenței pentru vârstnici (RDV)2018	Indicele de îmbătrânire (IBAT) 2018	Indicele performanțelor de mișcare naturală și vârstă (IPMN) 2018
Cea mai tânără populație	Irlanda	2,9	6,2	21,2	66,4	153,5
	Suedia	2,0	2,3	31,7	111,8	39,4
Performanțe maxime în mișcarea naturală	Estonia	1,6	-1,0	30,6	120,1	31,5
	Austria	2,7	0,2	27,9	129,4	31,4
	Slovenia	1,7	-0,4	29,6	129,2	31,7
	Cehia	2,6	0,1	29,6	122,1	30,7
	Spania	2,7	-1,2	29,2	128,4	24,4
Îmbătrânire redusă	Marea Britanie	3,9	1,8	28,6	101,9	34,9
	Olanda	3,5	0,9	29,0	117,2	29,3
	Danemarca	3,7	1,1	30,1	116,2	25,4
	Belgia	3,8	0,7	29,1	110,2	28,3
	Franța	3,8	2,2	31,7	108,7	25,0
RDV redusă	Polonia	3,8	-0,7	25,3	112,3	32,0
	Slovacia	5,0	0,6	22,5	99,4	29,6
Declin prin mișcare naturală	Ungaria	3,3	-3,9	28,5	130,2	14,3
	Croația	4,2	-3,9	30,7	138,9	7,2
	Lituania	3,4	-4,1	30,1	130,9	11,4
	Letonia	3,2	-4,9	31,4	127,4	9,5
	Finlanda	2,1	-1,3	34,2	132,4	13,6
RINF maximă Îmbătrânire maximă	Germania	3,2	-2,0	32,8	158,5	6,5
	Portugalia	3,3	-2,5	33,3	155,4	6,0
	Grecia	3,5	-3,2	34,1	151,3	5,0
	Italia	2,8	-3,2	35,2	168,9	2,7
	România	6,0	-3,1	27,5	116,3	4,3
	Bulgaria	5,8	-6,6	32,5	147,5	0,9

Sursa: Politică Urbană a României

În ceea ce privește mișcarea migratorie a populației, România se află în topul statelor membre U.E. care au pierdut cel mai mare număr de locuitori, mai exact 3,8 milioane de locuitori în anii 1990 și 2019. Astfel, în 2018, la nivelul Uniunii, întâlnim cel mai mare deficit migratoriu (în cifre absolute) și al doilea cel mai mare deficit, în termeni relativi (pe primul loc este Croația).

În prezent, între trei și cinci milioane de români trăiesc în altă țară. Principalele țări de destinație ale cetățenilor români emigranți sunt Spania, Franța, Italia, Germania, Regatul Unit, unde pot fi întâlnite mari comunități de români.

Mișcarea naturală și migratorie a populației României, anul 2019 comparativ cu anul 2018

Conform Centrului național de statistică și informatică în sănătate publică, în 2019, numărul născuților-vii în România a fost de 188.135, în scădere comparativ cu 2018, când s-au înregistrat un număr de 206.575. Natalitatea a scăzut de la 9,3‰ la 8,5‰ în 2019.

La nivel județean, în 2019, natalitatea a înregistrat o scădere în absolut toate județele. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în județele Suceava și Iași, de la 11,7‰ la 10,2‰, respectiv, de la 11,2‰ la 9,8‰.

În ceea ce privește numărul deceselor, acesta a fost, de asemenea, în scădere în 2019, comparativ cu 2018. La nivel național, s-au înregistrat 259,721 decese. Rata mortalității a scăzut de la 11,9‰ în 2018 la 11,7‰ în 2019.

La nivel județean, scăderi ale mortalității s-au înregistrat în Brăila, Gorj și Mureș. Județele Arad, Argeș, Buzău, Constanța și Teleorman nu au cunoscut modificări ale valorii mortalității. În celelalte județe, rata mortalității a scăzut între 0,1‰ și 0,9‰.

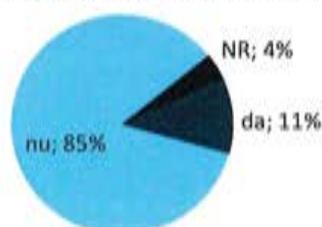
Sporul natural a fost, de asemenea, în scădere în perioada 2018-2019, de la -2,6‰ la -3,2‰. Județul Covasna a fost singurul județ care a înregistrat o creștere a sporului natural, de 0,3‰. Județul Cluj are valori constante pentru perioada 2018-2019, în timp ce scăderile din celelalte județe sunt cuprinse între 0,1‰ și 1,6‰.

Mortalitatea infantilă a crescut cu 0,2 puncte procentuale, de la 5,9‰ în 2018 la 6,1‰ în 2019. Cele mai mari creșteri s-au înregistrat în județele Mehedinți (4,3‰ în 2018 vs. 9,8‰ în 2019), Galați (4,6‰ vs. 8,4‰) și Arad (4,3‰ vs. 8‰). Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în județele Sălaj (10,5‰ vs. 5,3‰), Botoșani (11,2‰ vs. 6,2‰) și Călărași (10,4‰ vs. 6‰).

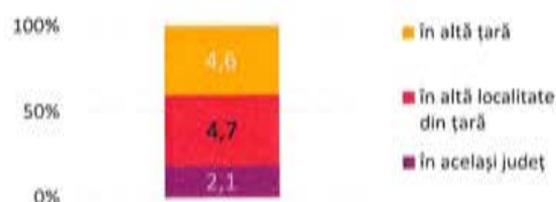
Conform Barometrului Urban, realizat în cadrul proiectului de elaborare a Politicii Urbane a României, 11% din populația interviuată a declarat că intenționează să migreze (intern sau extern) în următorul an. Cea mai mare pondere la nivel de reședințe de județ a fost înregistrată în Alexandria (20%), iar cea mai scăzută în Constanța (4%).

Figura 12. Intenția de migrare (intern sau extern) în următorul an

În următorul an intenționați să plecați din localitatea dvs. pentru o perioadă mai mare de doi ani?

Dacă „DA”, unde?

Sursa: Politica Urbana a României, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020

În ceea ce privește prezența imigranților, rezultatele Barometrului arată că 73% din populația urbană este de acord cu afirmația „prezența străinilor este benefică pentru orașul meu”. Alte rezultate semnificative:

- În orașele cu populație între 50.000 - 500.000 locuitori se înregistrează valori ale acordului semnificativ mai ridicate (80% în medie). În orașele sub 30.000 locuitori a fost înregistrat un nivel de acord mediu de 62%. Municipiul București se poziționează sub valoarea medie (68% acord).
- Regiunile Centru (84% acord) și Sud-Est (80% acord) se poziționează pe primele locuri în distribuția la nivel regional. Sud-Muntenia ocupă ultimul loc (62% acord).
- Persoanele cu vârste între 18 și 24 ani tind să fie în mai mare măsură de acord cu afirmația (76%) decât persoanele cu vârste peste 65 ani (69%).
- Persoanele cu studii superioare, active, cu venituri peste medie, tind să fie în mai mare măsură de acord cu afirmația. La polul opus, valori ale acordului s-au înregistrat în rândul persoanelor cu studii inferioare, inactive și venituri sub medie.

De asemenea, 70% dintre respondenți sunt de acord cu afirmația „străinii care locuiesc în orașul meu sunt bine integrați”. Alte rezultate semnificative:

- Orașele turistice tind să înregistreze un nivel al acordului mai ridicat decât restul centrelor urbane.
- În centrele urbane cu populație peste 50.000 de locuitori se înregistrează valori ale acordului de peste 75%, cu excepția Bucureștiului, cu o medie de 64%.
- La nivel regional pe primele locuri se poziționează Centru (79% acord) și Sud-Est (78%), iar pe ultimele două locuri Vest (62% acord) și Sud-Muntenia (62% acord).
- Persoanele tinere (18-24 ani) cu studii universitare și venituri peste medie tind să înregistreze un grad mai ridicat de acord (peste 75%) decât restul populației.
- Dinamica, prin comparație cu 2015, pentru cele trei orașe martor este tendențial similară:

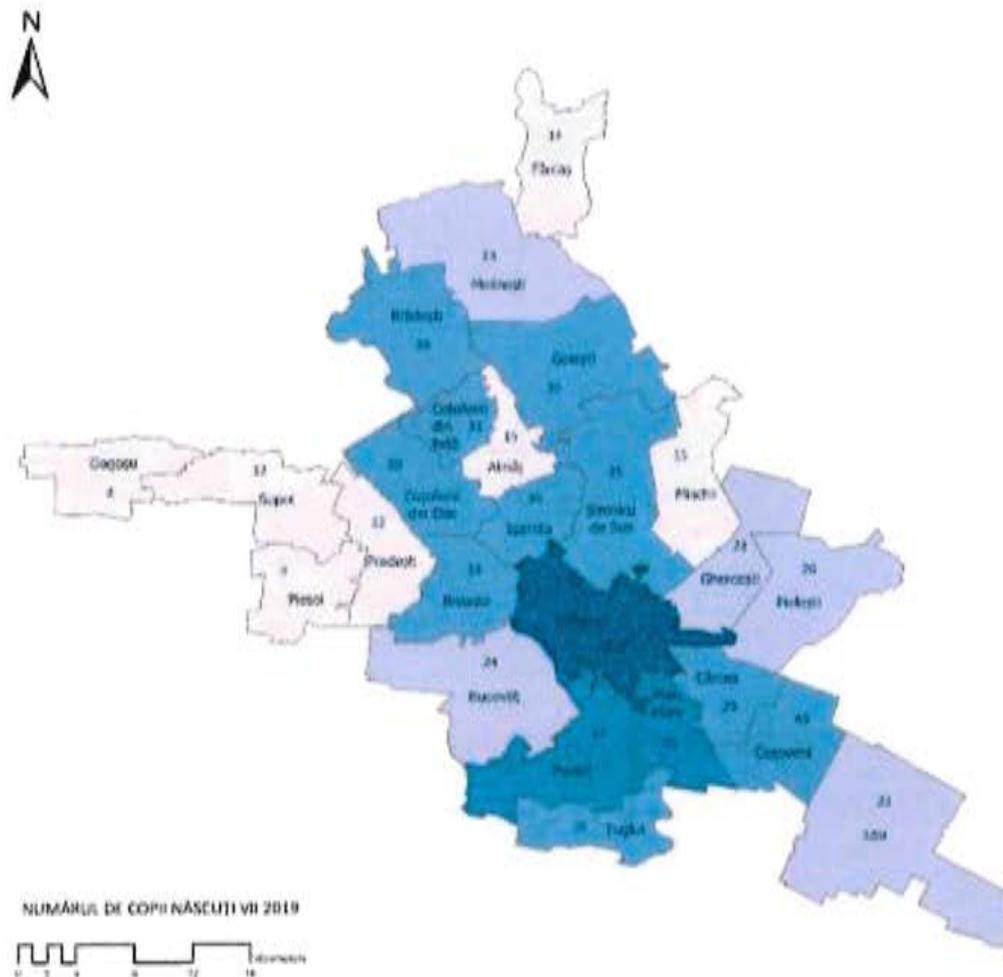
Mișcarea naturală a populației la nivel local și metropolitan Craiova

Mișcarea naturală a populației reprezintă raportul dintre numărul de născuți și numărul de decese dintr-un an calendaristic. Astfel, analiza mișcării naturale a Craiovei și Zonei Urbane Funcționale Craiova pornește de la situația la nivelul teritorial al numărului de copii născuți și al numărului de decese.

Natalitatea

Prin datele puse la dispoziție de către Institutul Național de Statistică, observăm că, în anul 2019, numărul copiilor născuți în municipiul Craiova a fost de 2420, aproximativ 43% din numărul total de la nivelul județului Dolj (5596 de născuți). La nivelul zonei urbane funcționale, cele mai mari valori absolute ale numărului de născuți, după municipiul Craiova, s-au înregistrat în comunele Podari (63), Malu Mare (52) și Coșoveni (43). La polul opus se află comunele Gogoșu (2), Pleșoi (8), Predești (12) și Șopot (12).

Figura 13. Distribuția spațială a numărului de copii născuți în 2019

Sursa: autorii, INS Tempo – prelucrare și vizualizare date proprie.

În perioada 2010-2019, numărul de copii născuți a cunoscut o scădere vizibilă atât la nivelul municipiului Craiova, cât și la nivelul zonei urbane funcționale. În municipiul Craiova, în perioada 2010-2019, numărul de născuți a scăzut de la 2901 la 2420, înregistrând o scădere procentuală de 16.58%. Creșteri s-au înregistrat în anii 2013 (2795 nașteri, față de 2530 în 2012), 2015 (2727 nașteri, față de 2607 în 2014) și 2017 (2723 nașteri, față de 2682 în 2016).

La nivelul zonei urbane funcționale, numărul de născuți a scăzut de la 3504 la 3060 în perioada 2010-2019, scăderea procentuală fiind de 12.67%. Creșteri s-au înregistrat tot în anii 2013, 2015, 2017, datorită creșterii numărului de născuți atât în Craiova, cât și în alte localități componente ale ZUF-ului.

Pe lângă municipiul Craiova, alte nouă localități din ZUF au înregistrat o scădere procentuală a numărului de născuți: Brădești (61,90%), Țuglui (46,34%), Șopot (40%), Goiești (37,84%), Leu (33,33%), Predești (29,79%), Șimnicu de Sus (29,41%), Breasta (7,14%) și Pleșoi (5,56%). Comuna Malu Mare nu a înregistrat nici o scădere, nici o creștere procentuală în numărul de nașteri pentru perioada 2010-2019, numărul de născuți fiind același la începutul, cât și la sfârșitul perioadei de referință (12 născuți). Localitățile cu cele mai mari creșteri procentuale pentru perioada 2010-2019 sunt: Bucovăț (300%), Fărcaș (123,08%) și Coșovenii din Dos (79,31%).

Dinamica numărului de nașteri în localitățile componente ZUF, pentru perioada 2010-2019, este prezentată în tabelul de mai jos.

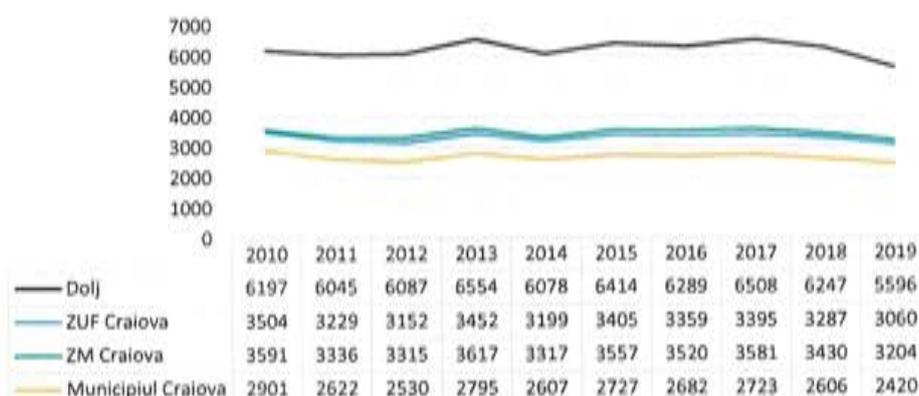
Tabel 3. Dinamica numărului de nașteri în localitățile componente ZUF, 2010-2019

Localitate	Numărul de nașteri										Dinamica numărului de copii născuți
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Brădești	21	25	12	16	22	12	19	18	18	8	-61,9%
Țuglui	41	28	30	27	22	27	22	32	29	22	-46,34%
Șopot	40	32	31	39	40	28	40	32	29	24	-40%
Golești	37	28	38	26	30	43	32	26	29	23	-37,84%
Leu	21	30	18	20	24	23	19	26	17	14	-33,33%
Predești	47	46	41	66	28	59	45	53	65	33	-29,79%
Șimnicu De Sus	17	28	30	32	18	23	26	21	23	12	-29,41%
Craiova	2901	2622	2530	2795	2607	2727	2682	2723	2606	2420	-16,58%
Breasta	28	25	28	23	23	30	41	29	31	26	-7,14%
Pleșoi	36	42	33	43	45	37	50	38	37	34	-5,56%
Malu Mare	12	17	12	18	16	16	18	14	6	12	0%
Pielești	28	17	24	22	21	28	15	22	23	30	7,14%
Cârcea	30	23	32	28	37	38	28	43	38	35	16,67%
Almăj	36	33	28	29	28	32	39	27	27	43	19,44%
Ișalnița	50	50	49	61	62	74	62	71	86	63	26%
Mischii	22	21	25	24	25	25	16	18	22	30	36,36%
Coțofenii Din Fata	11	10	9	7	9	10	13	6	11	15	36,36%
Coșoveni	24	30	38	30	27	27	31	40	47	35	45,83%
Podari	19	25	20	29	22	18	23	20	25	29	52,63%
Ghercești	19	26	41	23	20	34	40	27	23	31	63,16%
Gogoșu	9	16	11	20	10	16	14	14	10	15	66,67%
Melinești	12	7	14	10	3	12	9	17	8	21	75%
Coțofenii Din Dos	29	30	39	45	41	44	51	51	45	52	79,31%
Fărcaș	13	12	16	19	14	19	21	24	30	29	123,08%
Bucovăț	1	6	3	:	5	3	3	3	2	4	300%

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Evoluția numărului de născuții vii pentru perioada 2010-2019, la nivelul județului Dolj, municipiului Craiova, cât și zonei urbane funcționale și zonei metropolitane Craiova este reprezentată în figura de mai jos.

Figura 14. Evoluția numărului de născuții vii în perioada 2010 - 2019

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

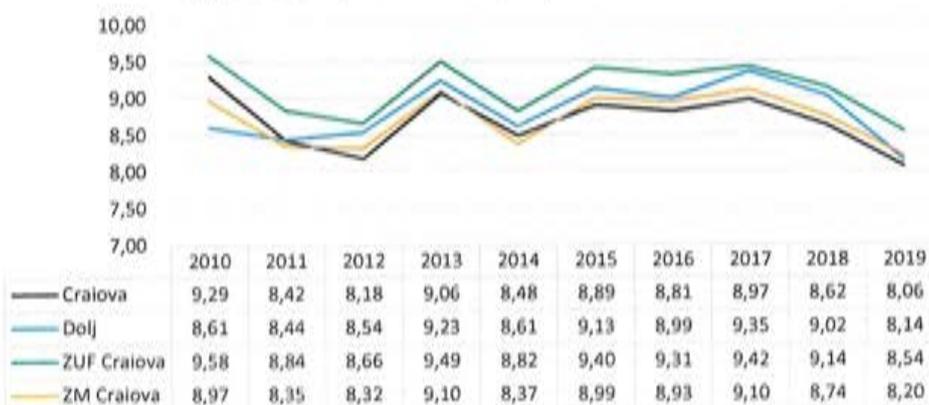
Rata de natalitate reprezintă numărul de născuți-vii dintr-un an raportat la populația de la 1 iulie din statistica curentă și se exprimă în număr de născuți-vii la 1000 locuitori. În 2019, rata de natalitate a municipiului Craiova a fost de 8,06 născuții vii la 1000 de locuitori. La nivelul ZUF-ului, rata a fost de 8,54 / 1000 locuitori, în timp ce la nivel județean de 8,14 / 1000 locuitori.

Comunele Gogoșu, Pleșoi și Almăj au înregistrat cele mai mari rate de natalitate la nivelul ZUF Craiova (28,68, 26,34, respectiv, 26,34 la 1000 locuitori), în timp ce comunele Bucovăț, Brădești și Malu Mare au înregistrate cele mai mici valori (0,95, 1,76, respectiv, 2,19 la 1000 locuitori).

În perioada 2010-2019, rata natalității a cunoscut un trend preponderent descendent, atât în municipiul Craiova, cât și la nivelul metropolitan și județean. Rata natalității în municipiul Craiova a fost de 8,06 copii / 1000 locuitori în 2019, în scădere față de anul 2010, când a fost de 9,29 / 1000 locuitori. La nivelul ZUF-ului, rata a scăzut de la 9,58 / 1000 locuitori (2010) la 8,54 / 1000 locuitori (2019).

Evoluția ratei de natalitate pentru perioada 2010-2019 este reprezentată în figura de mai jos.

Figura 15. Evoluția ratei natalității în perioada 2010-2019

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

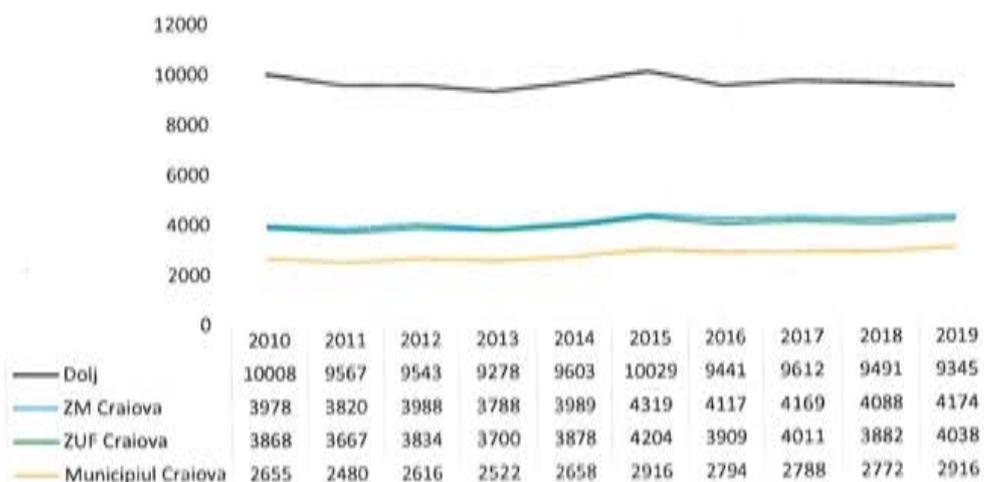
Tabel 4. Dinamica numărului de decese în localitățile componente ZUF, în perioada 2010-2019

Localitate	Numărul de decese										Dinamica numărului de decese 2010-2019 (%)
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Fărcaș	36	32	33	28	36	35	28	20	36	19	-47,22
Țuglui	43	43	37	43	51	57	36	39	43	25	-41,86
Gogoșu	34	31	33	19	27	31	29	29	26	21	-38,24
Coțofenii Din Dos	41	37	38	50	42	24	28	42	40	27	-34,15
Ghercești	44	35	36	31	34	25	35	30	29	30	-31,82
Șopot	46	46	49	49	39	55	40	40	38	32	-30,43
Bucovăț	63	69	72	67	64	68	65	61	54	47	-25,40
Coșoveni	58	64	64	52	63	46	46	68	41	44	-24,14
Leu	129	88	102	111	106	102	96	111	94	98	-24,03
Predești	37	28	44	37	31	38	25	28	24	30	-18,92
Podari	92	87	89	77	105	89	88	93	77	79	-14,13
Mischii	43	38	43	32	52	42	45	36	35	40	-6,98
Brădești	70	63	58	66	69	63	63	68	49	70	0
Șimnicu De Sus	79	86	68	67	67	93	56	104	91	82	3,80
Goiеști	59	52	58	56	59	74	53	51	50	63	6,78
Breasta	42	48	55	49	57	58	43	58	63	45	7,14
Municipiul Craiova	2655	2480	2616	2522	2658	2916	2794	2788	2772	2916	9,83
Melinești	60	68	79	74	65	73	66	58	50	66	10
Ișalnița	53	55	60	55	42	64	58	45	48	59	11,32
Coțofenii Din Față	23	27	24	30	26	25	26	30	17	26	13,04
Pielești	58	61	53	50	70	72	62	58	70	67	15,52
Cârcea	22	27	30	34	29	28	26	32	31	29	31,82
Almăj	28	34	35	33	30	30	35	39	31	38	35,71
Pleșoi	17	24	22	26	13	41	19	23	21	27	58,82
Malu Mare	36	44	36	42	43	55	47	60	52	58	61,11

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Evoluția numărului de decese în perioada 2010-2019, la nivelul județului Dolj, municipiului Craiova, cât și zonei urbane funcționale și zonei metropolitane Craiova este reprezentată în figura de mai jos.

Figura 19. Evoluția numărului de decese în perioada 2010-2019

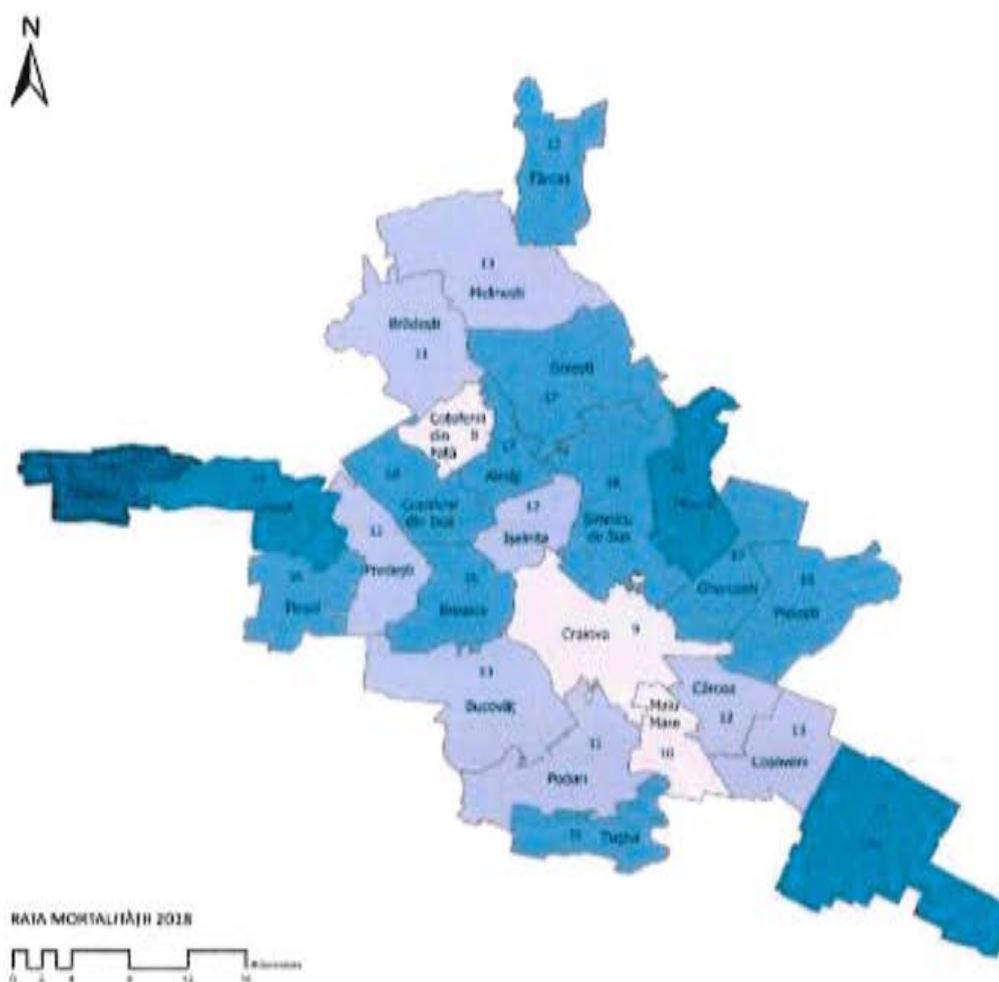

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Rata mortalității reprezintă numărul persoanelor decedate dintr-un an raportat la populația de la 1 iulie din statistica curentă și se exprimă în număr de decese la 1000 locuitori. În 2019, rata generală a mortalității în municipiul Craiova a fost de 9,71 / 1000 locuitori. La nivelul ZUF-ului, rata a fost de 11,27 la mia de locuitori, iar la nivel județean, rata a fost de 13,60 decese la 1000 locuitori.

Comunele Țuglui, Fărcaș și Cârcea au înregistrat cele mai mici rate ale mortalității în 2019 (8,63, 9,2, respectiv, 10,57 decese la 1000 locuitori). La polul opus, se află comunele Gogoșu, Mișchii și Leu – 40,15, 24,13 și 21,89 decese la 1000 locuitori.

Figura 20. Rata mortalității

Sursa: autorii, INS Tempo – prelucrare și vizualizare date proprie.

În perioada 2010-2019, rata mortalității a avut un trend ascendent atât la nivelul Craiovei, cât și la nivelul ZUF-ului. Astfel, rata mortalității în Craiova a crescut de la 7,95 / 1000 locuitori în 2010 la 9,71 în 2019, iar la nivelul ZUF-ului, de la 10,03 la 11,27.

Evoluția ratei mortalității pentru perioada 2010-2019 este reprezentată în figura de mai jos.

Figura 21. Evoluția ratei mortalității în perioada 2010-2019

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Rata mortalității infantile

Rata mortalității infantile reprezintă numărul de decese în vârstă sub 1 an dintr-un an, raportat la numărul de născuți-vii din același an și se exprimă în numărul de decese în vârstă sub 1 an la 1000 născuți-vii din același an.

În perioada 2016-2018, rata mortalității infantile a municipiului Craiova a fost de 2,99‰, în scădere față de perioada 2013-2015, când a fost de 5,54‰. La nivelul ZUF-ului, alte nouă localități au înregistrat o rată a mortalității infantile mai mare de zero, comuna Coțofenii din Față având cea mai mare rată a mortalității infantile pentru perioada de referință, de 22,73‰. Rata mortalității infantile la nivelul UAT-urilor din zona urbană funcțională este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabel 5. Rata mortalității infantile la nivelul localităților din ZUF, 2016-2018

Localitate	Rata mortalității infantile
Craiova	2,99
Calopăr	7,63
Ișalnița	9,17
Leu	12,66
Breasta	12,90
Podari	15,08
Fărcaș	16,39
Golești	17,24
Coțofenii Din Dos	18,87
Coțofenii Din Față	22,73

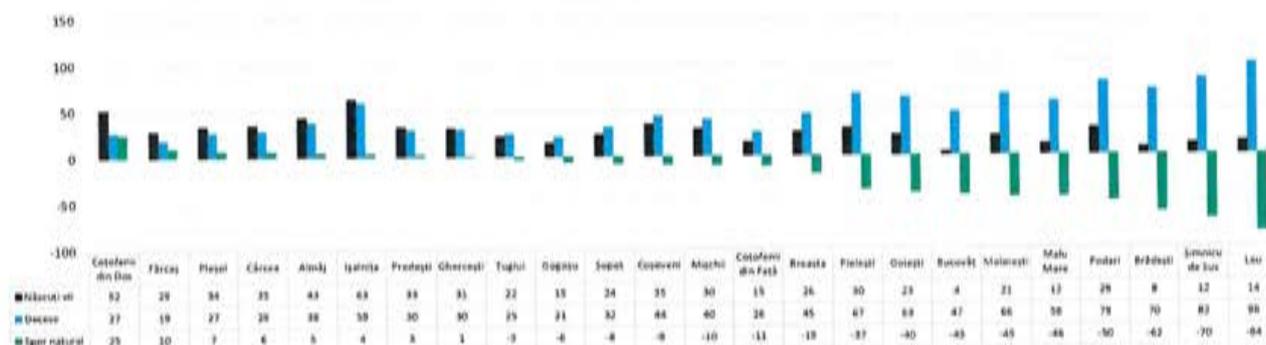
Sursă: *Politica Urbană a României. Prelucrare Indicatori Urbani*: <https://citadini.ro/baza-de-date-urbane/>

Sporul natural

Sporul natural al populației reprezintă diferența dintre numărul născuților-vii și numărul persoanelor decedate, în anul de referință. **Sporul natural al populației Craiovei a fost unul negativ în 2019, de -496.** Sporul natural al populației zonei urbane funcționale în 2019 a fost de -978. La nivelul ZUF-ului,

opt comune au avut un spor natural pozitiv : Coțofenii din Dos (25), Fărcaș (10), Pleșoi (7), Cârcea (6), Almăj (5), Ișalnița (4), Predești (3), Ghercești (1).

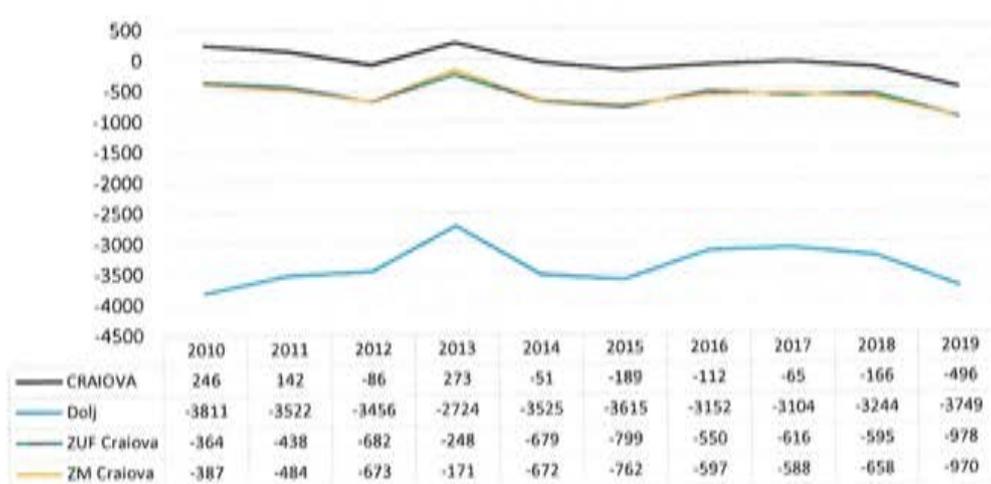
Figura 22. Dinamica numărului de nașteri, decese și a sporului natural la nivelul UAT-urilor din ZUF în anul 2019

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

În perioada 2010-2019, sporul natural a scăzut drastic atât la nivelul municipiului Craiova (de la 246 în 2010, la -496 în 2019), cât și la nivelul zonei urbane funcționale (de la -364 în 2010, la -978 în 2019). Craiova a înregistrat un spor natural în anul 2011 și 2013, de 142, respectiv 273. Evoluția sporului natural în perioada 2010-2019 este reprezentată în figura de mai jos.

Figura 23. Evoluția sporului natural în perioada 2010-2019

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Figura 24. Dinamica numărului de nașteri, decese și a sporului natural la nivelul ZUF Craiova, în perioada 2010-2019

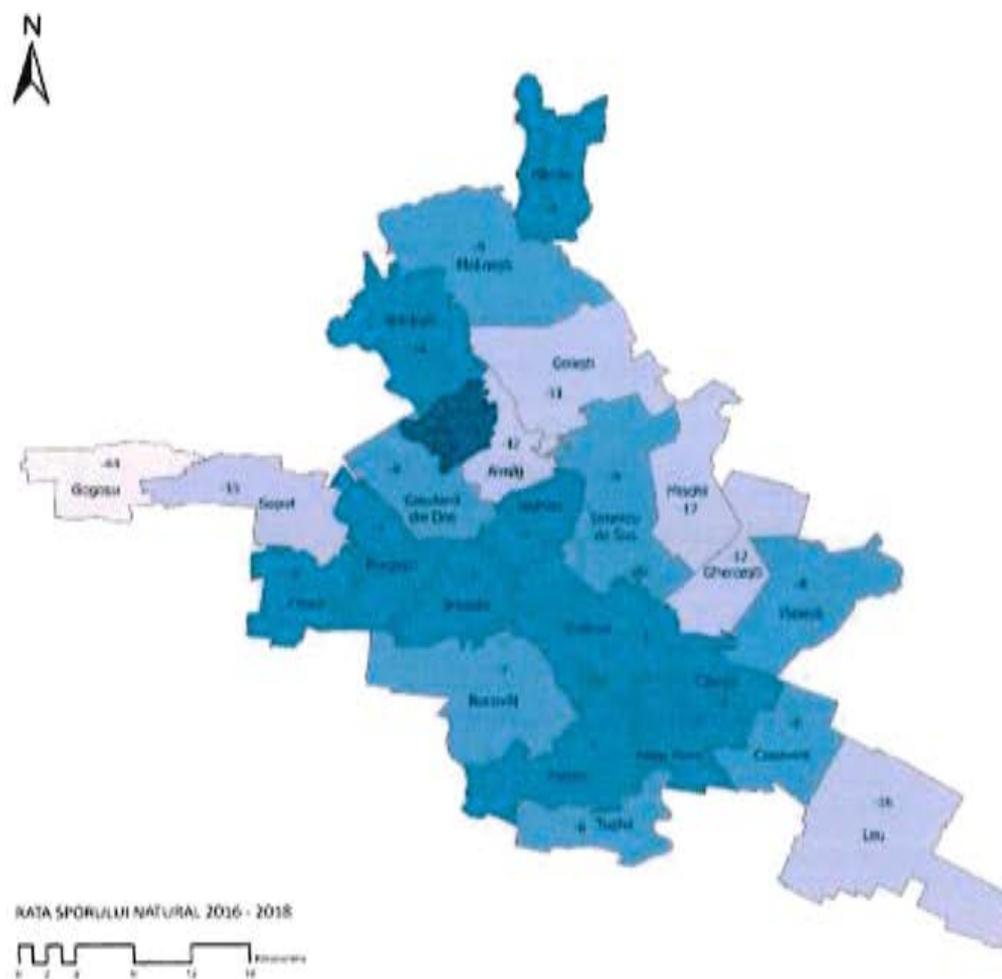
Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Rata sporului natural

Rata sporului natural al populației este indicatorul care măsoară diferența algebrică între rata natalității și rata mortalității generale a populației.

Pentru perioada 2016-2018, municipiul Craiova a înregistrat o rată negativă a sporului natural, de -0,7‰. La nivelul zonei urbane funcționale, doar comuna Coțofenii din Față a înregistrat o rată a sporului natural pozitivă, de 2,5‰. Comuna Gogoșu a înregistrat cea mai mică rată a sporului natural, de -43,53‰.

Figura 25. Rata sporului natural

Sursa: autorii, INS Tempo – prelucrare și vizualizare date proprie.

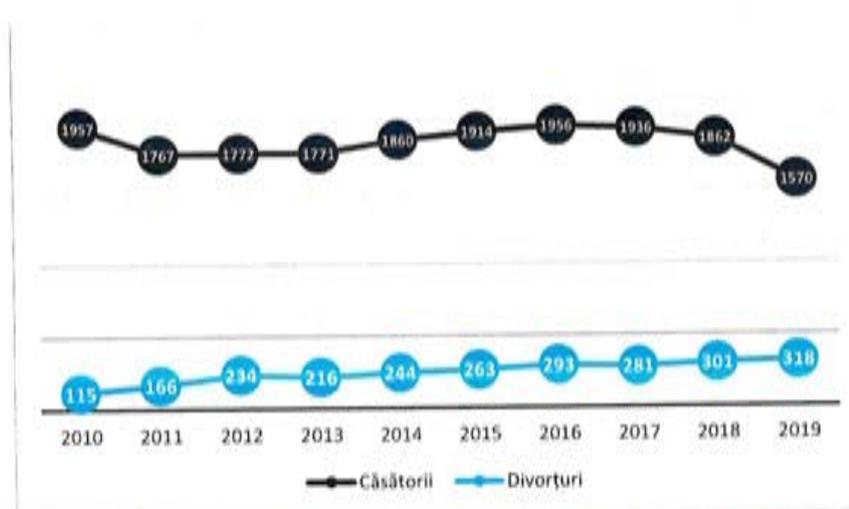
Nupțialitatea & divorțialitatea

În ceea ce privește numărul căsătoriilor și divorțurilor, municipiul Craiova a cunoscut o scădere evidentă a numărului de căsătorii în perioada 2010-2019, de aproape 20%, și aproape o triplare a numărului de divorțuri din aceeași perioadă.

Rata nupțialității în 2019 a fost de 5,23‰ (1570 căsătorii), față de 6,27‰ în 2010 (1957). Scăderi s-au înregistrat în anii 2011, 2018 și 2019, perioada 2012-2017 prezentând o creștere continuă a ratei nupțialității.

Rata divorțialității a fost într-o continuă creștere începând cu anul 2010 (115 divorțuri), de la 0,37‰ ajungând la 1,06‰ în 2019 (318). Singura scădere s-a înregistrat în 2013, cu o rată de 0,70‰, față de 0,76‰ în 2012. Dinamica numărului de căsătorii și divorțuri în municipiul Craiova este reprezentată în figura de mai jos.

Figura 26. Dinamica numărului de căsătorii și de divorțuri din municipiul Craiova, în perioada 2010-2019

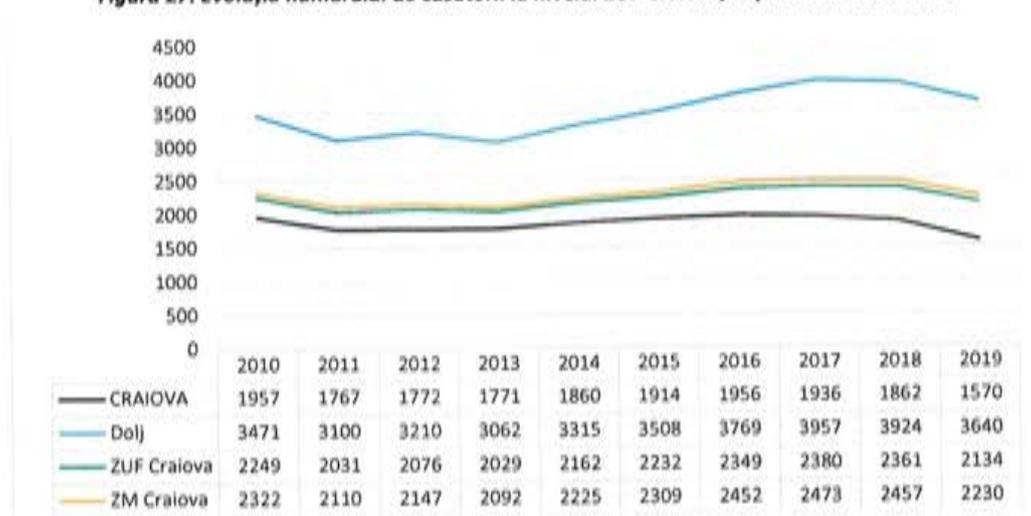
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rata nupțialității (‰)	6,27	5,68	5,73	5,74	6,05	6,24	6,42	6,38	6,16	5,23
Rata divorțialității (‰)	0,37	0,53	0,76	0,70	0,79	0,86	0,96	0,93	1,00	1,06

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

La nivelul zonei urbane funcționale, în 2019 au avut loc 2134 căsătorii, rata de nupțialitate fiind de 5,95‰. Cele mai mari rate ale nupțialității s-au înregistrat în comunele Malu Mare (22,3‰), Ghercești (11,87‰) și Predești (10,73‰). Comunele Gogoșu (1,91‰), Șopot (2,37‰) și Coșoveni (3,66‰) au înregistrat cele mai mici rate ale nupțialității în 2019.

În perioada 2010-2019, numărul căsătoriilor a scăzut cu aproximativ 5% la nivelul ZUF-ului, de la 2249 în 2010, la 2134 în 2019. În perioada 2010-2013, trendul a fost descendent, urmat de o creștere între anii 2014-2017. Din 2017, numărul căsătoriilor urmează, din nou, un trend descendent. Evoluția numărului de căsătorii la nivel ZUF-ului este prezentată în figura de mai jos.

Figura 27. Evoluția numărului de căsătorii la nivelul ZUF Craiova, în perioada 2010-2019

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Tabel 6. Rata nupțialității (%)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Craiova	6,27	5,68	5,73	5,74	6,05	6,24	6,42	6,38	6,16	5,23
Dolj	4,82	4,33	4,50	4,31	4,70	4,99	5,39	5,69	5,67	5,30
ZUF Craiova	6,15	5,56	5,70	5,58	5,96	6,16	6,51	6,60	6,56	5,95
ZM Craiova	5,80	5,28	5,39	5,26	5,62	5,84	6,22	6,29	6,26	5,71

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Tabel 7. Indicatorii mișcării naturale la nivelul municipiului Craiova și al zonei urbane funcționale Craiova în anul 2019

1. Date absolute (număr)	Craiova	ZUF Craiova
Născuți-vii	2420	3060
Decese	2916	4038
Spor natural	-496	-978
Căsătorii	1570	2134
Divorțuri	318	364
2. Rate (la 1000 locuitori)	Craiova	ZUF Craiova
Rata natalității	8,06	8,54
Rata mortalității	9,71	11,27
Rata mortalității infantile	2,99	
Rata sporului natural	-0,7	11,27
Rata nupțialității	5,23	5,95
Rata divorțialității	1,06	1,02

Mișcarea naturală a populației municipiului Craiova în comparație cu mișcările naturale din alte orașe

Tabel 8. Comparație - mișcarea naturală a populației din alte orașe

1. Date absolute (număr)	Craiova	Timișoara	Brașov
Născuți-vii (2019)	2420	2995	2322
Decese (2019)	2916	3218	2946
Căsătorii (2019)	1570	1944	1626
Divorțuri (2019)	318	461	661
2. Rate (la 1000 locuitori)	Craiova	Timișoara	Brașov
Rata natalității	8,06 (2019)	9,05 (2018)	7,61 (2018)
Rata mortalității	9,71 (2019)	9,22 (2018)	10,51 (2018)
Rata mortalității infantile (2016-2018)	2,99	3,49	4
Rata sporului natural (2016-2018)	-0,7	-0,16	-1,94

Sursa: INS. Baza de date TEMPO online

Mișcarea migratorie a populației Craiovei

Conform recensământului populației din 2011, soldul migratoriu al județului Dolj a fost de -12,768 persoane. Municipiul București (25,4%), județele Gorj (10,5%), Timiș (9,1), Mehedinți (7,7%), Olt (6,6%), Hunedoara (6,5%) și Caraș-Severin (5,2%) sunt printre județele cu cele mai mari ponderi ale persoanelor din județul Dolj care au migrat către alte județe ale țării.

De cealaltă parte, județele Olt (23,7%), Gorj (15,4%), Mehedinți (12,3%) și Vâlcea (9,3%) înregistrează cele mai mari ponderi ale populației care migrează către județul Dolj, municipiul Craiova fiind polul principal de atracție al populației din regiunea Sud-Vest Oltenia.

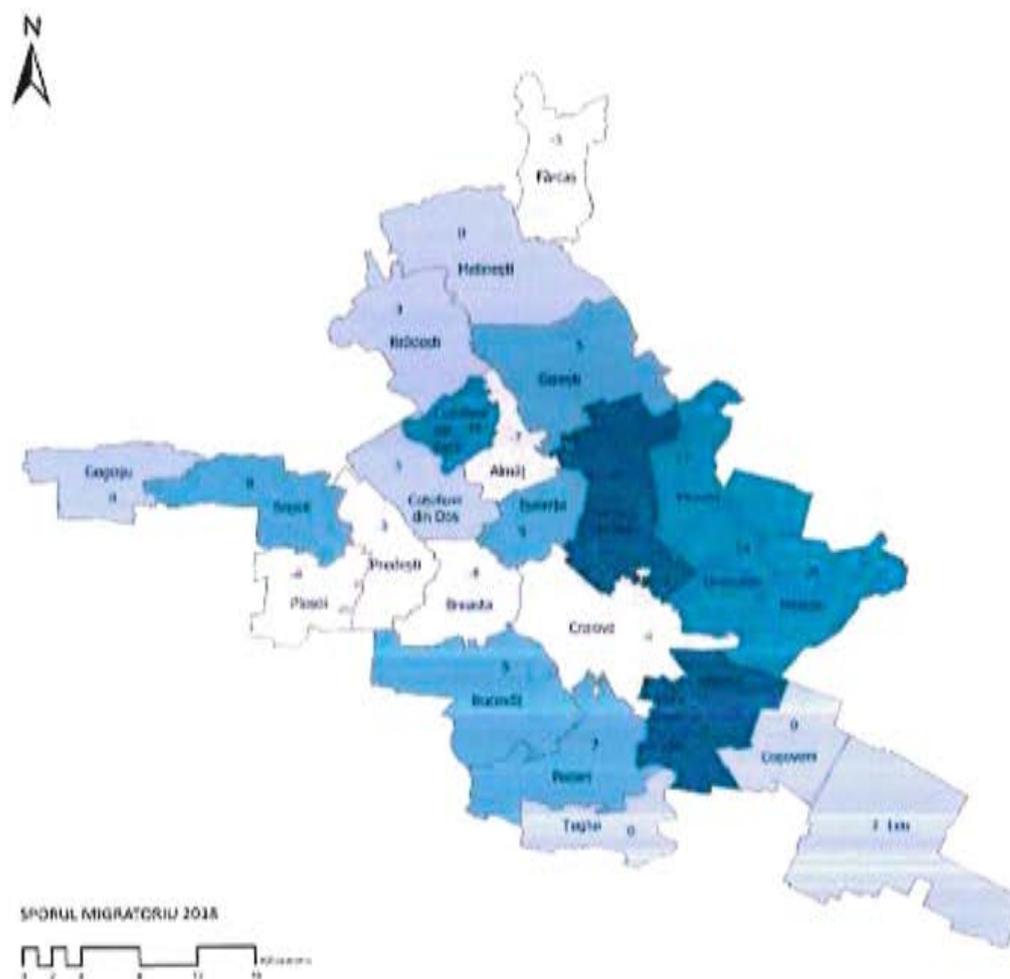
De asemenea, recensământul din anul 2011 a arătat că 11.811 persoane din județul Dolj, deci aproximativ 1,8%, erau plecate temporar în alte țări, în special Italia (49%) și Spania (28,3%). Pe lângă acestea, 15.145 de persoane (2,3% din populație) erau plecate în străinătate pentru o perioadă mai mare de timp.

Spor migratoriu

Datele mai recente, din 2018, indică faptul că sporul migratoriu la nivelul municipiului Craiova a fost negativ, de -4,42%. La nivelul zonei urbane funcționale, comunele Malu Mare (58,98%), Șimnicu de Sus (44,99%) și Cârcea (43,69%) au înregistrat cele mai mari valori ale sporului migratoriu, în timp ce comunele Almăj (-6,52%), Pleșoi (-3,8%) și Fărcaș (-3,36%) cele mai mici valori.

Distribuția spațială a sporului migratoriu în anul 2018 este reprezentată în figura de mai jos.

Figura 28. Spor migratoriu

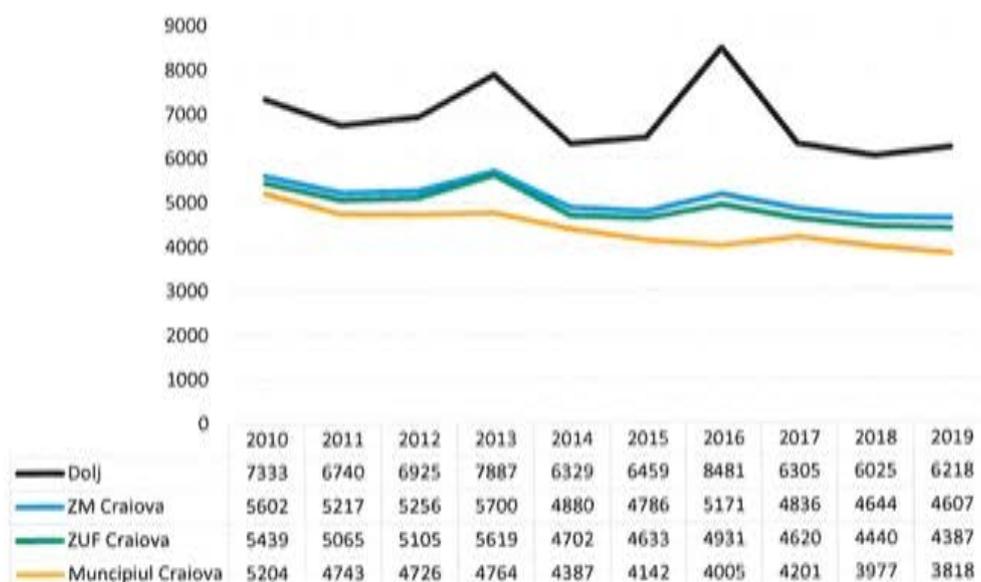
Sursa: autorii, INS Tempo – prelucrare și vizualizare date proprie.

Stabiliri de reședință

Numărul stabilirilor de reședință din ultimii 10 ani a scăzut constant, cu două excepții, în anii 2013 și 2016. La nivelul municipiului Craiova, s-a înregistrat o scădere de 26,63 între 2019 (3818 stabiliri) și 2010 (5204), în timp ce la nivelul zonei urbane funcționale, o scădere de 19,34% (4387 stabiliri în 2019, față de 5439 în 2019).

Evoluția numărului de stabiliri de reședință din ultimii 10 ani este reprezentată în figura de mai jos.

Figura 29. Evoluția numărului de stabiliri de reședință din ultimii 10 ani

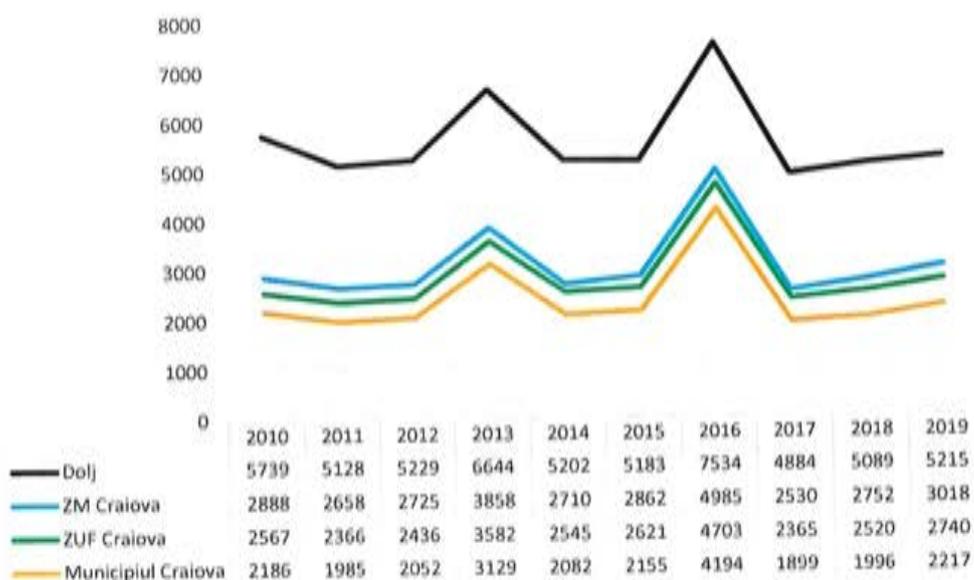
Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Plecări cu reședința

Numărul plecărilor cu reședința a crescut atât la nivelul municipiului, cât și a zonei urbane funcționale Craiova. În 2019, 2217 de persoane din municipiul Craiova au făcut dovada că pleacă din localitate și că au asigurată locuința în altă localitate, cu 1,42% mai multe persoane față de 2010 (2186). La nivelul ZUF-ului, 2740 de persoane și-au schimbat reședința, o schimbare de 6,74% față de începutul perioadei de referință (2467). Exceptând municipiul Craiova, comuna Malu Mare a avut cel mai mare număr de plecări (86), urmată de comunele Leu (42) și Pielești (36). La polul opus, se află comunele Gogoșu (4), Pleșoi (6) și Predești (6).

Evoluția numărului de plecări cu reședința în ultimii 10 ani este reprezentată în figura de mai jos.

Figura 30. Evoluția numărului de plecări cu reședința în ultimii 10 ani

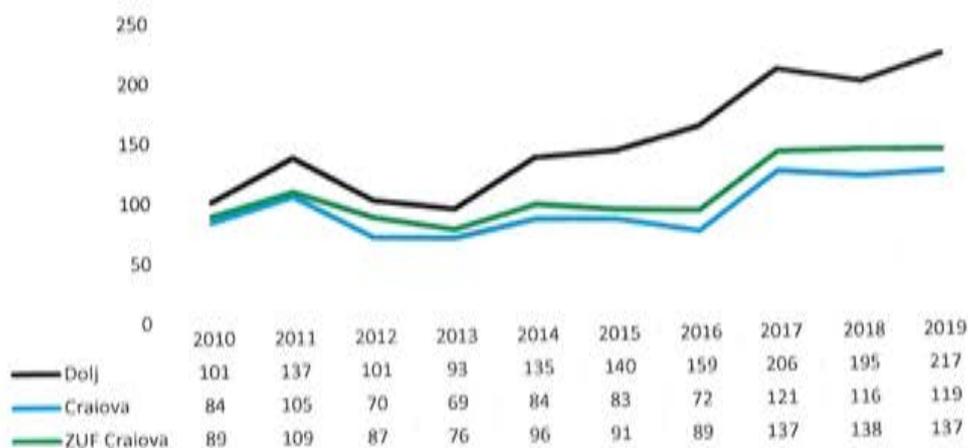
Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Imigranți definitivi

Pentru perioada 2010-2019, datele privind numărul imigranților care s-au stabilit în localitățile din zona urbana funcțională Craiova nu sunt disponibile decât aproape exclusiv pentru municipiul Craiova. Astfel, la nivelul Craiovei putem observa o creștere a imigranților de aproximativ 41% a imigranților în perioada de referință 2010-2019, de la 84 imigranți veniți în 2010, la 119 în 2019. Peste 50% din totalul imigranților din județul Dolj (217) din anul 2019 se regăsesc în municipiul Craiova.

Evoluția numărului de imigranți din perioada 2010-2019 este reprezentată în figura de mai jos.

Figura 31. Evoluția numărului de imigranți din perioada 2010-2019

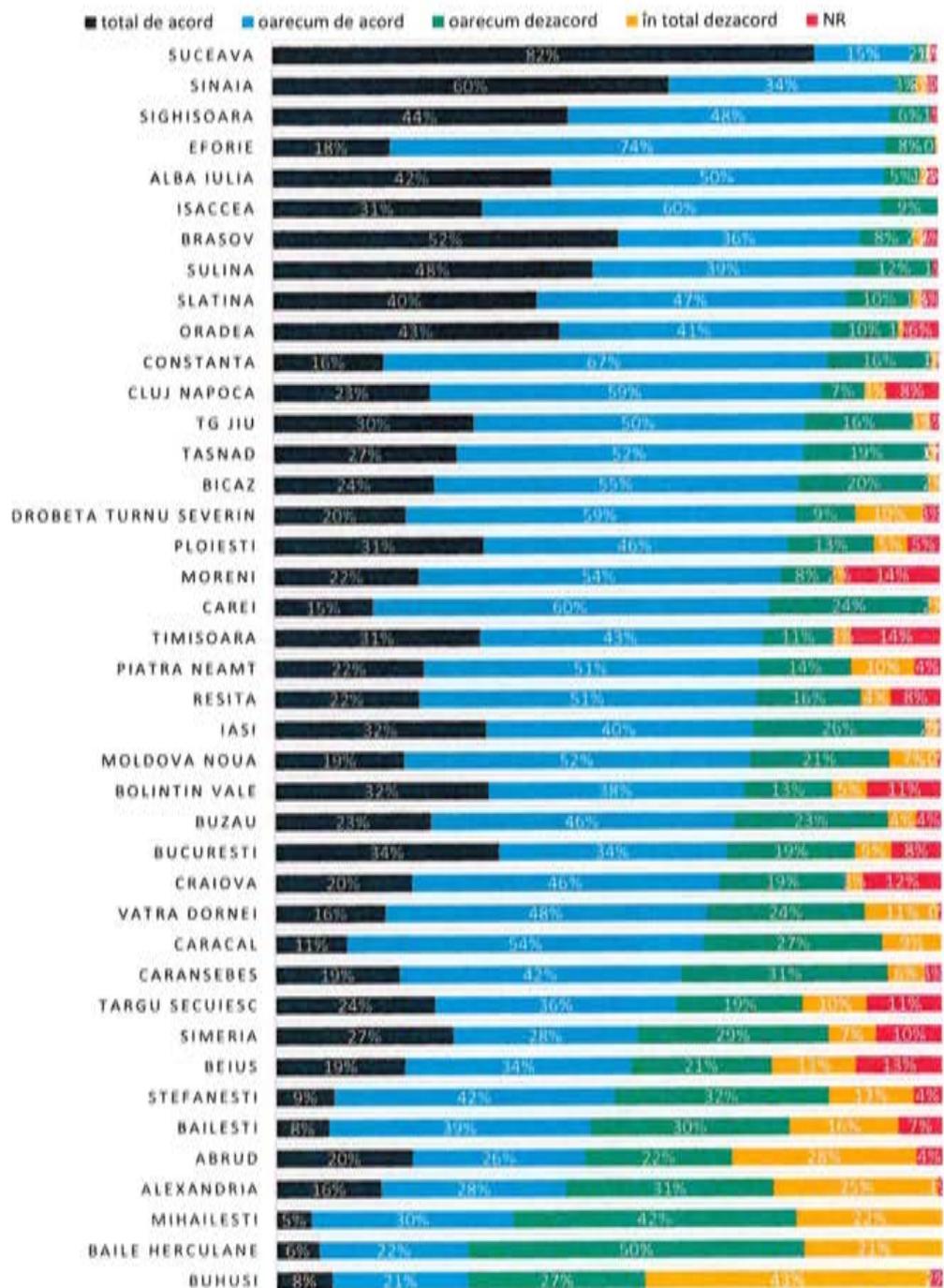

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Conform Barometrului Urban, realizat în 2020 în cadrul elaborării Politicii Urbane a României, doar 20% dintre respondenții din municipiul Craiova sunt total de acord că prezența străinilor este benefică

pentru orașul Craiova. Față de respondenții din celelalte orașe incluse în studiu, orașul Craiova se plasează în josul clasamentului privind acest aspect legat de prezența străinilor. În topul clasamentului se află municipiul Suceava, cu 82% dintre respondenți în acord total cu acest aspect.

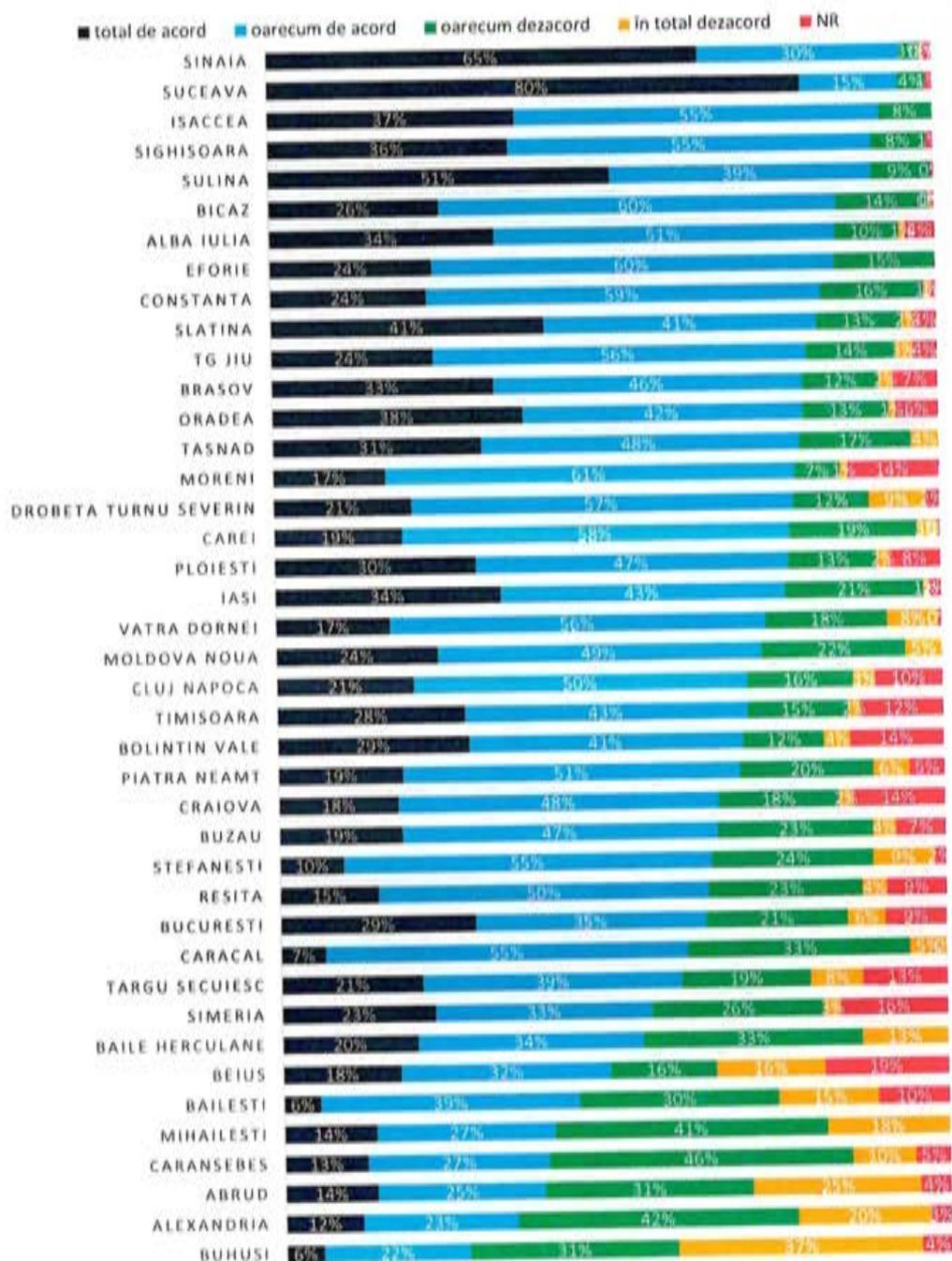
Figura 32. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația „prezența străinilor este benefică pentru orașul meu”?

Sursa: Politica Urbana a Romaniei, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020

De asemenea, privind integrarea străinilor, doar 18% dintre respondenții din Craiova consideră că străinii care locuiesc în Craiova sunt bine integrați în comunitatea locală. Din nou, municipiul Craiova se plasează în josul clasamentului.

Figura 33. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația „străinii care locuiesc în orașul meu sunt bine integrați”?

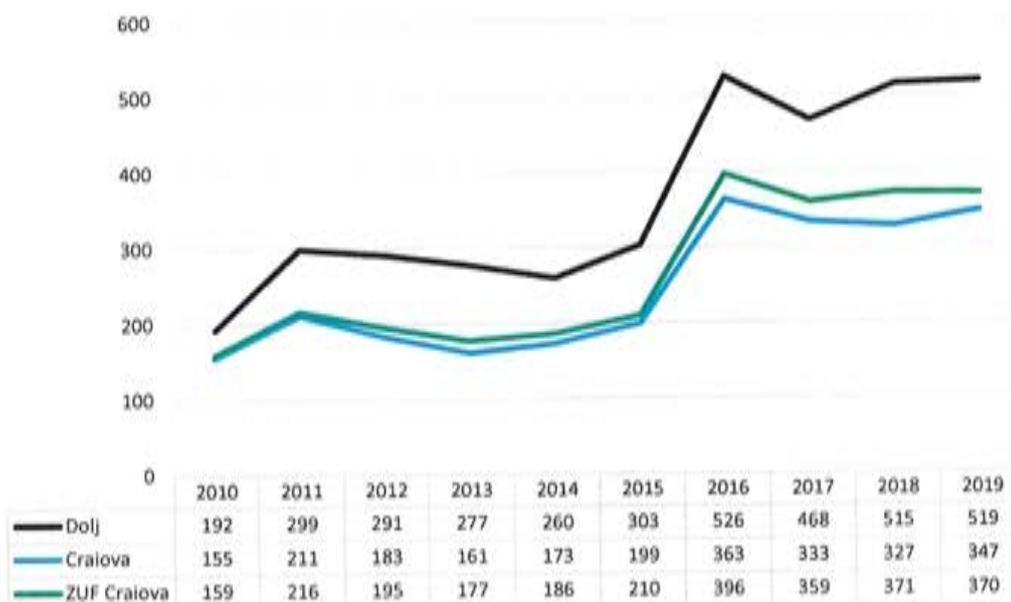
Sursa: Politica Urbana a Romaniei, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020

Emigranți definitiv

Ca și în cazul imigranților, datele privind emigranții din localitățile componente ale zonei urbane funcționale Craiova nu sunt complete. În ceea ce privește municipiul Craiova, în perioada 2010-2019, numărul emigranților a crescut semnificativ, de la 155 în 2010, la 347 în 2019. Raportat la nivel județean, în 2019, mai mult de 60% din emigranții din Dolj au fost din municipiul Craiova.

Evoluția numărului de emigranți din perioada 2010-2019 este reprezentată în figura de mai jos.

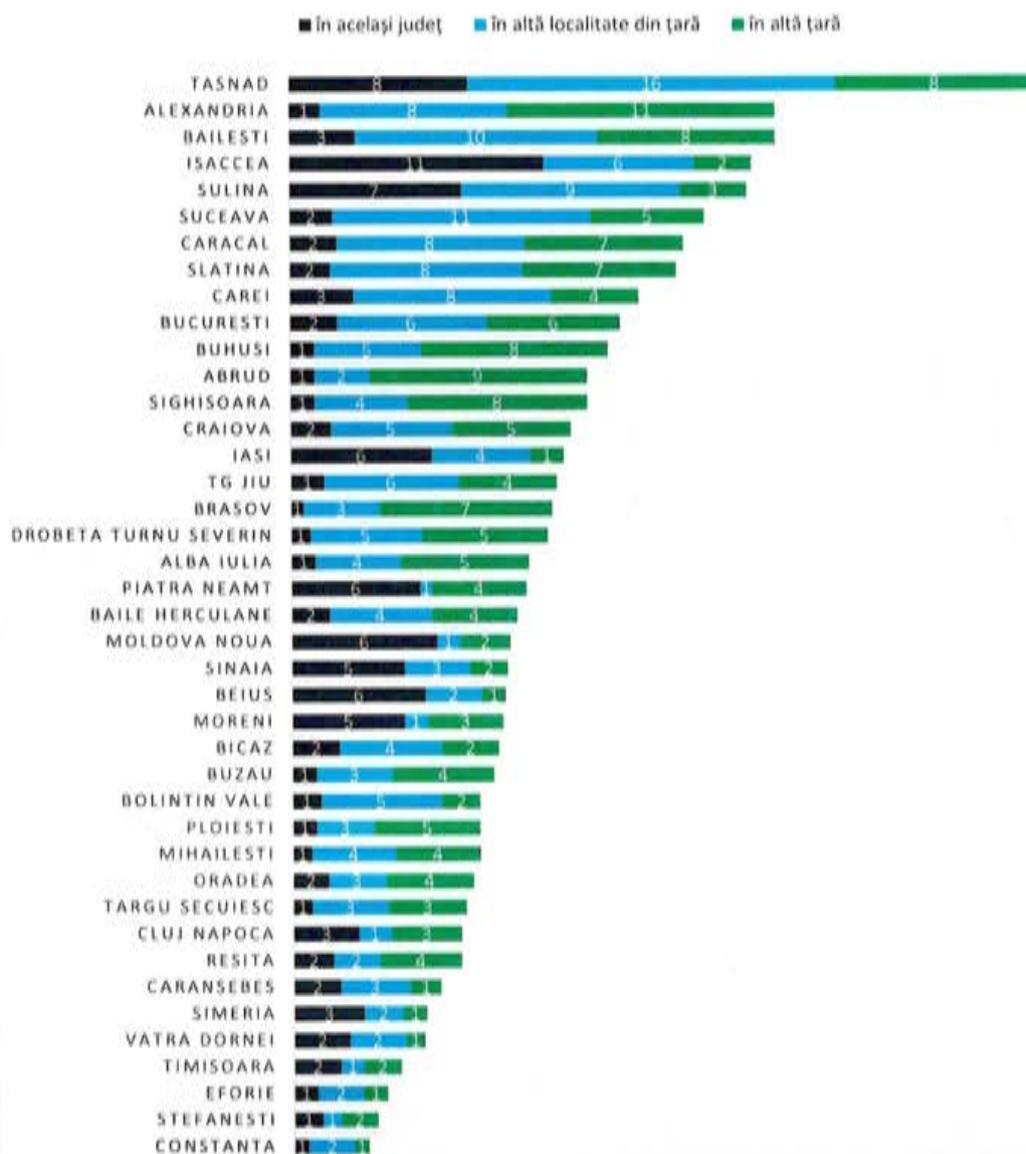
Figura 34. Evoluția numărului de emigranți din perioada 2010-2019

Sursa: autorii, prelucrare date INS, baza de date TEMPO Online.

Conform Barometrului Urban, majoritatea respondenților din municipiul Craiova care intenționează să se mute din localitate în următorii 2 ani ar prefera să o facă într-o altă localitate din România sau în altă țară.

Figura 35. Intenționați să migrați pentru o perioadă mai mare de 2 ani? Dacă da, unde?

Sursa: Politica Urbana a Romaniei, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020

Indicele experienței locale de emigrare în străinătate

Indicele experienței locale de emigrare în străinătate reprezintă scorul factorial al ratelor de plecați pe termen lung și pe termen scurt din localitate, în străinătate, la ultimele recensăminte din 2011 și 2002.

Scorul municipiului Craiova privind acest indice este de 86. Cel mai mic scor din zona urbană funcțională este al comunei Gogoșu (19), urmat la o diferență destul de mare de Șopot (30). Indicii experienței locale de emigrare în străinătate al localităților din ZUF Craiova sunt prezentați în tabelul de mai jos.

Tabel 9. Indicele experienței locale de emigrare în străinătate

Localitate	Scor
Gogoșu	19
Șopot	30
Ghercești	38
Mischii	38
Coțofenii Din Dos	39
Predești	41
Șimnicu De Sus	42
Pielești	43
Melinești	43
Coșoveni	44
Bucovăț	44
Brădești	46
Leu	46
Ișalnița	48
Fărcaș	48
Golești	49
Breasta	49
Țuglui	50
Malu Mare	50
Almăj	51
Podari	57
Craiova	86

Sursă: Politica Urbană a României. Prelucrare Indicatori Urbani; <https://citadlni.ro/baza-de-date-urbane/>

Tipul de experiență migratorie dominantă

Un alt indicator important este tipul de experiență migratorie dominantă. Acest indicator este o combinație calitativă a criteriilor indicelui experienței locale de emigrare în străinătate cu generarea a cinci tipuri de localități, definite în principal prin emigrare redusă, migrațiune de revenire, migrațiune după aderarea la Uniunea Europeană, migrațiune post-criză, migrațiune cumulativă de intensitate ridicată.

La nivelul Zonei Urbane Funcționale, din datele puse la dispoziție, doar municipiul Craiova se încadrează în categoria de localitate cu migrațiune cumulativă de intensitate ridicată. Șapte localități sunt încadrate în categoria de localități cu emigrare redusă, 11 în categoria de migrațiune după aderarea la U.E., o localitate în categoria de migrațiune post-criză și patru în categoria de localități cu migrațiune de revenire. Tabelul următor prezintă localitățile din ZUF Craiova pe categoriile de experiență migratorie dominantă.

Tabel 10. Tipul de experiență migratorie dominantă

Localitate	Tipul de experiență migratorie dominantă
Șimnicu de Sus	Emigrare redusă
Coțofenii din Dos	Emigrare redusă
Ghercești	Emigrare redusă
Gogoșu	Emigrare redusă
Mischii	Emigrare redusă
Șopot	Emigrare redusă
Almăj	Migrațiune de revenire
Breasta	Migrațiune de revenire
Golești	Migrațiune de revenire
Malu Mare	Migrațiune de revenire
Bucovăț	Migrațiune după aderarea la U.E.
Ișalnița	Migrațiune după aderarea la U.E.
Brădești	Migrațiune după aderarea la U.E.
Calopăr	Migrațiune după aderarea la U.E.
Coșoveni	Migrațiune după aderarea la U.E.
Fărcaș	Migrațiune după aderarea la U.E.
Leu	Migrațiune după aderarea la U.E.
Melinești	Migrațiune după aderarea la U.E.
Pielești	Migrațiune după aderarea la U.E.
Predești	Migrațiune după aderarea la U.E.
Țuglui	Migrațiune după aderarea la U.E.
Podari	Migrațiune post-criză
Craiova	Migrațiune cumulativă de intensitate ridicată

Sursă: *Politica Urbană a României. Prelucrare Indicatori Urbani*: <https://citadini.ro/baza-de-date-urbane/>

Comparație mișcarea migratorie a populației municipiului Craiova cu alte orașe

Tabel 11. Comparație - mișcarea migratorie din alte orașe

1. Date absolute (număr)	Craiova	Cluj	Timișoara	Brașov
Spor Migratoriu (2018)	-4,42%	3,54	-5,84	0,73
Stabiliri de reședință (2019)	3997	6773	6271	4663
Plecări cu reședința (2019)	1996	2151	2274	1721
Imigranți definitiv (2019)	116	367	277	354
Emigranți definitiv (2019)	327	486	858	600
Tip experiență de migrație	Migrațiune cumulativă de intensitate ridicată			
Indice al experienței locale de emigrare	86	96	92	95

ZONE DEZAVANTAJATE DIN PUNCT DE VEDERE SOCIO-ECONOMIC ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ

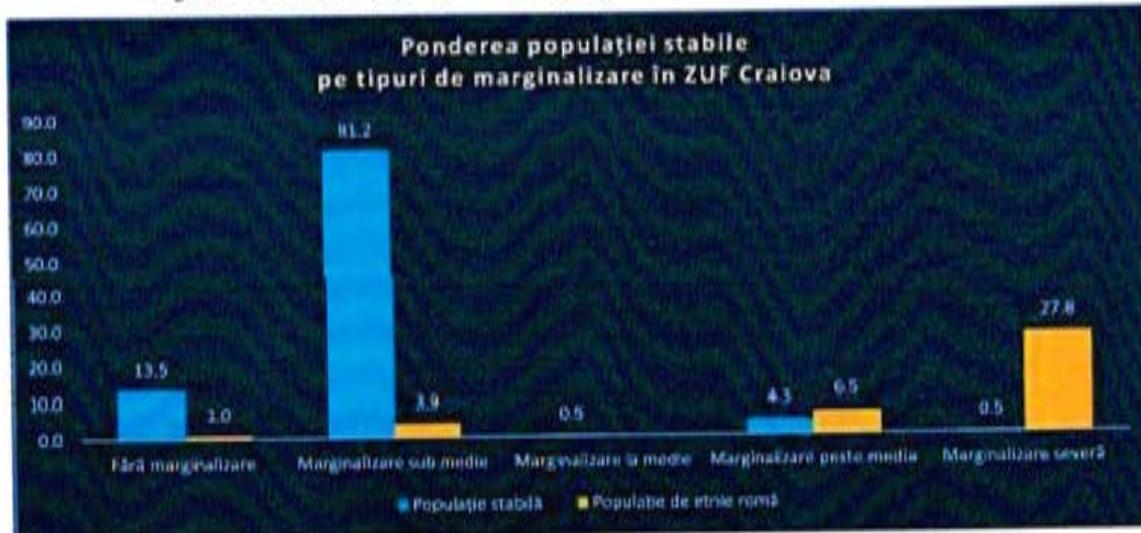
La nivelul zonei urbane funcționale a municipiului Craiova 23 din cele 29 de localități, însumând 94,7% din populație, aveau un grad de marginalizare sub medie sau egal cu zero. Comunitățile marginalizate din zona urbană funcțională a municipiului Craiova au fost determinate pe baza datelor statistice colectate la ultimul recensământ în Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și în Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate, elaborate de Banca Mondială și categorizate în funcție de locuire, ocupare și capital uman. Conform acestora, în ZUF Craiova existau patru UAT-uri cu o rată de marginalizare peste medie, între 12% - 24% - Calopăr, Coșoveni, Vela și orașul Segarcea cu o rată a marginalizării de 19,53%, și o singură localitate, Coțofenii din Față cu o rată de marginalizare severă, de peste 24% din populație. Se observă un grad mai accentuat de marginalizare în zonele cu un procent mai mare al populației de etnie romă, ca exemplu Coțofenii din Față unde comunitatea romă are o pondere de 27,8%.

Tabel 12. Rata marginalizării la nivel de comună în ZUF Craiova.

Localitate	Populație Stabila	Ponderea populației rome în totalul populației (%)	Rata Marginalizării (%)	Tipul marginalizării
Craiova	269.506	1,96%	1,05%	Marginalizare sub medie
Filiași	16.900	4,49%	4,42%	Marginalizare sub medie
Segarcea	7.019	11,62%	19,53%	Marginalizare peste medie
Almăj	1974	0%	0%	0
Brădești	4431	0,52%	0,1% - 6,1%	Marginalizare sub medie
Breasta	3906	6,89%	0,1% - 6,1%	Marginalizare sub medie
Bucovăț	4.213	0,00%	0%	0
Calopăr	3723	18,26%	12% - 14%	Marginalizare peste medie
Cârcea	3424	1,96%	0%	0
Coșoveni	3237	14,49%	12% - 14%	Marginalizare peste medie
Coțofenii Din Dos	2337	0,3%	0%	0
Coțofenii Din Față	1904	27,78%	+24%	Marginalizare severă
Ghercești	1690	0%	0%	0
Ghindeni	1936	0%	6% - 12%	Marginalizare la medie
Golești		0,64%	0%	0
Ișalnița	3.770	2,02%	0%	0
Malu Mare	3780	9,5%	0%	0
Mischii	1760	0,23%	0%	0
Murghași	2508	0	0%	0
Pielești	3609	0,72%	0%	0
Podari	6909	9,25%	0,1 - 6,1%	Marginalizare sub medie
Predești	1905	1,15%	0%	0
Robănești	2395	0%	0%	0
Șimnicu De Sus	4627	0,26%	0%	0
Teasc	3253	0,03%	0%	0
Terpezița	167	0,48%	0,1% - 0,6^%	Marginalizare sub medie
Țuglui	2834	0,49%	0%	0
Vârvoru De Jos	2955	0,2%	0%	0
Vela	1943	0,00%	12% - 14%	Marginalizare peste medie

Sursa: INS. Baza de date TEMPO online – prelucrare date.

Figura 36. Ponderea populației stabile pe tipuri de marginalizare în ZUF Craiova.

Sursa: INS. Baza de date TEMPO online – prelucrare date.

Rata de marginalizare a municipiului Craiova era de 1.05% iar ponderea populației totale ce trăiește în zone nedezavantajate era de 89,93%, ceea ce înseamnă că aproximativ 42.988 de persoane locuiesc în zone dezavantajate iar din aceștia 2.830 de locuitori trăiesc în zone marginalizate. Se înregistrează un procent mai ridicat al populației ce trăiește în zone dezavantajate pe ocupare (7,1%) și pe capital uman (3,76%) dar și un procent de 1,76% din populație ce trăiește în zone dezavantajate din punct de vedere al locuirii.

Comunitățile marginalizate din Municipiul Craiova, așa cum au fost identificate în Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate elaborat în anul 2014, erau concentrate la periferia municipiului, în extremitatea sudică a municipiului și în cea nord-vestică. Acestea sunt cu precădere zone de locuințe sociale modernizate, dar se identifică și zone de tip ghetou cu blocuri. Principalele cartiere identificate de autoritățile locale în cadrul analizei desfășurate pentru elaborarea atlasului, după dimensiunea populației pe care o găzduiau erau în acel moment:

- Un ansamblu de nouă blocuri sociale modernizate în vestul cartierului Craiovița Nouă pentru 611 de persoane.
- O zonă de tip ghetou într-o fostă colonie de muncitori cu 305 persoane, în zona industrială din S-E orașului, lângă uzina Ford. Imaginile satelitare surprind o reintensificare a activității din zonă prin reconversia clădirilor în spații logistice și comerciale.
- Cartierul Valea Roșie – 195 de persoane într-o zonă de tip ghetou cu blocuri. Imaginile surprinse de Google Street View ne indică faptul că o parte dintre aceste blocuri au fost reabilitate recent, iar în zonă au fost amenajată o piață și un spațiu public de tip scuar în fața acestora.
- O zonă de tip mahala cu case în nordul cartierului Craiovița Veche cu 174 de locuitori. Imaginile surprinse de Google Street View ne indică faptul că această zonă are caracter rural, nu există o sistematizare a parcelelor și astfel anumite construcții nu sunt direct accesibile din stradă, o parte din clădiri sunt într-un stadiu avansat de degradare, iar străzile ce înconjoară această așezare nu sunt asfaltate și nu au trotuare – Strada Râului, Strada Moreni, Strada Căpșunilor
- O comunitate de 38 de persoane, în două blocuri aflate într-un stadiu avansat de degradare, situate la intersecția străzii Albinelor cu strada Motru, ambele neasfaltate. În general acest cartier prezintă caracteristici rurale.
- O comunitate de 10 persoane, în locuințe sociale modernizate în cartierul 1 Mai.

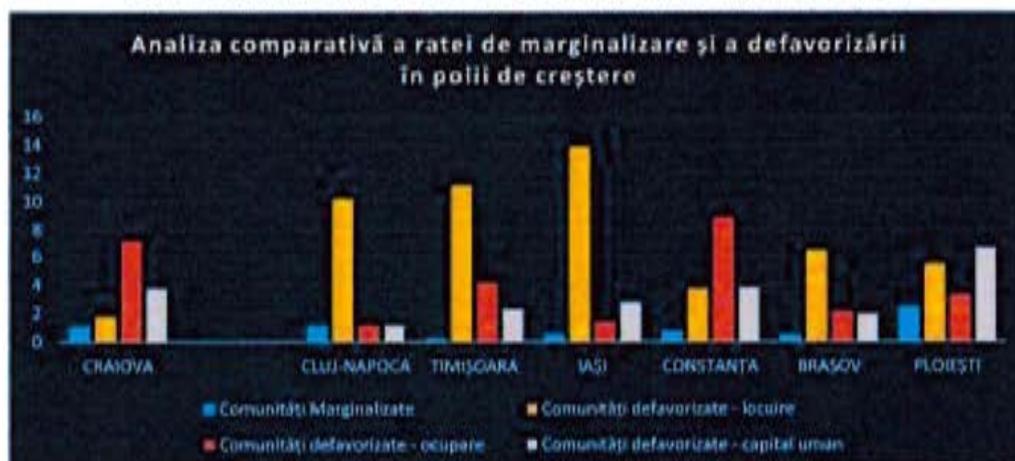
O altă zonă identificată în procesul de elaborare al strategiei integrate de dezvoltare 2016-2020 este localizată în sudul municipiului Craiova, într-o zonă de tip mahala de case delimitată de străzile Str. Arnota, Str. Corcova, Aleea Popova, Str. Fântâna Popova și Str. Bucura. Acesta este puternic dezavantajat din punct de vedere al capitalului uman, al ocupării forței de muncă dar și al locuirii, mare parte din locuitorii nedeținând locuința în proprietate personală.

De asemenea, în cadrul consultărilor organizate cu societatea civilă, au mai fost identificate cartierele Fața Luncii, Cernele, Brestel? și Troaca din zona peri-urbană a municipiului. Potrivit reprezentanților administrației publice locale, mai pot fi identificate zone dezavantajate în cartierele Romanești, Veteranilor, Drumul Jiului sau Hanu Roșu dar și zonele cu locuințe de confort scăzut (confort III sau foste cămine de nefamiliști) de pe Str. Caracal, Str. Eustațiu Stoenescu, Drumul Apelor, Brestei și Valea Roșie (Str. Putnei, Țuculescu, Henri Coandă).

Zonele marginalizate și așezările informale necesită o abordare adaptată la condițiile de trai din comunitățile identificate, atât prin investiții în infrastructura - de la asigurarea serviciilor publice de baza la prețuri accesibile, la managementul deșeurilor și la regenerarea fondului construit sau construirea de noi locuințe sociale, cât și prin programe de dezvoltare comunitară și integrare socială – programe de recalificare, asistență socială, accesul la educație.¹

Față de ceilalți poli de creștere, Craiova înregistrează cea mai mică pondere a populației care trăiește în comunități defavorizate din punct de vedere al locuirii (1,76%), în timp ce la polul opus se află Iași (13,9%), dar înregistrează a doua cea mai mare rată a marginalizării (1,13%), după Cluj-Napoca. De asemenea are a doua cea mai mare pondere a comunităților dezavantajate din punct de vedere al ocupării (7,1%), după Constanța (8,86%) și a treia cea mai mare pondere a comunităților dezavantajate din punct de vedere al capitalului uman, după Ploiești și Constanța.

Figura 37. Analiza comparativă a ratei de marginalizare în poli de creștere.

Sursa: INS. Baza de date TEMPO online – prelucrare date

Gradul de marginalizare și dezavantajare este mai accentuat în celelalte orașe din cadrul zonei urbane funcționale, în special în orașul Segarcea unde 19,53% din populație, adică 1.370 de persoane locuiesc în zone marginalizate și doar 22,5% din populație nu trăiește într-o zonă dezavantajată, în timp ce în Filiași rata de marginalizare este de 4,4%. Atât Filiași cât și Segarcea înregistrează un procent semnificativ al populației în zone dezavantajate din perspectiva ocupării forței de muncă – Filiași 36,33% și Segarcea 39,68%, dar și al capitalului uman – Filiași 22,67% și Segarcea 18,24%. Totuși aceste orașe nu raportează populație dezavantajată din punct de vedere al locuirii.

¹ Politica Urbană a României, Livrabilul 3 – Contribuții la Politica Urbană 2020-2035, Document însoțitor 8: Marginalizare, sărăcie și excluziune în orașele românești.

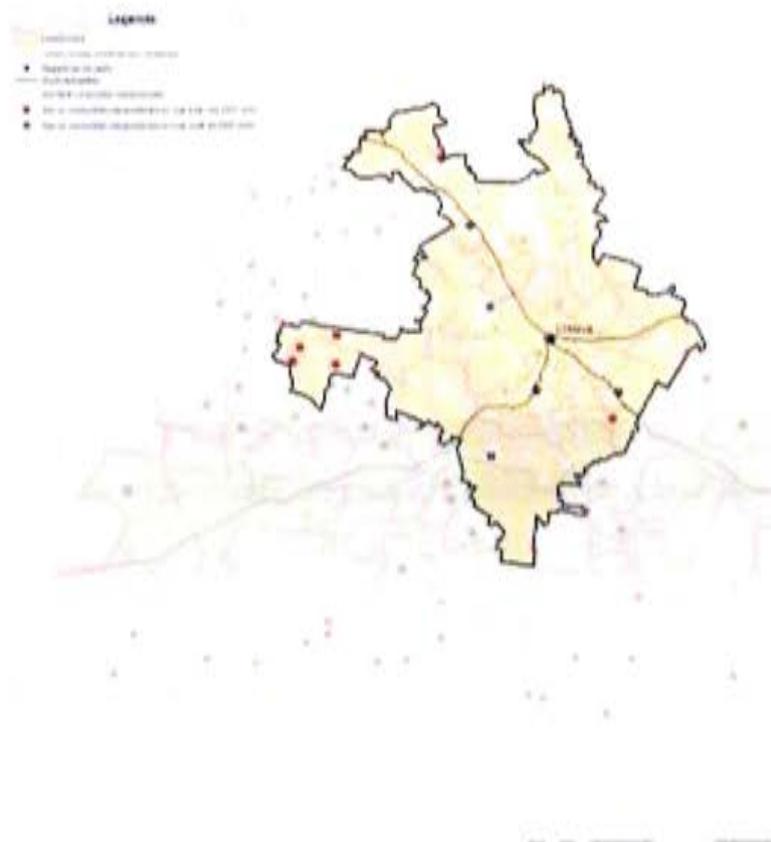
Tabel 13. Distribuția populației urbane după tipurile de zone dezavantajate.

Orăș	Populația Stabilă	% populație în zone dezavantajate	% populație în zone dezavantaje pe locuire	% populație în zone dezavantajate pe ocupare	% populației în zone dezavantajate pe capital uman	% populație în zone marginalizate
Craiova	269.506	<u>83,93%</u>	1,76%	7,10%	3,76%	<u>1,05%</u>
Filiași	16.900	<u>36,36%</u>	0,00%	36,33%	22,67%	<u>4,42%</u>
Segarcea	7.019	<u>22,5%</u>	0,00%	39,68%	18,24%	<u>19,53%</u>

Sursa: Atlasul zonelor urbane marginalizate

Analiza comunităților marginalizate la nivelul județului, în mediul rural reflectă o concentrare a comunităților fără marginalizare în jurul polului de creștere Craiova, în special în zona urbană funcțională, reflectând astfel sfera de influență pozitivă a unui pol de creștere asupra calității vieții. Comunitățile marginalizate din interiorul ZUF sunt concentrate cu precădere spre limita exterioară a zonei, în special în zona mai puțin accesibilă din extremitatea vestică. Se observă o corelare între satele ce au comunități marginalizate dar nu se află la limita zonei urbane funcționale și o pondere mai mare de 20% a populației de etnie romă – satele Podari, Breasta, Calopăr, Coșoveni și Coțofenii din Față. La nivelul județului observăm o concentrare mai mare de comunități marginalizate în zona de nord-vest dar și în extremitatea sudică. La nivelul regiunii sud-vest Oltenia cele mai multe zone rurale defavorizate se găsesc în județul Dolj – 31 de localități, urmat de județul Mehedinți cu 9 localități și județul Gorj cu 4 localități.

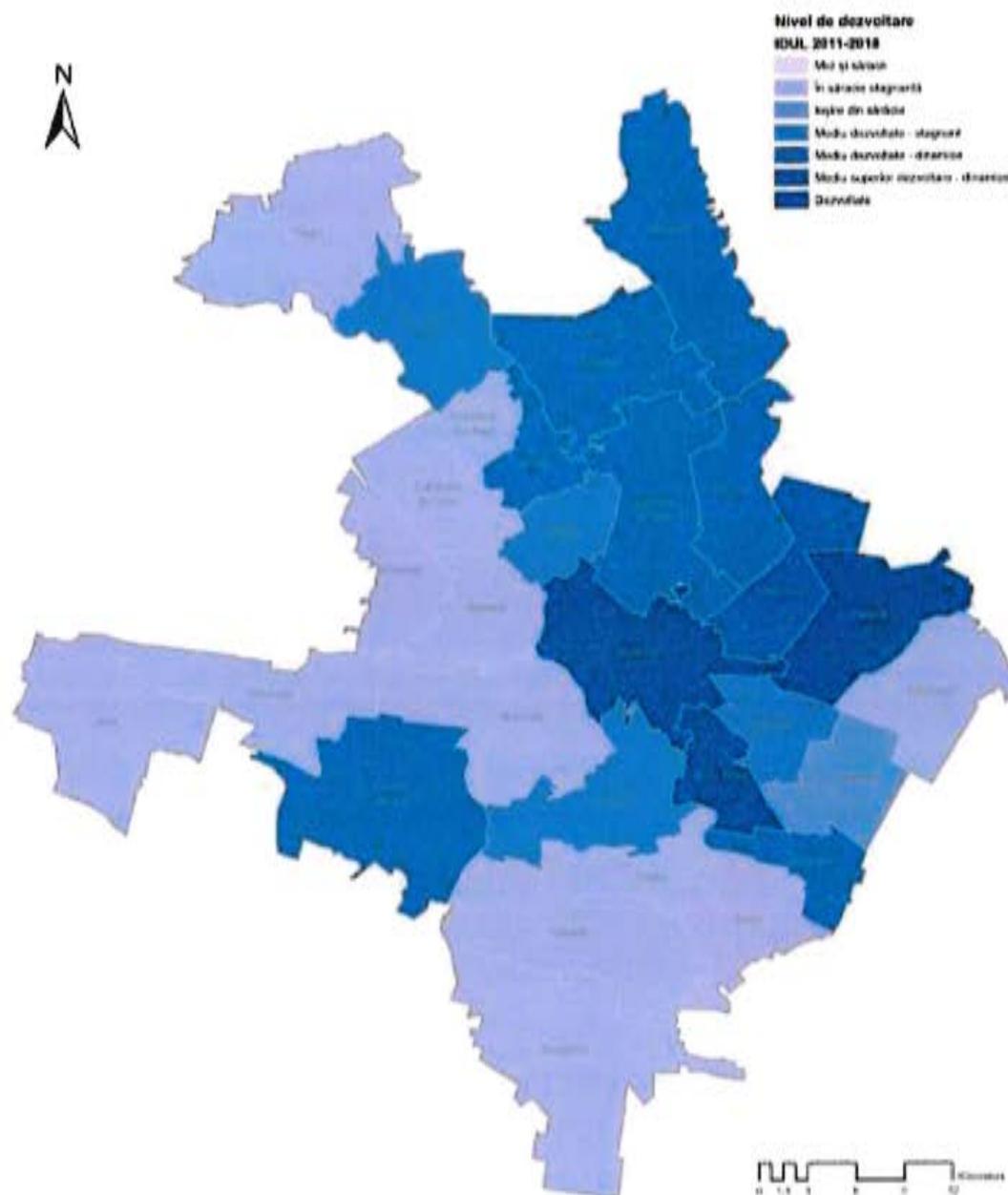
Figura 38. Comunități marginalizate în localitățile din jud. Dolj.

Sursa: Atlasul zonelor urbane marginalizate

Indicele dezvoltării umane locale (IDUL), dezvoltat de Banca Mondială, ne permite realizarea de comparații între nivelul de dezvoltare al fiecărei unități administrativ teritoriale. În cadrul ZUF Craiova putem observa un grad mare de dezvoltare în nord-est față de sud-vest, chiar și în cadrul localităților din primul inel peri-urban.

Figura 39. Indicele dezvoltării umane locale (IDUL) în ZUF Craiova.

Sursa: Politica Urbană a României - prelucrare date

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ZONEI URBAŢE CRAIOVA 2021 - 2030

PROFIL ECONOMIC	1
Context economic național, regional și județean.....	1
Analiza principalilor indicatori macroeconomici naționali.....	1
Transformarea economiei românești.....	5
Mediul și dinamica antreprenorială	14
Distribuția agenților economici la nivelul ZUF	19
Sectoare economice	25
Dimensiunea întreprinderilor și performanța economică	32
Impact economic: COVID-19	38
Motoare economice și potențial de specializare	43
Specializare inteligentă	44
Întreprinderi și investiții mari.....	46
Exporturi și importuri	48
Competitivitate și atractivitate	51
Analiza costurilor de producție	58
Salariați și câștig salarial.....	58
Turism.....	67
Infrastructura turistică	67
Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul Municipiului Craiova	77
Piața forței de muncă	83
Migrație și navetism	83
Ocupare	89
Marginalizare pe ocupare și capital uman	100
Absolvenți de învățământ superior	101
Tineri NEET	102
Disponibilitatea locurilor de muncă	103
Calitatea locurilor de muncă	108
Atragerea de investiții, servicii și infrastructura suport pentru afaceri și inovare.....	110
Atragerea de investiții străine directe.....	110
Opinia locuitorilor din Municipiul Craiova cu privire la investiții	112
Soluții pentru promovarea, facilitarea și extinderea investițiilor private	117
Servicii și infrastructura de suport pentru afaceri și inovare	121
Cercetare-dezvoltare-inovare	128
Cheltuieli de cercetare-dezvoltare	128
Salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare	130
Unități de cercetare-dezvoltare	132
Inovare	135

ANALIZA DIAGNOSTIC: CONCLUZII, PROVOCĂRI, TENDINȚE ȘI RECOMANDĂRI	139
ANEXE – PROFIL ECONOMIC.....	141
ANEXA 1 – Metodologia analizei potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România	141
ANEXA 2 – Metodologia de calcul a competitivității și a atractivității orașelor.....	150

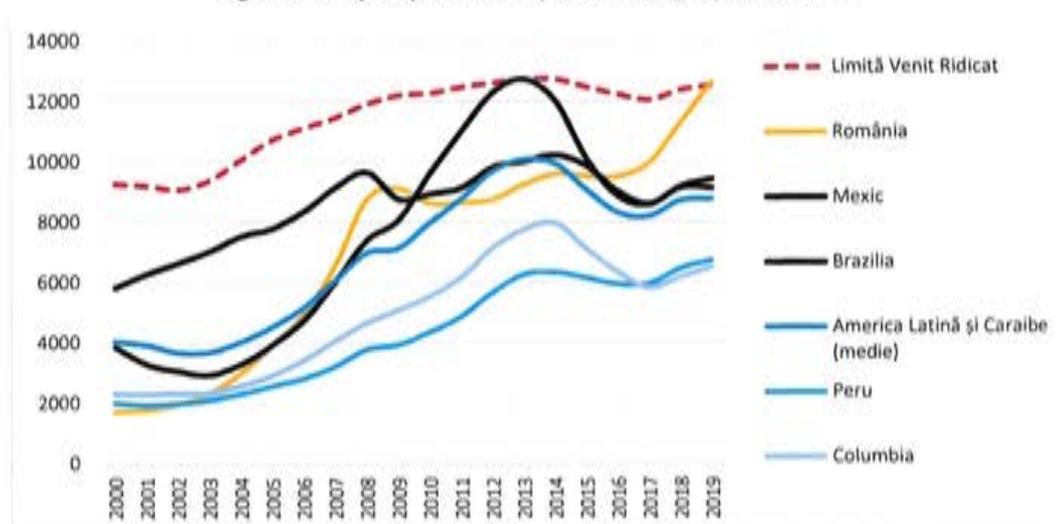
PROFIL ECONOMIC

CONTEXT ECONOMIC NAȚIONAL, REGIONAL ȘI JUDEȚEAN

Analiza principalilor indicatori macroeconomici naționali

Povestea economiei României este sinuoasă și complexă. Odată cu căderea comunismului, România a întreprins o tranziție sinuoasă către o economie de piață, cu o mare parte a anilor 1990 marcată de declin economic și restructurare. În 2000, când perspectivele aderării la UE și NATO au devenit mai realiste, economia românească a întreprins totuși un sprint destul de impresionant, venitul său național brut (VNB) pe cap de locuitor (metoda Atlas) crescând de la 1.720 dolari la 12.630 dolari în 2019. Această performanță este subliniată și mai bine atunci când se compară România cu o serie de țări din America Latină, care se aflau într-o poziție economică mai bună în 2000 (a se vedea figura de mai jos).

Figura 1. VNB pe cap de locuitor (Metoda Atlas) în țările selectate

Sursa: *Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020*

Numerele preliminare pentru 2019 indică faptul că România a atins anul trecut un statut de țară cu venit ridicat, pentru prima dată în istoria sa. Desigur, accesul României la piața comună a UE este unul dintre principalele motive pentru performanța spectaculoasă a țării. Uniunea Europeană a fost o veritabilă „mașină de convergență” pentru țările sale membre, permițând unor națiuni precum Grecia, Irlanda, Portugalia, Polonia și Slovacia să ajungă la venituri ridicate într-un timp record. Acest lucru a permis, de asemenea, României să devină o economie cu venituri ridicate și să depășească economiile similare din America Latină.

Analiza principalilor indicatori macroeconomici naționali relevă faptul că România a continuat evoluția sa puternică din ultima decadă, cu o scurtă întrerupere în perioada 2009-2010 cauzată de precedenta criză financiară și economică globală.

Cu o creștere de 4,2% a Produsului intern brut în anul 2019¹, România a continuat trendul de a se clasa între primele țări la nivelul Uniunii Europene privind acest indicator. După o creștere de 7,1% a PIB-ului în anul 2017 și de 4,5% în 2018, creșterea înregistrată la nivelul 2019 arată o stabilitate economică,

¹ Date Eurostat (provizionale)

ANALIZA DIAGNOSTIC: CONCLUZII, PROVOCĂRI, TENDINȚE ȘI RECOMANDĂRI	139
ANEXE – PROFIL ECONOMIC.....	141
ANEXA 1 – Metodologia analizei potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România	141
ANEXA 2 – Metodologia de calcul a competitivității și a atractivității orașelor.....	150

fiind în continuare mai mult decât dublă comparativ cu media Statelor Membre și a statelor din Zona Euro.

Figura 2. Rata volumului de creștere a Produsului Intern Brut

Sursa: Eurostat

Deficiențele creșterii PIB de peste 7% în anul 2017 și valorile de peste 4% în anii precedenți se datorează în mare parte consumului individual, ceea ce indică o dependență foarte ridicată a consumului în creșterea PIB-ului. Această dependență față de consum expune performanța economiei la vulnerabilități cauzate de veniturile reduse ale populației în raport cu Statele Membre.

Conform ultimelor date statistice definitive la nivelul Institutului Național de Statistică, nivelul Produsului intern brut în termeni nominali la nivel național în anul 2018 a fost de 952.396,8 milioane lei prețuri curente, revenind o valoare de 48.899,3 lei pe locuitor. Cu toate că s-a înregistrat o scădere semnificativă a dinamicii PIB comparativ cu anul precedent (4,4% în anul 2018, comparativ cu 7,1% în anul 2017), valoarea raportată pe cap de locuitor a fost de 5,1%.

Tabel 1. Produsul intern brut și Produsul intern brut pe locuitor în România

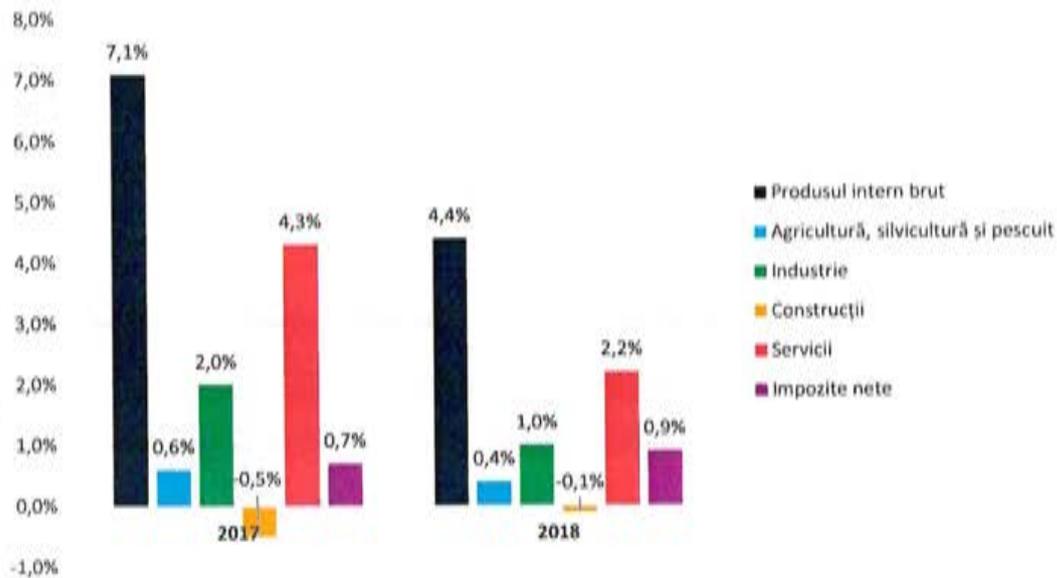
Indicatori	2017	2018
Produsul intern brut (milioane lei)	857.895,7	952.396,8
Creșterea PIB în termeni reali (în procente față de anul anterior)	107,1	104,4
Produsul intern brut pe locuitor (lei)	43.788,8	48.899,3
Creșterea PIB pe locuitor în termeni reali (în procente față de anul anterior)	107,7	105,1

Sursa: Starea economică și socială a României – date statistice, 2018, INS

În ceea ce privește principalele ramuri de activitate care au contribuit la creșterea Produsului intern brut național în anul 2018, se remarcă:

- Pe primul loc în ceea ce privește contribuția la formarea PIB se află **serviciile** (cu 55.062,3 milioane de lei, respectiv 57,8% din total). Din totalul serviciilor este de remarcat faptul că hotelurile și restaurantele au contribuit cu 18,1% din PIB.
- Pe locul secund se află **domeniul industrial**, cu o contribuție de 22,8% la formarea PIB (respectiv 215.955,9 milioane de lei).
- Pe ultimul loc se află **agricultura, silvicultura și pescuitul**, cu o contribuție de 4,3% din PIB (respectiv 41.494,2 milioane de lei).

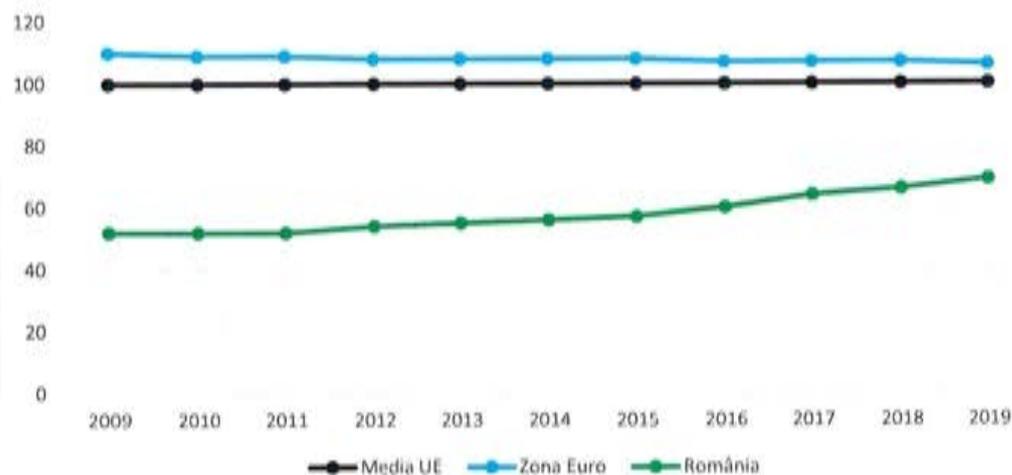
Figura 3. Contribuții la creșterea Produsului intern brut, pe categorii de resurse, în anul 2018

Sursa: Starea economică și socială a României – date statistice, 2018, INS

În comparație cu media Uniunii Europene, creșterea accelerată a PIB/locuitor raportat la puterea de cumpărare începând cu anul 2016 ajută la reducerea decalajelor față de statele din Zona Euro, ale căror procent s-a redus semnificativ în ultimii ani, aproape de nivelul de armonizare cu media Uniunii Europene.

Figura 4. PIB/Capita raportat la puterea de cumpărare²

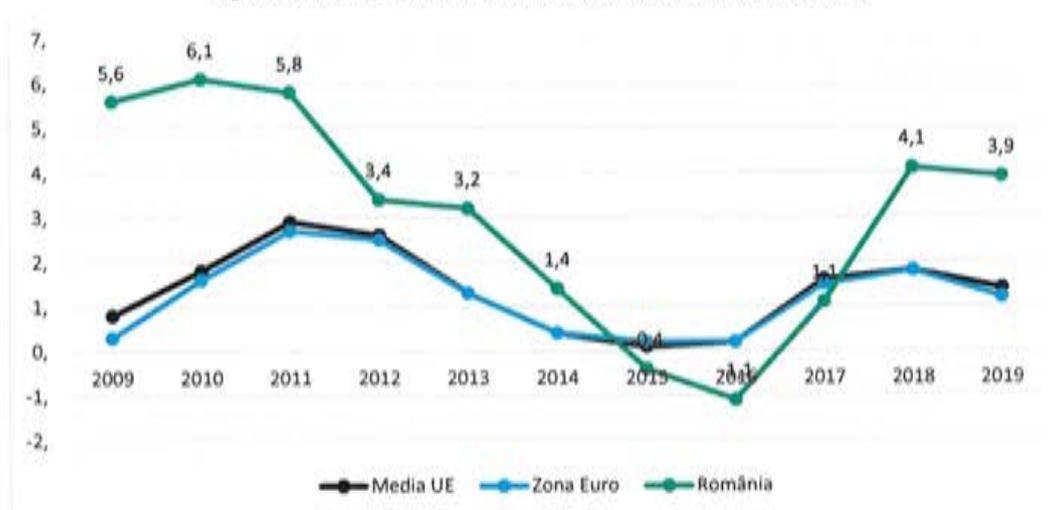
Sursa: Eurostat

Rolul determinant al consumului gospodăriilor populației în evoluția semnificativă a PIB-ului din anul 2017 a contribuit la o creștere accelerată a inflației în anul 2018, ajungând la o valoare de 4,1%, mult peste media europeană. Aceasta a fost urmată de o scădere moderată a ratei inflației în anul 2019,

² Media UE este indicatorul de referință (cu valoare 100)

până la valoarea de 3,9%, în tendință cu media Uniunii Europene a cărei inflație a scăzut de la 1,8% în 2018 la 1,4% anul următor.

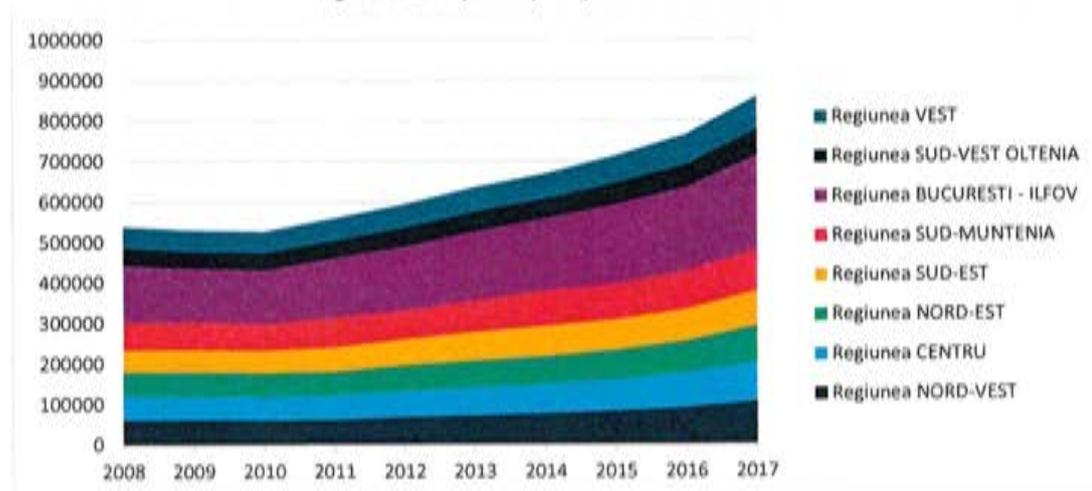
Figura 5. Rata inflației armonizată la indicele puterii de cumpărare

Sursa: Eurostat

În privința evoluției Produsului intern brut pe regiuni de dezvoltare, observăm că Regiunea Sud-Vest Oltenia a crescut la nivel unitar cu PIB-ul național, înregistrând cea mai scăzută evoluție în perioada 2008-2017 (o creștere de 49,7% a PIB-ului pentru intervalul de timp). Bineînțeles, Regiunea București-Ilfov a fost motorul național de creștere economică, cu evoluții semnificative în privința produsului intern brut (64,4% creștere a PIB-ului în intervalul 2008-2017), urmată de Regiunea Centru (61,6% creștere a PIB-ului).

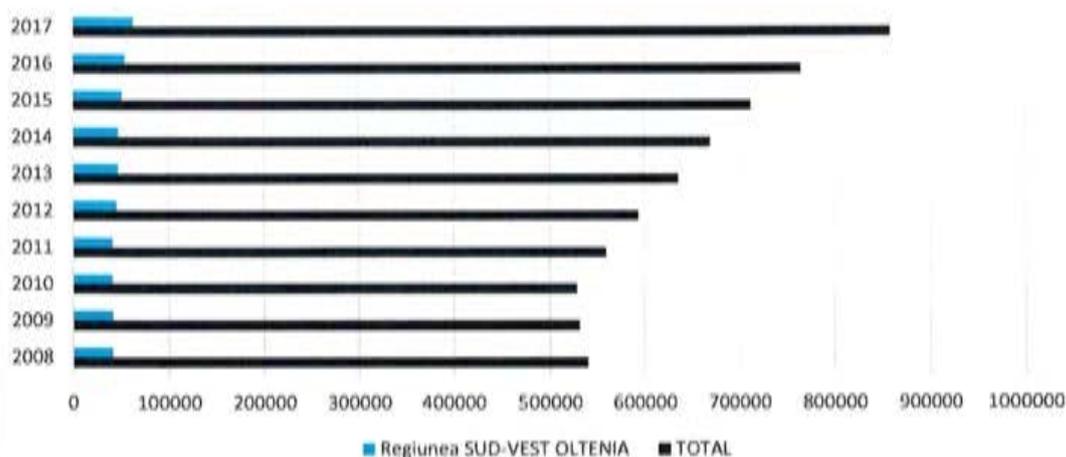
Figura 6. Evoluția PIB pe regiuni de dezvoltare

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Este de remarcă faptul că în anul 2008, regiunea Sud-Vest Oltenia avea o pondere de 7,76% din PIB-ul total, aceasta micșorându-se până la un raport de 7,25% în 2014, ca apoi să crească până la 7,45% în anul 2017. Cu toate că a redus din decalajul față de următoarea regiune în anul 2017, aceasta rămâne în continuare pe ultimul loc național, cu o diferență de 16.967,5 milioane de lei față de următoarea clasată, Regiunea Vest.

Figura 7. Evoluția PIB a regiunii Sud-Vest Oltenia comparativ cu PIB-ul total

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Transformarea economiei românești

Analiza datelor privind complexitatea economică în România indică în mod cert că economia românească seamănă din ce în ce mai mult cu economia UE.

Prin accesarea la Uniunea Europeană, România a obținut accesul la una dintre cele mai mari piețe ale lumii, ceea ce reprezintă un avantaj pentru economie și, în special, pentru cele mai dinamice orașe. Accesul la piața UE a mers mână în mână cu o transformare a economiei românești înspre o mai mare apropiere de modelul economic al UE – astfel, au fost înregistrate creșteri în trei sectoare majore care domină economia UE³:

- transporturile (ex. automobile, componente auto, autobuze, trenuri, componente pentru avioane);
- electronicele (ex. filtre de cafea, televizoare, aparate de prăjit pâine, cuptoare cu microunde);
- produsele chimice (ex. detergenți, lichide de curățare, îngrășăminte).

Transformarea economiei românești, atât în ceea ce privește dimensiunea, cât și domeniul de aplicare, este bine prezentată de baza de date Observatorul MIT al Complexității Economice (date reprezentate în figurile de mai jos). Astfel, exporturile românești nu au crescut doar de la 3,19 miliarde de dolari în 1990 la 70,4 miliarde de dolari în 2017, dar au crescut semnificativ în complexitate și varietate. Marile complexe industriale din epoca comunistă au fost inițial înlocuite de fabricarea ușoară (de exemplu, textile și mobilier), iar ulterior au fost înlocuite cu producții mai complexe (automobile, piese auto, echipamente electrice, produse chimice etc.).

³ Orașe Magnet – Migrațiune și navetism în România, Banca Mondială, 2018

Figura 8. Exporturile României în anul 1990 (valoare totală: 3,19 miliarde dolari)

Sursa: Observatorul Complexității Economice, MIT

Figura 9. Exporturile României în anul 2000 (valoare totală: 10,3 miliarde dolari)

Sursa: Observatorul Complexității Economice, MIT

Figura 10. Exporturile României în anul 2017 (valoare totală: 70,4 miliarde dolari)

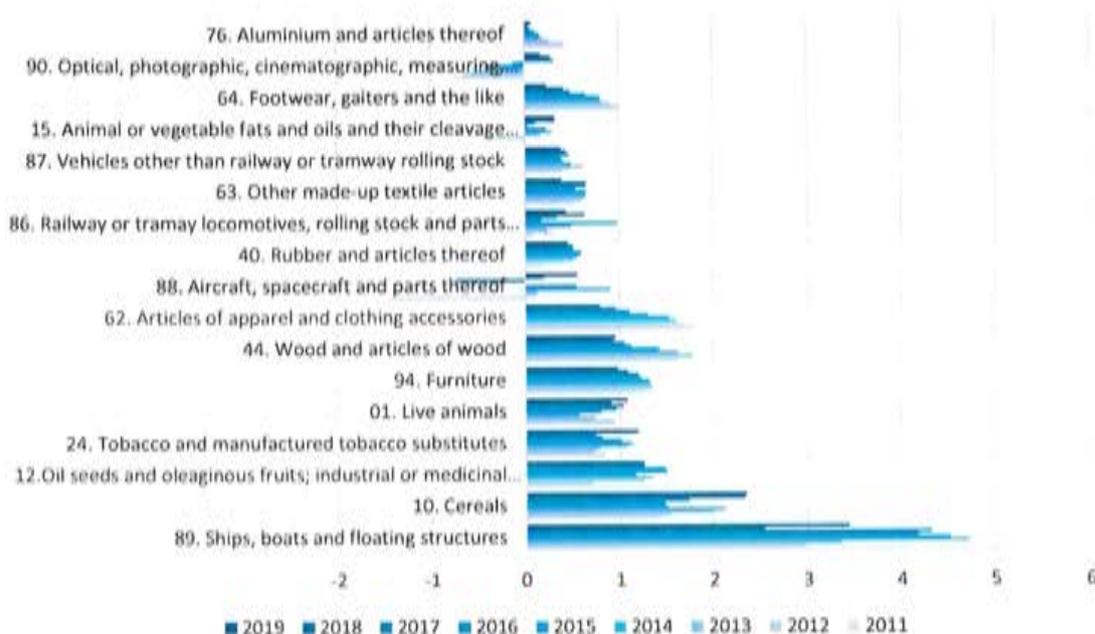

Sursa: Observatorul Complexității Economice, MIT

În 2019, România a înregistrat o creștere a exporturilor de înaltă tehnologie, reprezentând mai mult de 11% din totalul exporturilor fabricate. Conform statisticilor Băncii Mondiale⁴, aceste exporturi de înaltă tehnologie au crescut de la 1 miliard de dolari în 2007 la 11 miliarde de dolari în 2019, dovedind beneficiile pe care le are aderarea la Uniunea Europeană asupra comerțului exterior al țării, piața de destinație pentru 73% din totalul exporturilor României. Țările care sunt mai bune în producția tuturor bunurilor (avantaj absolut) ar trebui să se specializeze în continuare în producția de bunuri în care sunt relativ mai bune (avantaj comparativ). Mărfurile a căror producție este relativ mai slabă ar trebui obținute prin comerțul cu alte țări.

Analiza avantajelor comparative⁵ permite identificarea oportunităților și instrumentelor care să susțină exporturile în viitor. Considerăm că cea mai mare importanță în descrierea comerțului exterior al României este calculul avantajului intern comparativ care permite evidențierea avantajului comparativ al comerțului dintr-un grup de bunuri față de totalul comerțului exterior.

Figura 11. Avantajul competitiv al României între 2011-2019

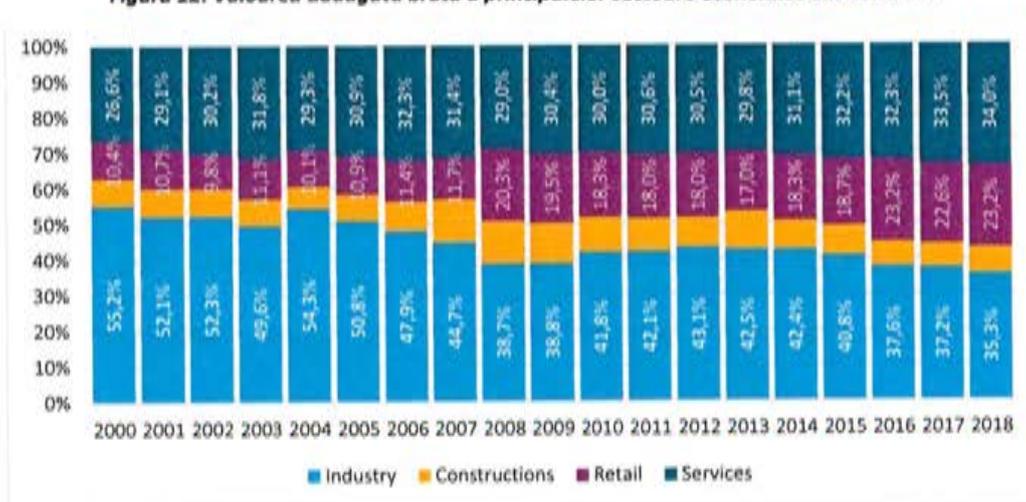
Sursa: Calcule proprii bazate pe datele INS

Privind dincolo de exporturile de bunuri, există dovezi că aportul sectorului industrial la economia românească este în scădere, în beneficiul sectorului de vânzare cu amănuntul și al sectorului serviciilor. Unele sub-sectoare ale producției (de exemplu, producția de autovehicule, fabricarea de echipamente electronice și electrice) au crescut, dar creșterea în sectoarele serviciilor și a comerțului cu amănuntul a fost mai rapidă.

⁴ Exporturile de înaltă tehnologie ca procent din totalul exporturilor industriale (tradus). Banca Mondială. <https://data.worldbank.org/indicator/TX.VAL.TECH.MF.ZS>

⁵ $RCA = \ln(X_r/M_r) / (X/M)$, unde l – produs al unui grup de produse, r – țară, X – exporturi, M – importuri

Figura 12. Valoarea adăugată brută a principalelor sectoare economice din România

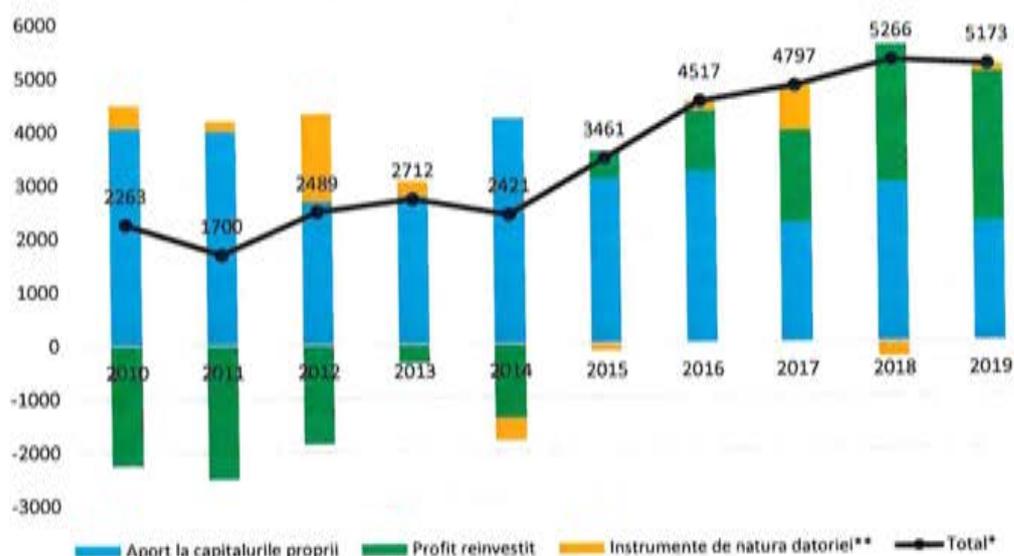

Sursa: Politică Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Investițiile străine directe (ISD) reprezintă una dintre principalele surse de stimulare a dezvoltării întreprinderilor private, având un efect multiplicator în economia rezidentă. Complementar cu investițiile publice, ISD reprezintă cea mai mare sursă de finanțare externă pentru majoritatea țărilor în curs de dezvoltare.

În anul 2019, fluxul net de ISD național a cunoscut o ușoară scădere față de anul precedent, după cinci ani consecutivi de creștere (2014-2018). Profitul reinvestit a avut o evoluție ascendentă în ultimii ani, ajungând de la valori negative (pierderi nete ale companiilor datorate amortizării investițiilor) din perioada 2010-2014, până la peste 2,78 miliarde de euro în anul 2019. Anul precedent a reprezentat o premieră în privința fluxului net de ISD, în sensul în care profitul reinvestit a depășit pentru prima dată componenta de aport la capitalurile proprii, care a fost în scădere comparativ cu anii precedenți.

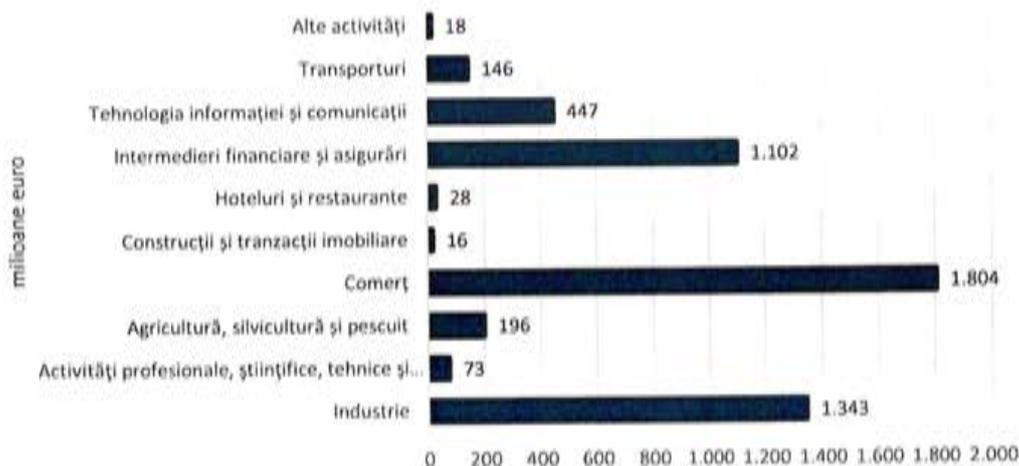
Figura 13. Evoluția fluxului net de ISD pe componente în perioada 2010-2019

Sursa: Banca Națională a României

Pentru anul 2019, fluxul net de investiții străine directe s-a orientat preponderent către domenii precum comerț (1.804 milioane euro), industrie (1.343 milioane euro) și intermediari financiare și asigurări (1.102 milioane euro). Majoritatea investițiilor străine din cadrul industriei s-au realizat în industria prelucrătoare. O altă contribuție importantă pentru fluxul ISD a fost înregistrată pentru industria de IT&C, cu un total de 447 milioane euro.

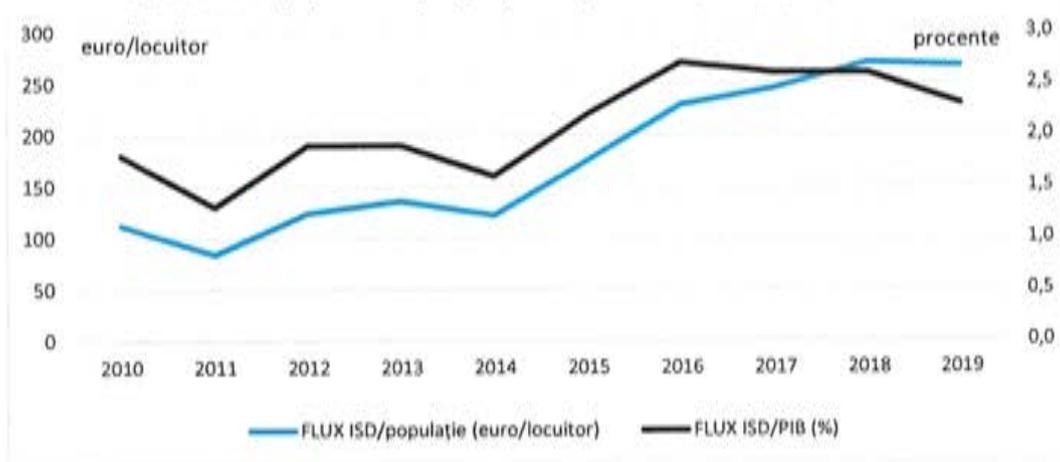
Figura 14. Fluxul net de ISD pe principalele activități economice în anul 2019

Sursa: Banca Națională a României

Raportat la totalul populației rezidente, fluxul net de investiții străine directe a înregistrat valoarea de 267 euro/locuitor, în scădere ușoară de la 270 euro/locuitor în anul 2018. Aceeași scădere privind analiza fluxului de ISD relevă faptul că stocurile au scăzut în raport cu produsul intern brut. Acestea au reprezentat 2,3% din PIB în anul 2019, într-o evoluție descendentă comparativ cu anul precedent (2,6% din PIB).

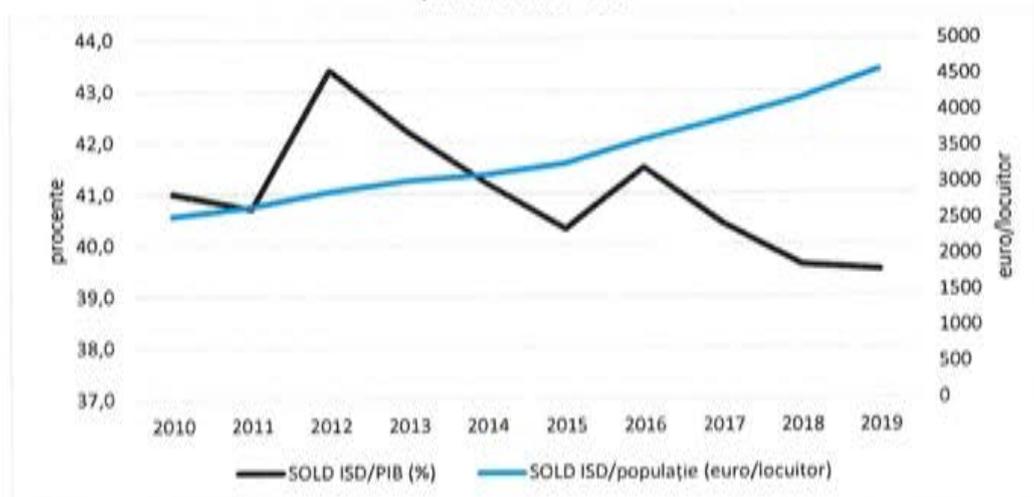
Figura 15. Evoluția fluxului ISD/PIB, respectiv a fluxului ISD/total populație rezidentă

Sursa: Banca Națională a României

Soldul ISD raportat la produsul intern brut în anul 2019 a înregistrat valoarea de 39,5% (-0,1 puncte procentuale față de anul precedent), datorată ritmului mai ridicat de creștere a PIB nominal exprimat în euro (+9,1%) față de soldul ISD (+8,9%). În termeni nominali, valoarea soldului ISD raportat la populația rezidentă a ajuns la 4.571 de euro în 2019.

Figura 16. Soldul ISD în produsul intern brut și valoarea soldului ISD raportat la populația rezidentă în perioada 2010 – 2019

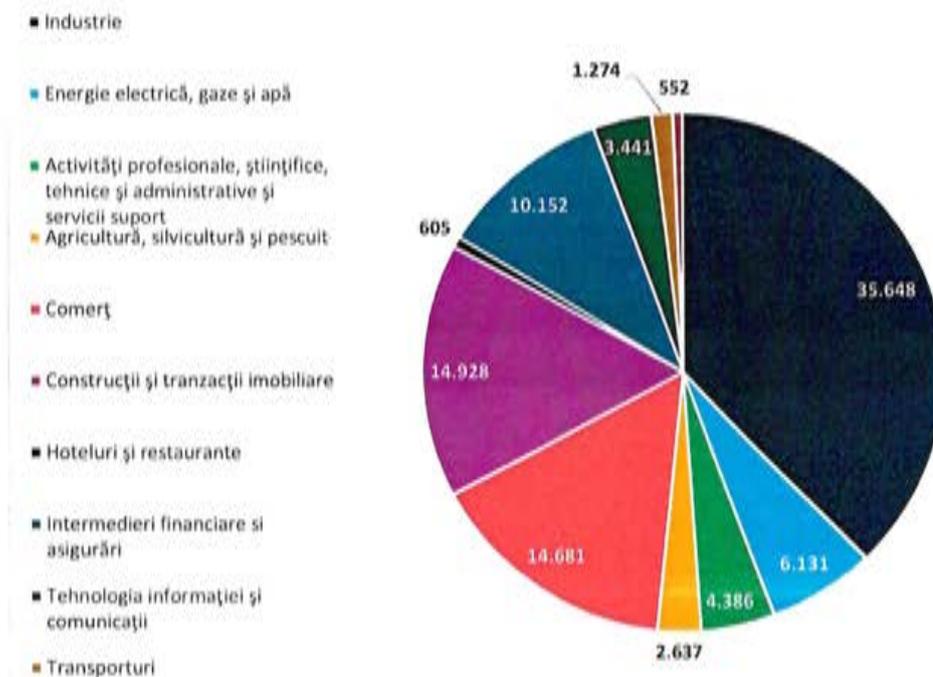
Sursa: Banca Națională a României

Cu toate că soldul ISD/PIB a avut o evoluție oscilantă între 2010-2019, acesta a avut o evoluție pozitivă în termeni nominali. În ceea ce privește raportul la populația rezidentă, observăm o valoare aproape dublă comparativ cu anul 2010 (unde soldul ISD raportat la populația rezidentă era de 2.545 de euro). Acest rezultat nu este datorat doar creșterii stocului de investiții străine, ci și scăderii populației rezidente.

Din punct de vedere al orientării pe activități economice, 40,4% din soldul total al ISD sunt localizate în industrie, cu precădere în industria prelucrătoare (29,0% din soldul total al ISD). Alte activități economice care au atras investiții străine directe consistente sunt construcții și tranzacții imobiliare

(reprezentând 16,9% din soldul total al ISD), comerț (16,6%) și intermediari financiare și asigurări (11,5%).

Figura 17. Repartizarea pe principalele activități economice a soldului ISD în 2019

Sursa: Banca Națională a României

Față de anul 2010, soldul total al ISD a crescut cu 71,8%, ajungând la valoarea de 88.304 milioane euro în anul 2019. Ritmuri de creștere apropiate au fost înregistrate pentru ambele componente (72,4% capitalurile proprii, 70,2% instrumentele de natura datoriei). Capitalurile proprii își continuă diferența față de instrumentele de natura datoriei, ajungând la valoarea de 61.352 milioane euro în anul 2019.

Figura 18. Evoluția componentelor soldului ISD în perioada 2010-2019

Sursa: Banca Națională a României

Din totalul de 88.304 milioane de euro reprezentând stocul de investiții străine directe atrase de România în anul 2019, Olanda a contribuit cu mai mult de 23% - în total 20.515 milioane de euro. Austria și Germania au contribuit cu 12,6%, respectiv 12,3% din totalul ISD, urmate de Italia cu 8,2%. Statele Unite ale Americii au avut o contribuție de 901 milioane de euro, echivalentul a 1% din totalul ISD.

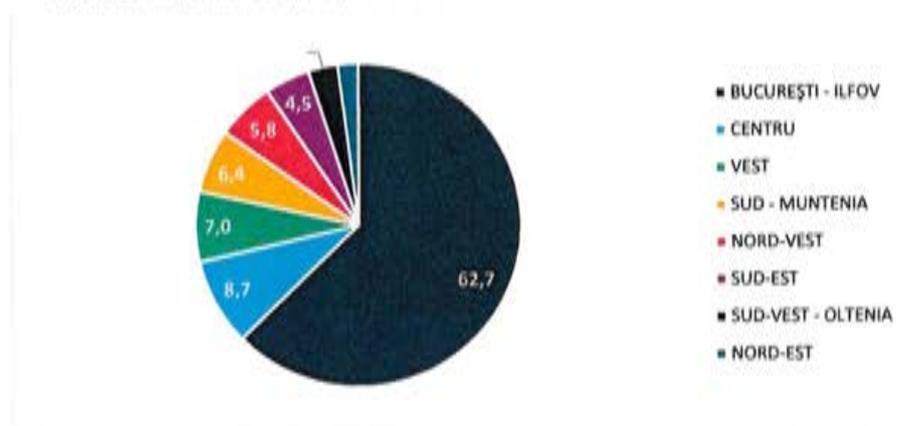
Tabel 2. Repartizarea pe principalele țări de origine a soldului ISD la 31 decembrie 2019⁶

	Valoare	% din total ISD
TOTAL	88304	100.0
Olanda	20515	23.2
Austria	11107	12.6
Germania	10893	12.3
Italia	7263	8.2
Cipru	5492	6.2
Franța	5486	6.2
Elveția	3792	4.3
Luxemburg	3779	4.3
Marea Britanie	2853	3.2
Belgia	2518	2.9
Cehia	2036	2.3
Ungaria	1612	1.8
Spania	1425	1.6
Grecia	1249	1.4
Polonia	925	1.0
Statele Unite ale Americii	901	1.0

Sursa: Banca Națională a României

La nivel național, cel mai important catalizator al soldului de investiții străine directe rămâne Regiunea București Ilfov (62,7%), urmată la distanță mare de regiunile Centru (8,7%) și Vest (7%). Având un singur centru urban de importanță economică, Regiunea Sud-Vest Oltenia a atras doar 2,9% din soldul ISD, majoritatea fiind capacitat în Zona Urbană Funcțională Craiova.

Figura 19. Repartizarea pe regiuni de dezvoltare a soldului ISD la 31 decembrie 2019

Sursa: Banca Națională a României, Investițiile Străine Directe în România în anul 2019

⁶ Milioane euro

Cele mai mari volume de investiții străine directe s-au înregistrat în regiunea București-Ilfov (55.349 milioane euro sold la 31 decembrie 2019, urmată de regiunea Centru (7.648 milioane euro), regiunea Vest (6.198 milioane euro) și regiunea Sud-Muntenia (5.671 milioane euro). În contrast, cele mai mici valori ale investițiilor se regăsesc în regiunea **Sud-Vest-Oltenia (2.536 milioane euro)** și regiunea Nord-Est (1.765 milioane euro).

Conform datelor privind exporturile și importurile de bunuri ale întreprinderilor ISD în anul 2019, se observă că cea mai importantă activitate economică o reprezintă industria, care a realizat exporturi de 44.378 milioane de euro, reprezentând 67,1% din totalul exporturilor la nivel de economie. Comerțul se află pe locul doi la o distanță însemnată, cu o valoare de 3.982 milioane euro, sau 6% din totalul economiei. Este totuși important de menționat în privința comerțului că exporturile provenite din companiile ISD din această ramură reprezintă 44,3% din totalul sectorului.

Pentru anul 2019, companiile ISD din România au avut o activitate economică mai mare în privința importurilor, cu o cifră de afaceri totală de 55.880 milioane de euro (aproximativ 68,2% din economie). Și în acest caz, industria (36.284 milioane de euro – 44,3% din economie) și comerțul (18.200 milioane de euro – 22,2% din economie) au avut cea mai mare contribuție.

Tabel 3. Exporturile și importurile de bunuri ale întreprinderilor ISD în anul 2019, după activitatea economică a acestora⁷

Activitate economică	Exporturi (FOB)			Importuri (CIF)		
	Întrep. ISD (milioane euro)	pondere întrep. ISD (%)		Întrep. ISD (milioane euro)	pondere întrep. ISD (%)	
		în total economie **	în total sector de activitate		în total economie **	în total sector de activitate
Total	49088	74.2	74.2	55880	68.2	68.2
Industria	44378	67.1	80.3	36284	44.3	81.3
Energie electrică, gaze și apă	446	0.7	72.3	664	0.8	70.3
Activități profesionale, științifice, tehnice și administrative și servicii suport	164	0.3	43.5	548	0.7	44.2
Agricultură, silvicultură și pescuit	342	0.5	42.4	187	0.2	24.1
Comerț	3982	6.0	44.3	18200	22.2	55.0
Construcții și tranzacții imobiliare	48	0.1	29.1	170	0.2	26.8
Hoteluri și restaurante	1	0.0	10.0	17	0.0	23.6
Intermedieri financiare și asigurări	1	0.0	33.3	73	0.1	34.4
Tehnologia informației și comunicații	69	0.1	76.7	278	0.3	63.3
Transporturi	101	0.2	34.4	90	0.1	17.4
Alte activități	2	0.0	2.3	31	0.0	10.0

Sursa: Banca Națională a României

⁷ Milioane euro

MEDIUL ȘI DINAMICA ANTREPRENORIALĂ

Municipiul Craiova este una dintre localitățile din România cu cea mai puternică creștere a veniturilor între anii 2011 și 2018. În 2018, aproximativ 70% din întreprinderile din județul Dolj se aflau în Municipiul Craiova.

Craiova este principalul motor economic al regiunii, fiind una dintre localitățile din România cu cea mai puternică creștere a veniturilor între anii 2011 și 2018. O pondere mare a veniturilor sale sunt înregistrate de companiile de mari dimensiuni, cu o contribuție semnificativă datorată producătorului auto Ford.

Orașele aflate în apropierea centrelor urbane mari manifestă inițial tendința de a pierde competiția de creștere economică (deși suburbiile și localitățile periurbane sunt prospere), întrucât persoanele calificate migrează către orașul mai mare în căutarea unor oportunități mai bune. Pe măsură ce „potențialul economic” al orașului mai mare este acoperit (mai precis, pe măsură ce costurile cresc în orașul mai mare), beneficiile încep să se reverse înapoi către orașele mai mici. Acesta este și cazul României, în care poli de creștere precum Ploiești, Brașov, Constanța sau Craiova se află în sfera de influență a Bucureștiului și au pierdut inițial în fața capitalei. În prezent, când costurile și salariile din București au cunoscut o creștere puternică, din ce în ce mai multe investiții se fac în orașele din jurul capitalei.

În timp ce orașele primare stabilesc direcția de evoluție pentru restul economiei, orașele secundare sunt deseori sursa de dinamism a unei economii. De exemplu, în perioada 2011-2018, Craiova a înregistrat o creștere mai accentuată față de alți poli de creștere din România, precum Brașov, Iași, sau Cluj-Napoca.

Tabel 4. Localitățile cu cea mai puternică creștere a veniturilor între 2011 și 2018

Localitate	Județ	Întreprinderi mari	Întreprinderi medii	IMM	Micro- întreprinderi	TOTAL
BUCUREȘTI	BUCUREȘTI	€ 8,098,866,788	€ 4,598,058,930	€ 3,736,198,224	€ 2,714,889,613	€ 19,148,013,555
TIMIȘOARA	TIMIȘ	€ 2,260,502,754	€ 953,998,762	€ 879,108,505	€ 752,667,058	€ 4,846,277,078
CRAIOVA	DOLJ	€ 2,566,363,464	€ 485,723,292	-€ 14,023,333	€ 188,749,074	€ 3,236,812,496
CLUJ-NAPOCA	CLUJ	€ 691,418,177	€ 528,933,097	€ 802,787,471	€ 1,033,810,118	€ 3,056,948,863
PLOIEȘTI	PRAHOVA	€ 1,119,736,109	€ 571,917,588	€ 358,279,761	€ 547,503,330	€ 2,597,436,788
SIBIU	SIBIU	€ 1,074,179,968	€ 208,430,606	€ 717,996,141	€ 268,888,033	€ 2,269,494,748
IAȘI	IAȘI	€ 373,239,199	€ 490,551,316	€ 684,455,365	€ 533,137,292	€ 2,081,383,172
BRAȘOV	BRAȘOV	€ 637,996,827	€ 371,426,673	€ 369,522,176	€ 377,562,305	€ 1,756,507,982
SEBEȘ	ALBA	€ 1,447,009,454	€ 115,582,357	€ 35,930,604	-€ 34,067,568	€ 1,564,454,847
ORADEA	BIHOR	€ 330,517,309	€ 407,698,285	€ 294,335,123	€ 528,789,478	€ 1,561,340,195

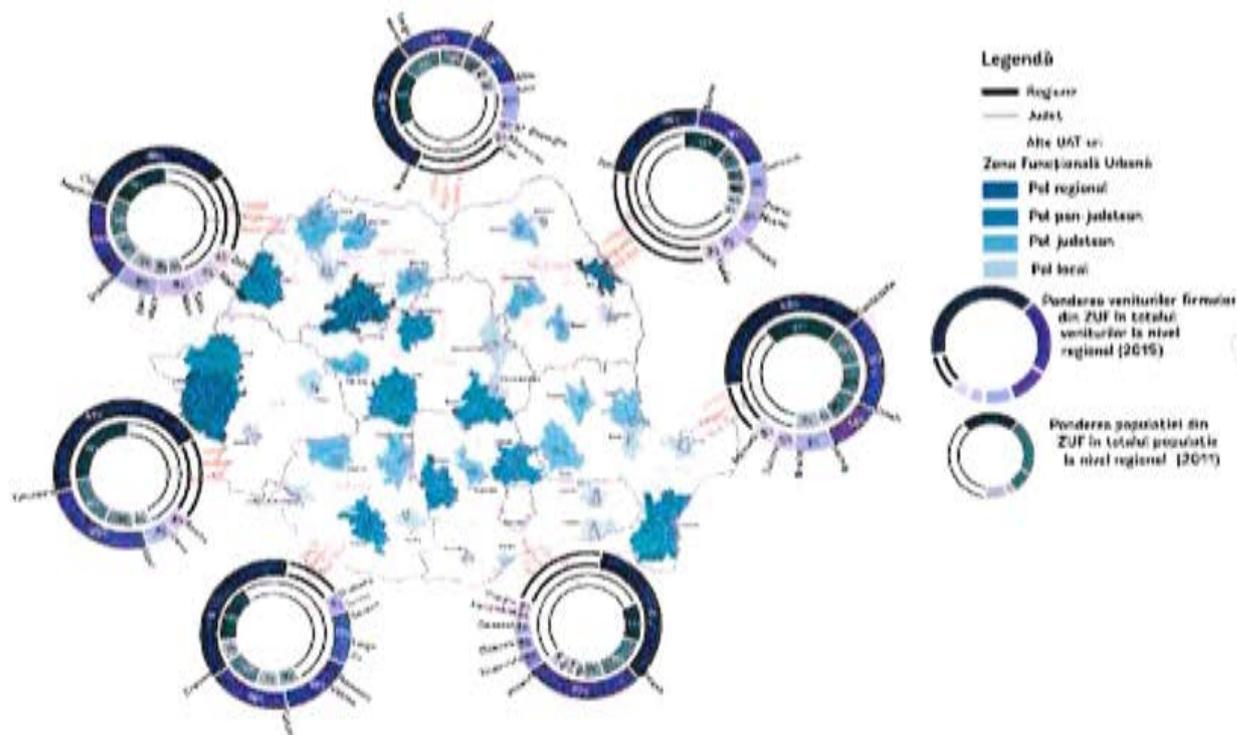
Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Municipiul Craiova generează o influență pozitivă și asupra zonei urbane funcționale din care face parte. Astfel, în calitate de pol de creștere, municipiul contribuie la reducerea discrepanțelor teritoriale și dintre mediul urban și cel rural.

Deși reprezintă doar aproximativ 56% din populația națională, mediul urban al României generează mai mult de 86% din veniturile totale ale firmelor și concentrează 84% din forța de muncă totală a țării. Raportul dintre veniturile totale ale firmelor și forța de muncă este cu atât mai puternic în jurul polului de creștere Craiova. Zona Urbană Funcțională a municipiului Craiova concentrează

aproximativ 86% din populația urbană a județului Dolj și 18% din populația Regiunii Sud-Vest Oltenia, conform datelor INS din 2011. Influența extinsă a zonei urbane funcționale la nivel regional e relevată de proporția veniturilor firmelor: 39% din veniturile firmelor la nivel regional sunt realizate de firme înregistrate în ZUF Craiova.

Figura 20. Repartiția populației și a veniturilor firmelor în ZUF ale orașelor poli de creștere (2011)

Sursa: Politică Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020 (pe baza datelor INS)

Mentținând raportul între veniturile firmelor generate în principal de către populația urbană, observăm informații similare cu privire la distribuția agenților economici în zona Județului Dolj, unde aproape trei sferturi din totalul de 20.412 companii se află în Craiova (14.233 firme active în anul 2018). Din totalul de 17.486 agenți economici înregistrați în Zona Urbană Funcțională, nu mai puțin de 81,4% din aceștia sunt înregistrați și operează în Municipiul Craiova.

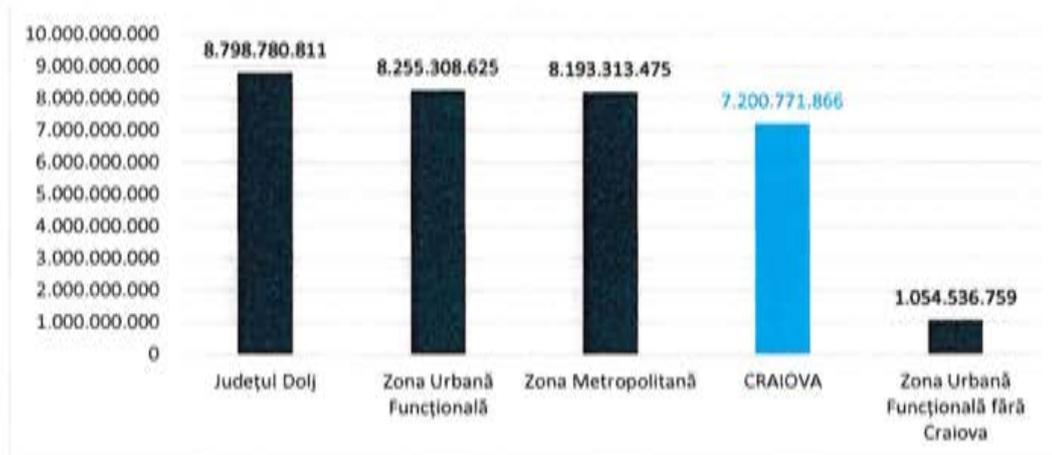
Figura 21. Distribuția agenților economici din zona polului de creștere Craiova în anul 2018

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Datorită faptului că 86% din populația urbană și tot 86% din agenții economici ai județului Dolj sunt concentrați în Zona Urbană Funcțională a Municipiului Craiova, cifra de afaceri înregistrată în anul 2018 la nivelul ZUF reprezintă 93% din totalul județului. În aceeași notă, Craiova a înregistrat în anul 2018 o cifră de afaceri de aproximativ 7,2 miliarde de euro (82% din totalul județean) la nivelul agenților săi economici. Este de remarcat că localitățile ce alcătuiesc Zona Urbană Funcțională au înregistrat o cifră de afaceri de 1,05 miliarde de euro în anul 2018 (aproximativ 12,3% din totalul ZUF și doar 14,6% comparativ cu Craiova), cu toate că reprezintă 18,6% din totalul agenților economici.

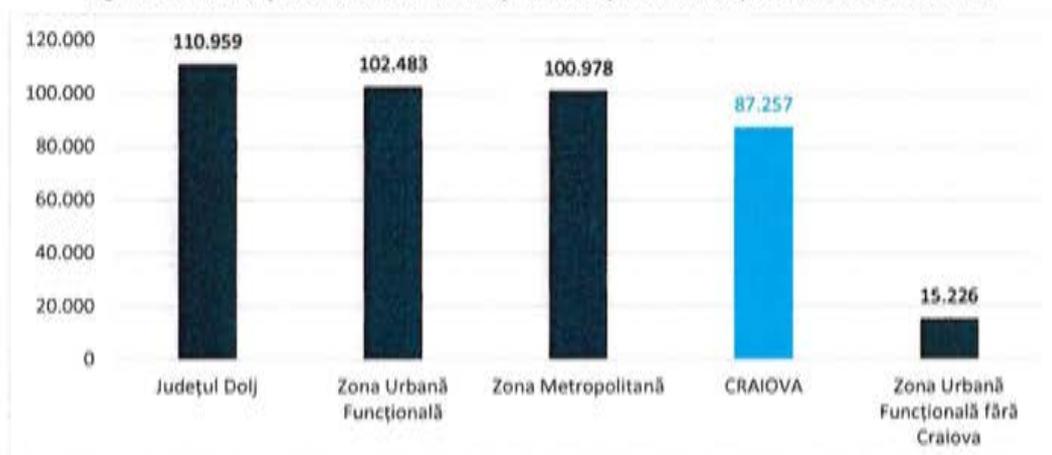
Figura 22. Distribuția cifrei de afaceri a agenților economici din zona polului de creștere Craiova în anul 2018*

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Craiova înregistrează un număr total de 87.257 salariați la nivelul anului 2018, având cea mai mare concentrare de forță de muncă din județ. Comparativ cu cifra de afaceri, zona urbană funcțională a polului de creștere raporta un număr 15.266 angajați, adică un raport de 17,5%, ceea ce semnifică faptul că productivitatea muncii nu este uniformă.

Figura 23. Distribuția numărului de salariați din zona polului de creștere Craiova în anul 2018

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

* Calculat în Euro

Numărul de întreprinderi active din Regiunea Sud-Vest Oltenia a crescut din 2005 până în 2008 (de la 33.093 unități economice până la 39.780), apoi a scăzut în 2011 (34.849 unități active) și a reînceput să crească treptat, astfel că în 2017 au fost înregistrate 39.192 unități economice active. La nivel de județ, Dolj a contribuit cu 37% la totalul de firme din regiunea Sud-Vest Oltenia în anul 2017. La polul opus, Mehedinți a fost județul cu cele mai puține întreprinderi din regiune, contribuind doar cu 8,68% la totalul regiunii.

Conform unui studiu al Regiunii Sud-Vest Oltenia⁹, întreprinderile active din Regiunea Sud-Vest Oltenia au reprezentat în 2017 doar 7% din totalul înregistrat la nivel de țară, regiunea fiind pe ultimul loc în clasamentul național în ceea ce privește contribuția numărului de întreprinderi la totalul național. Județul Dolj a participat cu aproape 4% din totalul de 7% generat de numărul întreprinderilor din regiune. Cu toate acestea, participarea județului Dolj la economia națională în 2017 a fost de doar 3,65%.

Municipiul Craiova a găzduit peste 70% din întreprinderile active la nivel de județ și peste 80% din întreprinderile active la nivel de ZUF, precum și la nivel de zonă metropolitană. În 2018, erau 17.486 de întreprinderi active din punct de vedere economic în Zona Funcțională Urbană, dintr-un total de 20.412 de întreprinderi existente la nivelul județului Dolj.

În ceea ce privește numărul de salariați, tot în 2018, în Municipiul Craiova erau peste 78% din numărul total de salariați la nivel de județ și peste 85% din cei de la nivel de ZUF și zonă metropolitană.

Tabel 5 Distribuția firmelor și a salariaților în județul Dolj

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Un aspect favorabil pentru mediul de afaceri din județul Dolj este că aici se regăsește cel mai mare număr de persoane active din întreaga regiune. În timp ce regiunea Sud-Vest Oltenia a înregistrat o tendință de scădere a populației active în perioada 2012-2018, în județul Dolj a crescut populația activă cu 0,11% în perioada de timp menționată.

În perioada 2011 – 2018 se observă o evoluție pozitivă în ceea ce privește Cifra de Afaceri, numărul de salariați și numărul de firme atât la nivel de județ, cât și la nivel de ZUF, zonă metropolitană, precum și la nivelul municipiului Craiova. Astfel, municipiul Craiova înregistrează peste 80% din cifra de afaceri totală a întreprinderilor din județul Dolj.

⁹ Regiunea Sud-Vest Oltenia. 2020. „Studiu privind dezvoltarea socio-economică a regiunii Sud-Vest Oltenia”. [Link](#).

Tabel 6 Evoluția cifrei de afaceri, a numărului de salariați și firme (2011 – 2018)

UAT	Cifra de afaceri (Euro) 2011	Cifra de afaceri (Euro) 2018	Salariați 2011	Salariați 2018	Firme 2011	Firme 2018
Dolj	5.102.447.984	8.798.780.811	105.604	110.959	12.444	20.412
ZUF	4.790.157.358	8.255.308.625	87.089	102.483	10.702	17.486
ZUM	4.605.693.989	8.193.313.475	84.718	100.978	10.429	16.964
Craiova	3.971.346.246	7.200.771.866	86.363	87.257	9191	14.233

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Comparativ cu cei șapte poli de creștere din România, Craiova s-a aflat pe penultimul loc, înaintea municipiului Iași, dar în urma pollor de creștere Cluj-Napoca, Timișoara, Ploiești, Brașov și Constanța în ceea ce privește performanța economică calculată pentru 2018. În același an, cu o populație apropiată ca și număr de cea a municipiului Constanța, Cluj-Napoca, Timișoara și peste cea din municipiul Ploiești sau Brașov, Craiova a înregistrat cel mai mic număr de salariați din cei șapte poli de creștere, respectiv 87,257, ceea ce înseamnă și jumătate din salariații înregistrați în municipiul Cluj-Napoca. În plus, a avut al doilea cel mai mic număr al întreprinderilor după Timișoara, respectiv 14,233 de unități active.

La nivel național, Craiova a ocupat locul 45 din 319 în topul performanței economice a municipiilor și orașelor din România calculat pentru anul de referință 2018¹⁰ și locul 75 din 319 conform impozitului pe venit în valoare de € 241.06.

Tabel 7 Performanța economică a celor 7 poli de creștere din România în 2018

Loc (1-319)	Localitate urbană	Populație (2018)	Salariați (2018)	Firme (2018)	Venituri firme pe cap de locuitor (2018)	Impozit pe venit pe cap de locuitor (Valoare medie pentru 2013-2017)	Top venituri firme (1-319)	Top PIT (1-319)
10	Cluj-Napoca	323,675	170,786	31,135	€ 34,642	€ 392.90	18	13
16	Timișoara	330,209	147,027	21,000	€ 35,435	€ 331.78	16	26
19	Ploiești	229,767	73,878	11,123	€ 39,601	€ 307.37	14	34
29	Brașov	290,060	102,807	17,541	€ 24,206	€ 317.69	35	30
30	Constanța	314,936	100,998	19,673	€ 22,544	€ 329.90	40	28
45	Craiova	303,057	87,257	14,233	€ 23,760	€ 241.06	36	75
82	Iași	374,600	103,408	16,739	€ 16,007	€ 224.39	71	103

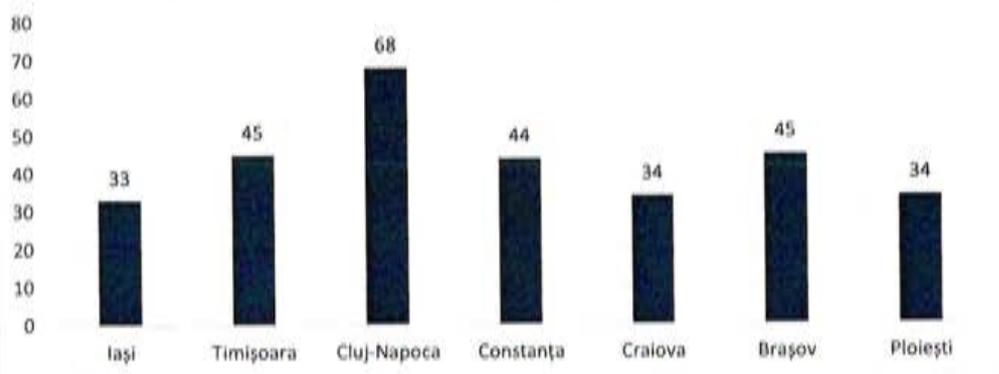
Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Deși municipiul Ploiești are mai puține întreprinderi decât Craiova și cele mai puține comparativ cu cei șapte poli de creștere, veniturile firmelor pe cap de locuitor sunt aproape de trei ori mai mari decât în Craiova. În ceea ce privește numărul de salariați, Craiova are cei mai puțini salariați după Ploiești.

Comparativ cu cei șapte poli de creștere, Craiova a avut al doilea cel mai mic număr de întreprinderi la mia de locuitori în anul 2018. Cu 34 de întreprinderi la mia de locuitori, Craiova a fost la egalitate cu Ploiești și împreună au devansat municipiul Iași care avea doar 33 de întreprinderi la mia de locuitori în anul menționat. Pe locul 1 se aflau Cluj-Napoca cu 68 de întreprinderi la mia de locuitori, fiind urmat de Brașov cu 56 și de Constanța cu 44.

¹⁰ Banca Mondială, *Dinamica economice în orașele din România, Politica Urbană a României, 2020*, pag. 189

Tabel 8. Întreprinderi la mia de locuitori în 2018 - Comparație între cei 7 poli de creștere din România

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Distribuția agenților economici la nivelul ZUF

Localitățile din ZUF cu cea mai mare cifră de afaceri, după Craiova, sunt Comuna Cârcea, orașul Segarcea și comuna Pielești.

Comunele Cârcea și Pielești au și cei mai mulți salariați în 2018 după Craiova. Comuna Cârcea și orașul Filiași înregistrează cele mai multe firme după Craiova, respectiv 444 și 379. Numărul de firme este însă considerabil mai mic decât cel din Craiova, respectiv ușor peste 3% în ambele localități. Orașele Filiași și Segarcea înregistrează cel mai mulți locuitori după Craiova, mai exact 18.233 și 7938.

O serie de orașe și comune înregistrează evoluții ușor alarmante de descreștere în ceea ce privește numărul de salariați și cifra de afaceri totală a firmelor în perioada 2011 – 2018. Printre ele se numără:

- *Comuna Coșoveni*, al cărei număr de salariați este de trei ori mai mic în 2018 comparativ cu 2011. Se poate observa și o scădere moderată a cifrei de afaceri în aceeași perioadă de referință;
- *Comuna Ișalnița*, al cărei număr de salariați s-a înjumătățit, iar cifra de afaceri din anul 2018 este de opt ori mai mică decât cea din 2011;
- *Comuna Podari*, al cărei număr de salariați este de peste două ori mai mic în anul 2018, iar cifra de afaceri este de cinci ori mai mică;
- *Comuna Bucovăț* a pierdut circa 100 de salariați în perioada de referință, dar cifra de afaceri s-a înjumătățit în 2018;
- *Comuna Leu* a pierdut circa 30 de salariați, dar cifra de afaceri este de peste două ori mai mică în 2018;
- *Comuna Ghindeni* are un număr de angajați aproape dublu, dar o cifră de afaceri înjumătățită în 2018.

Tabel 9 Dinamici antreprenoriale în ZUF Craiova (2011 - 2018)

Tip localitate	Nume	Salariați 2011	Salariați 2018	Cifra Afaceri 2011 (Euro)	Cifra Afaceri 2018 (Euro)	Firme 2018	Populație 2018
Comună	Cârcea	791	2.859	49.763.278	235.520.335	444	2559
Comună	Pielești	637	2.524	27.302.618	159.795.780	273	3763
Mun. reșed. de județ	Craiova	86.363	87.257	3.971.346.246	7.200.771.866	14.233	303.057
Oraș	Segarcea	726	923	42.437.001	215.514.779	120	7938
Comună	Ghercești	454	1.019	6.101.834	36.530.267	98	1691
Comună	Coșoveni	937	383	75.199.653	63.994.541	87	3276
Comună	Malu mare	629	1.218	49.986.500	75.717.091	328	5021
Comună	Șimnicu de sus	308	807	9.294.171	38.716.145	213	4857
Comună	Ișalnița	1.196	513	167.103.482	22.908.637	160	4045
Comună	Podari	1.773	725	159.591.967	34.646.311	232	6753
Oraș	Filiași	1.318	1.599	25.188.711	89.285.319	379	18.233
Comună	Robănești	158	242	3.348.176	8.712.576	61	2299
Comună	Terpezița	76	63	1.771.451	4.394.669	25	1519
Comună	Breasta	100	238	3.305.307	9.790.757	78	4180
Comună	Melinești	88	167	2.914.750	8.893.250	49	3882
Comună	Brădești	191	551	3.344.921	8.884.390	85	4561
Comună	Bucovăț	332	243	14.447.361	7.741.108	99	4190
Comună	Vârvoru de Jos	45	105	3.234.639	4.138.939	46	2483
Comună	Mischii	89	103	1.128.432	2.620.925	66	1637
Comună	Teasc	45	137	713.487	4.205.783	41	3030
Comună	Almăj	189	75	149.204.925	2.566.864	32	1867
Comună	Coțofenii din față	35	99	441.133	2.440.608	33	2012
Comună	Leu	183	158	10.122.177	4.050.918	51	4584
Comună	Țuglui	48	97	1.026.873	2.518.413	37	2906
Comună	Ghindenii	28	58	3.521.060	1.346.578	27	1832
Comună	Predești	74	49	637.716	1.368.349	26	2061
Comună	Murgași	26	42	1.677.093	1.437.337	28	2328
Comună	Calopăr	34	60	746.773	1.816.508	22	3855
Comună	Sopot	8	24	140.480	686.167	20	1709
Comună	Coțofenii din dos	33	34	919.405	874.422	19	2275
Comună	Golcea	122	35	3.406.727	908.774	19	2556
Comună	Vela	22	14	290.383	634.063	11	1829
Comună	Fărcaș	19	26	414.657	606.138	18	2102
Comună	Gogoșu	2	6	23.425	135.515	5	558
Comună	Pleșoi	1	18	4.252	258.164	10	1322

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În 2018, Craiova avea cel mai mare număr de firme la mia de locuitori în cadrul ZUF, fiind mai mult decât dublu decât următorul cel mai mare număr înregistrat în județul Dolj și anume în municipiul Băilești. În plus, Venitul Local Brut pe cap de locuitor înregistrat în Craiova în 2018 în valoare de \$16.521 a fost aproape triplu față de următorul cel mai mare înregistrat tot în Băilești în valoare de \$6.671 și de peste cinci ori mai mare decât următorul înregistrat de Filiași la un prag valoric de \$3.407.

Este interesant de observat cazul orașului Segarcea, care cu un număr de întreprinderi la mia de locuitori de trei ori mai mic, Venitul Brut Local a fost doar cu puțin sub cel din Craiova (\$16.213 în Segarcea versus \$16.521 în Craiova).

Tabel 10 Indicatori demografici și economici ZUF Craiova

Numo	Nivel de dezvoltare	Populație 2009	Populație 2019	Trend populație 2011-2019	Număr firme la 1000 de locuitori 2018	Venit – Media PIT pe cap de locuitor 2008-2018	Venitul local brut 2018
Craiova	Venituri mari "Higher income"	312.403	301.687	-3,4%	34	\$227	\$16.521
Băilești	Venituri medii spre mari "Upper middle income"	20.935	19.522	-6,7%	14	\$116	\$6.671
Filiași	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	19.069	18.135	-4,9%	16	\$110	\$3.407
Calafat	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	20.066	17.891	-10,8%	12	\$161	\$1.947
Dăbuleni	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	13.208	11.778	-10,8%	11	\$103	\$1.256
Segarcea	Venituri mari "Higher income"	8.372	7.934	-5,2%	11	\$206	\$16.213
Bechet	Venituri mici "Low income"	4.395	4.319	-1,7%	8	\$148	\$420

Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020¹¹

În același an, doar cinci localități urbane din județ au avut un nivel de dezvoltare înalt, evidențiat printr-un Venit local Brut de peste \$16000. Municipiul Craiova împreună cu orașul Segarcea erau singurele localități urbane cu un grad de dezvoltare înalt (*high income*) în 2019, calculat pe baza Venitului Local Brut. În ceea ce privește nivelul de dezvoltare, doar cinci localități urbane din județul Dolj au înregistrat un nivel înalt de dezvoltare în anul 2018, acestea fiind Municipiul Craiova, orașul Segarcea și comunele Cârcea, Pielești și Ghercești.

Tabel 11 Dinamici economice în ZUF Craiova în 2018

Tip localitate	Nume localitate	Tip de localitate	Nivel de dezvoltare	PIB/Cap de locuitor (PPS €) în 2018	VNB/Cap de locuitor (Atlas \$) în 2018
Comună	Cârcea	MORE DEVELOPED	HIGHER INCOME	€ 116.110	\$62.232
Comună	Pielești	MORE DEVELOPED	HIGHER INCOME	€ 54.853	\$29.400
Municipiul reședința de județ	Craiova	MORE DEVELOPED	HIGHER INCOME	€ 29.764	\$16.521
Oraș	Segarcea	Mai dezvoltată "More developed"	Venituri mari "Higher income"	€ 29.209	\$16.213
Comună	Ghercești	Mai dezvoltată "More developed"	Venituri mari "Higher income"	€ 27.948	\$14.980
Comună	Coșoveni	În tranziție "TRANSITION"	Venituri mari "Higher income"	€ 25.386	\$13.606

¹¹ Notă: localitățile pe fundal gri nu fac parte din ZUF Craiova

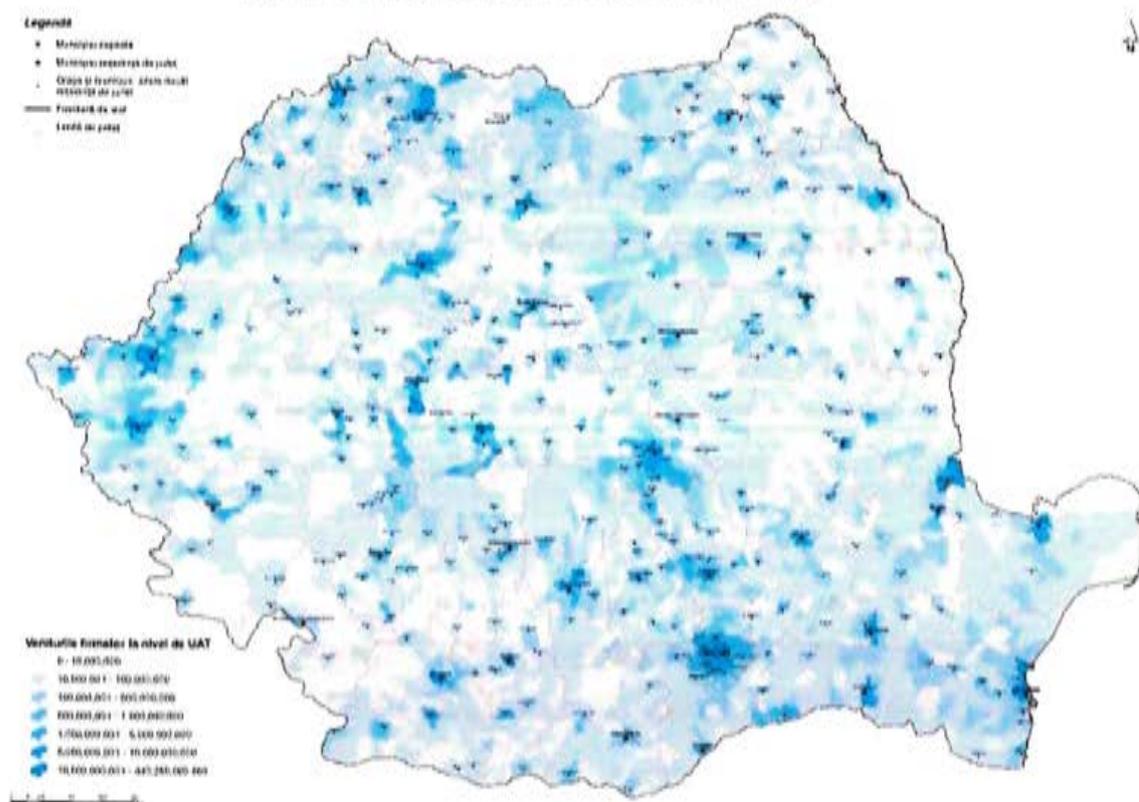
Comună		Mai puțin dezvoltată "LESS DEVELOPED"	Venituri medii spre mari "Upper middle income"	€ 19.000	\$10.183
Comună	Malu mare	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri medii spre mari "Upper middle income"	€ 10.134	\$5.432
Comună	Șimnicu de sus	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	€ 7.298	\$3.912
Comună	Ișalnița	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	€ 6.633	\$3.555
Comună	Podari	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	€ 6.138	\$3.407
Oraș	Filiași	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	€ 4.961	\$2.659
Comună	Robănești	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	€ 3.779	\$2.025
Comună	Terpezița	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	€ 3.032	\$1.625
Comună	Breasta	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	€ 2.986	\$1.601
Comună	Melinești	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	€ 2.528	\$1.355
Comună	Brădești	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	€ 2.400	\$1.286
Comună	Bucovăț	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	€ 2.153	\$1.154
Comună	Vârfvoru de jos	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri medii spre mici "Lower middle income"	€ 2.089	\$1.120
Comună	Mischii	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 1.811	\$970
Comună	Teasc	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 1.809	\$970
Comună	Almăj	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 1.551	\$831
Comună	Coțofenii din față	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 1.153	\$618
Comună	Leu	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 1.130	\$606
Comună	Țuglui	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 957	\$513
Comună	Ghindenii	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 862	\$462
Comună	Predești	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 814	\$436
Comună	Murgași	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 608	\$326
Comună	Calopăr	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 527	\$283
Comună	Sopot	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 500	\$268
Comună	Coțofenii din dos	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"		

Comună	Goicea	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 464	\$248
Comună	Vela	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 453	\$243
Comună	Fărcaș	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 378	\$202
Comună	Gogoșu	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 324	\$174
Comună	Pleșoi	Rămasă în urmă "Lagging"	Venituri mici "Low income"	€ 255	\$136

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Localitățile cu cele mai mari diferențe între venituri în 2018, comparativ cu 2011 sunt înregistrate de Craiova, Segarcea, Filiași. Calafat este singura localitate cu o scădere în ceea ce privește diferența veniturilor firmelor. Distribuția veniturilor întreprinderilor la nivel național se poate observa și în următoarea hartă.

Figura 24. Distribuția veniturilor întreprinderilor pe localități

Sursa: Politică Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Comparativ cu cei șapte poli de creștere din România, Craiova are un nivel înalt de dezvoltare alături de Timișoara, Cluj-Napoca, Ploiești, Constanța și Brașov, Iași fiind singurul municipiu în tranziție dintre cei șapte poli de creștere.

Tabel 12 Performanța economică a celor 7 poli de creștere din România (2011 versus 2018)

Nume	Venituri firme 2011	Salariați 2011	Venituri firme 2018	Salariați 2018	VNB / Cap de locuitor (Atlas 5) în 2018	Nivel de dezvoltare	PIB/Cap de locuitor (PPS €) 2018	Tip de localitate	Diferența între veniturile firmelor 2011 - 2018
TIMIȘOARA	€ 6,866,808,722	132,332	€ 11,700,877,674	147,027	\$23,686		€ 42,673		€ 4,834,068,952
CLUJ-NAPOCA	€ 8,168,239,495	135,146	€ 11,212,703,099	170,786	\$25,248		€ 45,486		€ 3,044,463,604
PLOIEȘTI	€ 6,511,724,820	80,059	€ 9,099,087,686	73,878	\$25,546		€ 46,022	Mai dezvoltată "MORE DEVELOPED"	€ 2,587,362,866
CRAIOVA	€ 3,971,346,246	86,363	€ 7,200,771,866	87,257	\$16,521	Venituri mari "Higher income"	€ 29,764		€ 3,229,425,620
CONSTANȚA	€ 6,331,827,217	107,695	€ 7,100,004,011	100,998	\$18,425		€ 33,193		€ 768,176,794
BRAȘOV	€ 5,272,716,237	102,201	€ 7,021,327,861	102,807	\$16,070		€ 28,951		€ 1,748,611,625
IAȘI	€ 3,921,375,721	91,921	€ 5,996,303,356	103,408	\$15,256		€ 27,485	În tranziție "TRANSITION"	€ 2,074,927,635

Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

La nivel național, în 2018 România ocupa ultimul loc din UE28 în ceea ce privește densitatea IMM-urilor, cu 2,71 milioane de salariați în cele circa 426.000 de companii mici și mijlocii. În plus, era pe locul 17 în UE în ceea ce privește valoarea adăugată totală a firmelor mici și mijlocii. Tot la nivel național, întreprinderile mijlocii sunt cele mai productive din România.

Productivitatea cea mai mare este înregistrată în cadrul localităților ce beneficiază de prezența întreprinderilor mari și mijlocii. Acestea sunt localitățile cele mai puternice din punct de vedere economic, iar întreprinderile de acest nivel înregistrează cea mai mare productivitate. La nivel național, diferența dintre firmele mari și firmele mici este destul de mică - adică o micro-firmă generează în jur aceleași venituri pe angajat ca o firmă mare, acestea fiind pe locul doi în cazul Craiovei.

Craiova este singurul oraș din topul de mai jos care în care numărul IMM-urilor a înregistrat o evoluție negativă comparativ cu ceilalți șase poli de creștere din România.

Craiova face parte din categoria de orașe cu cele mai mari venituri ale firmelor în perioada 2011 – 2018, alături de București și Timișoara. Orașele cu cele mai mari venituri sunt cele în care creșterea economică este susținută preponderent de întreprinderi mari. Cluj-Napoca, Iași și Oradea în schimb au venituri mai mari înregistrate în rândul IMM-urilor și a micro-întreprinderilor.

Tabel 13. Evoluția veniturilor firmelor în perioada 2011 - 2018

Localitate	Județ	Întreprinderi mari	Întreprinderi medii	IMM	Micro-întreprinderi	TOTAL
BUCUREȘTI	BUCUREȘTI	€ 8,098,866,788	4,598,058,930	€ 3,736,198,224	2,714,889,613	€ 19,148,013,555
TIMIȘOARA	TIMIS	€ 2,260,502,754	€ 953,998,762	€ 879,108,505	€ 752,667,058	€ 4,846,277,078
CRAIOVA	DOLJ	€ 2,566,363,464	€ 495,723,292	-€ 14,023,333	€ 188,749,074	€ 3,236,812,496
CLUJ-NAPOCA	CLUJ	€ 691,418,177	€ 528,933,097	€ 802,787,471	1,033,810,118	€ 3,056,948,863
PLOIEȘTI	PRAHOVA	€ 1,119,736,109	€ 571,917,588	€ 358,279,761	€ 547,503,330	€ 2,597,436,788
IAȘI	IASI	€ 373,239,199	€ 490,551,316	€ 684,455,365	€ 533,137,292	€ 2,081,383,172
BRAȘOV	BRASOV	€ 637,996,827	€ 371,426,673	€ 369,522,176	€ 377,562,305	€ 1,756,507,982

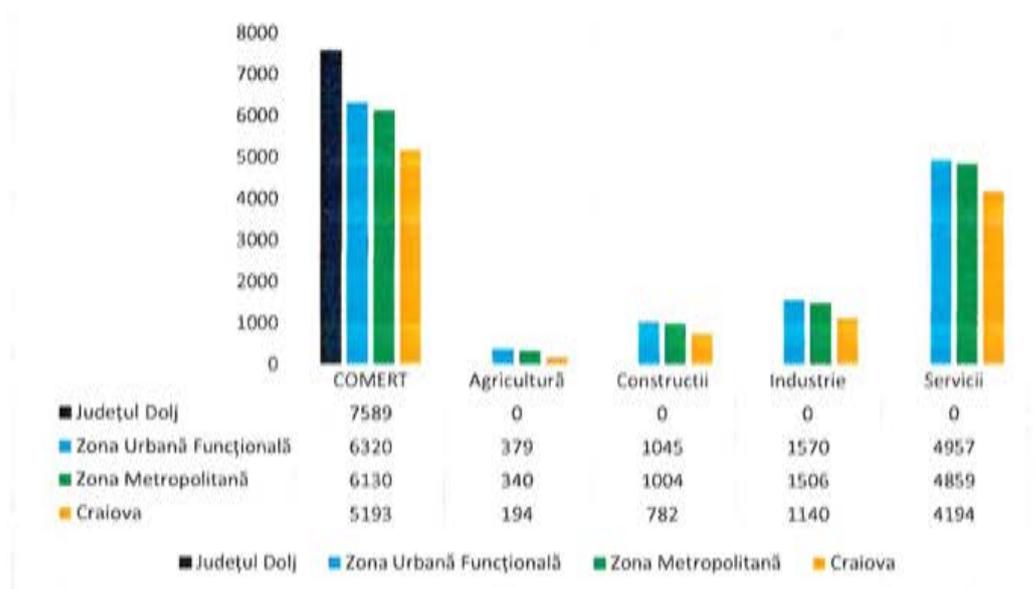
Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Sectoare economice

În ceea ce privește performanța economică, în Craiova, sectorul economic predominant este comerțul, dar cel mai performant, în funcție de cifra de afaceri, este sectorul industrial, respectiv domeniul automotive, cu activități precum fabricarea autovehiculelor de transport rutier.

Cele mai multe întreprinderi din județul Dolj, Zona Urbană Funcțională, Zona Metropolitană și Polul de creștere Craiova activează în domeniul comerțului, urmat de servicii, industrie și construcții. Cele mai puține întreprinderi activează în domeniul agriculturii. În ceea ce privește domeniile de activitate, conform „Studiului privind dezvoltarea socio-economică a regiunii Sud-Vest Oltenia” în județul Dolj cele mai multe întreprinderi activează în sectorul Comerțul cu ridicata și amănuntul, urmat de repararea autovehiculelor și motocicletelor; industria prelucrătoare; activități profesionale, științifice și tehnice; transport și depozitare; construcții.¹²

Figura 25. Distribuția întreprinderilor pe sectoare economice în 2018

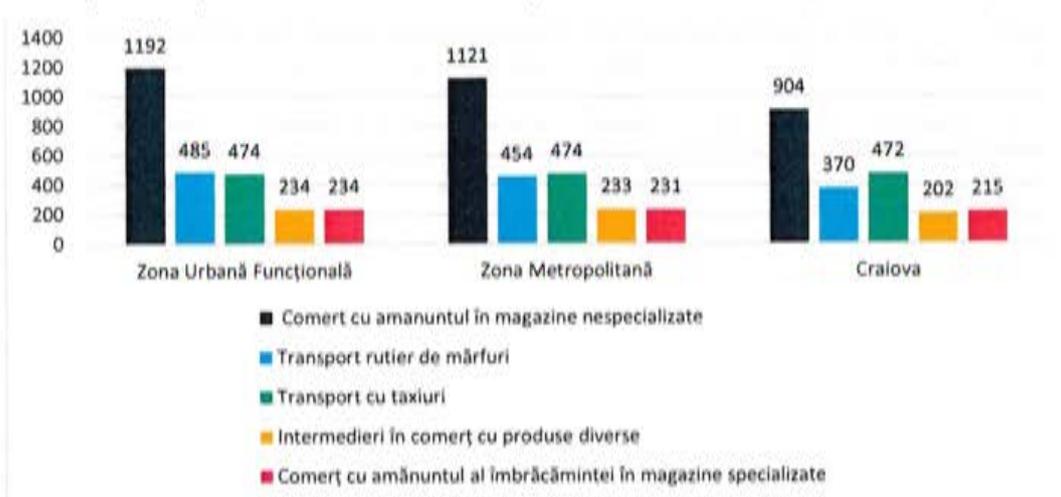

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Cele mai multe întreprinderi ce activează în sectorul comerțului, fac parte din următoarele domenii: (1) Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun (4711), (2) Transport rutier de mărfuri (4941), (3) Transport cu taxiuri (4932), (4) Intermedieri în comerț cu produse diverse (4619) și (5) Comerț cu amănuntul al îmbrăcămintei în magazine specializate (4771).

¹² Studiu socio-economic Pg 143

Figura 26. Top 5 domenii în care activează întreprinderile din sectorul comerțului în Județul Dolj

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Cele mai multe întreprinderi care activează în sectorul de agricultură fac parte din următoarele domenii: (1) Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase (CAEN 0111), (2) Activități auxiliare pentru producția vegetală (CAEN 0161), (3) Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tubercuilor (CAEN 0113), (4) Silvicultură și alte activități forestiere (CAEN 0210), (5) Creșterea păsărilor (CAEN 0147).

Figura 27. Top 5 domenii în care activează întreprinderile din sectorul agriculturii în Județul Dolj

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Cele mai multe întreprinderi care activează în sectorul de construcții, fac parte din următoarele domenii: (1) Lucrări de construcție a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale (CAEN 4120), (2) Lucrări de instalații sanitare, de încălzire și de aer condiționat (CAEN 4322), (3) Lucrări de instalații electrice (CAEN 4321), (4) Alte lucrări speciale de construcții (CAEN 4399), (5) Lucrări de tâmplărie și dulgherie (CAEN 4322).

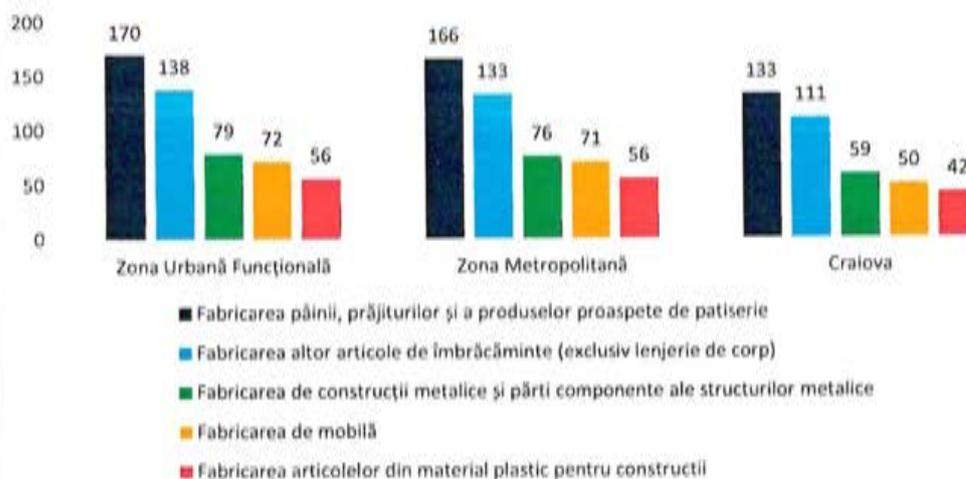
Figura 28. Top 5 domenii în care activează întreprinderile din sectorul construcțiilor în Județul Dolj

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Cele mai multe întreprinderi care activează în sectorul industrial, fac parte din următoarele domenii: (1) Fabricarea pâinii, prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie (CAEN 1071), (2) Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjerie de corp) (CAEN 1413), (3) Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice (CAEN 2511), (4) Fabricarea de mobilă (CAEN 3109), (5) Fabricarea articolelor din material plastic pentru construcții (CAEN 2223).

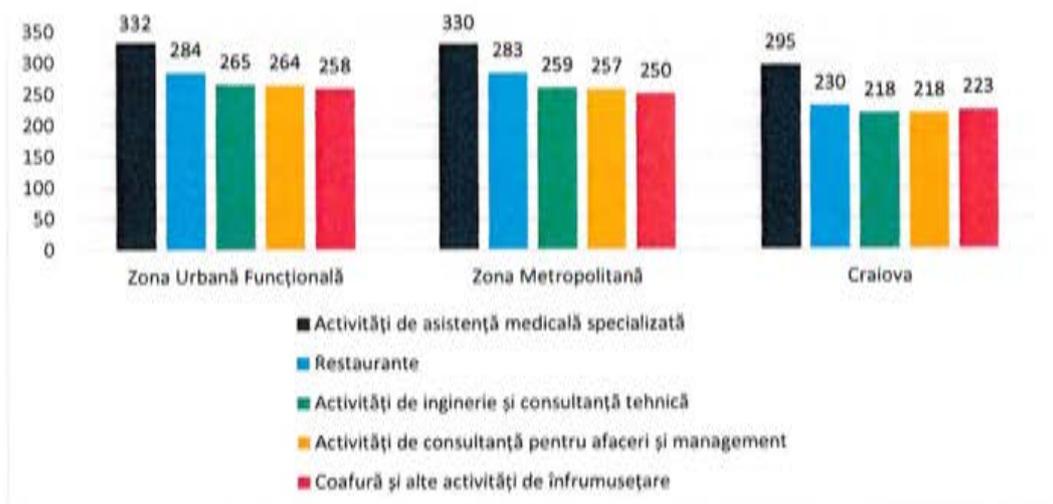
Figura 29. Top 5 domenii în care activează întreprinderile din sectorul industrial în Județul Dolj

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Cele mai multe întreprinderi care activează în sectorul de servicii, fac parte din următoarele domenii: (1) Activități de asistență medicală specializată (CAEN 8622), (2) Restaurante (CAEN 5610), (3) Activități de inginerie și consultanță tehnică (CAEN 7112), (4) Activități de consultanță pentru afaceri și management (CAEN 7022), (5) Coafură și alte activități de înfrumusețare (CAEN 9602).

Figura 30. Top 5 domenii în care activează întreprinderile din sectorul de servicii în Județul Dolj

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Întreprinderile din Municipiul Craiova înregistrează cumulată cea mai mare cifră de afaceri, urmate de cele din Cârcea, Pielești, Fillași și Malu Mare. Aici se află și cele mai multe întreprinderi, fiecare localitate având peste 100 de întreprinderi și 1000 de salariați. Localitățile cu cele mai puține firme și cele mai mici cifre de afaceri sunt comunele Gogoșu, Vela și Pleșoii cu 5, 10 și 11 firme. Acestea au sub 20 de salariați fiecare și cifre de afaceri sub 250.000 euro, cu excepția comunei Pleșoi care are o cifră de afaceri de 258,000 euro în 2018.

În ceea ce privește performanța economică, în Craiova, sectorul economic predominant este comerțul, dar cel mai performant, în funcție de cifra de afaceri, este sectorul industrial, respectiv domeniul automotive, cu activități precum fabricarea autovehiculelor de transport rutier.

Tabel 14. Distribuția firmelor, a salariaților și a Cifrei de Afaceri în Zona Funcțională Urbană, în funcție de tip de localitate în 2018

Tip localitate	Nume localitate	Număr firme 2018	Cifra de Afaceri totală (Euro) 2018	Salariați 2018	Sector economic performant	Întreprinderea cu cea mai mare cifră de afaceri	Sector economic predominant
Municipiu reședință de județ	Craiova	14.233	7.200.771.866	87.257	Industrie (Automotive)	SC Ford Romania SA € 2.267.715.243	Comerț
Comună	Cârcea	444	235.520.335	2.859	Comerț (Produse alimentare)	SC Metro Cash & Carry Romania SRL € 51.844.168	Comerț
Comună	Pielești	273	159.795.780	2.524	Industrie (Chimică)	Casa Noastra SRL € 56.385.028	Comerț
Oraș	Fillași	379	89.285.319	1.599	Comerț (Transport)	SC Dumagas Transport SA € 35.746.678	Comerț
Comună	Malu Mare	328	75.717.091	1.218	Comerț (Echipamente)	SC Plusauto SRL € 13.055.196	Servicii
Comună	Ghercești	98	36.530.267	1.019	Industrie (Alimentară)	SC ETI European Food Industries SA € 11.663.279	Comerț
Oraș	Segarcea	120	215.514.779	923	Comerț (Produse alimentare)	SC CEREALCOM DOLJ SRL € 145.600.831	Comerț
Comună	Șimnicu de sus	213	38.716.145	807	Construcții (Clădiri)	SC Remscot SRL € 5.588.416	Comerț

Comună	Podari	232	34.646.311	725	Comerț (Materiale construcții & producție)	SC Biochem SRL € 7.565.284	Comerț
Comună	Brădești	85	8.884.390	551	Comerț (Îmbrăcăminte & textile)	SC Teamrom SRL € 1.238.277	Comerț
Comună	Ișalnița	160	22.908.637	513	Comerț (Echipamente)	MEWI IMPORT EXPORT - PL ISALNITA € 4.167.321	Comerț
Comună	Coșoveni	87	63.994.541	383	Industrie (Alimentară / Hrană animale)	SC VITALI SRL € 20.876.222	Comerț
Comună	Bucovăț	99	7.741.108	243	Comerț (Produse alimentare / Comerț cu ridicata al animalelor vii)	SC ION IANCU SRL € 535.597	Servicii
Comună	Robănești	61	8.712.576	242	Construcții (Lucrări speciale / de pregătire a terenului)	SC AMENAJARE TEREN SRL € 4.993.040	Comerț
Comună	Breasta	78	9.790.757	238	Comerț (Electronic)	SC EURODINAMIC SRL € 3.846.740	Comerț
Comună	Melnești	49	8.893.250	167	Comerț (Produse alimentare)	SC MEI CATI PRODIMEX SRL € 3.753.622	Comerț
Comună	Leu	51	4.050.918	158	Agricultură	SC EMIDORAS SRL € 816.816	Comerț
Comună	Teasc	41	4.205.783	137	Agricultură (Creșterea păsărilor)	C.A BIO FGGS SRL € 1.040.803	Comerț
Comună	Vârvoru de jos	46	4.138.939	105	Agricultură (Creșterea păsărilor)	SC HOIȘE ANA TOUR SRL € 3.002.502	Comerț
Comună	Mischii	66	2.620.925	103	Industrie (Produse de metal)	SC DECOR INOX SRL € 374.108	Comerț
Comună	Coțofeni din față	33	2.440.608	99	Servicii (Ospitalitate / Hoteluri)	SC PERLA CARPAȚILOR SRL € 1.013.461	Comerț
Comună	Țuglui	37	2.518.413	97	Industrie (Îmbrăcăminte / textile)	SC MEDIACONCEPT SRL € 800.409	Comerț
Comună	Almăj	32	2.566.864	75	Comerț (Produse alimentare)	SC T.M. NANTERRE SRL € 711.852	Comerț
Comună	Terpezița	25	4.394.669	63	Industrie (Alimentară / Fabricarea produselor de morărit, a amidonului și produselor din amidon)	SC MEGOTER SRL € 2.092.461	Comerț
Comună	Calopăr	22	1.816.508	60	Comerț (Produse alimentare)	SC D & G TRANS SRL € 397.376	Comerț

Comună	Ghîndeni	27	1.346.578	58	Comerț (Combustibil, Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule)	EUROSPEED OIL SRL € 448.452	Comerț
Comună	Predești	26	1.368.349	49	Comerț (Transport / rutier de mărfuri)	SC RAMCRYSAND TRANS SRL € 290.063	Servicii
Comună	Golești	30	1.785.111	47	Comerț (Transport terestru de călători)	SC E.U.G. VOYAGES SRL € 615.394	Comerț
Comună	Murgași	28	1.437.337	42	Comerț (produse alimentare)	SC ODI ROSA BELLA SRL € 338.206	Comerț
Comună	Coțofeni din dos	19	874.422	34	Servicii (Industria creative / Arhitectura)	SC PET PERS INVEST SRL € 597.360	Comerț
Comună	Fărcaș	18	606.138	26	Servicii (Inginerie: Cercetare – Dezvoltare)	TOPOMIN SRL € 191.171	Comerț
Comună	Sopot	20	686.167	24	Agricultură	SC AGROSEABIS CULTURE SRL € 260.343	Comerț
Comună	Pleșoi	10	258.164	18	Agricultură	AGRIFENDCOM SRL	Comerț
Comună	Vela	10	634.063	14	Agricultură	SC RODNICIA AGRO SRL € 172.052	Agricultură
Comună	Gogoșu	5	135.515	6			Comerț

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În 2018, în Municipiul Craiova au dominat întreprinderile din domeniul comerțului, acestea reprezentând 36% din totalul de întreprinderi (5193 din 14.233). Cele mai multe întreprinderi au activat în domeniul comerțului cu amănuntul în magazine nespecializate, în domeniul transportului cu taxiuri și al transportului rutier de mărfuri.

Pe locul doi ca preponderență s-au aflat întreprinderile din domeniul serviciilor care au reprezentat aproape 30% din totalul întreprinderilor. Cele mai multe întreprinderi din cadrul acestui sector au activat în domeniul activităților de asistență medicală specializată, iar apoi în domeniul ospitalității reprezentat de restaurant și domeniul activităților de inginerie și consultanță tehnică.

Din totalul localităților din ZUF, doar patru localități au cel mai mare număr de întreprinderi în alte sectoare față de cel al comerțului, respectiv *Malu Mare*, *Bucovăț* și *Predești* care au ușor mai multe întreprinderi ce activează în domeniul serviciilor. Comuna *Vela* are cele mai multe întreprinderi în domeniul agriculturii.

Următoarele două industrii dominante ca număr de întreprinderi sunt reprezentate de industrie și servicii. Comunele cu cel mai mare total al cifrelor de afaceri sunt cele în care întreprinderile activează în domeniul comerțului, al industriei și al serviciilor, de exemplu *Cârcea*, *Filiași*, *Malu Mare* și *Coșoveni*.

Tabel 15. Distribuția întreprinderilor în cadrul sectoarelor economice în ZUF Craiova 2018

Tip localitate	Nume localitate	Total întreprinderi 2018	Număr de întreprinderi în sectorul de				
			Comerț	Agricultură	Construcții	Industrie	Servicii
Municipiu reședință de județ	Craiova	14.233	5193	194	782	1140	4194
Comună	Cârcea	379	137	6	33	77	125
Comună	Pielești	239	94	14	29	24	81
Oraș	Filiași	318	146	9	31	46	85
Comună	Malu Mare	285	105	9	21	44	106
Comună	Ghercești	98	29	5	12	24	0
Oraș	Segarcea	103	47	23	4	9	19
Comună	Șimnicu de sus	173	68	8	20	34	42
Comună	Podari	171	63	10	16	36	45
Comună	Brădești	78	35	7	9	6	21
Comună	Ișalnița	119	45	5	11	29	28
Comună	Coșoveni	68	36	3	4	7	18
Comună	Bucovăț	92	19	7	15	13	37
Comună	Robănești	61	16	7	4	8	13
Comună	Breasta	58	26	9	5	6	12
Comună	Melinești	49	21	6	8	3	11
Comună	Leu	50	26	3	4	8	8
Comună	Teasc	38	20	2	3	6	6
Comună	Vârvoru de jos	46	20	7	4	5	9
Comună	Mischii	58	23	4	7	11	12
Comună	Coțofenii din față	30	14	2	0	5	8
Comună	Țuglui	37	17	3	1	4	9
Comună	Almăj	31	12	3	1	6	9
Comună	Terpezița	25	11	5	2	5	2
Comună	Calopăr	22	14	4	2	1	1
Comună	Ghindenii	23	13	4	2	1	3
Comună	Predești	22	4	3	5	1	9
Comună	Golești	28	18	0	1	2	6
Comună	Murgași	27	13	4	2	1	5
Comună	Coțofenii din dos	19	5	4	1	2	2
Comună	Fârcaș	17	10	0	0	1	6
Comună	Sopot	20	6	3	3	3	4
Comună	Pleșoi	10	7	1	2	0	0
Comună	Vela	10	2	4	1	2	1
Comună	Gogoșu	5	5	0	0	0	0

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Dimensiunea întreprinderilor și performanța economică

Cele mai multe întreprinderi din județul Dolj sunt de tipul micro-întreprinderilor. Peste 80% din micro-întreprinderile din județul se află în Municipiul Craiova. Dintr-un total de 20.412 de întreprinderi la nivel de unitate administrativ teritorială, 15.943 sunt micro-întreprinderi și peste 80% se află în Municipiul Craiova, respectiv 12.876. Restul întreprinderilor sunt mici, în număr 1292 la nivel de județ, dintre care 1038 sunt în Municipiul Craiova, apoi mijlocii, în număr considerabil mai mic și anume 201 la nivel de județ, dintre care majoritatea din nou sunt în Municipiul Craiova, mai exact 175. Întreprinderile mari sunt în număr de 50 în județ, dintre care 43 sunt în Municipiul Craiova.

Tabel 16. Distribuția firmelor în județul Dolj în funcție de mărimea întreprinderii în 2018

Nume localitate	Întreprinderi mari	Întreprinderi mijlocii	Întreprinderi mici	Micro-întreprinderi
TOTAL	50	201	1292	15943
Craiova	43	175	1039	12976
Cârcea	1	7	46	390
Filiasi	1	0	38	340
Malu mare	0	3	26	299
Pielești	2	2	34	235
Podari	0	1	17	214
Simnicu de sus	0	2	13	198
Ișalnița	0	1	11	148
Segarcea	1	3	9	107
Bucovăț	0	0	2	97
Ghercești	2	1	10	85
Coșoveni	0	2	5	80
Brădești	0	2	6	77
Breasta	0	0	6	72
Mischii	0	0	2	64
Robănești	0	1	4	56
Leu	0	0	3	48
Melinești	0	0	5	44
Vârvoru de Jos	0	0	3	43
Teasc	0	0	3	38
Țuglui	0	0	3	34
Coțofenii din Față	0	1	0	32
Almăj	0	0	1	31
Golești	0	0	1	29
Murgași	0	0	0	28
Predești	0	0	0	26
Ghindenii	0	0	2	25
Terpezița	0	0	1	24
Calopăr	0	0	1	21
Sopot	0	0	0	20
Coțofenii din Dos	0	0	1	18
Fărcaș	0	0	0	18
Vela	0	0	0	11
Pleșoi	0	0	0	10
Gogoșu	0	0	0	5

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În 2018, dintr-un total de 17.486 de firme în ZUF Craiova cumulând 102.483 de salariați, doar două firme au avut o cifră de afaceri mai mică decât zero. Ambele firme se aflau în Municipiul Craiova și nu aveau niciun angajat. Un număr de 73 firme au înregistrat o cifră de afaceri egală cu zero. Restul de 102.320 de firme din ZUF Craiova au o cifră de afaceri mai mare decât zero și cumulează 17.411 salariați.

Tabel 17. Distribuția firmelor în funcție de Cifra de afaceri în 2018

Cifra de afaceri firme ZUF	Firme ZUF
CA = 0	73
CA < 0	2
CA > 0	17.411

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În 2018, 73 de firme au înregistrat o Cifră de afaceri egală cu zero. Acestea fac parte din industria comerțului¹³ (23), a întreținerii și reparării autovehiculelor¹⁴ (21), a construcțiilor¹⁵ (16), a reparării echipamentelor electrice¹⁶ (1), a reparării mașinilor¹⁷ (1) și a reparării și întreținerii altor echipamente de transport¹⁸ (1).

Cei mai mulți salariați în județul Dolj sunt în societăți cu răspundere limitată și societăți pe acțiuni. Acest trend se menține indiferent că este vorba de salariați la nivel de județ, ZUF, zonă metropolitană sau municipiu Craiova.

Tabel 18. Distribuția salariaților în funcție de forma juridică a firmelor în 2018

Forma juridică	Salariați Dolj	Salariați ZUF	Salariați ZM	Salariați Craiova
Alte forme juridice	153	153	153	150
Cooperativa de consum (OC2)	94	81	78	61
Cooperativa meșteșugărească (OC1)	314	281	277	272
Regii autonome(RA)	2299	2261	2261	2261
Reprezentanță firma străină	87	87	87	87
Societate agricolă	111	46	46	2
Societate comandita simplă (SCS)	305	305	305	305
Societate cu răspundere limitată (SRL)	77665	69407	68394	57179
Societate în nume colectiv (SNC)	198	181	181	173
Societate pe acțiuni (SA)	29415	29001	28915	26486
Sucursală firme străine (IN SUC)	317	280	280	280
Total	110.959	102.084	100.978	87.257

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

La nivel național, orașe din județul Ilfov precum Otopeni, Bragadiru, Voluntari înregistrează cea mai mare densitate antreprenorială, fiind urmate de Cluj-Napoca, Popești-Leordeni, Măgurele, Ghimbav, București, Oradea. Aceste orașe au peste 50 de întreprinderi la mia de locuitori. **Municipiul Craiova**

¹³ Cod CAEN A (4511, 4532, 4540)

¹⁴ Cod CAEN I (4520)

¹⁵ Cod CAEN C (3020, 2932, 2931, 2812, 2822)

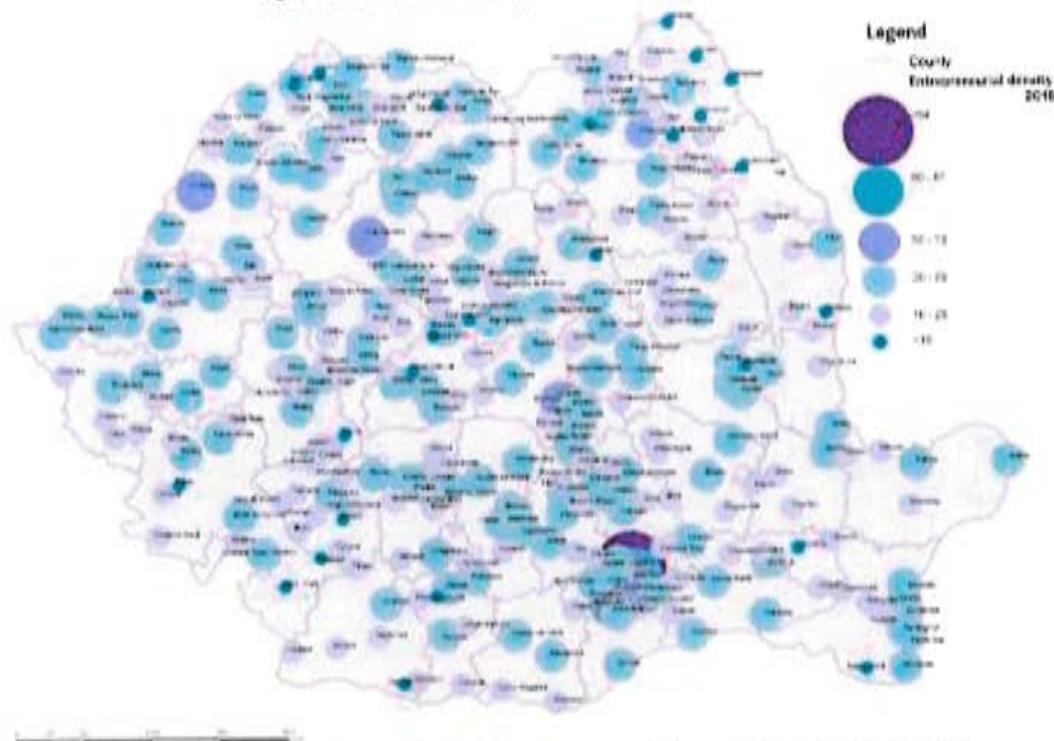
¹⁶ Cod CAEN R (3314)

¹⁷ COD CAEN R (3312)

¹⁸ COD CAEN R (3317)

se află în categoria de orașe cu densitatea antreprenorială situate în intervalul 20-50 de întreprinderi la mia de locuitori.

Figura 31 Densitatea antreprenorială în România în 2018

Sursa: *Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020*

În 2018, Craiova a înregistrat cea mai mare rată a densității antreprenoriale la nivelul județului Dolj, respectiv de peste 34%. Următoarele două localități urbane cu cea mai densitate antreprenorială sunt Băilești și Calafat, dar care nu fac parte din ZUF Craiova. La nivel de ZUF, imediat după Craiova, Filiași înregistrează cea mai mare densitate antreprenorială, fiind însă sub jumătate din cea a Craiovei.

Tabel 19. Densitatea antreprenorială

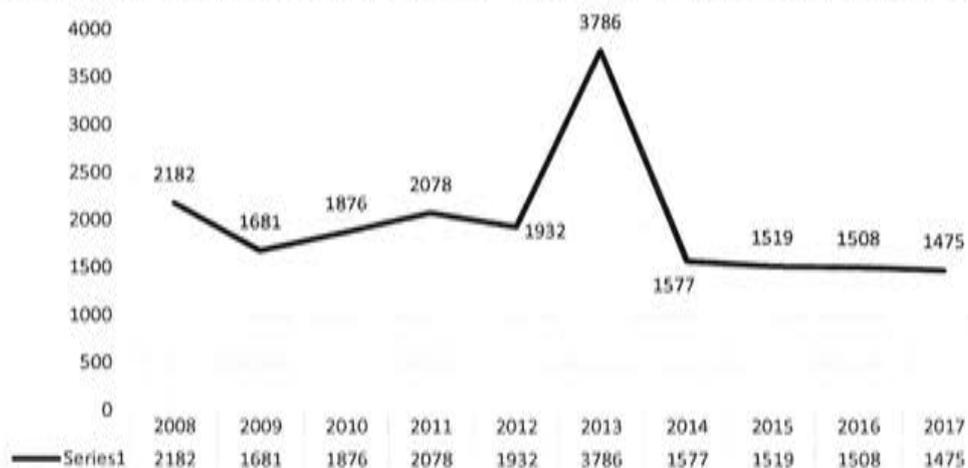
Nume localitate	Tip localitate	Densitate antreprenorială 2018
BAILEȘTI	Municipiu, altul decât reședința de județ	13,96
BECHET	Oraș	8,34
CALAFAT	Municipiu, altul decât reședința de județ	11,67
CRAIOVA	Municipiu reședința de județ	34,45
DĂBULENI	Oraș	10,71
FILIAȘI	Oraș	16,32
SEGARCEA	Oraș	11,48

Sursa: *Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO*

În perioada 2008 – 2017 au fost deschise un număr de 19.614 întreprinderi în Municipiul Craiova, cele mai multe în domeniul comerțului (6839), agriculturii, silviculturii și pescuitului (1731), construcțiilor (1258), transportului și depozitării (977) și activităților profesionale, științifice și tehnice (889). Cele mai puține întreprinderi deschise au fost în domeniul cercetării și dezvoltării (31), fabricării de mobilă (85), industriei metalurgice (126), precum și în cel al fabricării și reparării de echipamente

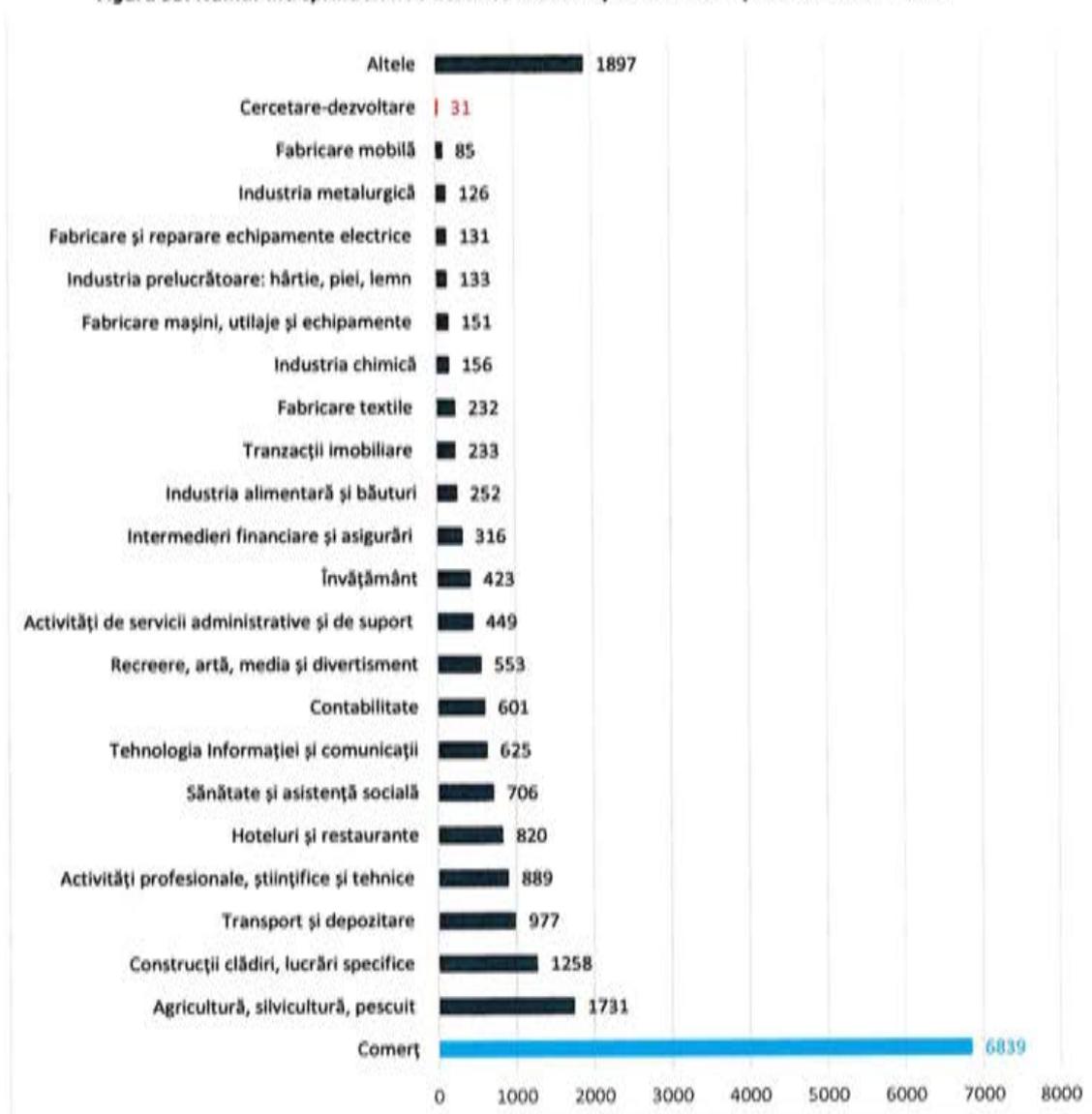
electrice (131). Alte 1897 de firme au fost deschise în diverse domenii, dar în proporții foarte mici, de exemplu, în domeniul producției și al furnizării de energie electrică, termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (22) sau în cel al industriei extractive și a serviciilor conexe (10).

Figura 32. Evoluția numărului de întreprinderi nou deschise în Municipiul Craiova în perioada 2008-2017

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Figura 33. Număr întreprinderi nou deschise în Municipiul Craiova în perioada 2008 - 2017

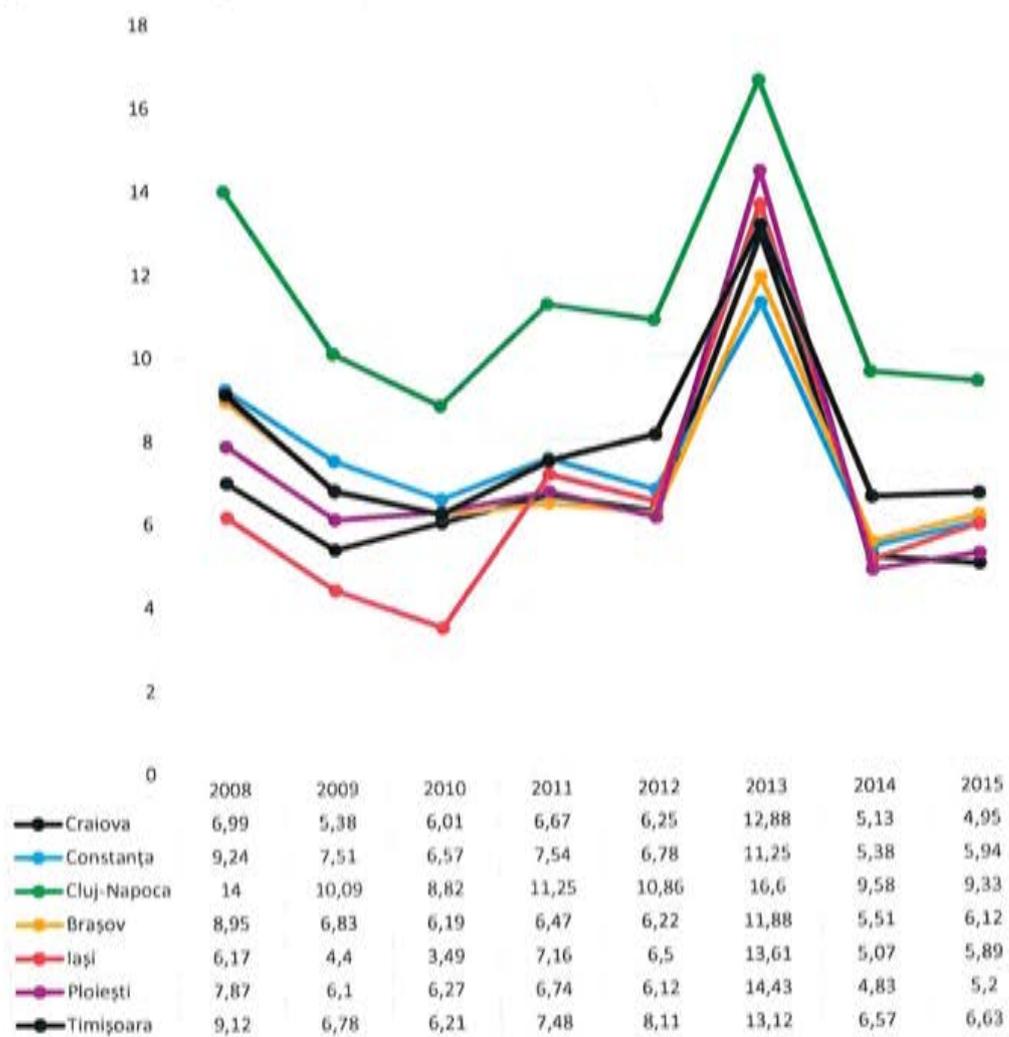

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Peste 65% din întreprinderile deschise în perioada 2008-2017 din județul Dolj sunt în Municipiul Craiova. Aproape 35% din întreprinderile nou deschise în perioada 2008-2017 în Municipiul Craiova sunt în domeniul comerțului. Printre cele mai puține se regăsesc întreprinderile din domeniul cercetării și dezvoltării, fiind sub 1% dintr-un total de 19.614 de întreprinderi.

În perioada 2008 – 2015, cele mai mari rate de înregistrare a companiilor au fost înregistrate anual în Cluj, comparativ cu cei șapte poli de creștere, iar cele mai mici, cel mai des în Iași. Craiova a avut cea mai mica rată în 2015 și cea mai mare rată în 2013, fiind dublă față de restul anilor.

Figura 34. Rata de înregistrare a companiilor noi în cei șapte poli de creștere din România (2008 – 2015)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

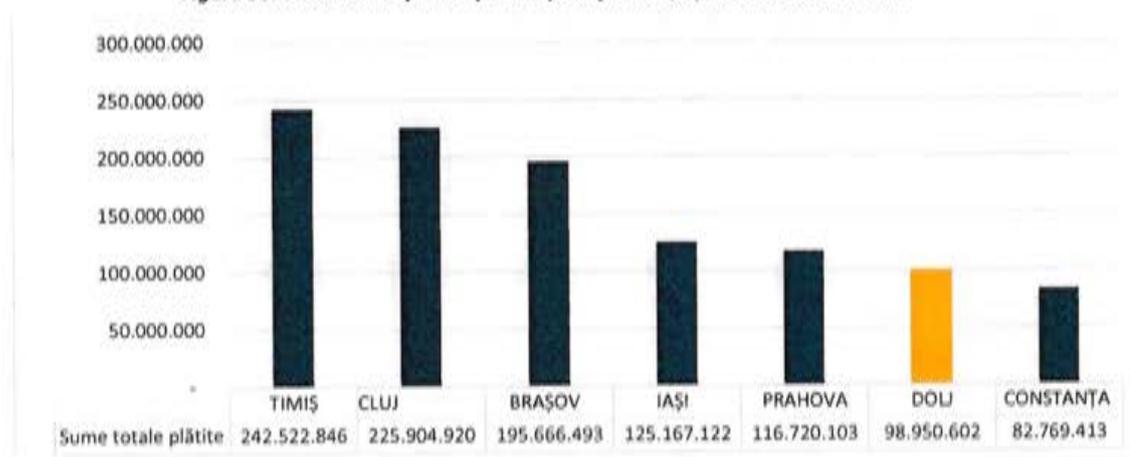
Impact economic: COVID-19

Efectele economice ale pandemiei COVID-19, precum închiderea afacerilor și pierderea locurilor de muncă, au dus la scăderea veniturilor fiscale în timpul crizei și o presiune financiară pentru administrațiile publice locale. Estimările sugerează că administrațiile publice locale ar putea pierde în medie 15-25% din venituri în 2021¹⁹, cele mai afectate fiind orașele cu o bază economică mai puțin diversificate. În continuare, este prezentat impactul pandemiei la nivelul județului Dolj, în ceea ce privește șomajul tehnic, diverse măsuri de sprijin, telemuncă, respectiv numărul contractelor încetate în perioada aprilie-octombrie 2020, pe baza datelor furnizate de ANOFM.

În ceea ce privește numărul salariaților care au avut contracte încetate în perioada analizată la nivelul județului Dolj, cei mai mulți activau în domeniile lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale, transporturi de mărfuri, învățământ superior universitar și secundar general.

Conform Agenției Naționale pentru Forța de Muncă, în perioada aprilie-octombrie 2020, **situația plăților efectuate pentru șomaj tehnic** indică o sumă totală de 98.950.602 lei plătită în județul Dolj, pentru un număr maxim de 3.402 angajați²⁰. Suma plătită per angajat împărțită la numărul total de angajați în județul Dolj a fost de 1.367,63 lei, mai mică cu 1.8% decât media națională.

Figura 35. Sume totale plătite pentru șomaj tehnic, aprilie-octombrie 2020

Sursa: ANOFM

¹⁹ Livrabilul 3, *Contribuții la Politica Urbană a României*, Banca Mondială, 2020

²⁰ Numărul maxim de angajați înregistrat lunar în perioada aprilie-octombrie

Tabel 20. Măsuri de sprijin în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea SARS-CoV-2

Judet	Prelungirea șomajului tehnic (OUG nr. 30/2020) – indemnizația de șomaj tehnic ²¹		Măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor (OUG nr. 132/2020) – finanțarea programului flexibil de muncă, sprijin pentru sezonieri și zilleri, sprijin telemuncă ²²		Indemnizații lunare 41.5% din câștigul brut pe tara conform OUG nr. 132/2020 (alți profesioniști, avocați și cooperatiști)		Indemnizație reprezentând 35% din remunerația convenită de muncă ZILIERI țară conform OUG nr. 132/2020	
	Nr. maxim de beneficiari	Sume solicitate	nr maxim de beneficiari	Sume solicitate	Judet	Nr. maxim de beneficiari	Sume solicitate	Nr. maxim de beneficiari
Dolj	3.228	23.975.902	63	99.864	63	99.864	0	0
Cluj	5.656	51.913.516	340	728.406	340	728.406	0	0
Constanța	2.527	22.090.710	107	376.690	82	329.382	25	47.308
Prahova	2.673	29.374.596	231	437.592	231	437.592	0	0
Timiș	6.840	32.126.545	149	173.181	97	155.103	52	18.078
Iași	3.281	32.376.702	154	332.227	154	332.227	0	0
Brașov	2.959	27.462.369	315	694.383	250	602.520	65	91.863

Sursa: Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială

În ceea ce privește **telemunca**, în județul Dolj au fost plătite cereri pentru 414 salariați, aferente unui număr de 11 cereri din partea angajatorilor. Aceste date situează județul pe locul 5 la nivel național, după municipiul București, Timiș, Cluj și Ilfov. Situația cererilor plătite până la 14 octombrie 2020 la nivel național este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 21. Situația cererilor plătite pentru telemuncă

Judet	Nr. cereri	Nr. telesalariați	Suma platita
BUCUREȘTI	136	2.966	7.415.000
TIMIȘ	41	1.403	3.507.500
CLUJ	57	1.223	3.057.500
ILFOV	19	668	1.670.000
DOLJ	11	414	1.035.000
IAȘI	42	266	665.000
BIHOR	22	232	580.000
MUREȘ	18	175	437.500
BUZĂU	10	115	287.500
PRAHOVA	10	114	285.000
BRAȘOV	13	108	270.000
GALAȚI	11	88	220.000
MARAMUREȘ	6	87	217.500
ARAD	12	66	165.000
ARGEȘ	2	54	135.000
SATU MARE	4	53	132.500
ALBA	12	51	127.500
BOTOȘANI	5	48	120.000
CONSTANȚA	7	40	100.000
SUCEAVA	3	35	87.500

²¹ OUG nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2

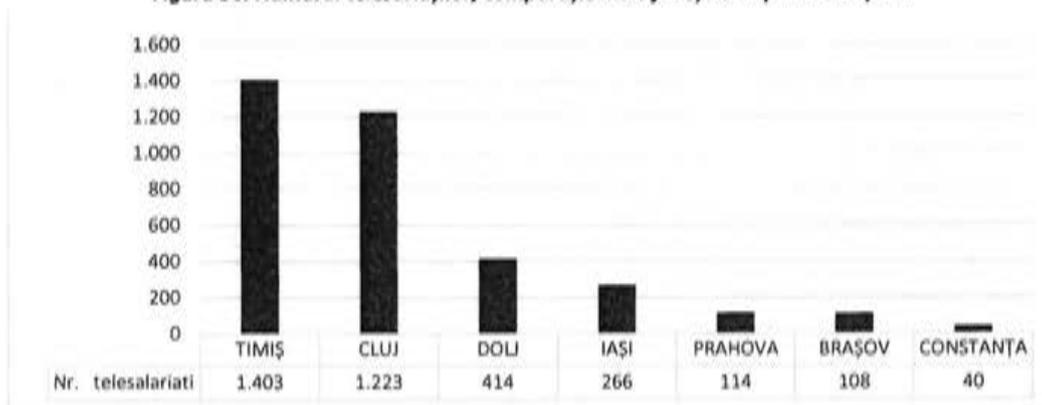
²² OUG nr. 132/2020 privind măsuri de sprijin destinate salariaților și angajatorilor în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru stimularea creșterii ocupării forței de muncă

BACĂU	7	26	65.000
NEAMȚ	3	18	45.000
SĂLAJ	1	16	40.000
BISTRIȚA-NĂȘĂUD	4	12	30.000
HUNEDOARA	2	11	27.500
COVASNA	2	7	17.500
CARAȘ-SEVERIN	2	4	10.000
GORJ	3	3	7.500
IALOMIȚA	1	2	5.000
TELEORMAN	1	2	5.000
VĂLCEA	1	2	5.000
DĂMBOVIȚA	1	1	2.500
VASLUI	1	1	2.500
GIURGIU	1	1	2.350
BRĂILA	0	0	0
CĂLĂRAȘI	0	0	0
HARGHITA	0	0	0
MEHEDINȚI	0	0	0
OLT	0	0	0
SIBIU	0	0	0
TULCEA	0	0	0
VRANCEA	0	0	0

Sursa: ANOFM

Între județele cu poli de creștere, județul Dolj este al treilea ca număr de telesalariați plătiți în perioada analizată, de până la 14 octombrie 2020 inclusiv.

Figura 36. Numărul telesariaților, comparație între județele cu poli de creștere

Sursa: ANOFM

Tabel 22. Sprijin telemuncă

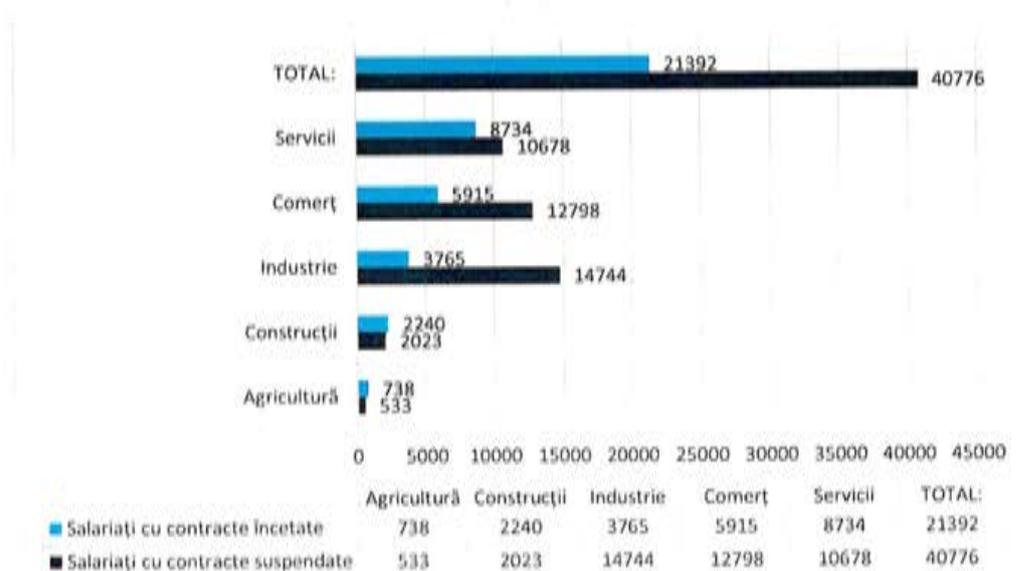
Județ	Nr. cereri	Nr. telesalariați	Suma plătită
BRAȘOV	13	108	270.000
CLUJ	57	1.223	3.057.500
CONSTANȚA	7	40	100.000
DOLJ	11	414	1.035.000
IAȘI	42	266	665.000
PRAHOVA	10	114	285.000
TIMIȘ	41	1.403	3.507.500

Sursa: ANOFM

Salariații din sectorul industriei au avut cele mai multe **contracte suspendate** între 16/03 și 15/07/2020, atât la nivel național (37% din total), cât și în județul Dolj (14.744, 36.1%). Al doilea sector în care salariații din județul Dolj au avut contracte suspendate este cel al comerțului (12.798, 31.3%), urmat de cel al serviciilor (10.678, 26.1%).

În ceea ce privește numărul salariaților care au avut **contracte încetate** în această perioadă, sectorul serviciilor a fost cel mai impactat atât la nivel județean (8.734, 40.8% din total), cât și național (365.220, 42.2% din totalul salariaților cu contracte încetate). Al doilea sector ca număr al salariaților cu contracte încetate este cel al comerțului (206.203 la nivel național, 5915 la nivelul județului Dolj), reprezentând 23.8%, respectiv 27.6%.

Figura 37. Numărul salariaților cu contracte suspendate și încetate în județul Dolj, în perioada 16/03/2020 – 15/07/2020

Sursa: ANOFM

La nivel de activități economice, cei mai mulți salariați care au avut contractele încetate activau în **lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale, transporturi de mărfuri, învățământ superior universitar și secundar general**. Tabelul de mai jos prezintă activitățile economice cu cei mai mulți salariați care au avut contractele încetate în perioada analizată, la nivelul județului Dolj:

Tabel 23. Salariați cu contracte încetate, după CAEN, jud. Dolj

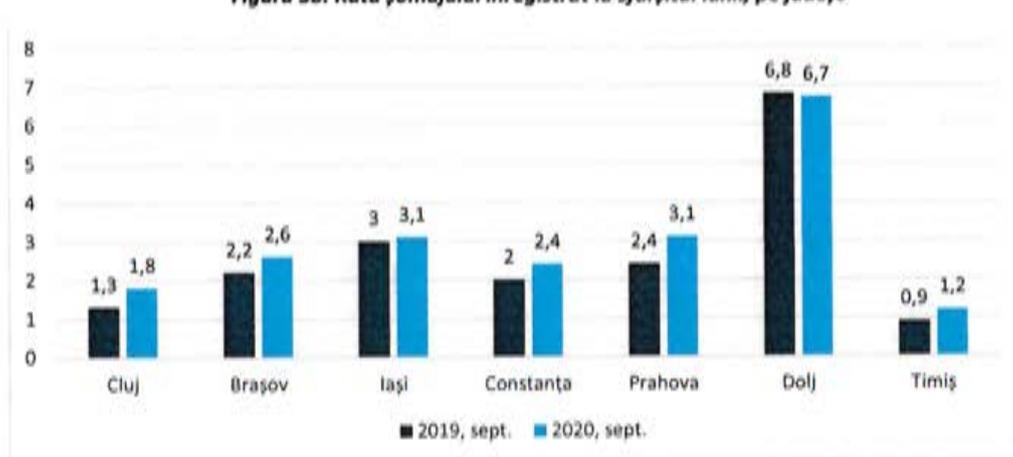
CAEN	Denumire CAEN	Sector	Salariați cu contracte încetate	% din totalul salariaților cu contracte încetate în județul Dolj
4120	Lucrări de construcție a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	Construcții	1407	6,58%
4941	Transporturi rutiere de mărfuri	Comerț	897	4,19%
8542	Învățământ superior universitar	Servicii	864	4,04%
8531	Învățământ secundar general	Servicii	818	3,82%
8010	Activități de protecție și garda	Servicii	749	3,50%
4711	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare	Comerț	737	3,45%

	predominanta de produse alimentare, băuturi și tutun			
8532	Învățământ secundar, tehnic sau profesional	Servicii	682	3,19%
5610	Restaurante	Servicii	625	2,92%
7820	Activități de contractare, pe baze temporare, a personalului	Servicii	513	2,40%
1413	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	Industria	479	2,24%

Sursa: ANOFM

În luna septembrie 2020, rata șomajului la nivelul județului Dolj a fost de 6.7%, în scădere cu 0.1 puncte procentuale față de luna septembrie a anului 2019. Este important de menționat că aceasta a înregistrat o creștere de 0.3 puncte procentuale la nivel național, de la 3 la 3.3%, în aceeași perioadă.

Figura 38. Rata șomajului înregistrat la sfârșitul lunii, pe județe

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

La nivelul ZUF, cei mai mulți șomeri, după municipiul Craiova (1372, 38% din total), se regăsesc în comuna Vela (292 – 8.1%), orașul Filași (243 – 6.8%) și comuna Murgași (217 – 6%). Este de observat că față de 2016, comuna Vela a înregistrat o creștere de 2.3 puncte procentuale., cele trei localități înregistrând și atunci cel mai mare număr de șomeri.

MOTORE ECONOMICE ȘI POTENȚIAL DE SPECIALIZARE

Analiza competitivității și potențialului de specializare ale municipiului Craiova trebuie realizată prin prisma contextului regional și național, analizând indicatori precum: coeficientul de localizare (CL), volumul cifrei de afaceri și exporturilor, avantajele comparative relevate (RCA - Revealed Comparative Advantage), măsurat prin indicatorul Balassa, indici de atractivitate, costuri de producție.

Sectoarele ce conferă un avantaj comparativ unei zone metropolitane și au potențial de motor economic sunt sectoarele cu un coeficient de localizare supraunitar, având șanse mari de a atrage investitori în căutare de forță de muncă calificată²³. De asemenea, aceste sectoare generează un volum important al cifrei de afaceri și al exporturilor, având avantaje comparative pe piața externă, completate de costuri de producție competitive.

Faptul că un sector economic are un număr mare de angajați nu înseamnă neapărat că este și un motor economic. Sectoarele-cheie pot fi reprezentate printr-un număr mare de firme și de salariați la nivel local, acest criteriu fiind însă unul secundar, întrucât deși o pondere mare a angajaților lucrează în comerț și acest sector activează cele mai multe firme în multe orașe din România, comerțul nu este un sector de creștere economică și nu conferă unei localități un avantaj comparativ – o firmă de comerț se va localiza oriunde va găsi o piață de desfacere.

- Activitățile economice cu cele mai bune perspective de dezvoltare la nivelul Polului de Creștere Craiova, care au potențial de specializare inteligentă în raport cu concentrarea la nivel județean sunt **IT&C, Construcții, Industria prelucrătoare și extractivă**.
- În ceea ce privește performanța economică, în Craiova, sectorul economic predominant este comerțul, dar cel mai performant, în funcție de cifra de afaceri, este sectorul industrial (domeniul automotive), cu activități precum **fabricarea autovehiculelor de transport rutier**.
- În 2018 au activat 621 de firme în **domeniul automotive** în Zona Funcțională Urbană, cumulând 9295 de salariați și o cifră de afaceri totală de 2.564.439.610 Euro.
- La nivelul județului Dolj sectorul economic de bază în ceea ce privește specializarea inteligentă este reprezentat de **mijloacele de transport**.
- 68% din valoarea exporturilor înregistrate în anul 2019 în județul Dolj s-a obținut în **secțiunea mijloacelor și a materialelor de transport**, în timp ce valoarea exporturilor din **secțiunea mașinilor, aparatele și echipamentelor electrice, a aparatelor de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile** reprezintă 19,3% din total.
- Principalele sectoare economice care au înregistrat o balanță comercială pozitivă în anul 2019, la nivelul județului Dolj, sunt: **produse vegetale, mijloace și materiale de transport, încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare, textile și articole din textile**.
- Conform indicatorului Balassa, **industria mijloacelor și materialelor de transport** este cea mai competitivă pe piețele externe, datorită prezenței puternice a producătorilor din sfera componentelor auto, alături de **industria articolelor din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din alte materiale similare**.
- Municipiul Craiova se află printre localitățile cele mai atractive pentru investiții în sectoare-cheie precum **industria auto, a echipamentelor electrice și IT&C**:
 - **Craiova este al treilea cel mai atractiv oraș la nivel național pentru investitorii din industria automotive**. Această industrie se caracterizează printr-un nivel ridicat de producție, având însă un impact limitat al valorii adăugate nete în economiile locale, datorat consumului de produse intermediare, acoperite prin importuri.

²³ Coeficientul de localizare compară concentrarea locală a unui sector economic cu concentrarea națională a acelui sector. Concentrarea locală e determinată de numărul de angajați în acel sector raportat la numărul total de angajați la nivel local.

- Craiova ocupă locul patru la nivel național ca atractivitate în sectorul industriei echipamentelor electrice. Companiile din industria echipamentelor electrice înregistrează un consum intermediar relativ scăzut, cu o pondere a valorii adăugate nete mai ridicat decât în industria auto.
 - Craiova ocupă locul cinci din punct de vedere al atractivității în sectorul IT&C, oferind premisele dezvoltării de activități economice cu o valoare adăugată ridicată.
- domeniile pentru care costurile de producție sunt mai mici decât valoarea mediei europene sunt: **Fabricarea altor mașini cu destinație specifică, Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic, Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule, Fabricarea altor echipamente electrice.** De asemenea, în aceste domenii, costurile sunt semnificativ mai mici și decât media la nivel național.
 - **Domeniul IT&C** este al cincilea din punct de vedere al celor mai mari salarii medii nete în județul Dolj (4598 RON), cu 2053 de salariați în 2019.
 - Conform analizei **potențialului de atractivitate al ofertei turistice**, Craiova se situează pe locul 9 la nivel național, cu un scor total de 68 din 100 de puncte, relevând un potențial turistic puternic pentru următorii ani, cu precădere prin crearea de pachete de servicii turistice specifice turismului de tip city-break.

Astfel, la nivelul Polului de Creștere Craiova, se remarcă următoarele sectoare cu rol potențial de motoare economice: **IT&C, Industria prelucrătoare și extractivă** (secțiunea mijloacelor și materialelor de transport, secțiunea mașinilor, aparatelor și echipamentelor electrice, a aparatelor de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile, secțiunea articolelor din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din alte materiale similare, încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare, textile și articole din textile), precum și secțiunea **produselor vegetale, respectiv domeniul construcțiilor.**

Specializare inteligentă

Un grad mai ridicat de specializare într-un oraș creează premisele unui nivel de competitivitate mai ridicat. Cu toate acestea, orașele foarte specializate sunt susceptibile de schimbări economice bruște. Ca atare, ori de câte ori este posibil, ar trebui căutat un echilibru între specializare și diversificare la nivel local.

Specializarea inteligentă este un concept promovat de Uniunea Europeană pentru a exprima cadrul și mecanismele de specializare a proceselor de inovare la nivelul unei țări/regiuni de dezvoltare. În exercițiul financiar 2021-2027, acest concept este susținut prin obiectivele strategice investiționale ale Politicii de Coeziune a Uniunii Europene, în special prin Obiectivul de Politică 1 "O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente".

Conceptul de **strategie de specializare inteligentă** este definit în cadrul Regulamentului UE nr. 1303/2013 ca fiind: „strategia națională sau regională de inovare care stabilește priorități pentru a dezvolta un avantaj competitiv, prin dezvoltarea și corelarea rezultatelor activităților de cercetare și inovare cu nevoile mediului de afaceri, în scopul de a aborda oportunități emergente și nevoile pieței într-un mod coerent, evitându-se în același timp dublarea și fragmentarea eforturilor”. Elaborarea și implementarea unei Strategii de inovare pentru specializare inteligentă a reprezentat o condiționalitate ex-ante impusă de Comisia Europeană prin intermediul politicii de coeziune 2014-2020 pentru toate statele membre.

Specializarea inteligentă presupune:

- stimularea unui anumit tip de comportament economic, cu ambiții și orientare regionale sau globale;
- înțelegerea impactului social al științei, tehnologiei și al activităților economice în sectoarele relevante;
- cercetarea și dezvoltarea interdisciplinară.

Domeniile de specializare inteligentă propuse pentru a fi dezvoltate în perioada 2014 – 2020 la nivel național sunt:

- biochimie – pentru a susține agricultura;
- tehnologia informației și a comunicațiilor, spațiu și securitate;
- energie, mediu și schimbări climatice;
- eco-nano-tehnologii și materiale avansate.

Agencia pentru Dezvoltare Regională (ADR) Sud-Vest Oltenia a realizat o serie de studii și strategii având ca scop analiza și evaluarea obiectivă a potențialului de creștere al regiunii, inclusiv în domeniul specializării inteligente. În acest sens, a fost elaborată *Strategia regională de inovare pentru specializare inteligentă a regiunii Sud – Vest Oltenia*²⁴. Pentru perioada de programare 2021-2027, ADR Sud-Vest Oltenia a elaborat și *Studiul privind dezvoltarea socio-economică a Regiunii Sud-Vest Oltenia, în perspectiva elaborării documentelor de programare 2021-2027*²⁵.

Potrivit *Strategiei regionale de inovare pentru specializarea inteligentă a regiunii Sud-Vest Oltenia pentru 2021-2027*²⁶ au fost identificate 5 domenii cu potențial de dezvoltare care pot asigura o specializare inteligentă la nivel regional:

1. Inginerie industrială și transporturi
2. Energie durabilă și mediu
3. Medicină inovativă fundamentală și aplicativă
4. Agricultură și industrie alimentară
5. Turism și identitate culturală

Conform SIDU Craiova 2017, Zona Funcțională Urbană a Craiovei este mai puțin specializată din punct de vedere comercial în sectoare avansate din punct de vedere tehnologic. **Pe de altă parte, se manifestă o tendință spre sectoare cu necesitate mare de cunoștințe avansate precum și creșterea puternică a specializării industriale și comerciale în industriile bazate pe tehnologie.**

Regiunea Sud-Vest Oltenia

Potrivit *Studiului privind Strategia Regională de Inovare pentru Specializare Inteligentă (ADR Sud-Vest Oltenia)*, pe baza datelor cu privire la principalele sectoare de activitate naționale pentru perioada 2008 – 2013, la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia se observă o serie de tendințe predominante de specializare. În perioada 2008 - 2013 două industrii au dominat activitatea întreprinderilor din regiune: **industria prelucrătoare și comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor.**

Județul Dolj

La nivelul județului Dolj sectorul economic de bază în ceea ce privește specializarea inteligentă este reprezentat de mijloacele de transport, conform *Strategiei Naționale pentru Competitivitate 2014*

²⁴ ADR SV Oltenia, „*Strategia regională de inovare pentru specializare inteligentă a regiunii Sud – Vest Oltenia 2015*”, [link](#).

²⁵ ADR SV Oltenia, „*Studiu privind dezvoltarea socio-economică a Regiunii Sud-Vest Oltenia, în perspectiva elaborării documentelor de programare 2021-2027*”, [link](#).

²⁶ ADR SV Oltenia, „*Strategia regională de inovare pentru specializare inteligentă a regiunii Sud – Vest Oltenia 2021-2027*” [link](#). În ceea ce privește proiectele de la nivel local care se regăsesc în cadrul SRSI, acestea pot fi consultate aici: <https://www.adroltenia.ro/wp-content/uploads/2020/10/Portofoliu-de-Proiecte-Specializare-Inteligenta.pdf>

– **2020.** Pentru a stimula competitivitatea sunt necesare evoluții către sectoare inovatoare, bazate pe cunoștințe avansate, sprijinirea inovării și investirea în educație și formare profesională pe tot parcursul vieții.

În prezent, județul Dolj are o industrie diversă, în care metalurgia (aluminiiu) iese în evidență. Având în vedere numărul mare de angajați din **industria prelucrătoare**, acest domeniu are un potențial mare de specializare²⁷.

Zona Metropolitană și Municipiul Craiova

Localitățile membre ale Zonei Metropolitane Craiova prezintă, conform **Studiului de fundamentare a PATZ – Zona Metropolitană Craiova - Studiu de Economie Urbană**, un avantaj competitiv la nivelul următoarelor trei ramuri ale economiei: agricultură, industrie, turism.

Pentru determinarea potențialului competitiv al Zonei Metropolitane Craiova s-a calculat **coeficientul de localizare**, prin raportarea ponderii numărului de angajați dintr-un sector la nivel micro la ponderea numărului de angajați din respectivul sector, dar la nivel macro. Astfel, realizând aceste calcule între numărul de angajați de la nivelul Zonei Metropolitane și cei de la nivelul județului Dolj, a rezultat că doar serviciile prezintă un nivel de deconcentrare ce sugerează distribuția relativ uniformă a forței de muncă la nivelul județului.

La nivel de diviziuni ale activităților economice, **sectorul IT&C a obținut cea mai mare valoare a coeficientului de localizare, de 2,26**. Cum ponderea angajaților din IT&C nu este însă majoritară în domeniul serviciilor, coeficientul de localizare din acest domeniu nu a influențat valoarea coeficientului la nivelul sectorului servicii.

Industria prelucrătoare și extractivă (coeficient de localizare de 1,41) prezintă un **nivel mare de concentrare locală**, alături de **construcții** (coeficient de localizare de 1,60), **distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare** (coeficient de localizare de 1,24).

Prin urmare, activitățile economice cu cele mai bune perspective de dezvoltare la nivelul Polului de Creștere Craiova, care au potențial de specializare inteligentă în raport cu activitățile economice la nivel județean sunt **IT&C, Construcții, Industria prelucrătoare și extractivă**.

Întreprinderi și investiții mari

Dependența față de investițiile mari conferă vulnerabilitate economiei locale, cu atât mai mult cu cât economia județului depinde doar de câteva companii mari. În 2018, cifra de afaceri ca Ford a fost de peste 30% din cifra de afaceri a zonei metropolitane. În același an au activat **621 de firme** în domeniul automotive în Zona Funcțională Urbană, cumulând **9295 de salariați** și o **cifră de afaceri totală de 2.564.439.610 Euro**. Astfel, peste **9%** din salariații din ZUF au lucrat în aproape **4%** din totalul firmelor din ZUF, acestea generând aproape **30%** din cifra de afaceri totală de 8.798.780.811 EUR din ZUF.

Distribuția în profil sectorial a firmelor din cadrul ZUF reliefează, de asemenea, un dezechilibru structural: **42,2%** dintre companii activează în sectorul comerțului. Localitățile în care, în sectorul comerțului sunt înregistrate mai mult de jumătate din numărul companiilor de la nivel local sunt: Robănești, Coțofenii din Față, Șimnicu de Sus, Teasc, Ghindenii, Coșovenii și Coțofenii de Jos.

În topul celor mai mari 30 întreprinderi din județul Dolj în 2018 conform cifrei de afaceri, cele mai multe întreprinderi au activat în domeniul **comerțului**. Restul întreprinderilor au activat în **repararea autovehiculelor și motocicletelor, industria prelucrătoare, activități profesionale și științifice, transport și depozitare și construcții**.

²⁷ADR Sud-vest Oltenia, *Studiu privind dezvoltarea socio-economică a regiunii Sud-Vest Oltenia*, 2019, pag 9

În ceea ce privește performanța economică, în Craiova, sectorul economic predominant este comerțul, dar cel mai performant, în funcție de cifra de afaceri, este **sectorul industrial, respectiv domeniul automotive, cu activități precum fabricarea autovehiculelor de transport rutier.**

Tabel 24. Top 30 de firme din Zona Funcțională Urbană în funcție de Cifra de Afaceri în anul 2018

UAT	Salariați	Cifra de afaceri (RONEUR)	Cifra de afaceri (EUR)	Denumire - Mama
CRAIOVA	4449	10.552.812.883 lei	€ 2.267.715.243	SC FORD ROMANIA SA
CRAIOVA	63	1.630.699.058 lei	€ 350.424.209	SC CEZ VANZARE SA
CRAIOVA	408	767.124.793 lei	€ 164.848.994	SC DISTRIBUTIE ENERGIE OLTENIA SA
SEGARCEA	353	677.553.468 lei	€ 145.600.831	SC CEREALCOM DOLJ SRL
CRAIOVA	785	634.855.991 lei	€ 136.425.484	SC CUMMINS GENERATOR TECHNOLOGIES ROMANIA SA
CRAIOVA	639	508.237.730 lei	€ 109.216.231	SC SOCIETATEA COMPLEXUL ENERGETIC OLTENIA SA
CRAIOVA	305	316.532.986 lei	€ 68.020.412	SC KAUFAND ROMANIA SCS
CRAIOVA	580	315.310.732 lei	€ 67.757.759	SC SOCIETATEA COMPLEXUL ENERGETIC OLTENIA SA
CRAIOVA	4	294.359.402 lei	€ 63.255.486	SC OMV PETROM SA
CRAIOVA	176	286.846.671 lei	€ 61.641.060	SC VODAFONE ROMANIA SA
CRAIOVA	220	284.425.900 lei	€ 61.120.855	SC HEINEKEN ROMANIA SA
CRAIOVA	62	268.240.790 lei	€ 57.642.804	SC MEDIPLUS EXIM SRL
PIELEȘTI	1097	262.387.727 lei	€ 56.385.028	CASA NOASTRA SRL
CRAIOVA	50	260.999.337 lei	€ 56.086.674	SC FILDAS TRADING SRL
CRAIOVA	379	243.915.401 lei	€ 52.415.472	SC AUCHAN ROMANIA SA
CRAIOVA	9	241.547.270 lei	€ 51.906.580	SC ROMPETROL DOWNSTREAM SRL
CĂRCEA	164	241.256.835 lei	€ 51.844.168	SC METRO CASH & CARRY ROMANIA SRL
CRAIOVA	403	216.949.303 lei	€ 46.620.673	SC PROFI ROM FOOD SRL
CRAIOVA	240	207.776.383 lei	€ 44.649.486	SC MAGNA EXTERIORS (CRAIOVA) SRL
CRAIOVA	240	205.428.654 lei	€ 44.144.978	SC DEDEMAN SRL
CRAIOVA	315	199.714.611 lei	€ 42.917.076	MITLIV EXIM SRL
CRAIOVA	1680	186.550.782 lei	€ 40.088.274	SOCIETATEA NATIONALA DE TRANSPORT FERROVIAR DE MARF
CRAIOVA	363	175.023.464 lei	€ 37.611.145	SC NITELA IMPEX SRL
CRAIOVA	205	168.796.266 lei	€ 36.272.970	SC SELGROS CASH & CARRY SRL
FILIAȘI	352	166.347.167 lei	€ 35.746.678	SC DUMAGAS TRANSPORT SA
CRAIOVA	28	162.971.942 lei	€ 35.021.369	SC TARGATEC SRL
CRAIOVA	88	159.643.954 lei	€ 34.306.211	LIDL DISCOUNT SRL

CRAIOVA	15	149.369.715 lei	€ 32.098.359	SC OMV PETROM SA
CRAIOVA	81	148.475.411 lei	€ 31.906.181	SC KAUTEX CRAIOVA SRL
CRAIOVA	1	147.352.414 lei	€ 31.664.857	SC OMV PETROM SA
CRAIOVA	209	146.225.368 lei	€ 31.422.664	SC KIRCHHOFF AUTOMOTIVE ROMANIA SRL
CRAIOVA	77	140.375.203 lei	€ 30.165.510	SC MITLIV PH CONSTRUCT SRL
CRAIOVA	282	140.180.960 lei	€ 30.123.769	SC FORAJ SONDE SA
CRAIOVA	252	139.381.460 lei	€ 29.951.963	SC AUCHAN ROMANIA SA
CRAIOVA	209	130.530.100 lei	€ 28.049.876	SC ARABESQUE SRL
CRAIOVA	144	128.033.760 lei	€ 27.513.433	SC AZALIS SRL
CRAIOVA	151	123.304.066 lei	€ 26.497.059	SC SOLAREX IMPEX SRL
CRAIOVA	27	120.131.263 lei	€ 25.815.249	SC RAIMAN SRL
CRAIOVA	81	119.460.779 lei	€ 25.671.168	SC CATENA HYGEIA SRL
TOTAL	15186	21.269.129.999 lei	€ 4.570.566.240	

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

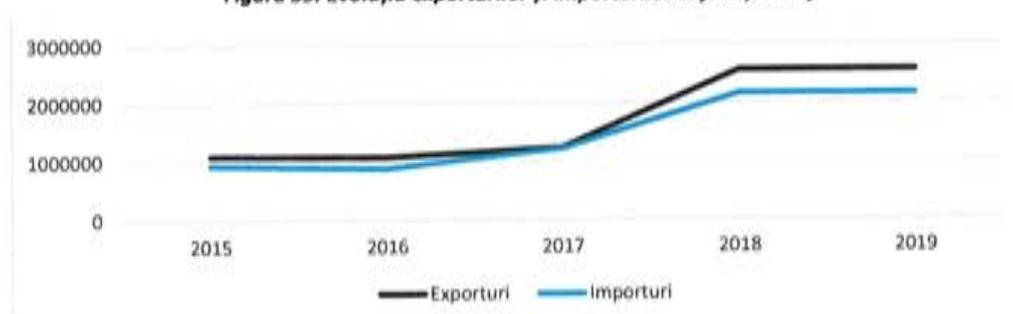
Exporturi și importuri

Industria mijloacelor și materialelor de transport și industria articolelor din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din alte materiale similare dețin avantaje comparative pe piețele externe pentru județul Dolj.

În 2019, valoarea totală a mărfurilor exportate din județul Dolj a fost de 2.560.742.000 euro, echivalând cu 3,7% din valoarea totală națională. 68% din valoarea exporturilor înregistrate în anul 2019 în județul Dolj s-a obținut în secțiunea mijloacelor și a materialelor de transport, în timp ce valoarea exporturilor din secțiunea mașinilor, aparatelor și echipamentelor electrice, a aparatelor de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile reprezintă 19,3% din total.

În ceea ce privește importurile, valoarea totală a importurilor în județul Dolj în 2019 a fost de 2.151.299.000 euro, adică 2,4% din valoarea totală națională. 38,8% din valoarea importurilor este reprezentată de secțiunea mașinilor, aparatelor și echipamentelor electrice, a aparatelor de înregistrat sau de reprodus sunetul și imaginile, și 35,36% de secțiunea mijloacelor și materialelor de transport.

Figura 39. Evoluția exporturilor și importurilor în județul Dolj

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Așa cum se poate observa, soldul balanței comerciale aferent județului Dolj înregistrează un deficit în perioada 2017-2019, după perioada de excedent din 2013-2017.

Figura 40. Soldul balanței comerciale pe sectoare economice, județul Dolj

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Principalele sectoare economice care au înregistrat o balanță comercială pozitivă în anul 2019, la nivelul județului Dolj, sunt: **produse vegetale, mijloace și materiale de transport, încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare, textile și articole din textile.**

În pofida resurselor agricole, importurile de produse alimentare sunt superioare exporturilor, agricultura și industria de procesare autohtone nereușind să acopere integral consumul intern. De asemenea, se observă o balanță comercială negativă și în cadrul categoriilor Animale vii și produse animale.

În vederea determinării ramurilor industriale pentru care județul Dolj, și inclusiv Zona Urbană Funcțională a Craiovei deține avantaje competitive semnificative la export, am utilizat indicatorul Balassa al **avantajelor comparative relevate**. Acesta raportează exporturile înregistrate la nivelul unei

categoriilor de produse la valorile totale ale exporturilor din județ, corelate cu valorile de la nivel național²⁸.

Identificând categoriile de produse cu valori supraunitare, reiese faptul că **industria mijloacelor și materialelor de transport** este cea mai competitivă pe piețele externe, datorită prezenței puternice a producătorilor din sfera componentelor auto. De asemenea, **industria articolelor din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din alte materiale similare** deține avantaje comparative pentru județul Dolj.

Figura 41. Indicatorul Balassa al avantajelor comparative relevate – Județul Dolj

Sursa: prelucrare proprie, pe baza datelor INS-TEMPO

²⁸ Formula de calcul utilizată este $RCA = (X_{ij}/X_{it}) / (X_{nj}/X_{nt})$, unde X_{ij} = exportul produsului j la nivel județean, X_{it} = valoarea totală a exporturilor la nivel județean, X_{nj} = exportul produsului j la nivel național și X_{nt} = valoarea totală a exporturilor la nivel național. O valoare supraunitară indică un avantaj comparativ al respectivei categorii de produse.

Competitivitate și atractivitate

Cu privire la calculul indicelui de competitivitate, municipiul Craiova se situează pe poziția 11 în clasamentul național, devansând alți poli de creștere importanți precum Brașov, Constanța sau Ploiești.

Pentru a evalua performanța potențială a orașelor din România, au fost dezvoltati doi indici²⁹ - un indice competitiv (concentrându-se pe performanța reală) și un indice general de atractivitate (concentrându-se pe performanța potențială).

Competitivitatea este adesea descrisă ca modul în care economiile țărilor / regiunilor / orașelor sunt validate extern într-o eră a globalizării. De regulă, regiunile de dezvoltare pot fi echivalente cu corporațiile, concurând pentru talent și cota de piață într-o economie globală. De aceea, competitivitatea și atractivitatea sunt indicatori importanți pentru analiza performanței economice a orașelor și a capacității lor de a atrage capital mobil, cunoștințe și chiar companii inovatoare.

Competitivitate și specializare

Datele au arătat o corelație pozitivă între performanța economică exprimată prin VNB / locuitor și indicele competitivității, ceea ce înseamnă că un oraș competitiv oferă cu adevărat oportunități mai mari cetățenilor săi.

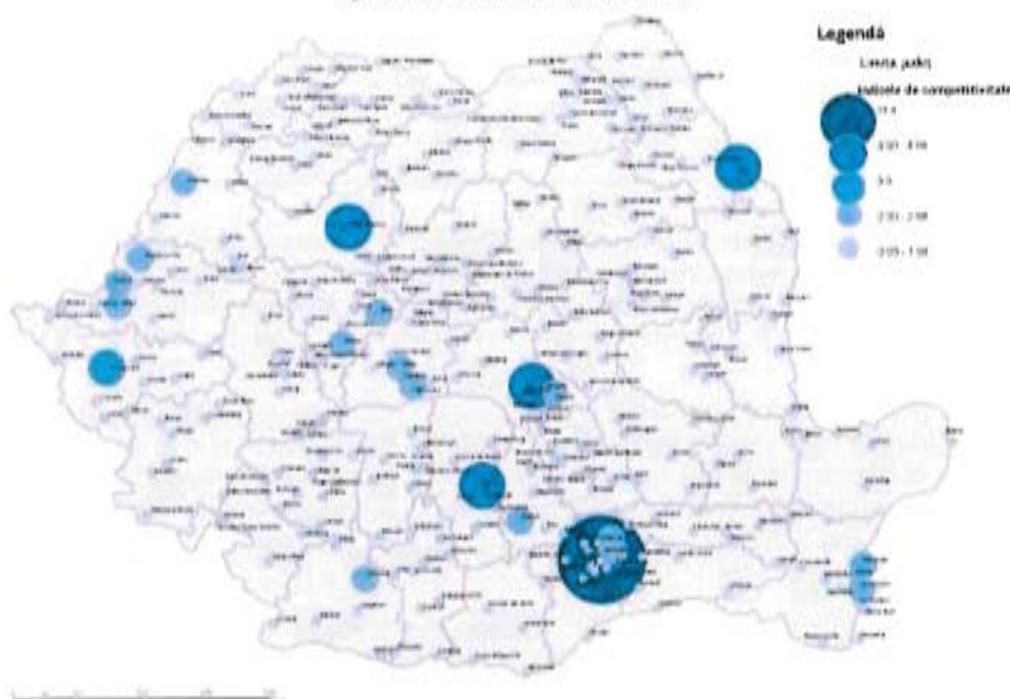
Nu este de mirare că cel mai competitiv oraș din România este Bucureștiul, cel mai mare oraș care concurează în prezent pe picior de egalitate în ceea ce privește productivitatea cu alte orașe primare din UE. Este urmat de poli de dezvoltare naționali (orașe precum Cluj-Napoca, Iași, Timișoara etc.), centre economice importante, de asemenea. Orașele secundare competitive au de asemenea un rol esențial pentru o performanță regională mai puternică, deoarece propagă creșterea și dezvoltarea către localitățile învecinate. Alte orașe (Ghimbav, Mioveni, Năvodari, Găești, Otopeni etc.) beneficiază foarte mult de apropierea lor de polii de creștere urbană și acest lucru se reflectă în nivelul lor de competitivitate.

Mai mult, s-a observat că valoarea indicelui este corelată cu nivelul de specializare al unui oraș (de exemplu, Ghimbav este specializat în industria aerospațială, Mioveni este specializat în automobile - ambele având valori ridicate ale indicelui competitivității). Pe scurt, acest lucru înseamnă că un grad mai ridicat de specializare într-un oraș creează premisele unui nivel de competitivitate mai ridicat. Cu toate acestea, orașele foarte specializate sunt susceptibile de schimbări economice bruște. Ca atare, ori de câte ori este posibil, ar trebui căutat un echilibru între specializare și diversificare la nivel local.

Cu privire la calculul indicelui de competitivitate, municipiul Craiova se situează pe poziția 11 în clasamentul național, devansând alți poli de creștere importanți precum Brașov, Constanța sau Ploiești. În același timp, orașe de dimensiuni mici precum Ghimbav, Mioveni sau Găești se situează pe locuri superioare datorită profilurilor industriale specifice și a nivelului de productivitate a muncii concentrată pe un număr limitat de agenți economici.

²⁹ Metodologia de calcul a indicelui competitiv și al indicelui de atractivitate se regăsește în anexa acestui document

Figura 42. Indicele de competitivitate

Sursa: *Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020*

Tabel 25. Indicele de competitivitate al polilor de creștere

Nume	Indicele de competitivitate	Clasament indice de competitivitate
BUCUREȘTI	11.48611204	1
CLUJ-NAPOCA	4.802404301	3
IAȘI	4.034096959	5
TIMIȘOARA	3.520065768	6
CRAIOVA	2.570515734	11
BRAȘOV	2.389461756	13
CONSTANȚA	2.369176348	14
PLOIEȘTI	1.961292511	23

Sursa: *Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020*

„Ierarhia orașelor³⁰” în ceea ce privește indicele de atractivitate arată că cele mai atractive orașe din această perioadă de expansiune economică continuă să fie București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Craiova, Constanța, Galați, Brașov, Oradea sau Ploiești. În majoritatea cazurilor, deși există excepții, se poate observa o corelație pozitivă între indicele de atractivitate și valoarea capitalului străin atras de un anumit oraș (de exemplu Brașovul este pe locul 8 în ceea ce privește indicele de atractivitate și, de asemenea, în ceea ce privește atragerea de capital străin). Indicatorul de accesibilitate este extrem de important atunci când se calculează indicele de atractivitate.

Apropierea de granița de vest oferă avantaje clare, deoarece vestul este, în general, preferat de investitori datorită locației sale mai aproape de piețele vest-europene. Deci, poziția geografică reprezintă în mod clar un factor de atractivitate, în special pentru centrele de producție.

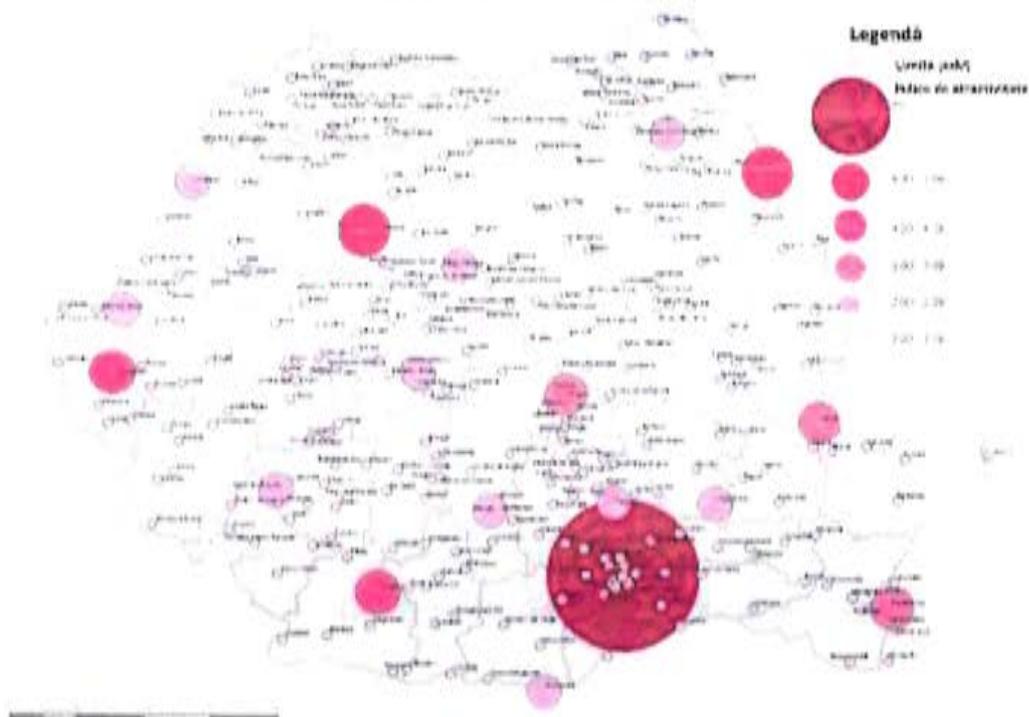
³⁰ Christaller, W. (1933), *Central places in Southern Germany*, Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall

Craiova se numără printre cele mai atractive orașe din România, alături de București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Constanța, Galați, Oradea și Ploiești. Pregătirea forței de muncă și resursele de forță de muncă excedentară sunt unul dintre principalele atuuri ale polului de creștere Craiova în ceea ce privește indicele de atractivitate, ce au ca rezultat atragerea eficientă a capitalului străin.

La fel ca și în cazul indicelui de competitivitate, Craiova se poziționează pe locul al cincilea în clasamentul polilor de creștere, însă de această dată tot pe locul 5 la nivel național. Pregătirea forței de muncă și resursele de forță de muncă excedentară sunt unul dintre principalele atuuri ale polului de creștere Craiova în ceea ce privește indicele de atractivitate, ce au ca rezultat atragerea eficientă a capitalului străin.

Unul dintre motivele pentru care Craiova nu are o poziție superioară este dat de accesibilitatea rutieră, neavând acces direct la drumuri expres sau autostrăzi. Evoluțiile recente la nivel guvernamental privind planul de dezvoltare a infrastructurii rutiere pot conduce la o creștere a indicelui de atractivitate pentru Craiova, însoțite de un volum mai ridicat de capital străin alocat regiunii.

Figura 43. Indicele de atractivitate

Sursa: Politică Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Tabel 26. Indicatori de atractivitate și competitivitate

Nume localitate urbană	Top indice						
	Competitivitate	Atractivitate	Atractivitate Automotive	Industria chimică	Industria echipamentelor electrice	Atractivitate IT&C	Atractivitate Transport & Logistică
Craiova	11	5	3	26	4	5	11
Băilești	163	59	278	282	216	161	297
Calafat	271	106	208	238	295	114	286
Filiași	277	114	280	286	187	111	235
Segarcea	66	69	262	270	310	248	309
Bechet	319	53	276	281	315	309	311
Dăbuleni	281	63	251	255	304	233	302

Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

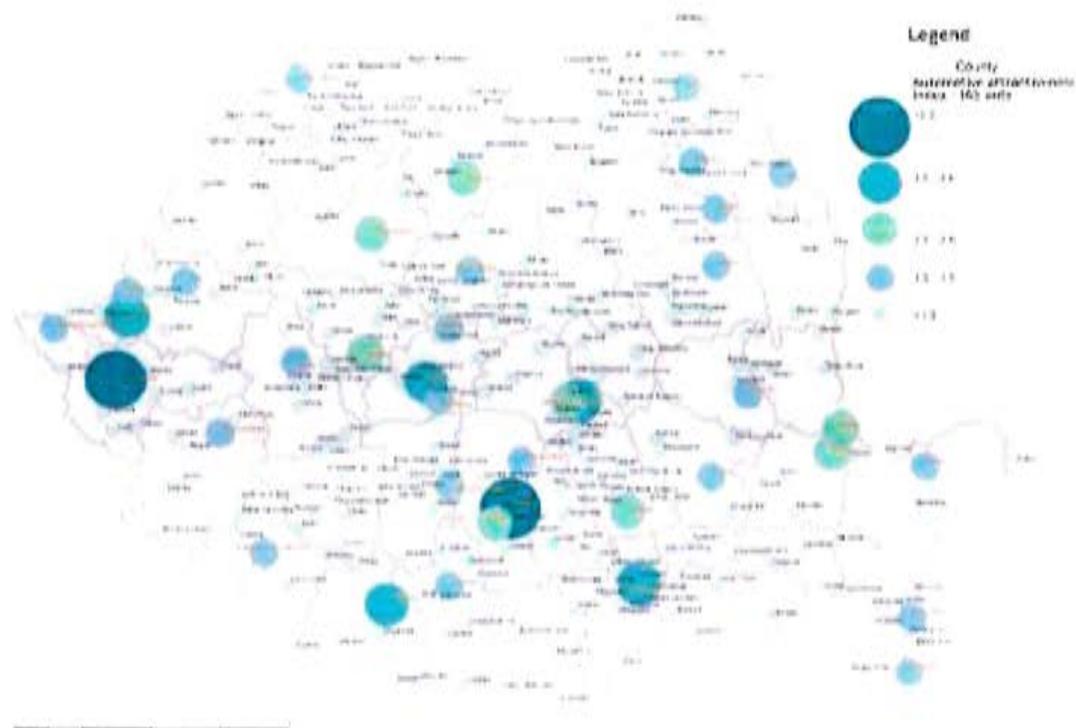
Indicatorii de atractivitate sectorială pentru care municipiul Craiova are o performanță ridicată sunt detaliați mai jos.

1. Industria automotive

Craiova este al treilea cel mai atractiv oraș la nivel național pentru investitorii din industria automotive. Astfel, cele mai atractive orașe din acest sector sunt Mioveni, Timișoara, Craiova, Sibiu, București, Brașov, Arad, Pitești, Cluj-Napoca și Ploiești, acestea fiind și orașele unde se află cele mai mari companii auto.

Factori precum accesibilitatea, existența forței de muncă calificate și a unui climat industrial sunt deosebit de importanți pentru investitorii din industria auto. Această industrie se caracterizează printr-un nivel ridicat de producție, având însă un impact limitat al valorii adăugate nete în economiile locale, datorat consumului de produse intermediare, acoperite prin importuri.

Figura 44. Atractivitatea Craiovei în industria automotive

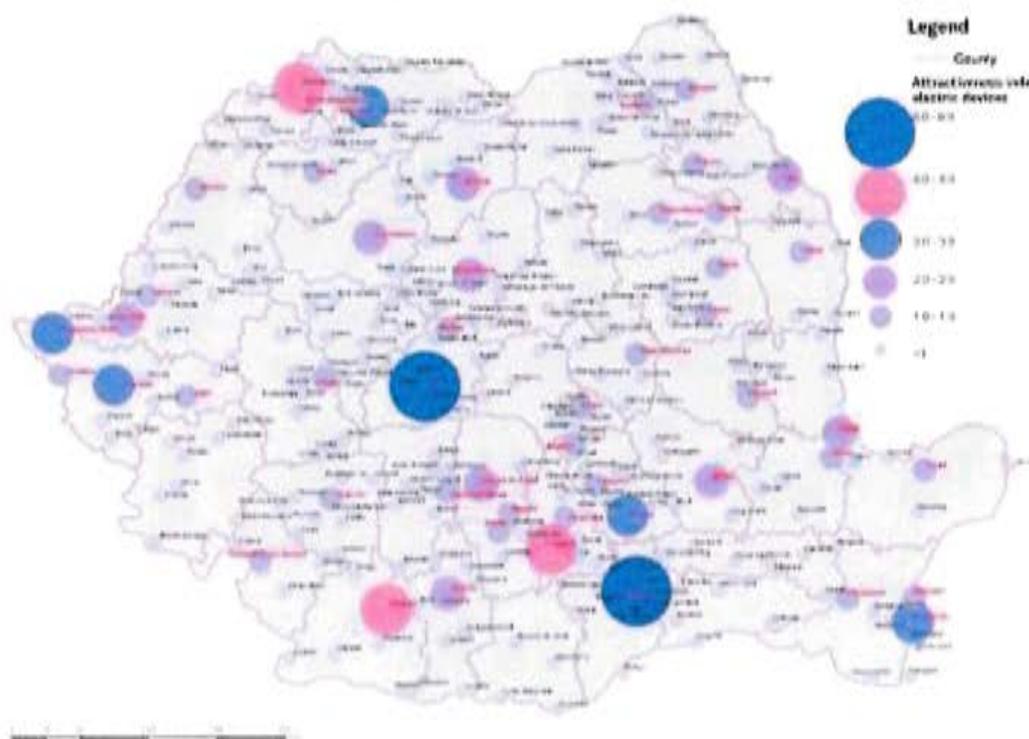

Sursa: Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

2. Industria echipamentelor electrice

Craiova ocupă locul patru la nivel național ca atractivitate în sectorul industriei echipamentelor electrice, după Sibiu, București și Pitești-Mioveni-Găești. Companiile din industria echipamentelor electrice înregistrează un consum intermediar relativ scăzut, cu o pondere a valorii adăugate nete mai ridicată decât în industria auto (36% față de 29%).

Figura 45. Atractivitatea Craiovei în industria echipamentelor electrice

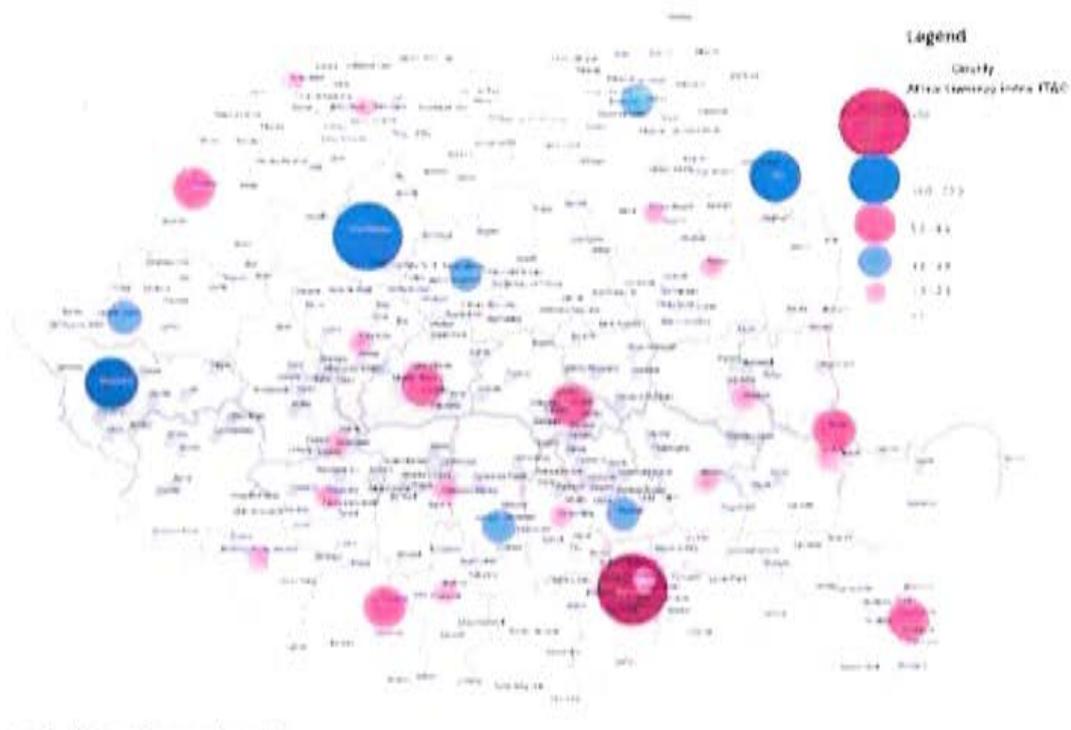

Sursa: Politică Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

3. IT&C

În ceea ce privește sectorul IT&C, dezvoltarea este puternic localizată, cele mai atractive locații pentru investitori fiind capitala și municipiile Cluj-Napoca, Iași, Timișoara (acestea fiind și orașele cu cele mai multe firme în acest sector). Craiova ocupă locul cinci din punct de vedere al atractivității în sectorul IT&C, oferind premisele dezvoltării de activități economice cu o valoare adăugată ridicată.

Figura 46. Atractivitatea Craiovei în Industria IT&C

Sursa: Politică Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

Dacă pentru sectoarele industriei auto și echipamentelor electrice, decizia de a investi implică evaluarea unor factori precum apropierea de furnizori, apropierea de piețele de distribuție, apropierea de infrastructura conectivă majoră și disponibilitatea forței de muncă calificate, investitorii din sectorul IT&C iau în calcul și existența unui mediu universitar puternic și numărul absolvenților de studii universitare la nivel local. Astfel, având în vedere avantajele competitive ale municipiului Craiova și zonei urbane funcționale în aceste trei sectoare, direcționarea eforturilor de atragere a investitorilor în aceste direcții poate asigura o dezvoltare sustenabilă.

Analiza costurilor de producție

În vederea specializării și atragerii capitalului potrivit, analiza costurilor de producție³¹ oferă informații relevante cu privire la nivelul de competitivitate al orașului în diferite domenii, prin comparația costurilor cu media europeană și cea națională. Aceste informații pot informa deciziile de dezvoltare, astfel încât orașul să profite de fenomenul de *reshoring*.

Astfel, la nivelul Craiovei, domeniile pentru care costurile de producție sunt mai mici decât valoarea mediei europene sunt: Fabricarea altor mașini cu destinație specifică, Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic, Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule, Fabricarea altor echipamente electrice. De asemenea, în aceste domenii, costurile sunt semnificativ mai mici și decât media la nivel național.

Tabel 27. Domenii de producție competitive din Craiova

Domeniu de producție	Valoare medie / unitate (RO)	Valoare medie / unitate (UE)	Valoare / unitate (Craiova)	% din valoarea medie (RO)	% din valoarea medie (UE)
CAEN 2899 – Fabricarea altor mașini cu destinație specifică	1018 euro/buc.	3136 euro/buc.	706.85 euro/buc.	-44%	-343.6%
CAEN 2221 – Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic	1.8 euro/kg	2.82 euro/kg	1.35 euro/kg	-33%	-108.%
CAEN 2932 – Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	15 euro/buc.	21 euro/buc.	12.91 euro/buc.	-16%	-62%
CAEN 2790 – Fabricarea altor echipamente electrice	5.81 euro/kg	13.59 euro/kg	5.74 euro/kg	-1.2%	-136.7%

Sursa: *Politica Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020*

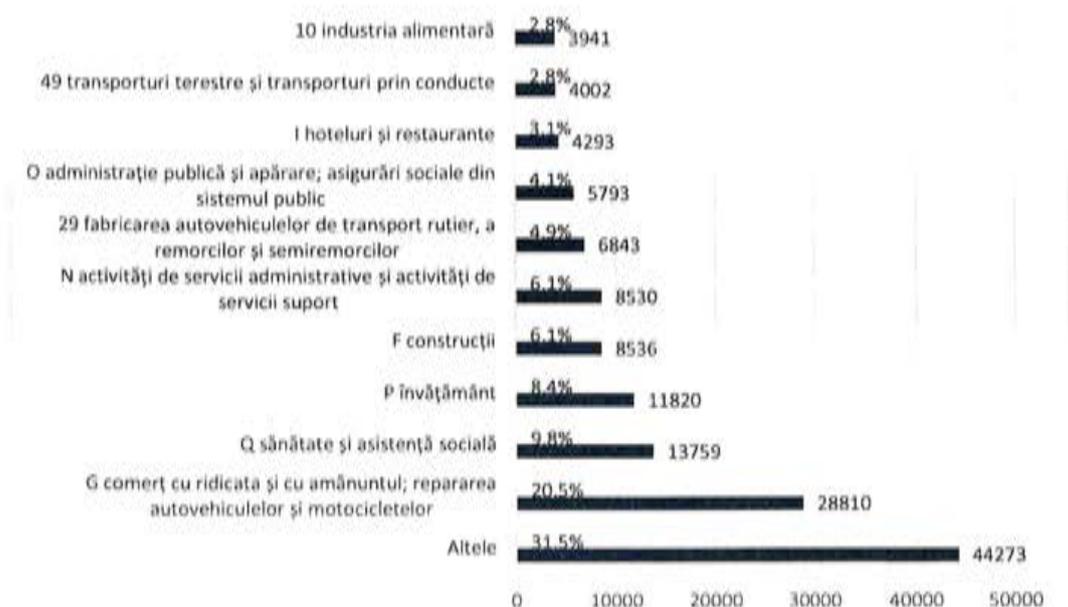
Salariați și câștig salarial

Pentru a susține creșterea pe termen lung, este important să existe un număr de sectoare economice care să poată plăti salarii din ce în ce mai mari. La nivel național sectoarele cu cele mai mari salarii sunt în tehnologia informației, industrie extractivă, energie, asigurări, transporturi aeriene, activități de editare și intermediari financiare. Este de asemenea important ca orașele să ofere oportunități în domeniile economice-cheie precum IT, dar și Automotive și cercetare-dezvoltare. Aceste sectoare au potențialul de a crea locuri de muncă cu valoare adăugată mare și de a menține și atrage forța de muncă în zonă.

³¹ *Economic Dynamics of Romania Cities*, Banca Mondială, 2020

Cei mai mulți salariați din județul Dolj în 2019, sunt în domeniile comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (20,5%), sănătate și asistență socială (9,8%), învățământ (8,4%), construcții (6,1%).

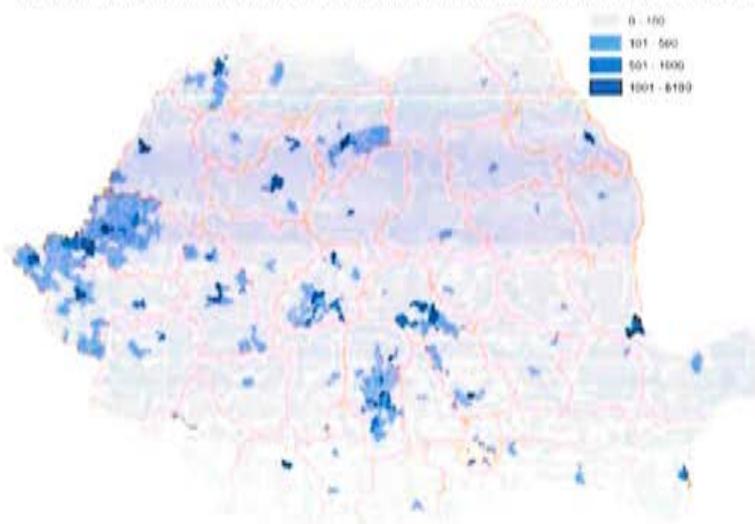
Figura 47. Activitățile economice cu cei mai mulți salariați în județul Dolj (2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În județul Dolj, 1,46% dintre salariați activează în domeniul tehnologiei informațiilor, 4,86% în fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor și 0,27% în domeniul cercetare-dezvoltare, totalizând un număr de 9288 salariați (6,6% din total). Distribuția acestora la nivel național este prezentată mai jos:

Figura 48. Distribuția salariaților în activități economice-cheie la nivel național

Sursa: Politică Urbană a României, Dinamica economică a orașelor din România, 2020

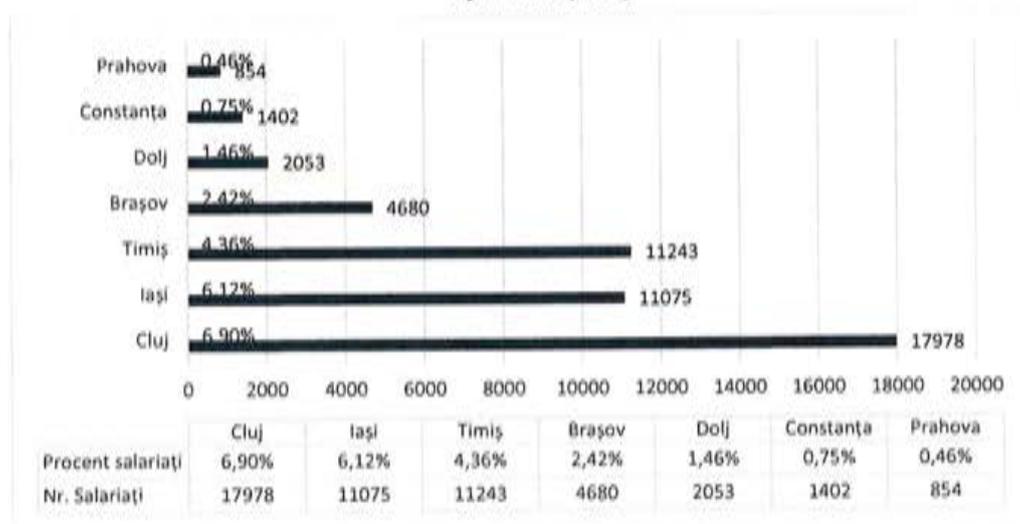
Tabel 28. Salariați din activități economice-cheie, comparație între județele cu poli de creștere

Activități economice în sectoare-cheie	Salariu mediu net la nivel național	Dolj	Cluj	Brașov	Prahova	Constanța	Timiș	Iași
62-63 Activități de servicii în tehnologia informației;								
Activități de servicii informatice	6744	2053	17978	4680	854	1402	11243	11075
72 Cercetare-dezvoltare	4457	392	1066	297	85	254	699	690
29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	3184	6843	9457	12216	4881	39	21964	2034
Total	9288	28501	17193	5820	1695	33906	13799	9288

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În ceea ce privește implicațiile dezvoltării sectorului IT&C asupra creșterii economice, Studiul evoluțiilor sectorului IT&C în România al BNR identifică trei contribuții favorabile la creșterea PIB potențial: **trendul ascendent al numărului de angajați, înzestrarea cu echipamente mai rapidă și cu costuri mai mici per angajat, precum și creșterea productivității muncii.** Viteza ridicată de transfer de date a României oferă avantaje competitive și în ce privește optimizarea proceselor și inovației. Astfel, „dezvoltarea sectorului IT&C are efecte favorabile asupra potențialului de creștere a economiei. O creștere sustenabilă este condiționată de utilizarea eficientă a factorilor de producție (capitalul și forța de muncă), iar resursele sectorului IT&C au, prin natura lor, contribuții preponderent favorabile la creșterea PIB potențial.”³²

Figura 49. Ponderea salariaților angajați în Activități de servicii în tehnologia informației și servicii informatice (2019)

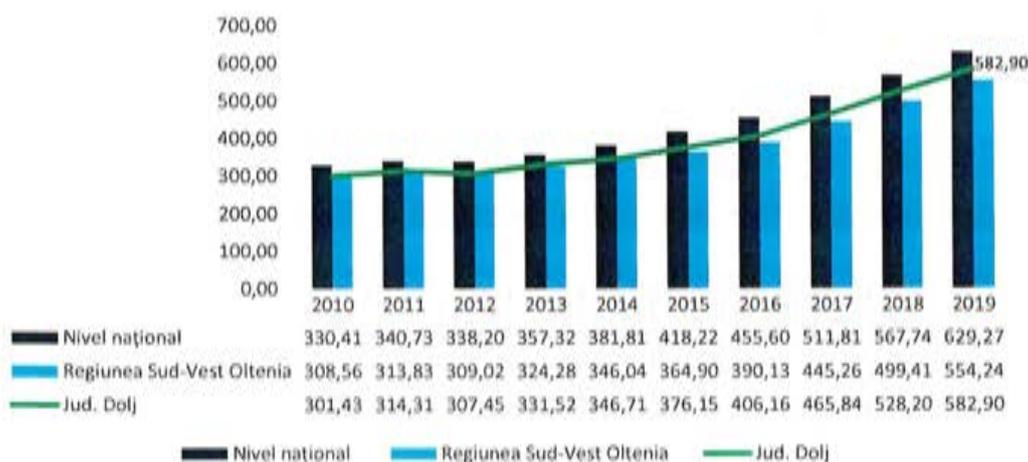

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

³² Studiu al evoluțiilor sectorului IT&C în România, BNR, 2017

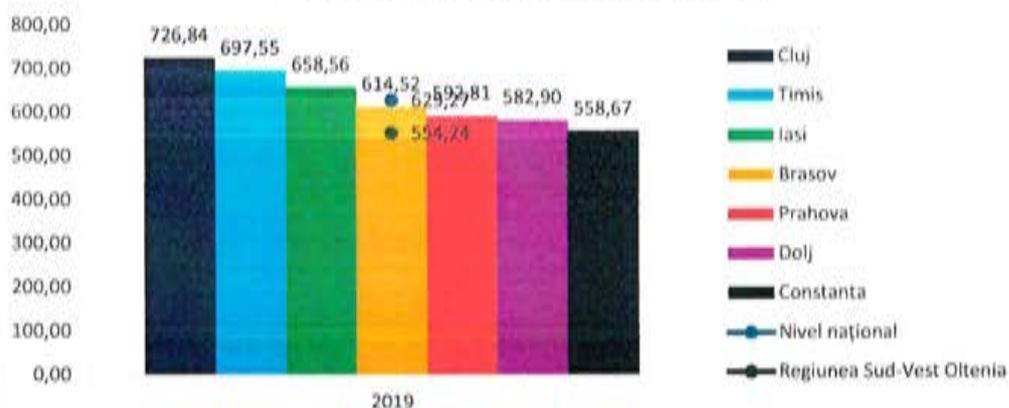
În județul Dolj, câștigul salarial mediu net lunar în 2019 a fost de 2766 lei (582,90 Euro), înregistrând o creștere de 10,35% față de 2018, raportat la cursul euro mediu anual. De asemenea, acesta a fost cu 5,17% mai mare față de media la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, indicând o dinamică pozitivă a mediului antreprenorial și a sectoarelor cu salarii ridicate. Față de nivelul salariului mediu național, județul înregistrează un salariu mediu mai mic cu 7,37%.

Figura 50. Evoluția salariului nominal mediu net lunar, în euro

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Figura 51. Salarii medii nete lunare, în euro (2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Analizând datele cu privire la câștigurile salariale medii lunare pe sectoare de activitate economică oferite de INS pentru anul 2019³³, la nivelul județului Dolj se evidențiază următoarele aspecte:

- **36,1% dintre angajații din județ lucrează în domenii cu salarii medii nete peste salariul mediu net în România pentru anul 2019 (2986 lei)**
- ultimele zece sectoare din perspectiva câștigurilor salariale concentrează 6,1% din angajații din județ.

³³ FOM106E - Castigul salarial nominal mediu net lunar pe activitati ale economiei nationale (sectiuni si diviziuni) CAEN Rev.2, sexe, macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete

Tabel 29. Activitățile cu cele mai mari, respectiv cele mai mici salarii medii nete din județul Dolj

	CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Nr. Angajați	Salarii medii nete
1	19 fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țitelului	6	7157
2	51 transporturi aeriene	62	5908
3	06 extracția petrolului brut și a gazelor naturale	398	5727
4	0 administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	5793	5052
5	62-63 activități de servicii în tehnologia informației; activități de servicii informatice	2053	4598
54	32 alte activități industriale n.c.a.	150	1499
55	I hoteluri și restaurante	4293	1493
56	15 tăbăcirea și finisarea pielilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănurilor	990	1464
57	24 industria metalurgică	10	1405
58	13 fabricarea produselor textile	344	1389

Sursa: prelucrare proprie, pe baza datelor INS Tempo

Peste 80% dintre activitățile economice înregistrează salarii sub salariul mediu național pentru activitățile respective. Cele mai mari diferențe negative se înregistrează pentru industria metalurgică, transporturi pe apă și fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice. Domeniile în care salariile din județul Dolj sunt mai mici cu mai mult de 30% decât la nivel național sunt:

Tabel 30. Domeniile în care salariile din județ sunt cu mai mici cu peste 30% decât la nivel național

CAEN rev. 2 (activități ale economiei naționale)	% din totalul salariilor jud. Dolj	Salariu mediu net județ Dolj (lei)	Diferența în raport cu media națională (%)
M activități profesionale, științifice și tehnice	2,6%	2472	-37,23%
62-63 activități de servicii în tehnologia informației; activități de servicii informatice	1,5%	4598	-31,82%
L tranzacții imobiliare	0,7%	1659	-33,13%
58 activități de editare	0,5%	2870	-46,05%
28 fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	0,3%	1947	-40,39%
13 fabricarea produselor textile	0,2%	1389	-35,78%
08 alte activități extractive	0,2%	1811	-31,56%
66 activități auxiliare intermediarilor financiare, activități de asigurare și fonduri de pensii	0,2%	1652	-45,10%
09 activități de servicii anexe extracției	0,2%	2954	-40,90%
26 fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	0,1%	1638	-50,60%
24 industria metalurgică	0,0%	1405	-58,23%
50 transporturi pe apă	0,0%	1728	-47,90%

Sursa: prelucrare proprie, pe baza datelor INS Tempo

Salariile sunt mai mari în județul Dolj decât cele de la nivel național pentru următoarele activități economice:

Tabel 31. Domeniile în care salariile din județ sunt mai mari decât la nivel național

Caen rev.2 (activitati ale economiei nationale)	% din totalul salariatilor jud. Dolj	Salariu mediu net jud. Dolj	Diferența față de nivel național
Q sănătate și asistență socială	9,8%	4126	11,00%
P învățământ	8,4%	3705	9,10%
O administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	4,1%	5052	2,10%
49 transporturi terestre și transporturi prin conducte	2,8%	2471	2,23%
D producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	2,0%	4593	4,77%
22 fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	1,5%	3080	4,55%
R activități de spectacole, culturale și recreative	1,5%	2591	0,15%
S alte activități de servicii	1,0%	2184	14,77%
11 fabricarea băuturilor	0,2%	3219	3,44%
51 transporturi aeriene	0,0%	5908	6,35%
19 fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului	0,0%	7157	16,53%

Sursa: prelucrare proprie, pe baza datelor INS Tempo

Situația completă a salariilor medii nete pe activități economice la nivelul județului, în comparație cu media națională sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabel 32. Activitățile economice cu cei mai mulți angajați în județul Dolj (2019)

Activități economice (CAEN Rev. 2)	Salariați în jud. Dolj	Salarii medii nete în jud. Dolj (lei)	Salarii medii nete la nivel național (lei)	Diferența în raport cu media națională (lei)	Diferența în raport cu media națională (%)
Total	140600	2766	2986	-220	-7,37%
G comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	28810	1915	2389	-474	-19,84%
Q sănătate și asistență socială	13759	4126	3717	409	11,00%
P învățământ	11820	3705	3396	309	9,10%
F construcții	8536	2771	2807	-36	-1,28%
N activități de servicii administrative și activități de servicii suport	8530	1793	2290	-497	-21,70%
29 fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	6843	3102	3184	-82	-2,58%
O administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	5793	5052	4948	104	2,10%
I hoteluri și restaurante	4293	1493	1726	-233	-13,50%
49 transporturi terestre și transporturi prin conducte	4002	2471	2417	54	2,23%
10 industria alimentară	3941	1773	2044	-271	-13,26%
M activități profesionale, științifice și tehnice	3683	2472	3938	-1466	-37,23%
01 agricultura, vânătoare și servicii anexe	2935	2162	2191	-29	-1,32%

14 fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	2912	1728	1748	-20	-1,14%
D producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apa caldă și aer condiționat	2747	4593	4384	209	4,77%
22 fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice	2174	3080	2946	134	4,55%
25 industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații	2166	2455	2788	-333	-11,94%
R activități de spectacole, culturale și recreative	2075	2591	2587	4	0,15%
62-63 activități de servicii în tehnologia informației; activități de servicii informatice	2053	4598	6744	-2146	-31,82%
52 depozitare și activități auxiliare pentru transporturi	2020	3189	3790	-601	-15,86%
27 fabricarea echipamentelor electrice	1802	2558	2724	-166	-6,09%
33 repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	1546	2453	2610	-157	-6,02%
38-39 colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile; activități și servicii de decontaminare	1508	1873	2135	-262	-12,27%
S alte activități de servicii	1415	2184	1903	281	14,77%
64 intermediari financiare, cu excepția activităților de asigurări și ale fondurilor de pensii	1388	3926	5246	-1320	-25,16%
36 captarea, tratarea și distribuția apei	1300	2573	2803	-230	-8,21%
53 activități de poșta și de curier	1152	1730	2078	-348	-16,75%
23 fabricarea altor produse din minerale nemetalice	1067	3080	3199	-119	-3,72%
L tranzacții imobiliare	1054	1659	2481	-822	-33,13%
15 tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor	990	1464	1856	-392	-21,12%
31 fabricarea de mobilă	857	1632	1923	-291	-15,13%
30 fabricarea altor mijloace de transport	766	2984	3516	-532	-15,13%
61 telecomunicații	766	2837	4003	-1166	-29,13%
02-03 silvicultură și exploatare forestieră; pescuit și acvacultură	693	2435	2477	-42	-1,70%
58 activități de editare	633	2870	5320	-2450	-46,05%
06 extracția petrolului brut și a gazelor naturale	398	5727	5925	-198	-3,34%
72 cercetare-dezvoltare	392	3677	4457	-780	-17,50%
37 colectarea și epurarea apelor uzate	383	2610	2720	-110	-4,04%
28 fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	377	1947	3266	-1319	-40,39%
16 prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și pluta, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	376	1704	1961	-257	-13,11%
18 tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	354	1778	2470	-692	-28,02%
59-60 activități de producție cinematografică, video și de programe de televiziune; înregistrări audio și activități de editare muzicală; activități de difuzare și transmitere de programe	353	2952	3655	-703	-19,23%
13 fabricarea produselor textile	344	1389	2163	-774	-35,78%
08 alte activități extractive	339	1811	2646	-835	-31,56%
66 activități auxiliare intermediarilor financiare, activități de asigurare și fonduri de pensii	337	1652	3009	-1357	-45,10%
09 activități de servicii anexe extracției	268	2954	4998	-2044	-40,90%

11 fabricarea băuturilor	220	3219	3112	107	3,44%
17 fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	180	1719	2557	-838	-32,77%
26 fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	171	1638	3316	-1678	-50,60%
20 fabricarea substanțelor și a produselor chimice	161	2535	3075	-540	-17,56%
32 alte activități industriale n.c.a.	150	1499	2031	-532	-26,19%
65 activități de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii (cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale)	73	4287	5817	-1530	-26,30%
51 transporturi aeriene	62	5908	5555	353	6,35%
24 industria metalurgică	10	1405	3364	-1959	-58,23%
50 transporturi pe apă	9	1728	3317	-1589	-47,90%
19 fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului	6	7157	6142	1015	16,53%

Sursa: prelucrare proprie, pe baza datelor INS Tempo (indicatori FOM105F, FOM106E)

Tabel 33. Activitățile economice cu salarii medii nete peste media națională (2019)

Activități economice (CAEN Rev. 2)	Salariul mediu net național	Numărul salariaților						
		Dolj	Cluj	Brașov	Prahova	Constanța	Timiș	Iasi
62-63 Activități de servicii în tehnologia informației; Activități de servicii informatice	6744	2053	17978	4680	854	1402	11243	11075
19 Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului	6142	6	-	155	1622	699	22	-
06 Extragerea petrolului brut și a gazelor naturale	5925	398	111	12	1681	216	7	-
65 Activități de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii (cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale)	5817	73	259	82	92	96	100	93
51 Transporturi aeriene	5555	62	261	47	-	102	267	77
58 Activități de editare	5320	633	2759	1095	258	448	1318	1240
64 Intermedieri financiare, cu excepția activităților de asigurări și ale fondurilor de pensii	5246	1388	5559	1447	1554	1791	1964	1868
12 Fabricarea produselor din tutun	5061	-	-	-	834	-	-	-
09 Activități de servicii anexe extracției	4998	268	12	-	1615	738	130	-
Subtotal nr. Angajați în sectoarele cu cele mai mari venituri medii nete	-	4881	26939	7518	8510	5497	15051	14353
O Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	4948	5793	6323	5589	6098	7221	6361	6231
72 Cercetare-dezvoltare	4457	392	1066	297	85	254	699	690
D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	4384	2747	2159	1485	2082	3539	1884	1383
61 Telecomunicații	4003	766	1514	1156	1180	1024	3505	996
M activități profesionale, științifice și tehnice	3938	3683	8578	6400	6659	4678	8185	5889
52 Depozitare și activități auxiliare pentru transporturi	3790	2020	2646	1863	2003	11235	3519	1569
Q Sănătate și asistență socială	3717	13759	19896	11260	13412	14171	18048	21475
21 Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice	3681	-	919	384	558	128	368	1897
59-60 Activități de producție cinematografică, video și de programe de televiziune; înregistrări audio și activități de editare muzicală; Activități de difuzare și transmitere de programe	3655	353	469	112	411	219	392	267
07 Extragerea minereurilor metalifere	3648	-	2	321	-	-	-	-

05 Extracția cărbunelui superior și inferior	3609	-	-	-	10	-	118	-
30 Fabricarea altor mijloace de transport	3516	766	497	1520	237	4079	665	9
P Învățământ	3396	11820	18991	10274	9929	11085	15130	17980
24 Industria metalurgică	3364	10	526	1149	83	143	288	1074
50 Transporturi pe apă	3117	9	2	-	-	707	-	-
26 Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	3316	171	2944	1836	1101	10	11393	1021
28 Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	3266	377	2296	8267	5623	398	2368	3849
23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	3199	1067	5835	1620	2168	1680	2150	1098
29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	3184	6843	9457	12216	4881	39	21964	2034
11 Fabricarea băuturilor	1112	220	402	420	2858	304	1079	518
20 Fabricarea substanțelor și a produselor chimice	3075	161	814	1999	1030	1003	1876	588
66 Activități auxiliare intermediarilor financiare, activități de asigurare și fonduri de pensii	3009	337	739	477	379	531	448	406

Sursa: prelucrare proprie, pe baza datelor INS Tempo

Craiova prezintă un potențial turistic puternic pentru următorii ani, înregistrând o triplare efectivă a numărului de sosiri turistice comparativ cu anul 2009. Intervenția în timp optim asupra obiectivelor turistice cele mai vizitate poate avea un efect multiplicator pe termen mediu și lung, și poate sta la baza creării de pachete de servicii turistice specifice turismului de tip city-break.

Turismul este una dintre cele mai importante industrii ale economiilor locale, reprezentând unul dintre sectoarele cu cea mai mare creștere economică din ultimii ani la nivel global. Pentru multe țări, turismul este privit drept unul dintre principalele instrumente pentru dezvoltarea regională, dat fiind faptul că acesta stimulează creșterea orizontală a altor activități economice, precum comerțul sau serviciile.

În ceea ce privește regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, se remarcă un capital geografic și natural divers. Bazinele hidrografice majore din regiune (Oltul, Jiul și Dunărea) sunt completate de treptele montane din zona de nord și cele de câmpie din partea sudică, având un relief carpatin variat ce prezintă interes prin valoarea sa peisagistică. Prin prisma diversificării resurselor sale naturale, sectorul turistic specific acestei regiuni prezintă un potențial de creștere economică.

Regiunea Sud-Vest Oltenia este de asemenea un important centru național de mănăstiri și lăcașe de cult, clasându-se pe a doua poziție, după Moldova, cu privire la numărul acestora. Patrimoniul său natural, coroborat cu moștenirea sa culturală și istorică, prezintă un potențial puternic de valorificare prin promovarea turismului și dezvoltarea infrastructurii specifice.

Gama diversificată de resurse naturale, culturale și antropice din Regiunea Sud-Vest Oltenia creează prerogativele unor forme variate de specific turistic: montan, de aventură, ecoturism, agroturism și nu în ultimul rând turismul balnear, de croazieră, pescuitul sportiv și vânătoarea.

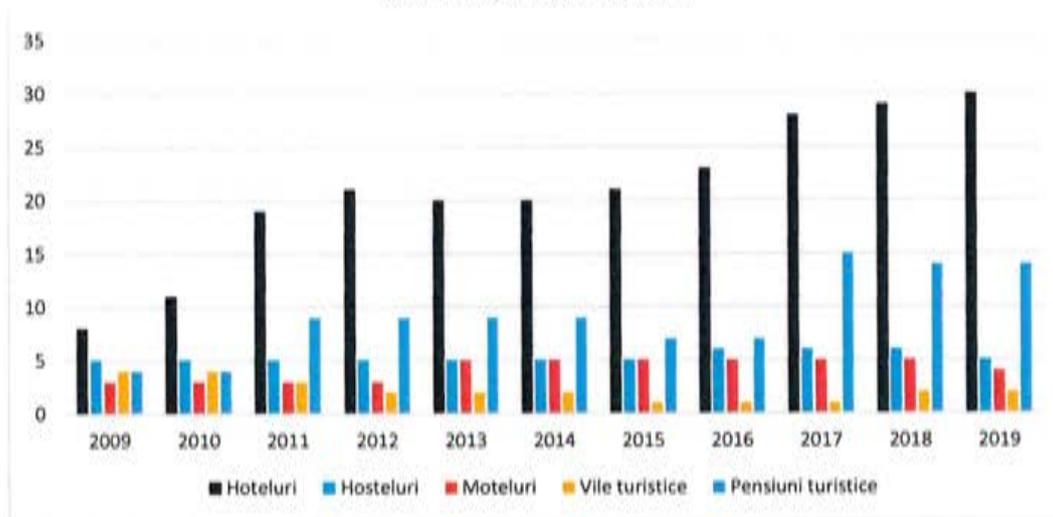
La nivelul municipiului Craiova, un centru cultural important al țării, remarcăm cu preponderență un specific turistic de afaceri și de tip city-break, asemănător modelului poliilor de creștere naționali. Patrimoniul turistic antropocentric al orașului, creat prin diversitatea de clădiri istorice, parcuri și o serie variată de activități, se completează armonios cu cadrul natural regional. Dezvoltarea infrastructurii specifice la nivelul Zonei Urbane Funcționale poate conduce la tipuri și forme variate de turism și la polarizarea unei circulații turistice orientate, dimensionate și structurate în raport cu acestea.

Infrastructura turistică

În pofida potențialului său de resurse naturale și antropice, infrastructura turistică în zona urbană funcțională a Craiovei este încă deficitară. Cu excepția Municipiului Craiova, doar orașul Făltăcești și comunele Bucovăț, Ghercești, Malu Mare, Pielești, Coțofeni din Față și Ghindeni înregistrează structuri de primire turistică.

Zona Urbană Funcțională Craiova înregistra în anul 2019 un număr total de 58 de unități de cazare turistică, un număr mai redus decât în anii precedenți (câte 62 de unități turistice în anii 2017 și 2018), însă considerabil mai multe comparativ cu anul 2009 (24 de unități turistice). Cu 49 de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare, Municipiul Craiova este principalul pol de atracție turistică a zonei. Hotelurile și pensiunile turistice sunt cele mai des întâlnite structuri de cazare turistică, respectiv cu 30 și 14 unități înregistrate în 2019.

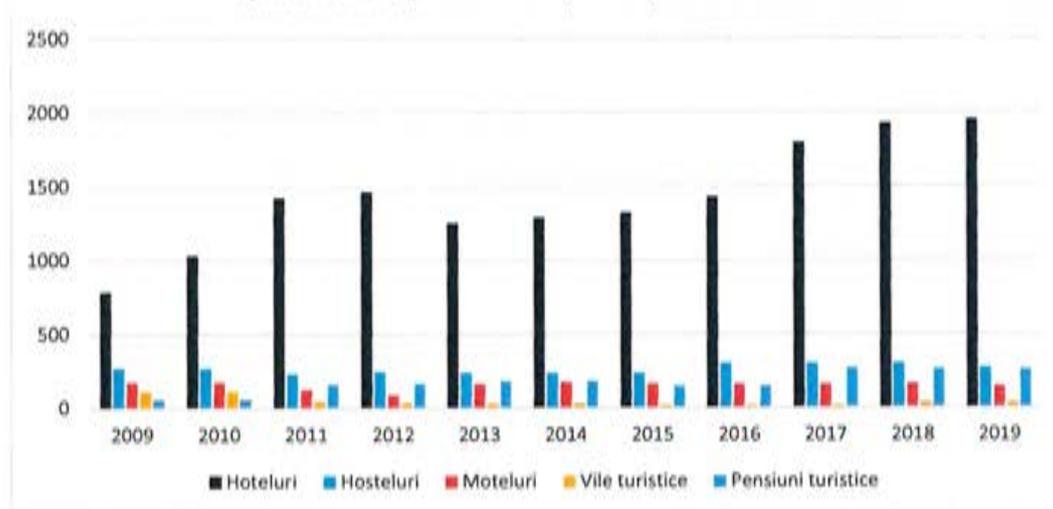
Figura 52. Evoluția numărului de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare în Zona Metropolitană Craiova, în perioada 2009-2019

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Zona Urbană Funcțională a Craiovei prezintă o capacitate de cazare de 2.739 de locuri în anul 2019, în creștere cu 29,2% comparativ cu anul 2015. În ultimii 10 ani, se remarcă aproape o dublare a capacității de cazare turistică în zona polului de creștere (1.400 de locuri de cazare turistică), exprimând potențialul real de creștere a importanței turismului în economia locală, bazat pe resursele naturale și antropice.

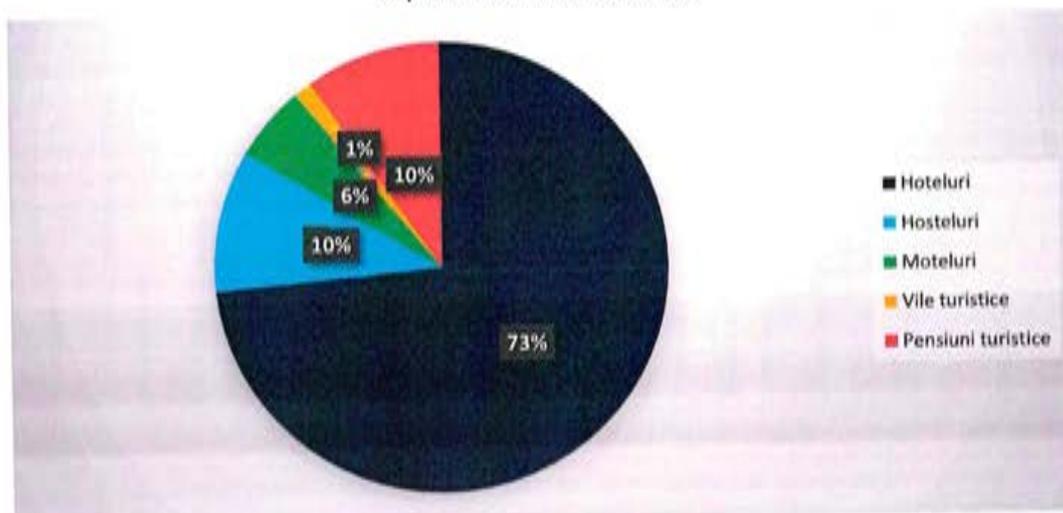
Figura 53. Evoluția capacității de cazare turistică (număr de paturi) în Zona Metropolitană Craiova după tipul structură de primire turistică, în anul perioada 2009-2019

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Așa cum se poate observa în graficul de mai sus, se remarcă o creștere a numărului de pensiuni turistice, ca urmare a modificării structurilor de cazare din vile turistice în pensiuni. Capacitatea de cazare în hoteluri a crescut de la un număr de 784 de locuri în anul 2009 la peste 1.950 de locuri înregistrate în 2019, rămânând de altfel principala resursă de cazare turistică.

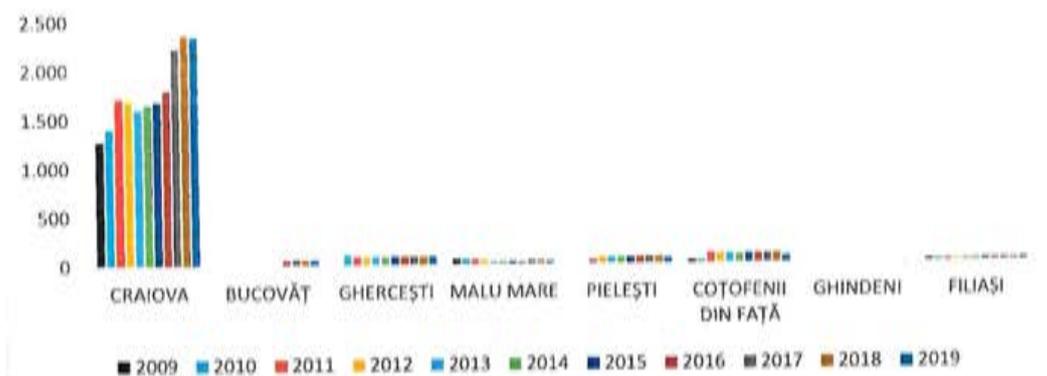
Figura 54. Capacitatea de cazare turistică (număr de paturi) în Polul de Creștere Craiova după tipul structură de primire turistică, în anul 2019

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Tendința de dezvoltare a structurilor de primire de tip hotel din ultima perioadă se poate observa în graficul de mai sus, unde 73% din totalul capacității de cazare turistică la nivelul Polului de Creștere Craiova este acoperit de hoteluri. Aceasta este urmată de pensiunile turistice și hostelurile, ambele forme de cazare turistică având un aport de 10% din capacitatea de cazare.

Figura 55. Distribuția capacității de cazare turistică existentă în Zona Urbană Funcțională Craiova în perioada 2009-2019

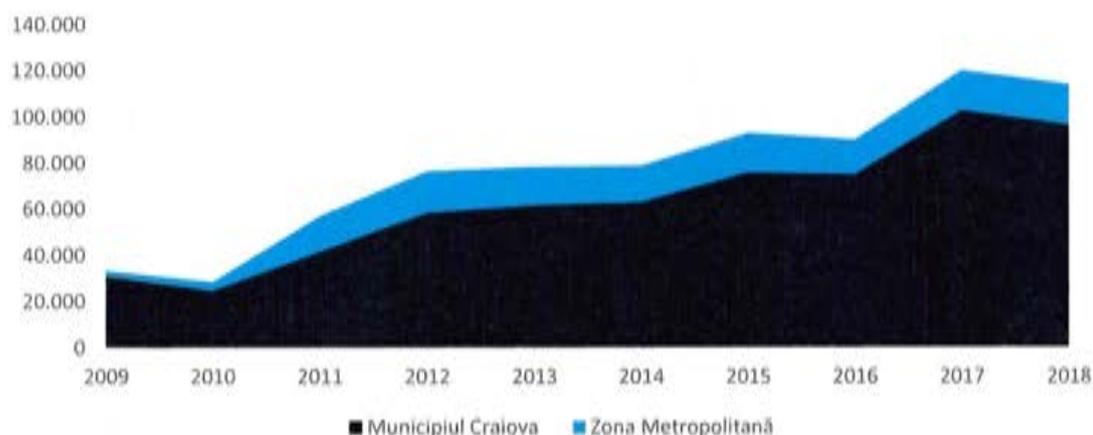
Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Urmărind evoluția numărului de structuri de cazare turistică existentă, se poate observa cum capacitatea de cazare turistică în funcțiune concentrată la nivelul **Municipiului Craiova reprezintă peste 86% din capacitatea la nivelul Zonei Funcționale în anul 2019.**

Diferențele privind capacitatea de cazare turistică s-au amplificat în ultimii ani. Municipiul Craiova dispune de un număr total de 2.357 de paturi la nivelul anului 2019, urmat la o distanță semnificativă de Ghercești, cu 93 de paturi. Cu o capacitate de cazare turistică de doar 382 de paturi în anul 2019, localitățile din proximitatea Craiovei contribuie cu doar 13,9% din totalul Zonei Urbane Funcționale. Dată fiind dezvoltarea puternică a capacității de cazare concentrată la nivelul municipiului Craiova,

această diferență s-a accentuat puternic. Spre exemplu, în anul 2009, contribuția zonei periurbane era de 26,6% din ZUF, remarcându-se o scădere de aproape 50%.

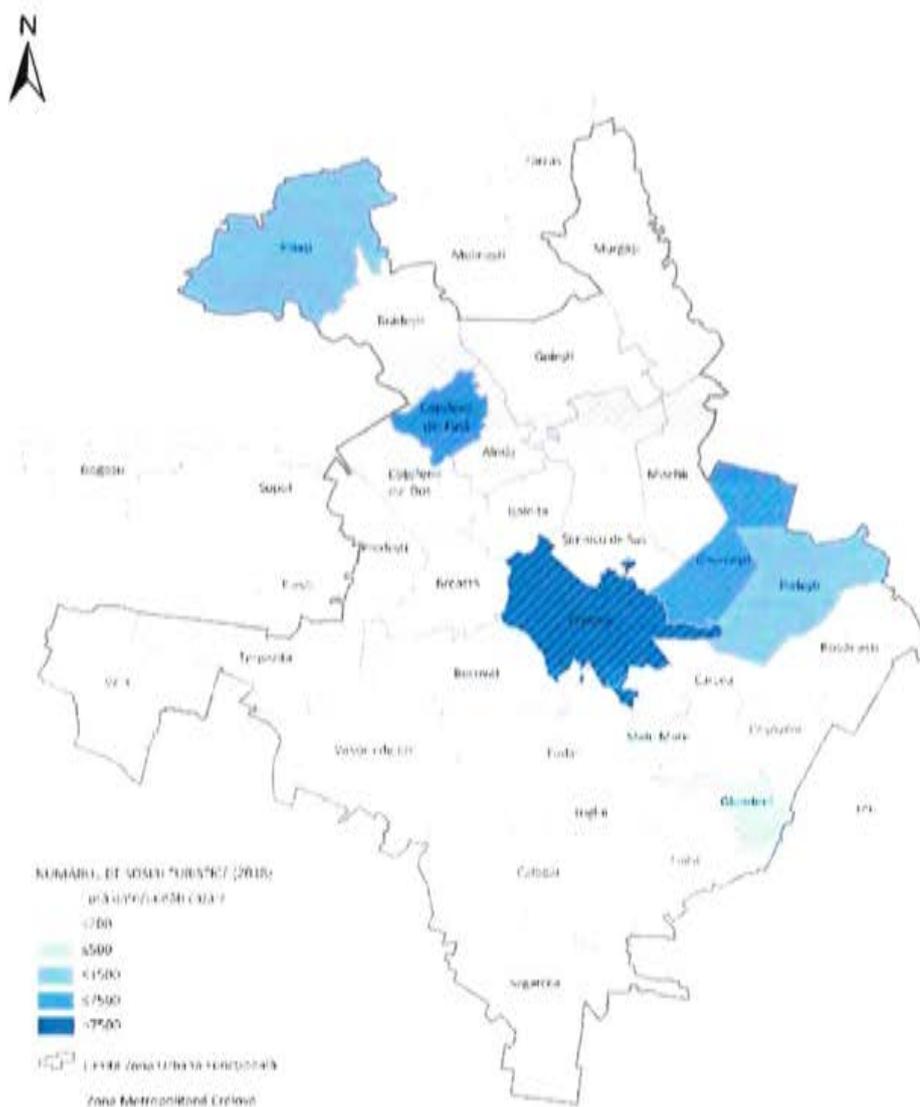
Figura 56. Evoluția anuală a numărului de sosiri ale turiștilor în structurile de primire din Zona Metropolitană a Polului de Creștere Craiova, în perioada 2009-2018

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Craiova prezintă un potențial turistic puternic pentru următorii ani, înregistrând o triplare efectivă a numărului de sosiri turistice comparativ cu anul 2009 (96.442 sosiri turistice în 2018, 31.004 sosiri turistice în 2009). La nivelul zonei metropolitane se poate observa una dintre cele mai mari creșteri la nivel național, de la 2.525 de sosiri turistice în anul 2009 până la 17.644 sosiri turistice în 2018. Unul dintre factorii determinanți pentru această creștere îl reprezintă turismul de tip business, fiind în strânsă corelație cu dezvoltarea fabricii Ford.

Figura 57. Numărul de sosiri turistice în Zona Urbană Funcțională Craiova, în anul 2018

Sursa: prelucrare proprie, pe baza datelor INS

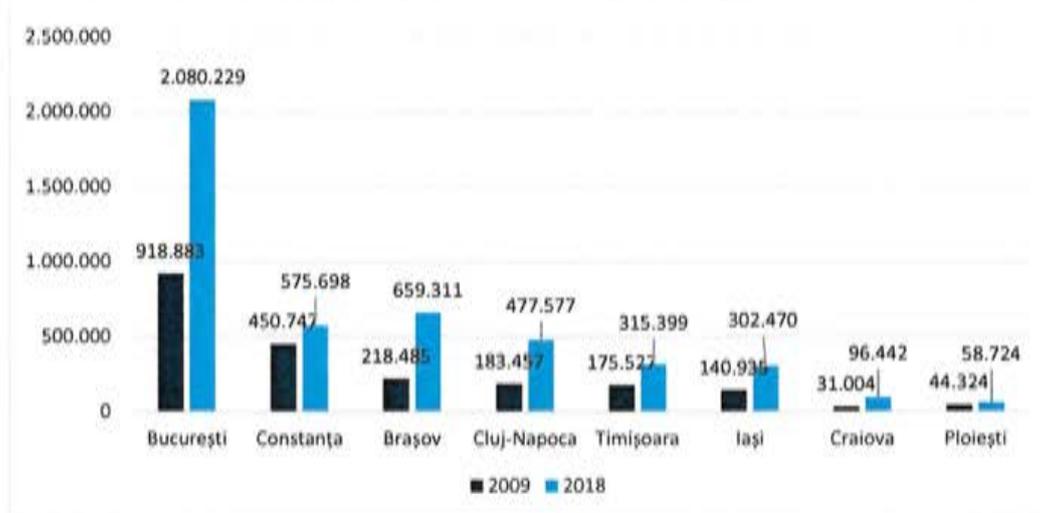
Comparativ cu ceilalți poli de creștere din România, se remarcă o recuperare a decalajelor din partea Craiovei, cel puțin în termeni procentuali. Spre deosebire de anul 2009 când Craiova se afla pe ultimul loc în ceea ce privește numărul de sosiri turistice, municipiul a mai câștigat o poziție până în anul 2018, depășind un alt pol de creștere – Ploiești.

Este totuși de remarcat faptul că municipiul Craiova reprezintă un model de creștere sinuos. Cu toate că a obținut cea mai mare creștere în termeni procentuali a numărului de sosiri turistice la nivelul poliilor de creștere (creștere de 211,1% în perioada 2009-2018, urmată de Brașov cu 201,8% și Cluj-Napoca cu 160,3%), Craiova a avut trei ani cu scăderi a numărului de sosiri, precum și doi ani consecutivi cu creșteri de maxim 5,7%.

În anii recenti, după ce numărul de sosiri turistice a crescut în anul 2017 cu un procent de 36,6% (depășit doar de anii 2011 și 2012) – un procent mult mai mare decât orice alt pol de creștere în perioada analizată – a fost urmat de o scădere de 6,1% în anul 2018. Cu toate că evoluția acestui

indicator este remarcabilă, este de altfel important de gestionat predictibilitatea prin acțiuni specifice de promovare și atragere a turismului.

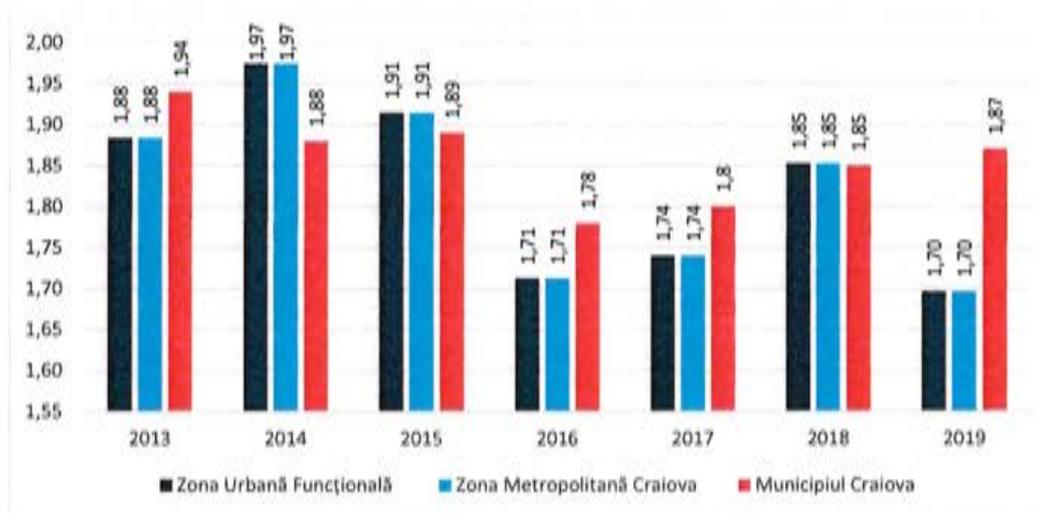
Figura 58. Numărul de sosiri turistice în Poli de Creștere din România în perioada 2009-2018

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

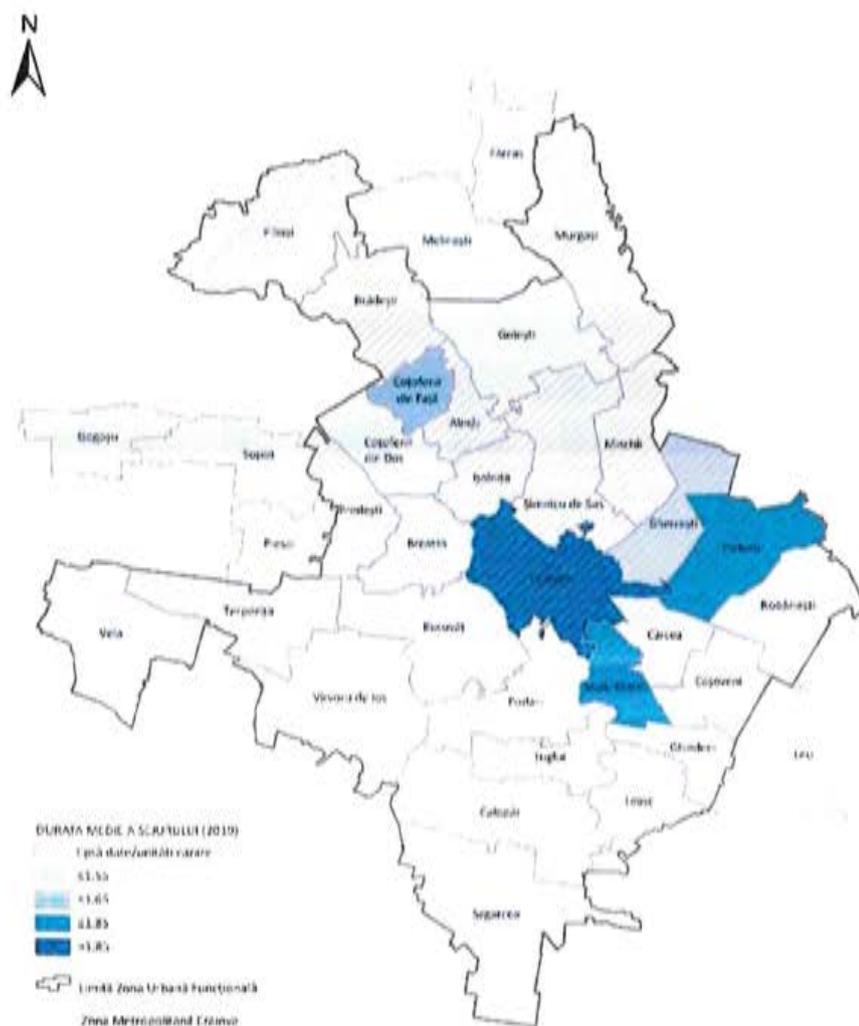
Durata medie de ședere în structurile turistice din zona polului de creștere Craiova a cunoscut fluctuații în ultimii ani, cu deprecieri semnificative în Zona Urbană Funcțională. Numărul redus de nopți de cazare (1.87 nopți în medie pentru anul 2019) este în strânsă corelație cu tipul de turism practicat, în principal de weekend (de tip city-break) și de afaceri. Valoarea acestui indicator s-a diminuat comparativ cu anul 2008, când era de 2,4 nopți în medie. Cu toate că există un important patrimoniu turistic natural și cultural, lipsa numărului de atracții turistice antropice existente este unul dintre principalii factori care contribuie la o durată medie de ședere scăzută.

Figura 59. Durata medie de ședere în structurile turistice din Zona Polului de Creștere Craiova, în perioada 2013-2019

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Figura 60. Durata medie a sejurului turistic în zona funcțională a Polului de Creștere Craiova (2019)

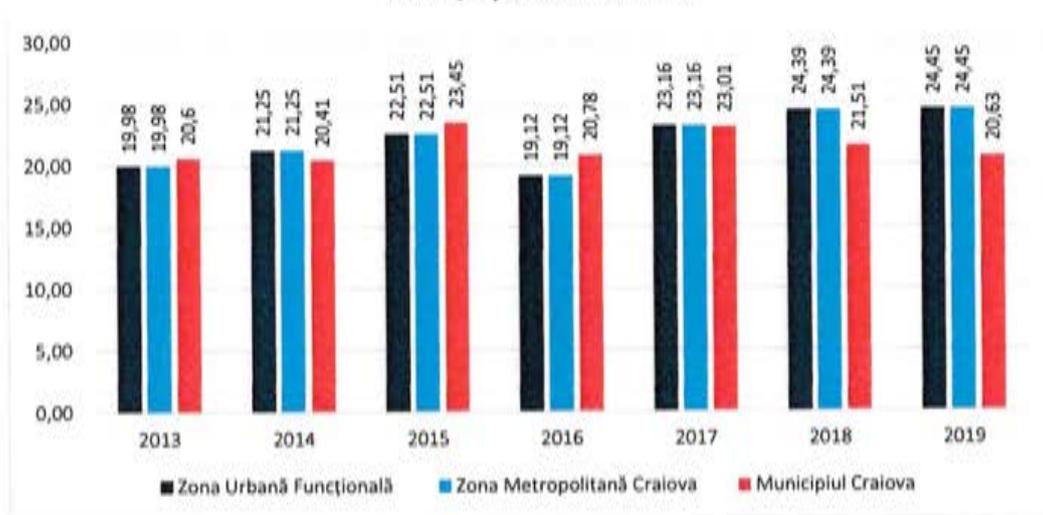

Sursa: prelucrare proprie, pe baza datelor INS

Indicele de utilizare a capacității de cazare turistică în funcțiune arată procentul în care capacitatea de cazare în funcțiune a fost utilizată într-o perioadă turistică. În graficul de mai jos se poate observa faptul că utilizarea netă a capacității de cazare turistică a rămas constantă în ultimii ani, ceea ce arată potențialul limitat al turismului de a aduce contribuții semnificative la economia locală.

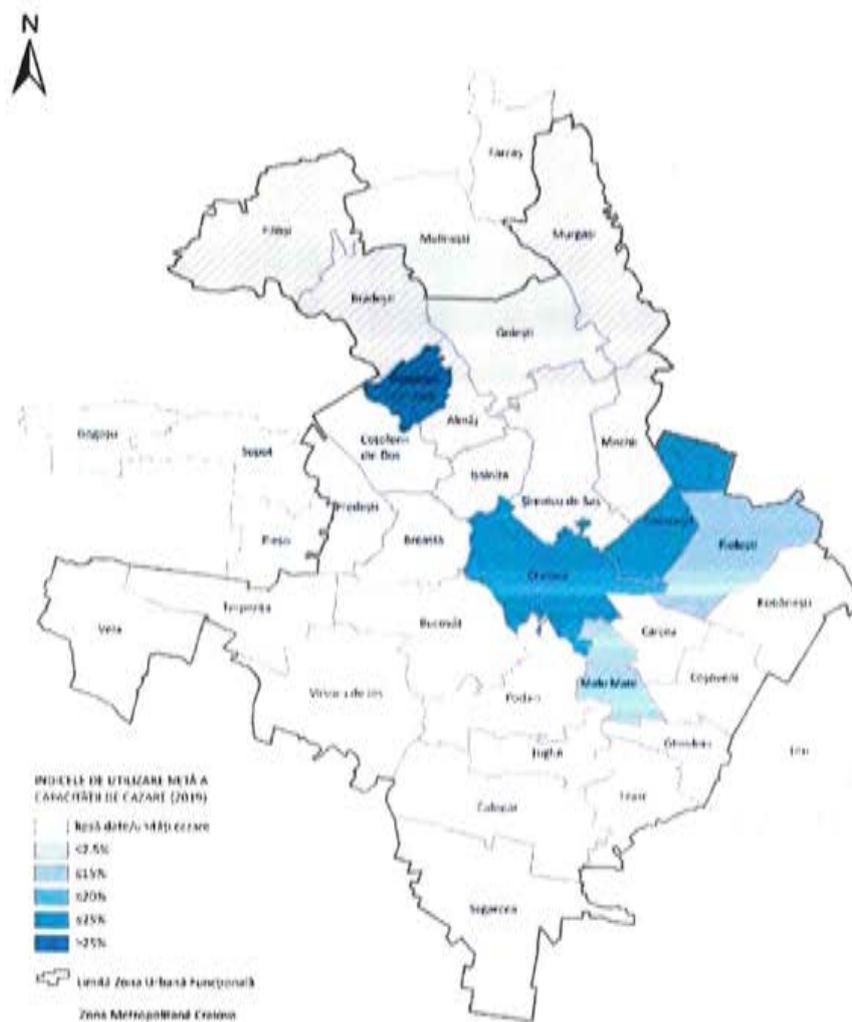
Zona metropolitană a cunoscut însă o dinamică pozitivă a creșterii, plecând de la un indice relativ egal cu Craiova în anul 2013 (19,98) și ajungând să depășească municipiul cu 4 puncte procentuale în 2019. Acest trend a fost atins începând cu anul 2018, după ce în anul 2016 acesta se afla într-un raport inegal. Bineînțeles, un factor important pentru valoarea acestui indice îl reprezintă scăderea numărului de structuri cu cazare turistică în funcțiune pentru perioada analizată, nefiind datorată unei dezvoltări a infrastructurii cu specific turistic.

Figura 61. Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune din Zona Polului de Creștere Craiova, în perioada 2013-2019

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

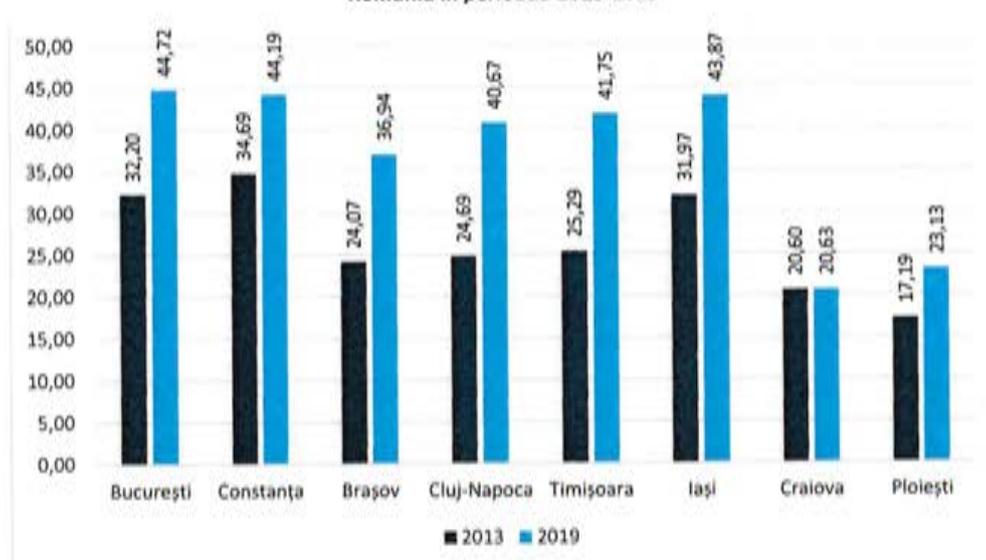
Figura 62. Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune în zona funcțională a Polului de Creștere Craiova (2019)

Sursa: prelucrare proprie, pe baza datelor INS

După cum s-a menționat anterior, turismul joacă un rol marginal în economia Polului de creștere Craiova, care se clasează pe ultimul punct din acest punct de vedere printre poli de creștere din România. Dominat de turismul de afaceri și de weekend, Craiova are o piață turistică foarte limitată. Intervenția în timp optim asupra obiectivelor turistice cele mai vizitate poate avea un efect multiplicator pe termen mediu și lung, și poate sta la baza creării de pachete de servicii turistice specifice turismului de tip city-break.

Figura 63. Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune în Poliile de Creștere din România în perioada 2013-2019

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Cu toate că are o durată medie de ședere sensibil mai mare decât în București și Iași, municipiul Craiova înregistrează cel mai mic indice de utilizare netă a capacității de cazare în funcțiune comparativ cu Poliile de Creștere din România, pentru anul 2019. Un procent echivalent de grad de ocupare se regăsește doar în Ploiești, un oraș cu o capacitate scăzută de atragere a turismului dată fiind proximitatea față de stațiunile turistice montane din Valea Prahovei.

Tabel 34. Indicatori privind durata de ședere și de utilizare a capacității de cazare în funcțiune, în București și Poliile de Creștere din România, în anul 2019

Polul de creștere	Durata medie de ședere (zile / persoană)	Indicele de utilizare netă a capacității de cazare în funcțiune (%)
București	1.74	44.72
Constanța	3.05	44.19
Brașov	1.92	36.94
Cluj-Napoca	1.85	40.67
Timișoara	2.18	41.75
Iași	1.68	43.87
Craiova	1.87	20.63
Ploiești	2.04	23.13

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul Municipiului Craiova

Potențialul turistic (grupând componentele atractive naturale și antropice) al unui teritoriu este sinonim ofertei sale turistice primare sau potențiale, iar împreună cu infrastructura generală și cea cu specific turistic (care grupează echipamentul de producție a serviciilor turistice, respectiv structurile de primire, alimentație, agrement-divertisment), dublate de calitatea, varietatea și condițiile de comercializare a produsului turistic și forța de muncă din domeniu formează oferta turistică reală (efectivă) sau patrimoniul turistic.

Potențialul turistic reprezintă „materia primă” a fenomenului turistic, a cărui prezență și caracteristici calitative sau cantitative se constituie în premise esențiale în organizarea și amenajarea spațiului turistic, în afirmarea sau, dimpotrivă, inexistența unor tipuri și forme de turism și, nu în ultimul rând, în polarizarea fluxurilor turistice în măsură să consume produsul turistic rezultat din prezența și amenajarea turistică a elementelor de atractivitate.

Resursele turistice joacă un rol diferit în motivarea cererii turistice spre o anumită destinație, în funcție de calitatea, structura și complexitatea lor, oricare dintre componentele resurselor turistice naturale sau antropice, singure sau în asociere, fiind în măsură să genereze dezvoltarea unuia sau a mai multor forme de turism (desigur, pe fondul existenței resurselor financiare reclamate de echiparea turistică necesară asigurării condițiilor optime de afirmare a acestora).

Pe acest fond, analiza din această secțiune vizează o abordare selectivă, pe tipuri de obiective (parcursând în succesiune logică și cronologică pașii impuși de un asemenea demers: identificarea, inventarierea și reliefarea particularităților resurselor atractive strict individualizate), aceasta permițând realizarea unei estimări mai facile și mai apropiate de realitate a gradului de atractivitate a resurselor cu valențe turistice și realizarea unei ierarhizări valorice a acestora.

Acest demers va permite cuantificarea potențialului turistic pe categorii de resurse și asamblarea lor – prin însumarea valorii atractive a tuturor elementelor de interes recreativ, curativ sau culturalizant inventariate – într-un tot unitar sinonim ofertei atractive, relevat de indicele global al atractivității turistice propriu fiecărei UAT urbane care au făcut obiectul prezentei analize.

Ierarhizarea valorică a resurselor atractive permite identificarea tipului sau tipurilor de turism și activităților turistice practicate sau a căror afirmare este posibilă în cadrul Zonei Urbane Funcționale Craiova. **În urma analizei potențialului de atractivitate al ofertei turistice, Craiova se situează pe locul 9 la nivel național, cu un scor total de 68 din 100 de puncte.**

Urmând metodologia elaborată de către Banca Mondială³⁴ cu ocazia realizării primei strategii de Politică Urbană a României, în colaborare cu Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, primul indicator analizat privește resursele turistice naturale. Acesta se prezintă sub forma unui punctaj calculat la nivelul cadrului natural, a reprezentării ca stațiune de interes național, și a ariilor protejate.

Punctajul obținut de Municipiul Craiova pentru resursele turistice naturale este de 11 puncte, realizat în principiu prin prisma cadrului său natural și a arealelor naturale protejate. Datorită faptului că nu este o stațiune de interes național intrată în circuitul internațional, Craiova nu a obținut punctaj în această secțiune.

³⁴ Regăsită în Anexa 1 a prezentului document

Tabel 35. Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România, secțiunea Resurse Turistice Naturale

Denumire	A. RESURSE TURISTICE NATURALE (max. 25 p)			TOTAL A.
	Cadrul natural (max. 10 p)	Areale naturale protejate (max. 5 p)	Stațiuni de interes național întrate în circuitul internațional, stațiuni de interes național general și local, localități cu factori naturali terapeutici (max. 10 p)	
BRAȘOV	10	5	10	25
CONSTANȚA	8	3	10	21
SINAIA*	10	5	10	25
SIBIU	9	4	3	16
BUCUREȘTI	4	5	1	10
ORADEA	6		10	16
CLUJ-NAPOCA	7	3	1	11
MANGALIA	7	3	10	20
CRAIOVA	6	5		11
VATRA DORNEI	10	5	10	25
GURA HUMORULUI*	9.5	2	6	17.5
CALIMANEȘTI	10	5	10	25
TIMIȘOARA	7		1	8
TÂRGU MUREȘ	8			8
BAIA MARE	9	4		13
IAȘI	6		1	7
SUCEAVA*	6			6
PIATRA-NEAMȚ	8	3	6	17
RÂMNICU VÂLCEA	8	4		12
TULCEA	7			7
BUȘTENI	10	5	10	25
SIGHIȘOARA*	8	3		11
ARAD	3	5		8
DEVA	8.5	4		12.5
MIERCUREA CIUC	9	5	4	18

Sursa: Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România – metodologie elaborată pentru Politică Urbană a României

Tabel 36. Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România, secțiunea Resurse Turistice Antropice

Denumire	B. RESURSE TURISTICE ANTROPICE (max. 30 p)				TOTAL B.
	Monumente istorice - clasa A (max. 8 p)	Muzee, case memoriale și colecții publice, galerii de artă (max. 8 p)	Manifestări culturale anuale / repetabile (max. 8 p)	Instituții de spectacole și concerte (max. 6 p)	
BRASOV	8	8	8	6	30
CONSTANTA	8	8	8	6	30
SINAIA*	8	7	6		30
SIBIU	8	8	8	6	30
BUCURESTI	8	8	8	6	30
ORADEA	8	8	8	5	29
CLUJ-NAPOCA	8	8	8	6	30
MANGALIA	8	5	4		17
CRAIOVA	8	8	8	6	30
VATRA DORNEI	5	4	7		16
GURA HUMORULUI*	8				30
CALIMANESTI	8	3	5		16
TIMISOARA	8	8	8	6	30
TÂRGU MURES	8	8	8	6	30
BAIA MARE	8	8	8	3	27
IASI	8	8	8	6	30
SUCEAVA*	8	8	8	3	30
PIATRA-NEAMT	8	8	8	5	29
RÂMNICU VÂLCEA	8	6	8	5	27
TULCEA	8	8	8	3	27
BUSTENI	7		7		14
SIGHISOARA*	8	4	8		30
ARAD	7	5	8	6	26
DEVA	8	7	7	4	26
MIERCUREA CIUC	8	5	5	2	20

Sursa: Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România – metodologie elaborată pentru Politică Urbană a României

Cu privire la resursele turistice antropice, Municipiul Craiova a obținut un punctaj maxim în metodologia Băncii Mondiale, beneficiind de o structură importantă de monumente istorice, instituții de spectacole, muzee, case memoriale și colecții publice. De asemenea, un rol important pentru scorul maxim este realizat de către manifestările sale culturale anuale.

Tabel 37. Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România, secțiunea Infrastructură Specific Turistică

Denumire	C. INFRASTRUCTURĂ SPECIFIC TURISTICĂ (max. 30 p)						TOTAL C.
	Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare (max. 15 p)	Instalații de tratament (max. 4 p)	Săli de spectacole, concerte, conferință (max. 3 p)	Pârții de schi (max. 4 p)	Alte instalații și dotări de agrement-divertisment (max. 3 p)	Centre naționale de informare turistică (max. 1 p)	
BRAȘOV	11.4		1.5	4	3	1	20.9
CONSTANȚA	15		1.25		3		19.25
SINAIA*	9			4	1		14
SIBIU	8.9		0.75	3.5	2.5		15.65
BUCUREȘTI	15		3		3		21
ORADEA	8		1		2.5	1	12.5
CLUJ-NAPOCA	10.6		1.5		2.5	1	15.6
MANGALIA	15	4			3		22
CRAIOVA	8		1.25		1.75		11
VATRA DORNEI	8.1	4		3.5	0.25	1	16.85
GURA HUMORULUI*	7.7			0.75	1.75		10.2
CALIMANEȘTI	8.4	4	1.5		2		15.9
TIMIȘOARA	9.1		1.5		1.5		12.1
TÂRGU MUREȘ	7.9		1.5		2.5		11.9
BAIA MARE	7.9		0.75				8.65
IAȘI	8.5		1.25	0.25	1.5		11.5
SUCEAVA*	7.6		3		0.5	1	12.1
PIATRA-NEAMȚ	7.5		0.75	0.5	2	1	11.75
RÂMNICU VÂLCEA	7.6		3		0.75	1	12.35
TULCEA	7.8		2		1.5	1	12.3
BUȘTENI	8.6			2.5	1		12.1
SIGHIȘOARA*	7.8				1	1	9.8
ARAD	8.1		1		0.75	1	10.85
DEVA	7.5		0.5		2	1	11
MIERCUREA CIUC	7.4		0.75	2	1		11.15

Sursa: Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România – metodologie elaborată pentru Politică Urbană a României

Punctajul total obținut de Craiova pentru infrastructura specific turistică este de 11 dintr-un total de 30 de puncte. Așa cum s-a specificat în secțiunea anterioară, Craiova, deși principalul pol de atracție turistică și punct polarizator al numărului de structuri de primire turistică la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, se află încă sub media Polilor de Creștere. De asemenea, lipsa instalațiilor de tratament, a pârtiilor de schi și a centrelor naționale de informare turistică sunt factori defavorabili.

Tabel 38. Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România, secțiunea Accesibilitate la infrastructură majoră de transport

Denumire	D. Accesibilitatea la infrastructura majoră de transport (max. 15 p)				TOTAL D.
	Port (1 P)	Aeroport (5 p)	Acces la drum european / autostradă (max. 5 p)	Acces la drum național / cale ferată (max. 5 p)	
BRAȘOV	0	0	1	1	10
CONSTANȚA	1	0	1	1	11
SINAIĂ*	0	0	1	1	10
SIBIU	0	1	1	1	15
BUCUREȘTI	0	1	1	1	15
ORADEA	0	1	1	1	15
CLUJ-NAPOCA	0	1	1	1	15
MANGALIA	1	0	1	1	11
CRAIOVA	0	1	1	1	15
VATRA DORNEI	0	0	1	1	10
GURA HUMORULUI*	0	0	1	1	10
CALIMANEȘTI	0	0	1	1	10
TIMIȘOARA	0	1	1	1	15
TÂRGU MUREȘ	0	1	1	1	15
BAIA MARE	0	1	1	1	15
IAȘI	0	1	1	1	15
SUCEAVA*	0	1	1	1	15
PIATRA-NEAMȚ	0	0	0	1	5
RÂMNICU VÂLCEA	0	0	1	1	10
TULCEA	1	1	1	1	15
BUȘTENI	0	0	1	1	10
SIGHIȘOARA*	0	0	1	1	10
ARAD	0	1	1	1	15
DEVA	0	0	1	1	10
MIERCUREA CIUC	0	0	1	1	10

Sursa: Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România – metodologie elaborată pentru Politica Urbană a României

Cu excepția accesului la port datorită poziției sale geografice, Municipiul Craiova obține un punctaj maxim în ceea ce privește accesibilitatea la infrastructura majoră de aeroport. Accesul la aeroport, la cale ferată și la drumuri naționale și europene oferă Craiovei un scor de 15 puncte.

Tabel 39. Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România - centralizator

Denumire	A. RESURSE TURISTICE NATURALE (max. 25 p)	B. RESURSE TURISTICE ANTROPICE (max. 30 p)	C. INFRASTRUCTURĂ SPECIFIC TURISTICĂ (max. 30 p)	D. Accesibilitatea la infrastructura majoră de transport (max. 15 p)	TOTAL A+B+C+D
BRAȘOV	25	30	20.9	10	85.9
CONSTANȚA	21	30	19.25	11	81.25
SINAIA*	25	30	14	10	79
SIBIU	16	30	15.65	15	76.65
BUCUREȘTI	10	30	21	15	76
ORADEA	16	29	12.5	15	72.5
CLUJ-NAPOCA	11	30	15.6	15	71.6
MANGALIA	20	17	22	11	70
CRAIOVA	11	30	11	15	67
VATRA DORNEI	25	16	16.85	10	67.85
GURA HUMORULUI*	17.5	30	10.2	10	67.7
CALIMANEȘTI	25	16	15.9	10	66.9
TIMIȘOARA	8	30	12.1	15	65.1
TÂRGU MUREȘ	8	30	11.9	15	64.9
BAIA MARE	13	27	8.65	15	63.65
IAȘI	7	30	11.5	15	63.5
SUCEAVA*	6	30	12.1	15	63.1
PIATRA-NEAMȚ	17	29	11.75	5	62.75
RÂMNICU VÂLCEA	12	27	12.35	10	61.35
TULCEA	7	27	12.3	15	61.3
BUȘTENI	25	14	12.1	10	61.1
SIGHIȘOARA*	11	30	9.8	10	60.8
ARAD	8	26	10.85	15	59.85
DEVA	12.5	26	11	10	59.5
MIERCUREA CIUC	18	20	11.15	10	59.15

Sursa: Analiza potențialului de atractivitate al ofertei turistice la nivelul unităților administrativ-teritoriale urbane din România – metodologie elaborată pentru Politică Urbană a României

Conform analizei potențialului de atractivitate al ofertei turistice, Craiova se situează pe locul 9 la nivel național, cu un scor total de 68 din 100 de puncte. La nivelul Poliilor de Creștere naționali, municipiul este depășit doar de Brașov, Constanța și Cluj-Napoca.

Datele corespunzătoare metodologiei efectuată pentru Politică Urbană a României relevă faptul că Polul de Creștere Craiova, deși astăzi depășit de Iași și Timișoara în privința mai multor indicatori turistici, prezintă un potențial important de dezvoltare a acestei industrii economice.

PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

Oamenii sunt resursa cheie a oricărei comunități. Importanța dezvoltării forței de muncă pentru a construi orașe echitabile și incluzive este asumată tot mai puternic ca responsabilitate de către administrațiile locale, județene și regionale. Pentru a dezvolta o forță de muncă care să răspundă nevoilor actuale și viitoare ale pieței muncii, e necesar să înțelegem mai întâi profilul persoanelor angajate, respectiv al șomerilor, tinerilor și absolvenților. Astfel, această secțiune evidențiază datele cheie pe care le cunoaștem despre forța de muncă din Municipiul Craiova, respectiv celelalte localități componente ale Zonei Urbane Funcționale și Metropolitane.

Migrație și navetism

Craiova este pe locul 18 în topul orașelor în care românii și-ar dori să locuiască. Această situație are o dublă semnificație: în mod evident, Craiova este un centru urban ce oferă oportunități și o calitate a vieții relativ ridicată. Pe de altă parte, municipiul are un potențial ce trebuie valorificat printr-o abordare strategică în următorii ani pentru a atrage noi locuitori și a limita migrația către alte orașe sau alte țări.

Urbanizarea este esențială pentru dezvoltarea unei regiuni sau țări³⁵. Procesul de creștere economică este însoțit în permanență de un proces de urbanizare, întrucât orașele generează dezvoltare și productivitate mai ridicate, ceea ce antrenează urbanizarea. Cele mai urbanizate regiuni din România (București-Ilfov, Vest, Centru) au ajuns în ultimii ani să performeze mai bine decât regiuni din Grecia, Portugalia, precum și din sudul Italiei sau sudul Spaniei. Aceste performanțe se transpun automat și în calitatea vieții și a nivelului de trai. Prezența unui sector privat puternic și care utilizează la adevăratul potențial resursele locale este esențială pentru dezvoltarea zonelor urbane și se traduce direct în nivelul calității vieții, element esențial în decizia de locui într-un anumit oraș.

Conform raportului *Orașe-magnet* al Băncii Mondiale³⁶, 1,32% dintre români ar alege să locuiască în Craiova, municipiul fiind la egalitate în privința scorului cu Baia Mare și 1,38% ar alege să se mute în Craiova, fiind astfel pe locul 18 în topul celor atractive municipii din România. În ceea ce privește motivele pentru a alege Craiova, pe primele trei locuri în preferințele românilor au fost **calitatea vieții**, alt motiv decât cele specificate și asistența medicală. Românii au ales locurile de muncă doar ca a patra opțiune. Îmbunătățirea serviciilor educaționale și întărirea rolului de centru universitar al Craiovei pot fi elementele-cheie pentru a crește nivelul de atractivitate al municipiului la nivelul regiunii.

³⁵ Banca Mondială. 2019. „România Metropolitană”. [Link](#).

³⁶ Banca Mondială. 2017. „Orașe magnet”. [Link](#).

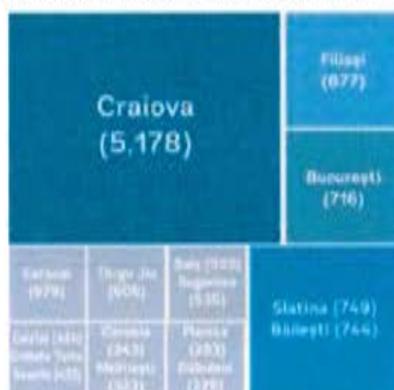
Figura 64. Orașele din România în care oamenii și-ar dori cel mai mult să locuiască – locul 18: Craiova

ZUF	În ce oraș v-ar plăcea mai mult să locuiți?	În ce oraș, diferit de cel în care locuiți în prezent, v-ar plăcea cel mai mult să locuiți?	Pondere ZUF din populația totală a țării	De ce preferați acest oraș?				
				Costul de trai	Calitatea vieții	Serviciu educațional	Asistență medicală specializată	Alte motive
București	15.23%	14.46%	13.43%	4.24	4.18	4.04	4.13	3.08
Cluj-Napoca	11.37%	15.32%	2.34%	4.22	4.27	3.71	4.11	3.5
Timișoara	9.14%	11.88%	2.52%	4.29	4.49	4.11	3.94	2.32
Brașov	8.53%	11.53%	2.27%	3.8	4.42	3.56	3.74	4.25
Constanța	5.18%	3.96%	2.72%	3.37	4.22	2.82	3.39	4.71
Sibiu	4.06%	5.16%	1.34%	4	4.33	3.51	3.59	3.86
Iași	3.76%	4.30%	2.06%	4.09	4.53	3.97	3.46	2.75
Oradea	2.64%	2.24%	1.67%	4.35	4.92	3.79	4.3	3
Suceava	2.23%	1.89%	0.91%	2.89	3.71	2.83	3.17	3
Târgu Mureș	2.13%	1.56%	1.25%	3.8	3.3	3.3	2.85	3.78
Pitești	1.93%	2.41%	1.73%	3.68	3.83	3.05	3.37	2.5
Piatra Neamț	1.93%	1.72%	0.74%	3.63	4.28	3.19	3.7	3.75
Râmnicu Vâlcea	1.73%	1.90%	1.16%	2.88	4.06	3.24	3.24	4.4
Arad	1.62%	1.20%	1.48%	3.38	4	3.56	3.5	3.7
Galați	1.52%	0.34%	1.69%	2	3.73	2.87	3.33	X
Ploiești	1.52%	0.52%	2.52%	3.13	4.4	3.67	3.4	4
Baia Mare	1.32%	1.03%	1.07%	3.63	4.38	3.25	4.25	3.5
Craiova	1.32%	1.38%	1.89%	4	4.54	3	4.08	4.33

Sursa: Banca Mondială, „Orașe Magnet” (2017)

În 2011, Zona Urbană Funcțională a Craiovei găzduia un număr de 24.926 de navetiști, din care 20.454 la nivelul reședinței de județ. De asemenea, între 2001 și 2011 municipiul Craiova a atras 16.242 de migranți, care s-au stabilit aici, din totalul de 25.794 de migranți la nivelul întregii ZUF. 57% dintre migranții atrași la nivelul ZUF Craiova proveneau din județul Dolj, unul dintre motive fiind acela că trebuie să concureze teritorial cu Bucureștiul în atragerea de migranți din alte județe. De asemenea, naveta este strâns legată și de procesul de suburbanizare.

Figura 65. UAT-uri de proveniență a majorității migranților în perioada 2001-2011 în ZUF Craiova

Sursa: Banca Mondială, „Orașe Magnet” (2017)

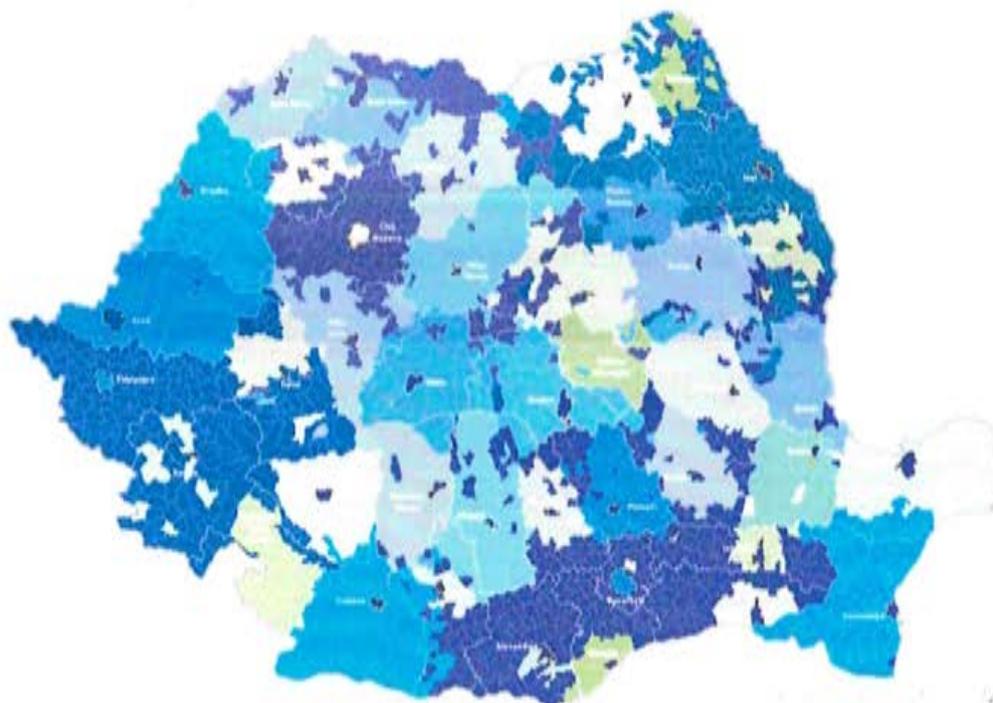
Din punct de vedere al vârstei, **Municipiul Craiova atrage cu precădere navetiști tineri**, sub 35 de ani, ceea ce este specific orașelor competitive, cu o economie dinamică și cu centre universitare. Cu toate acestea, județul Dolj se număra printre județele cu un grad mai mic de mobilitate (mai puțin de 20% din totalul forței de muncă), alături de Brăila, Vaslui, Galați, Botoșani, Mehedinți, Olt, Tulcea, Bistrița-Năsăud.

Figura 66. Fluxurile migratorii dominante către cei opt poli de creștere, la nivel județean, 2001-2011

Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

Figura 67. Zonele de captare a migrației pentru cele 41 de ZUF din România

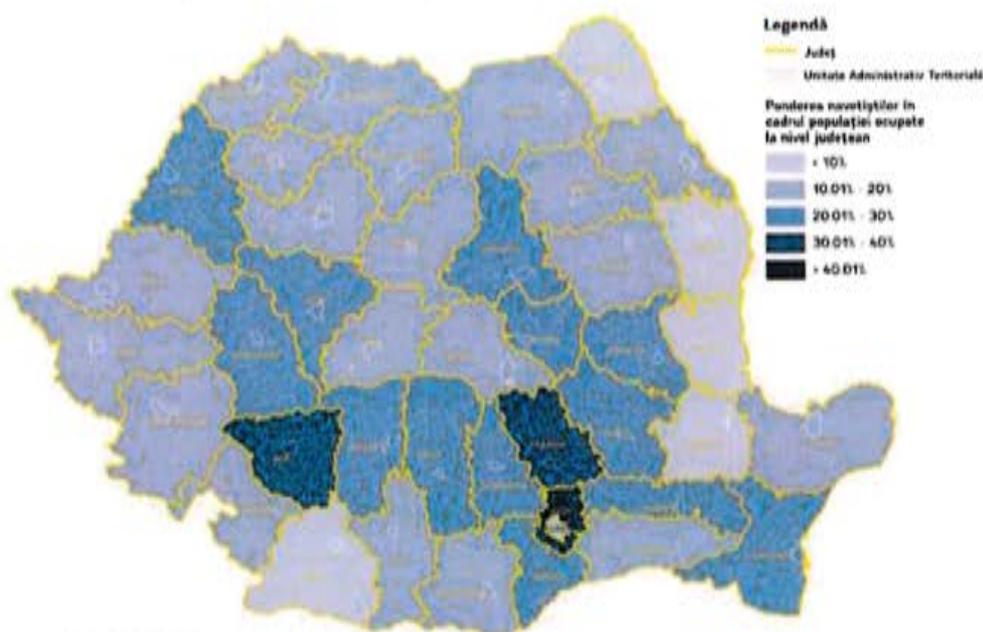

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică din România

Notă: Harta indică, pe localități, unde au ajuns cea mai mare parte a migrației.

Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

Figura 68. Ponderea navetiștilor din totalul populației angajate, 2011

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică din România

Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

În ceea ce privește migrația externă, județul Dolj avea o pondere estimată a migrantilor externi din totalul populației de sub 5% în 2011, un nivel scăzut față de alte județe din Nordul și Estul României.

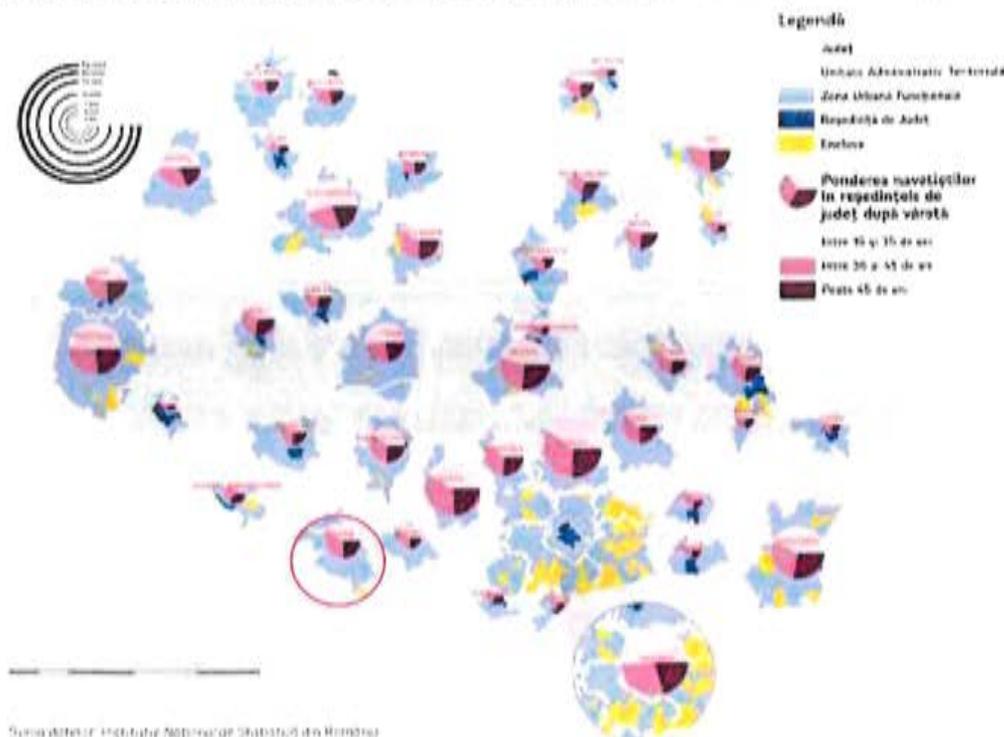
Figura 69. Indicatori-cheie privind naveta și migrația către reședințele de județ din România

	Populație în 2011		Angajați în 2011		Numărul de navetiști în 2011		Migrații către județe în 2011	
	Municipii	ZUF	Municipii	ZUF	Municipii	ZUF	Municipii	ZUF
BUCUREȘTI	1,883,425	2,703,015	1,001,430	1,354,658	292,462	330,793	159,455	201,246
Constanța	263,672	546,900	143,015	219,753	37,799	52,749	15,820	41,320
Timișoara	319,279	508,037	174,862	236,703	42,469	52,014	51,117	63,862
Ploiești	209,945	506,213	115,986	213,284	45,159	68,786	13,386	36,926
Cluj-Napoca	324,576	470,939	173,354	215,275	40,462	49,726	54,084	61,619
Brașov	253,200	455,830	133,670	202,130	33,233	50,880	20,349	40,421
Iasi	290,422	414,869	142,439	193,830	32,048	36,341	39,154	61,181
Craiova	289,506	380,641	128,387	171,052	20,454	24,926	16,242	25,794
Pitești	155,363	346,961	90,481	163,206	32,033	59,657	12,731	36,859
Galați	249,432	339,408	111,072	151,776	15,437	17,786	10,203	15,758
Oradea	196,367	336,538	106,898	154,595	25,276	34,658	16,901	33,521
Arad	159,074	296,981	91,166	131,041	25,721	32,304	13,125	29,066
Sibiu	147,245	270,064	85,825	124,109	23,156	30,654	15,386	28,998
Bușu	115,494	258,137	66,137	111,139	20,546	24,731	6,648	18,964
Târgu Mureș	134,280	251,523	75,442	110,199	22,469	29,949	9,797	26,356
Râmnicu Vâlcea	98,776	233,497	55,641	106,795	17,393	24,268	8,946	21,123
Bacău	144,307	228,856	74,835	106,638	18,367	20,733	12,855	24,032
Baie Mare	123,738	215,129	64,456	91,812	16,322	19,000	5,065	12,534
Târgoviște	79,610	210,410	47,737	99,872	21,076	28,890	6,665	18,451

Braila	100,302	196,819	70,490	76,422	6,267	11,162	6,383	2,055
Satu Mare	102,411	195,584	55,703	77,998	13,089	16,006	6,266	19,681
Suceava	92,121	182,955	49,271	85,310	15,176	17,799	6,269	16,388
Focșani	79,315	172,530	42,463	77,227	13,279	16,558	5,889	14,590
Deva	61,123	158,650	36,234	76,433	13,326	22,074	6,250	14,508
Ploiești	85,055	148,011	39,964	66,598	9,704	16,044	5,491	11,767
Târgu Jiu	82,504	144,618	42,007	67,396	11,373	13,774	6,269	12,127
Slatina	70,293	132,789	40,384	63,374	9,471	10,529	1,629	3,158
Botoșani	106,847	129,276	45,675	56,509	5,958	6,423	3,957	4,983
Bistrița	75,076	126,860	44,383	64,419	10,270	12,063	6,911	10,760
Oradea Turnu Severin	92,617	120,762	42,400	56,541	6,410	8,915	5,750	8,305
Alba Iulia	63,536	113,461	37,216	54,331	11,368	14,751	7,305	11,994
Călărași	65,181	104,323	30,544	43,774	5,874	6,748	2,484	4,953
Miercurea Ciuc	38,966	97,627	24,389	42,672	9,036	11,231	3,885	9,297
Tulcea	73,707	94,092	37,304	70,114	5,721	6,371	5,103	2,159
Zalău	56,202	90,073	29,780	41,931	5,831	7,502	4,858	8,705
Sfânta Gheorghe	56,006	84,341	26,389	36,307	4,953	6,281	3,552	7,178
Reșița	73,282	81,091	29,328	33,375	3,218	3,399	3,627	4,123
Giurgiu	61,353	80,932	25,317	33,276	4,452	4,848	3,709	5,477
Vaslui	55,407	80,861	26,687	39,929	4,705	5,161	3,547	5,699
Sibiu	65,891	80,570	23,300	33,639	5,268	6,311	3,396	6,399
Alexandria	45,434	70,409	23,214	31,766	5,625	6,311	1,727	2,738
TOTAL	7,100,570	11,662,401	3,706,287	5,276,216	922,335	1,203,116	593,938	1,113,327

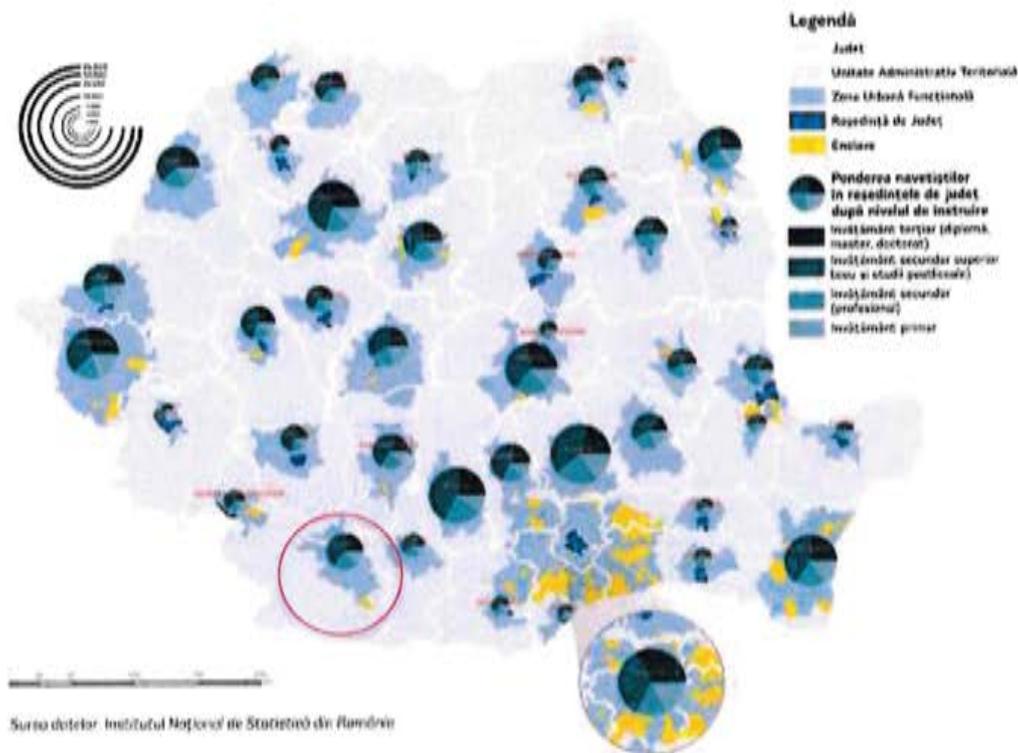
Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

Figura 70. Ponderea navetiștilor către reședințele de județ, pe categorii de vârstă, la nivelul ZUF, în 2011

Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

Figura 71. Ponderea navetiștilor după nivelul de instruire

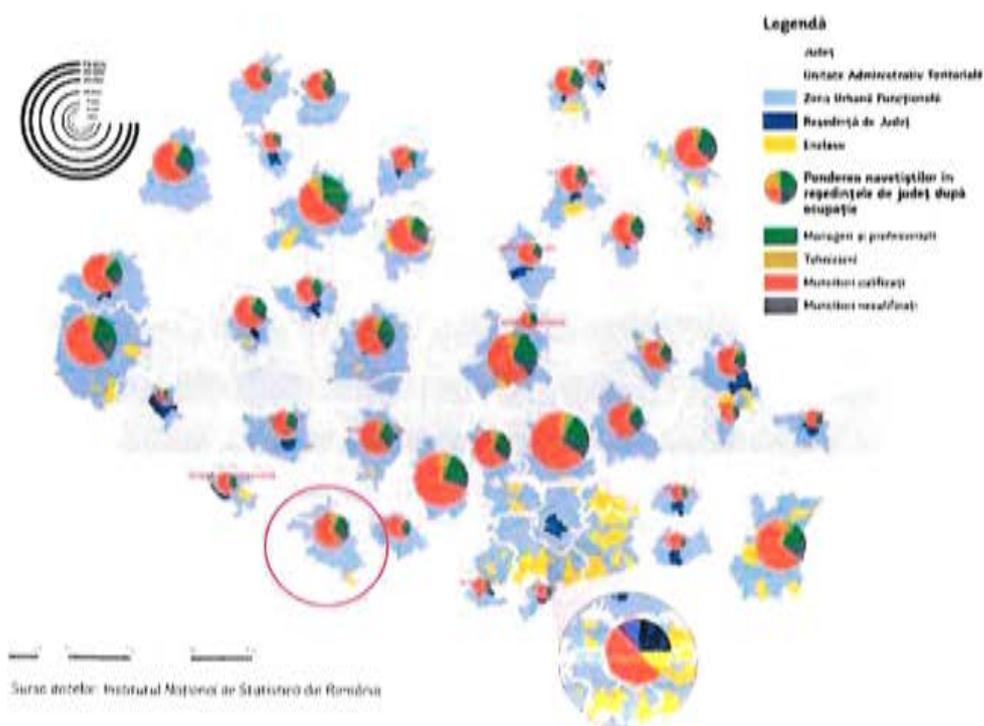

Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

În ceea ce privește studiile, cea mai mare pondere a navetiștilor către municipiul Craiova sunt absolvenții de învățământ secundar superior (liceu și studii postliceale), însă o pondere importantă este și a absolvenților de învățământ profesional, urmat de cel terțiar.

Din perspectiva structurii ocupaționale ISCO-08 (Clasificarea internațională standard a ocupațiilor), majoritatea navetiștilor sunt muncitori și profesioniști calificați și alți lucrători asimilați. De asemenea, mai mult de jumătate din migranții atrași de Craiova lucrează în sectorul serviciilor, reflectând schimbările de structură ale economiei românești. O pondere ridicată a navetiștilor angajați în servicii la nivelul zonei urbane funcționale Craiova, de 64%, lucrează în serviciile de înaltă tehnologie cu grad ridicat de cunoștințe (KIS), conform clasificării Eurostat, iar 2.8% erau angajați în sectorul TIC și al serviciilor financiare.

Figura 72. Ponderea navetiștilor, după ocupație, în 2011

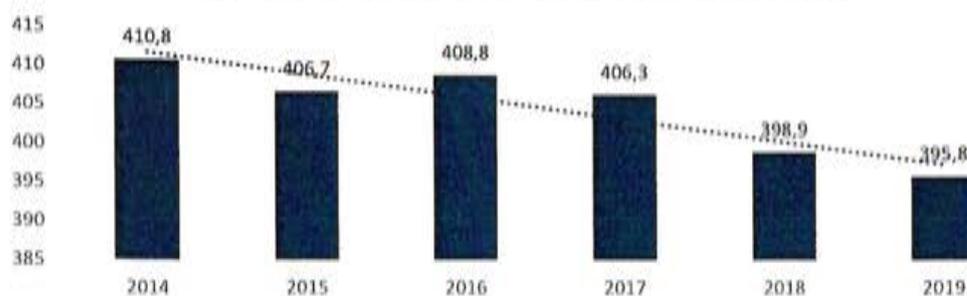
Sursa: Banca Mondială, „Orașe-Magnet”, 2017 (pe baza datelor INS)

Ocupare

Așa cum sunt definite de către INS, **resursele de muncă** reprezintă acea categorie de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economice naționale. Resursele de muncă includ: populația în vârstă de muncă, aptă de a lucra, precum și persoanele sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate.

Vârstele de muncă diferă în funcție de perioada de analiză, astfel: 2011-2015: 16-59 ani pentru femei, respectiv 16-64 ani pentru bărbați; 2016-2019: 16-60 ani pentru femei, respectiv 16-65 ani pentru bărbați; 2020: 16-61 ani pentru femei, respectiv 16-65 ani pentru bărbați.

Figura 73. Evoluția resurselor de muncă în județul Dolj (mil persoane)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Rata de activitate a resurselor de muncă reprezintă raportul, exprimat procentual, dintre populația activă civilă (populația ocupată civilă și șomerii înregistrați) și resursele de muncă. În județul Dolj, aceasta a fost în creștere din anul 2016 până în 2019, ajungând la 67,3%, față de 71,7% la nivel național.

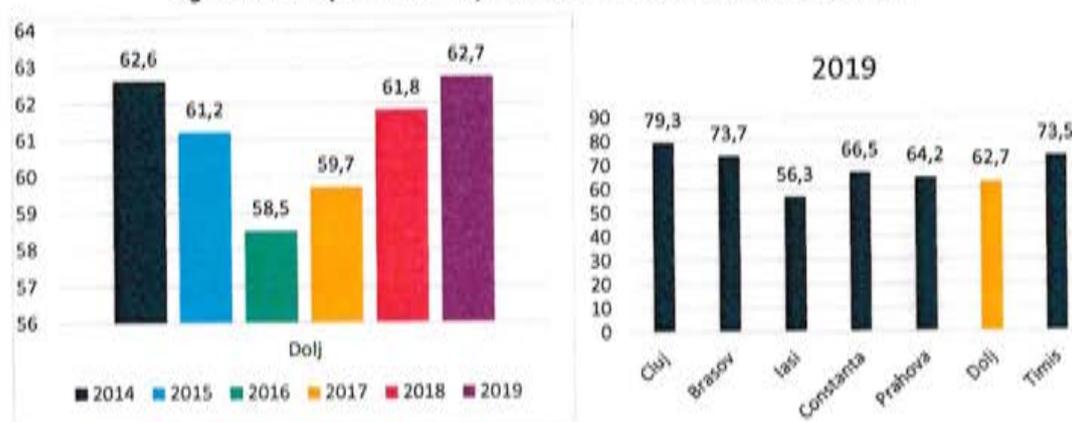
Figura 74. Rata de activitate a resurselor de muncă în județul Dolj

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Pentru anul 2019, **rata de ocupare a resurselor de muncă** din județul Dolj a fost de 62,7%, inferioară valorii naționale (69.6%) cu 7 puncte procentuale. La nivel de regiune, rata de ocupare este 65.6%. Spre deosebire de anul precedent, rata de ocupare din județul Dolj a crescut cu 0.9 puncte procentuale, și cu 1.5 puncte procentuale față de 2015.

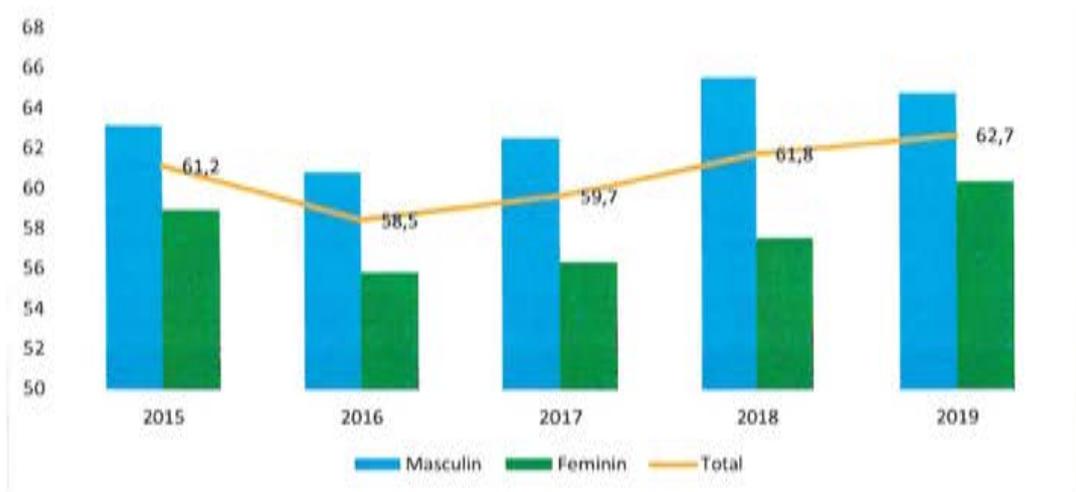
Figura 75. Evoluția ratei de ocupare a resurselor de muncă la nivel județean

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Pe sexe, se observă că diferența dintre rata de ocupare a femeilor și cea a bărbaților a scăzut de la 8 puncte procentuale în 2018 la 4.4 puncte procentuale în anul următor.

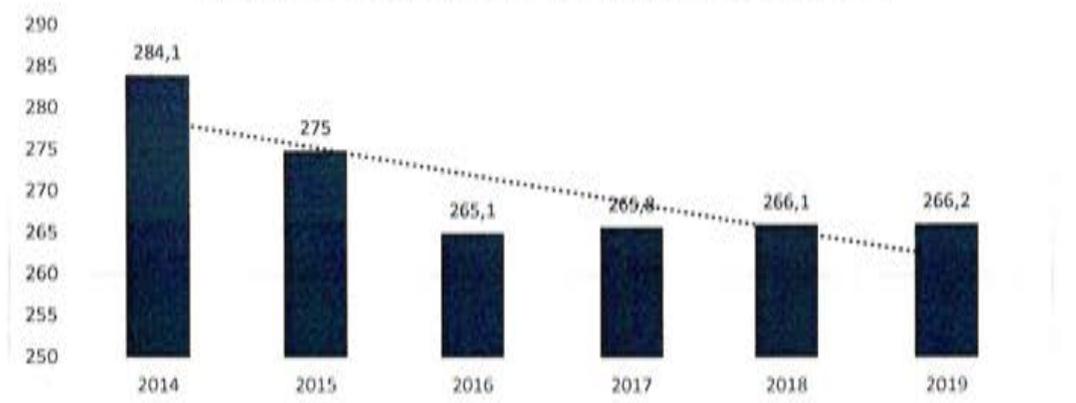
Figura 76. Rata de ocupare a resurselor de muncă în județul Dolj, pe sexe

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Populația activă civilă cuprinde populația ocupată civilă și șomerii înregistrați, caracterizând potențiala forță de muncă și gradul de ocupare a populației. Populația activă civilă de la nivelul județului Dolj în 2019 este de 266.200 persoane, din care 54,5% sunt bărbați și 45,5% femei. După o scădere majoră între 2014-2016, aceasta a înregistrat un trend pozitiv.

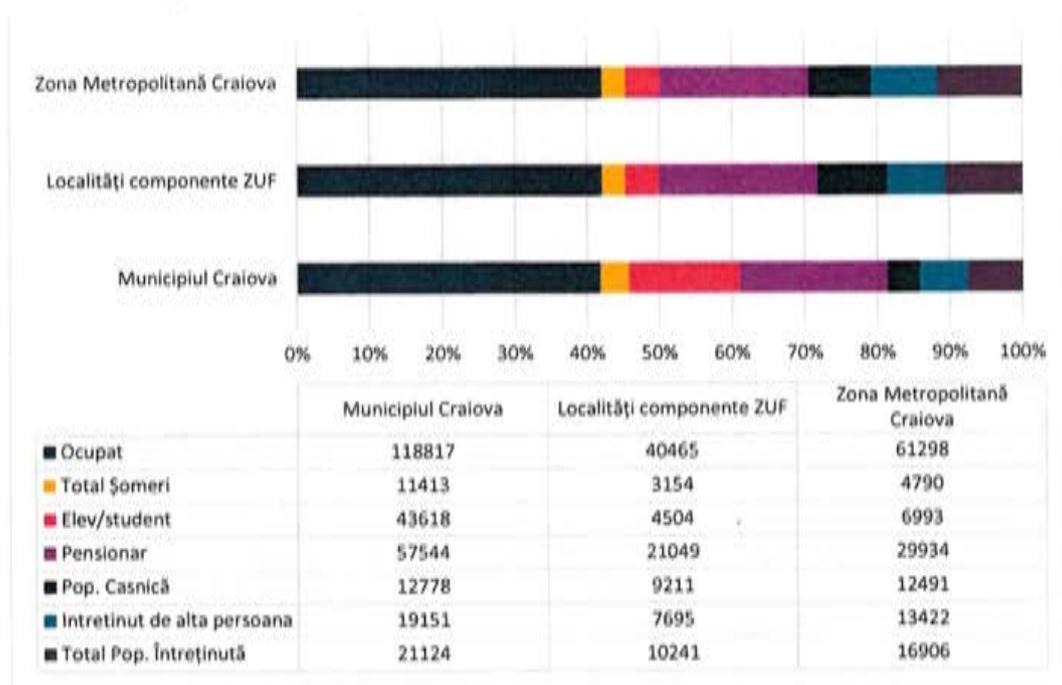
Figura 77. Evoluția populației active civile în județul Dolj (mii persoane)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Conform recensământului din 2011, **populația activă** era de 130.230 (municipiul Craiova), 285.392 (județul Dolj) și 931.136 (regiunea Sud-Vest Oltenia). La nivelul întregii ZUF, numărul persoanelor ocupate era de 159.282.

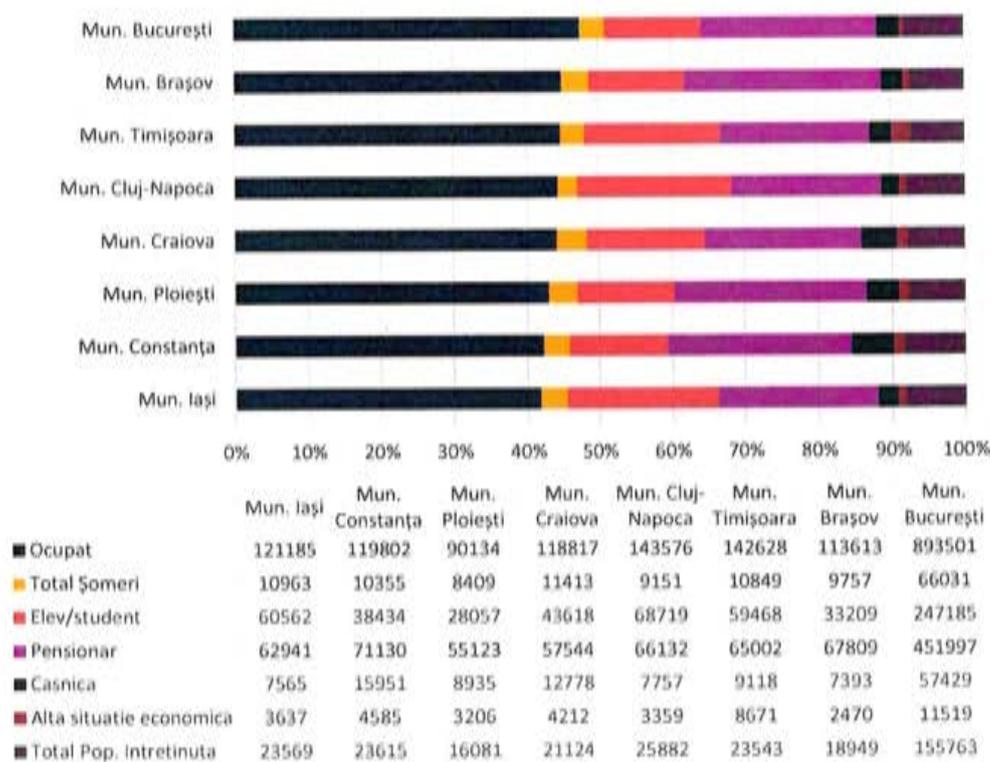
Figura 78. Statut ocupare la nivelul Zonei Urbane Funcționale și Metropolitane

Sursa: Institutul Național de Statistică, RPL 2011

Populația casnică și întreținută totaliza 53.354 persoane la nivelul Zonei Urbane Funcționale și Craiovei, conform recensământului din 2011. În comparație cu ceilalți poli de creștere, este de remarcant că populația casnică este cea mai numeroasă în Constanța, urmată de Craiova. Împreună cu populația întreținută, aceasta ar putea constitui o resursă valoroasă pentru acoperirea nevoilor de dezvoltare ale zonei.

Figura 79. Structura ocupațională a populației în poli de creștere

Sursa: Institutul Național de Statistică, RPL 2011

De asemenea, se observă că municipiul Craiova are o pondere mai scăzută de elevi/studenti în comparație cu Cluj-Napoca, Iași și Timișoara, aceștia reprezentând o resursă esențială pentru dezvoltarea municipiului în domeniul cu valoare adăugată înaltă.

În 2019, numărul mediu al salariaților la nivelul Zonei Urbane Funcționale este de 117.358, din care 91% în municipiul Craiova. După Craiova, comunele Cârcea, Ișalnița și orașul Filiași găzduiesc cei mai mulți salariați la nivel de zonă urbană funcțională. O analiză detaliată a distribuției salariaților pe sectoare se regăsește în *Studiul de fundamentare privind evoluția activităților economice*, elaborat în cadrul Planului Urbanistic General al Municipiului Craiova.

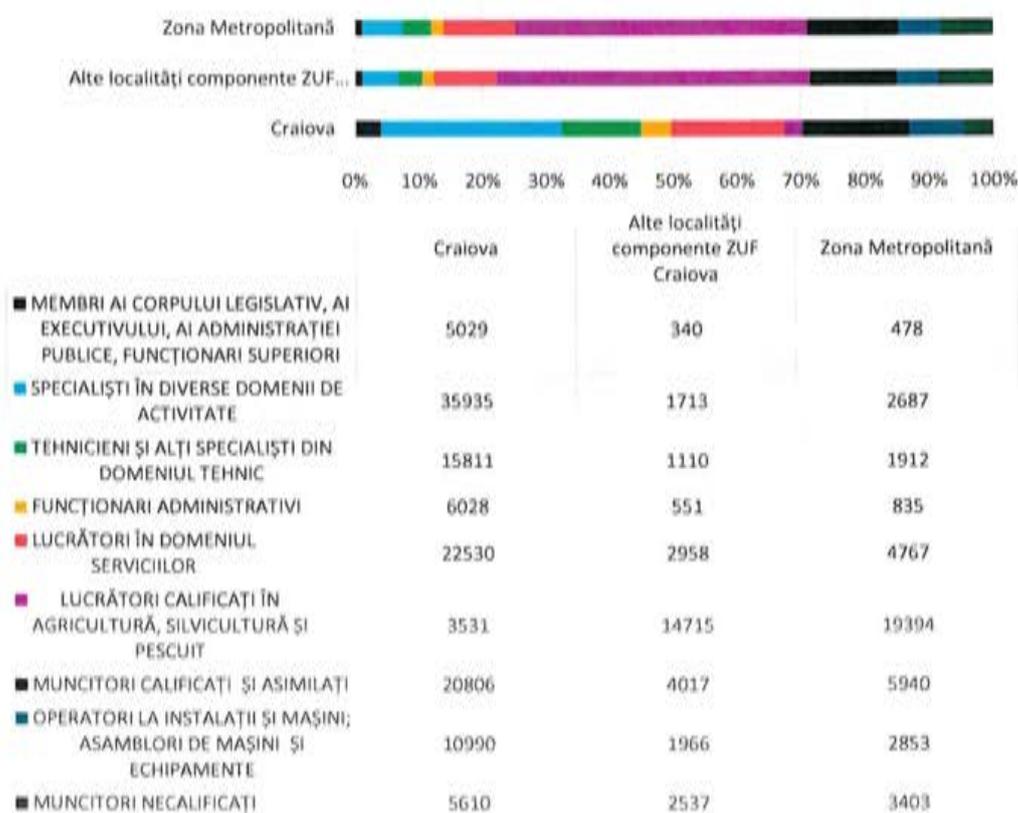
Figura 80. Număr mediu al salariaților la nivelul ZUF (2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

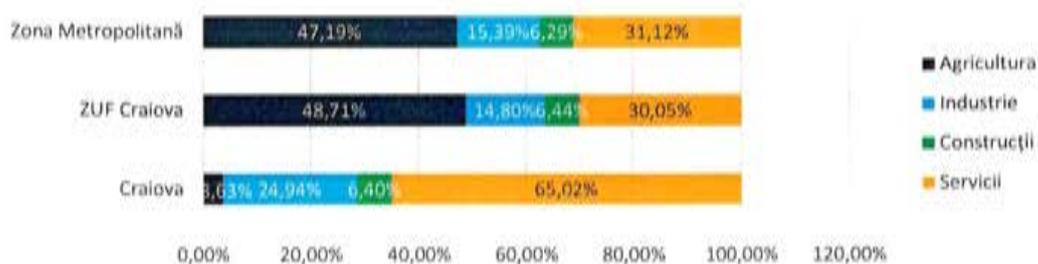
Analizând **structura ocupațională a populației**, la nivelul Municipiului Craiova cea mai mare pondere o au **specialiștii în diverse domenii de activitate**, cu 28,5% din totalul ocupațiilor. A doua categorie de ocupații din punct de vedere al numărului de persoane este reprezentată de **lucrătorii în domeniul serviciilor**, cu 17,8%, **urmată de muncitorii calificați și asimilați** (16,5%). Cei mai mulți salariați din Zona Urbană Funcțională sunt lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit (45.8%), urmați de muncitorii calificați și asimilați (14%).

Figura 81. Structura ocupațională, după COR (2011)

Sursa: Institutul Național de Statistică, RPL 2011

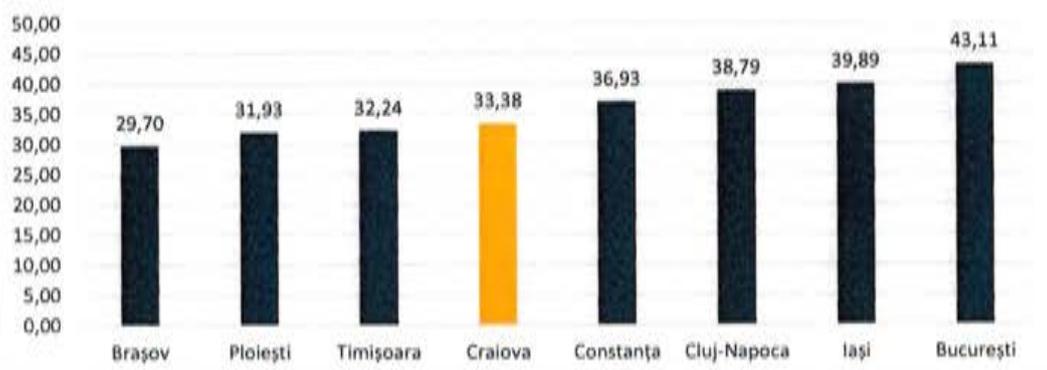
Figura 82. Ocupațiile, pe sectoare CAEN (2011)

Sursa: Institutul Național de Statistică, RPL 2011

Este important de menționat faptul că la nivelul municipiului Craiova, un procent de 33,3% dintre angajați (42150) sunt în domeniul serviciilor care necesită un nivel avansat de cunoștințe (*knowledge intensive services*).

Figura 83. Procentul populației active ocupate în servicii care implică un nivel avansat de cunoștințe

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Figura 84. Structura salariaților din județul Dolj, pe principalele activități economice (2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Cei mai mulți salariați din județul Dolj activează în comerț (aproximativ 20%), Industria prelucrătoare (19%), sănătate și asistență socială (10%). Pe de altă parte, cei mai puțini salariați se înregistrează în domeniile: intermediari financiari și asigurări, alte activități de servicii, tranzacții imobiliare, industria extractivă (1% fiecare).

În ceea ce privește numărul șomerilor înregistrați, acesta a scăzut constant atât la nivel de ZUF, ZM, cât și în Craiova. Dacă în 2016 erau înregistrați 6.379 de șomeri în zona urbană funcțională, din care 37,3% în municipiul Craiova, în 2019 totalul la nivel de ZUF este de 3.571, din care 38,4% în municipiul Craiova. Comparativ cu 2018, numărul șomerilor din zona funcțională (inclusiv Craiova) a scăzut cu 13,8%, iar față de 2010 cu 68%.

Tabel 40. Numărul șomerilor la nivel de municipiu, ZUF și ZM (2019)

Nivel	Total șomeri	Bărbați	Femei
Craiova	1372	547	825
ZUF Craiova	2199	1231	968
Zona Metropolitană	1939	1090	849

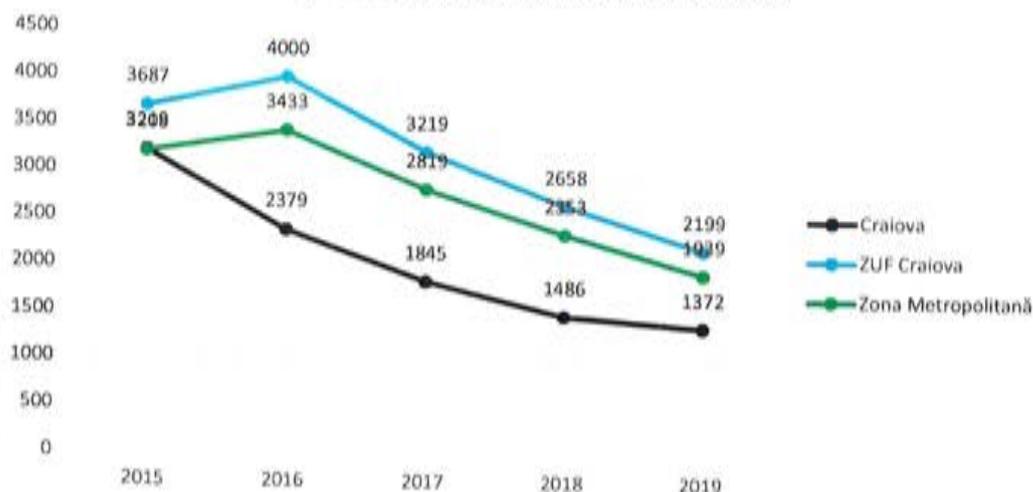
Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Tabel 41. Evoluția numărului de șomeri înregistrați (2010-2019)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
MUNICIPIUL CRAIOVA	7696	4586	4407	4781	3420	3219	2379	1845	1486	1372
Alte localități componente ZUF										
TOTAL ZUF	3579	3237	3777	4097	3958	3687	4000	3219	2658	2199
Craiova	11275	7823	8184	8878	7378	6906	6379	5064	4144	3571
TOTAL JUDEȚUL DOJ	29167	25395	27748	28229	26755	26172	25869	23331	19728	17945

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

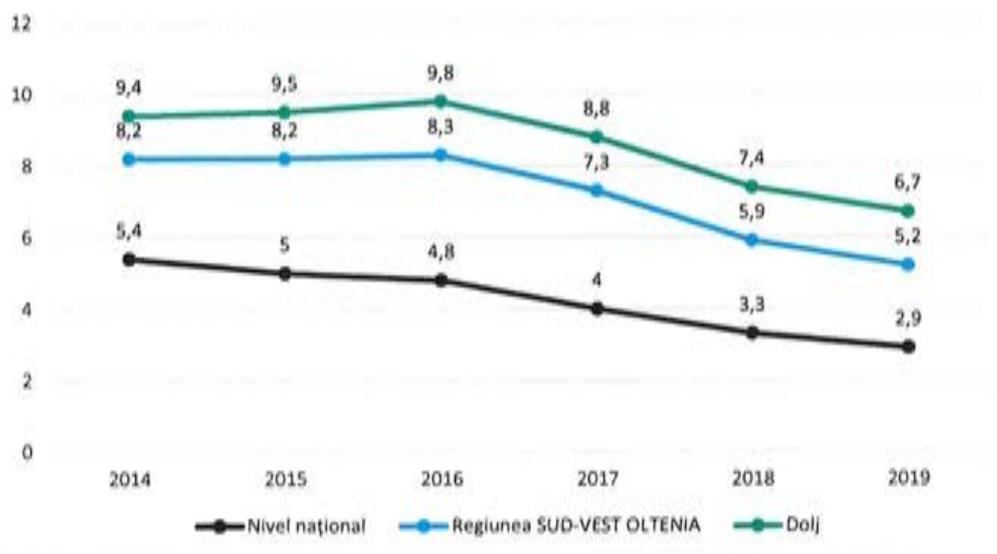
Figura 85. Evoluția numărului de șomeri înregistrați

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

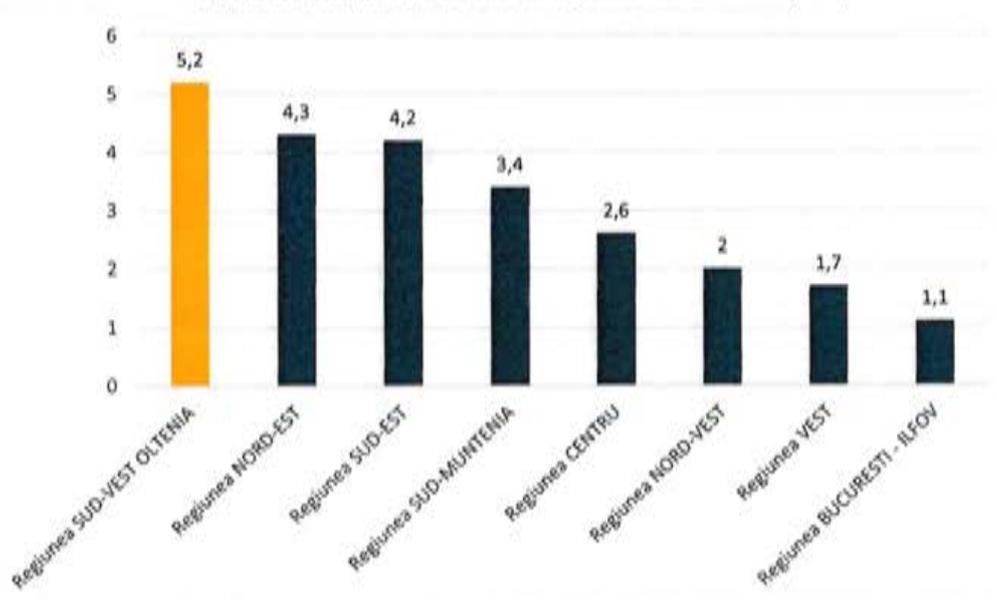
Rata șomajului înregistrat reprezintă raportul dintre numărul șomerilor înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă și populația activă civilă (șomeri și populație ocupată civilă, definită conform metodologiei INS a balanței forței de muncă. Județul Dolj înregistrează a treia cea mai mare rată a șomajului din țară, după județele Vaslui (7,5%) și Mehedinți (6,8%). În 2019, rata șomajului la nivelul județului Dolj a fost de 6,7% (7,2% pentru bărbați și 6,2% pentru femei), înregistrând un trend descendent.

Figura 86. Evoluția ratei șomajului înregistrat la nivel județean

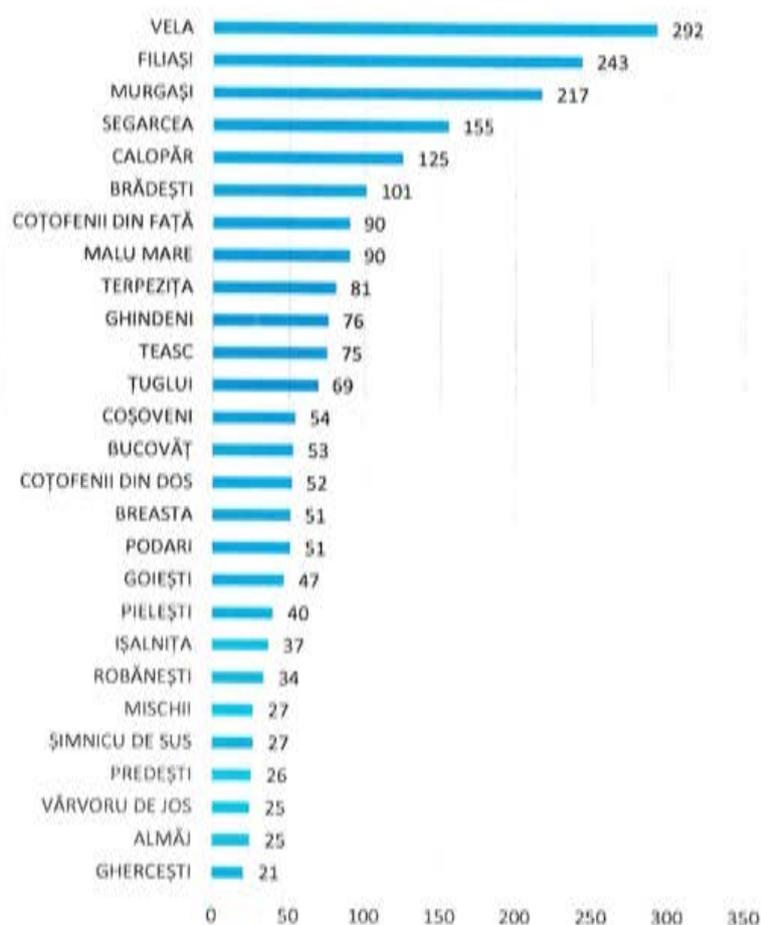
Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Figura 87. Rata șomajului la nivelul regiunilor de dezvoltare (2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

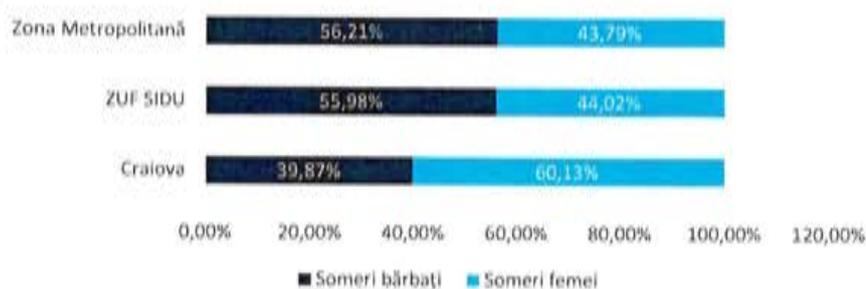
Figura 88. Număr șomeri înregistrați în localitățile componente ale ZUF Craiova (2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

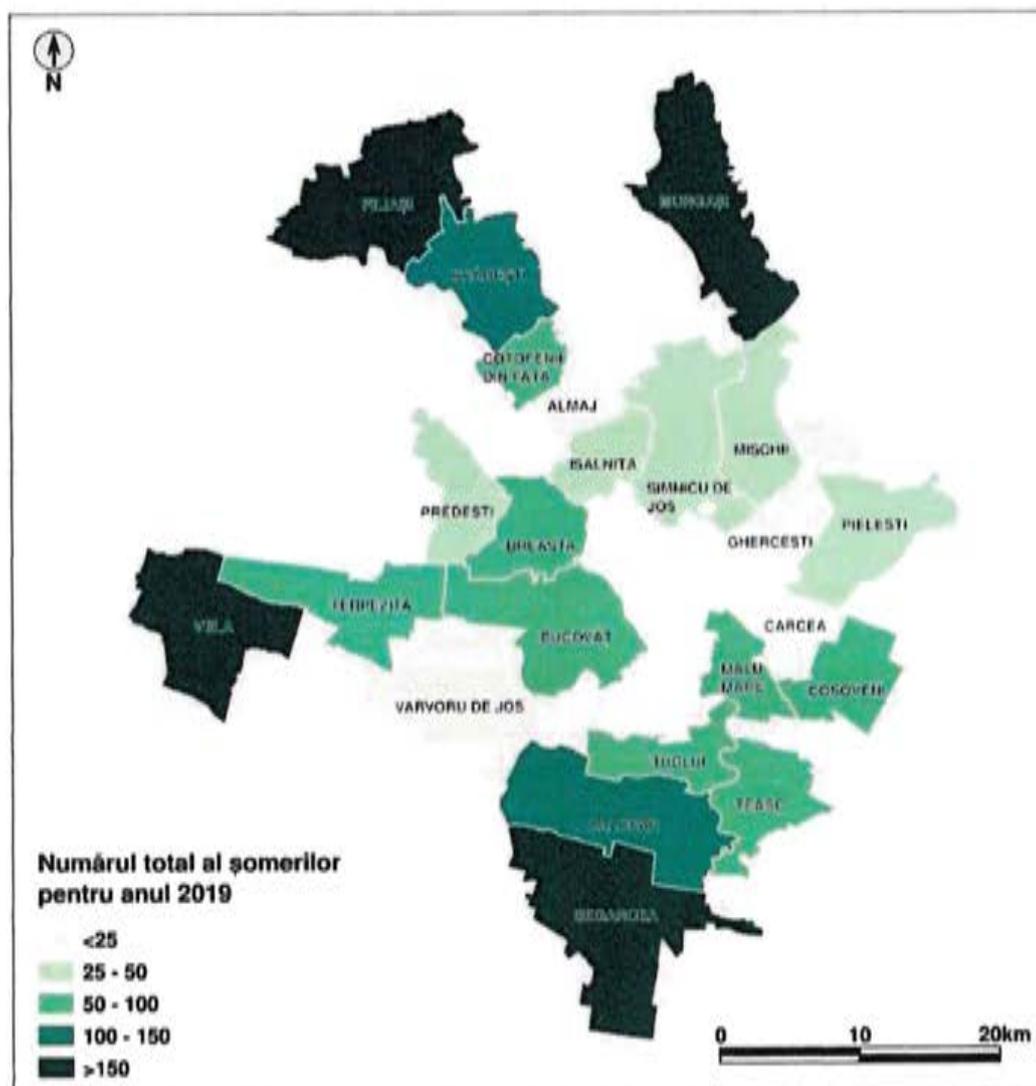
Pe sexe, se observă o rată mai ridicată a șomajului în rândul bărbaților decât în cel al femeilor, la nivelul ZUF și ZM, observată și în anii precedenți. În Craiova, 60,1% dintre șomeri sunt femei (825 femei, față de 547 bărbați).

Figura 89. Distribuția pe sexe a șomerilor (2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Figura 90. Numărul șomerilor în Zona Metropolitană Craiova (2019)

Sursa: Studiu privind evoluția activităților economice – PUG Craiova

Marginalizare pe ocupare și capital uman

Potrivit datelor din Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din România realizat de Banca Mondială folosind date de la Recensământul Populației și al Locuințelor realizat în 2011, 15,9% din populația județului Dolj trăiește în **zone dezavantajate pe ocupare**. Orașele Filași și Segarcea înregistrează o rată ridicată a populației dezavantajate pe ocupare, cu 36,3%, respectiv 40%, spre deosebire de Craiova, unde rata este 7%.

„Zonele dezavantajate pe ocuparea forței de muncă sunt, prin definiție, sectoare de recensământ în care locuitorii nu prezintă un deficit educațional, însă nu reușesc să găsească un loc de muncă în sectorul formal, indiferent de condițiile lor de locuit (condițiile de locuit variază și nu definesc

zona). Această categorie se referă în general la zone care au avut în perioada comunistă o concentrare mare de întreprinderi. Majoritatea locuitorilor din aceste zone au un nivel de educație mediu și dețin diverse calificări profesionale, în general, în domeniul industriei. Însă, după 1990 aceștia s-au confruntat cu închiderea fostelor întreprinderi socialiste. În ciuda existenței unei forțe de muncă profesional calificată, aceste zone au avut parte de puține investiții private în ultimii douăzeci de ani și, drept consecință, există oportunități reduse de angajare în sectorul formal.³⁷

De asemenea, 8,4% din populația județului Dolj trăiește în zone dezavantajate pe capital uman. 3,8% din populația municipiului Craiova, 22,7% din cea a orașului Filași și 18,2% din populația orașului Segarcea este dezavantajată din punct de vedere al capitalului uman.

„Zonele dezavantajate pe capital uman includ persoane cu un nivel scăzut de educație formală care pot avea un loc de muncă sau nu, dar ale căror condiții de locuit sunt considerate standard pentru zonele urbane din România. Aceste zone urbane sunt locuite de persoane necalificate, care lucrează în agricultură, construcții sau alte sectoare, în multe cazuri, informal. Nivelul de ocupare în sectorul formal este de regulă scăzut, dar spre deosebire de tipul 2, acesta este cauzat de nivelul scăzut de capital uman. Prin urmare, intervențiile în acest tip de zone trebuie să se concentreze pe calificarea forței de muncă.”³⁸

Figura 91. Tipologia zonelor urbane dezavantajate pe ocupare și capital uman

	Criterii primare		
	Nivel scăzut de capital uman	Nivel scăzut de ocupare în sectorul formal	Locuire precară
Zone dezavantajate pe ocupare	Nu	Da	Da/Nu
Zone dezavantajate pe capital uman	Da	Da/Nu	Nu

Sursa: Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate, Banca Mondială

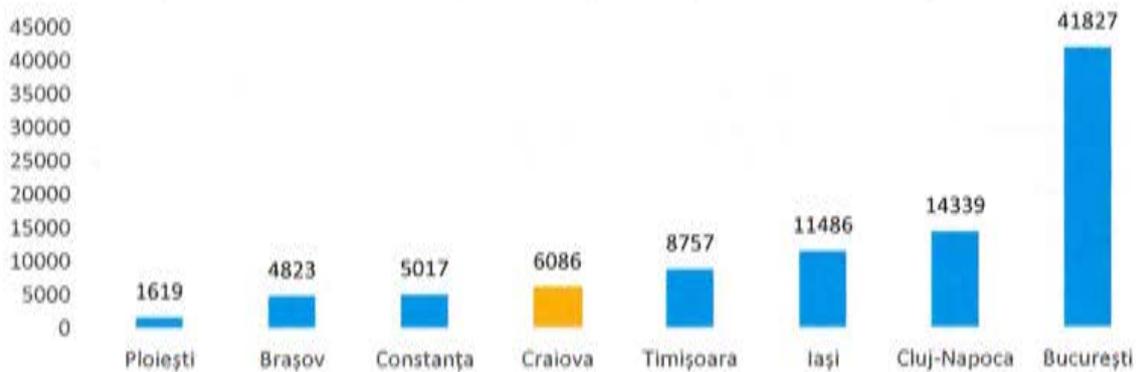
Absolvenți de învățământ superior

Numărul total de absolvenți de învățământ superior-absolvenți cu diplomă (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale) din cadrul Polului de Creștere Craiova a fost în anul 2018, de 6086, cu o ușoară creștere față de 2014 (6013 absolvenți). Dintre aceștia, 3908 au fost absolvenți de învățământ universitar de licență.

³⁷ Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate, Banca Mondială

³⁸ idem

Figura 92. Numărul absolvenților de învățământ superior în poli de creștere, 2018

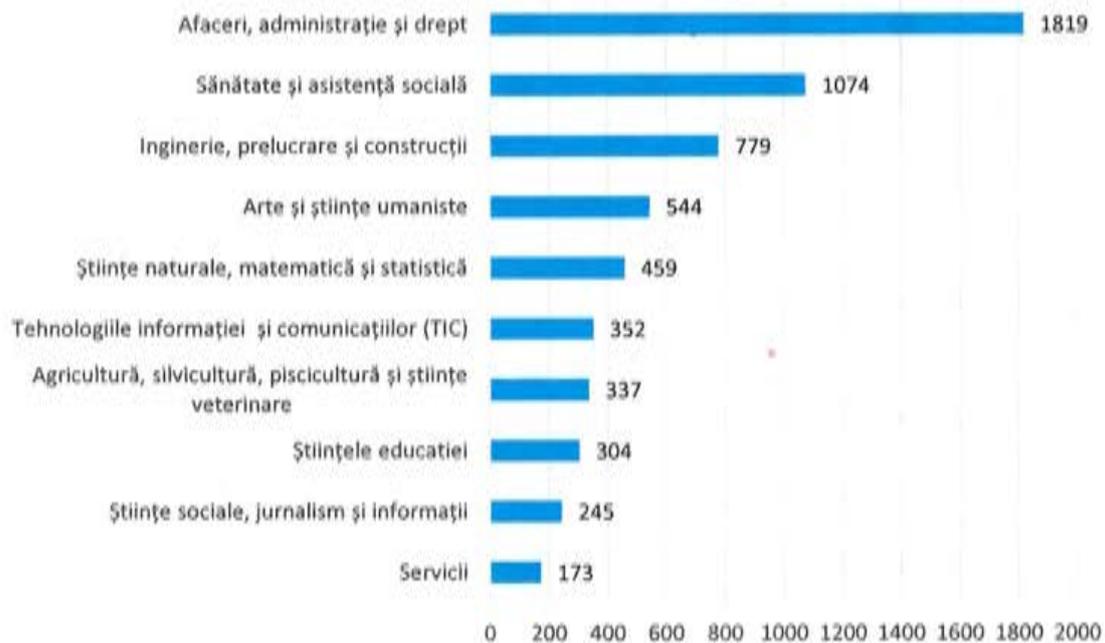

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În comparație cu ceilalți poli de creștere, numărul absolvenților de învățământ superior din Craiova îl depășește pe cel din Constanța, Brașov și Ploiești.

Pe grupe de specializări, cei mai numeroși absolvenți înregistrați în anul 2018 în municipiul Craiova au fost în cadrul specializării Afaceri, administrație și drept (29.9%), sănătate și asistență socială (17.65%), respectiv inginerie, prelucrare și construcții (12.8%).

Figura 93. Numărul de absolvenți de învățământ superior, pe grupe de specializări, 2018

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

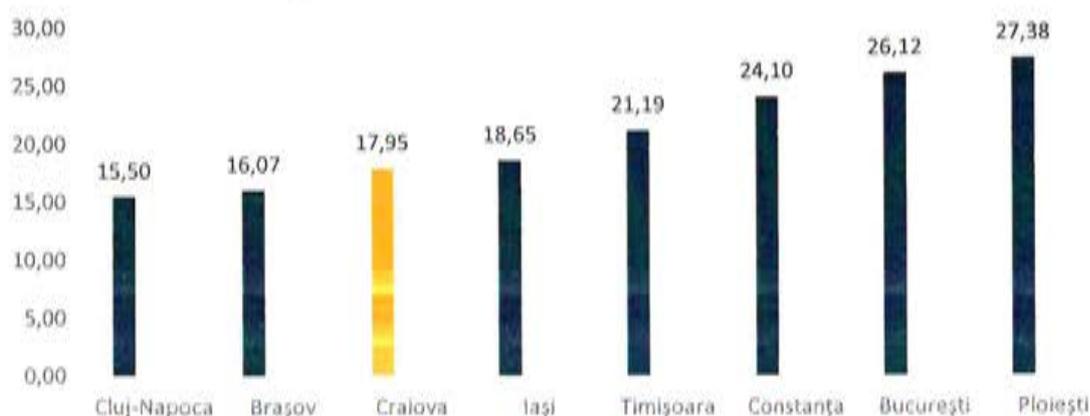
Tineri NEET

Tinerii NEET sunt definiți în România ca fiind tinerii cu vârsta cuprinsă între 16 și 29 de ani care nu au un loc de muncă, nu urmează o formă de învățământ și nu participă la activități de formare

profesională. Datele Eurostat din 2019 privind situația NEET (încadrați ca vârstă între 16-29³⁹) situează România pe locul șapte între țările europene cu cea mai ridicată rată, de 17.3% (3.3. puncte procentuale peste media europeană).

La nivelul municipiului Craiova, 17.95% dintre tinerii cu vârsta cuprinsă între 16-29 ani se încadrau în categoria NEET, conform datelor Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011. Între reședințele de județ, Craiova se regăsește între localitățile cu cea mai mică rată a acestui indicator, pe locul zece. În comparație cu ceilalți poli de creștere, procentul tinerilor NEET în 2011 a fost unul redus, rate mai mici decât în Craiova înregistrându-se doar în Brașov și Cluj-Napoca.

Figura 94. Rata NEET (16-29 ani) în poli de creștere, 2011

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

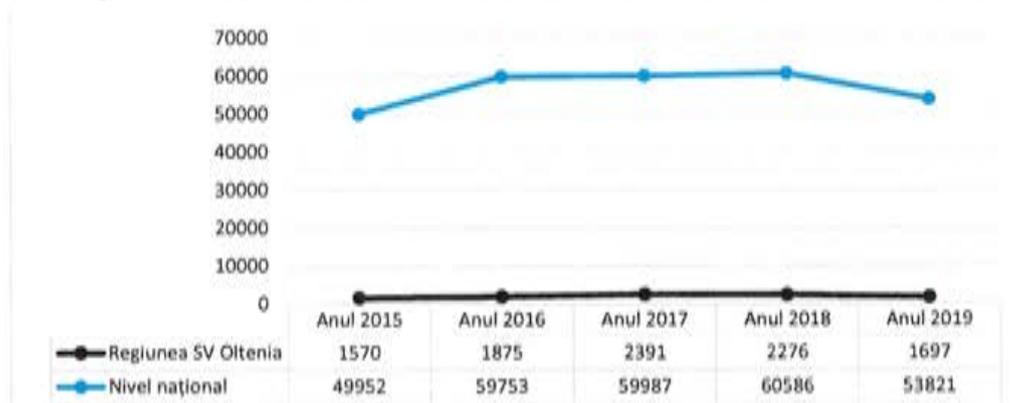
Disponibilitatea locurilor de muncă

Peste jumătate dintre craioveni consideră că nu le este ușor să găsească un loc de muncă în oraș.

Analizând situația existentă a **locurilor de muncă vacante** la nivelul Regiunii SV Oltenia, în anul 2019 se înregistrează un număr de 1.697 locuri de muncă vacante, potrivit datelor furnizate de INS. Începând din 2017, se observă o scădere a locurilor de muncă vacante.

³⁹ Conform Legii 76/2002, 2002 privind sistemul de asigurări de șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, „tânăr NEET” este persoana cu vârsta cuprinsă între 16 ani și până la împlinirea vârstei de 29 de ani, care nu are loc de muncă, nu urmează o formă de învățământ și nu participă la activități de formare profesională.

Figura 95. Evoluția numărului de locuri de muncă vacante la nivelul regiunii și la nivel național

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

În 2019, cele mai multe locuri vacante din regiunea Sud-Vest Oltenia sunt în industria prelucrătoare (537, 31,6% din totalul locurilor vacante), urmate de cele din sănătate și asistență socială (336, 19,8%) și administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public (302, 17,8%).

Cea mai mare nevoie de resurse umane se înregistrează, la nivel regional, în ceea ce privește specialiștii din diverse domenii de activitate (26% din total – 442 locuri vacante), muncitorii calificați și asimilați (22.2% - 378), respectiv lucrători în domeniul serviciilor (16% - 282). Situația detaliată este disponibilă în tabelul de mai jos.

Tabel 42. Locuri de muncă vacante în regiunea Sud-Vest Oltenia (2019)

Grupe majore de ocupații (ISCO-08)	Nr. locuri de muncă vacante
Specialiști în diverse domenii de activitate	442
Muncitori calificați și asimilați	378
Lucrători în domeniul serviciilor	282
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	155
Ocupații elementare	154
Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic	111
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori	95
Funcționari administrativi	77
Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit	3
Total	1697

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Între 2015 și 2019, cererea de specialiști în diverse domenii de activitate s-a menținut pe primul loc, înregistrând însă o scădere de 32% în 2019 față de anul precedent. Datele privind trimestrul I și II al anului 2020 indică menținerea acestui trend descendent. Cererea de muncitori calificați și asimilați a fost în continuare creștere în perioada 2015-2019, menținându-se și în primul trimestru al anului 2020.

În ceea ce privește serviciile, precum și ocupațiile elementare („muncitori necalificați”⁴⁰), cererea la nivel de regiune este în scădere începând din 2017.

⁴⁰ În conformitate cu Ordinul nr. 1635/2018 al Ministerului Muncii și Justiției Sociale, denumirea "Muncitori necalificați" s-a modificat în "Ocupații elementare"

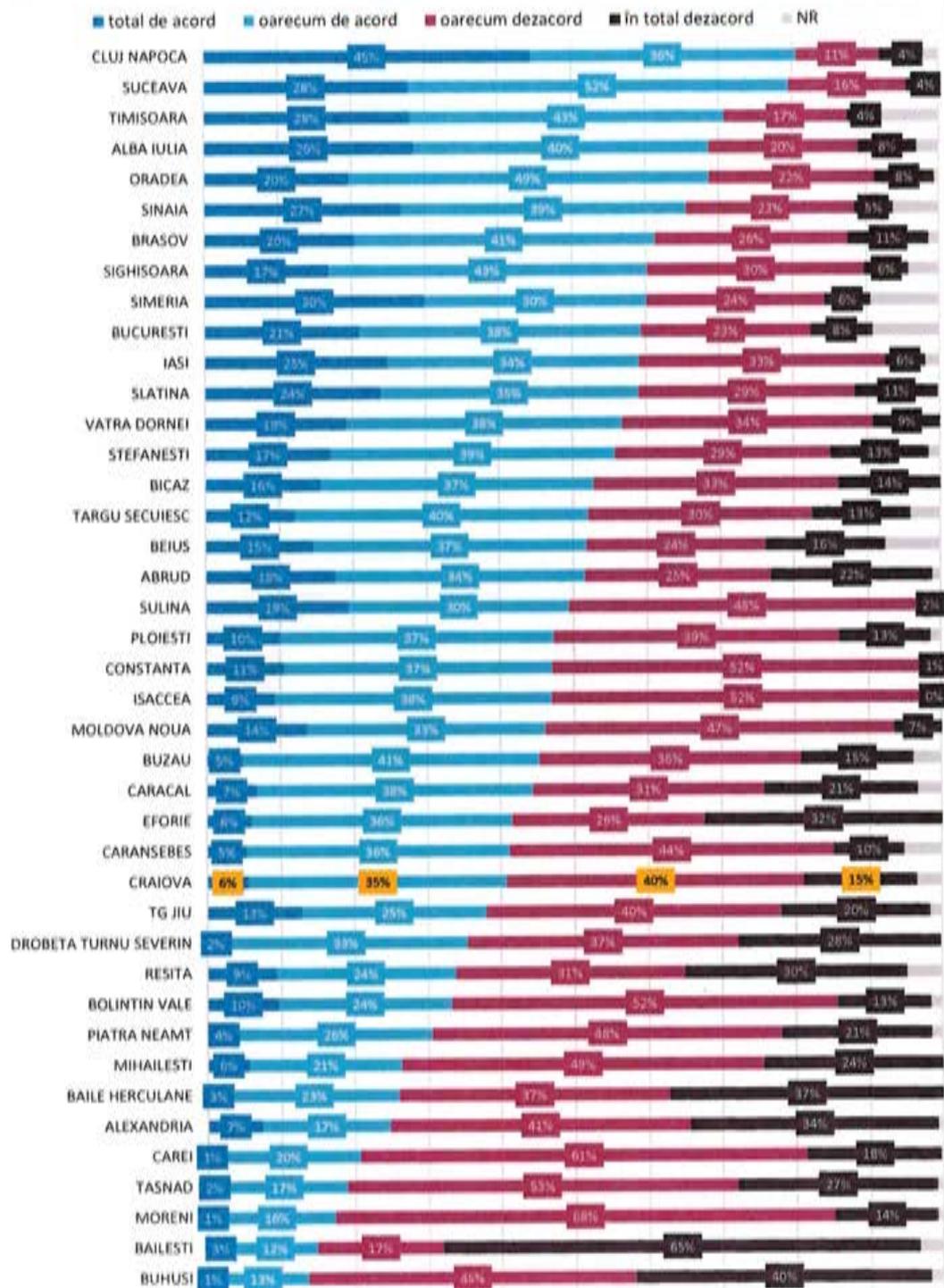
Figura 96. Locuri de muncă vacante în regiunea Sud-Vest Oltenia, pe secțiuni CAEN (2019)

Sursa: Institutul Național de Statistică, INS-TEMPO

Conform Barometrului Urban 2020, realizat în cadrul proiectului pentru elaborarea Politicii Urbane a României, la nivel național, 50% din populația urbană este de acord cu afirmația „la mine în oraș este ușor să găsești un loc de muncă”. Cu o rată de 42%, regiunea Sud-Vest Oltenia înregistrează valori sub media națională, alături de regiunile Sud-Muntenia (38%) și Sud-Est (46%). În ce privește Municipiul Craiova, 45% dintre craioveni au răspuns că le este ușor sau oarecum ușor să își găsească un loc de muncă, iar 40% sunt mai degrabă în dezacord și 15% sunt în total dezacord.

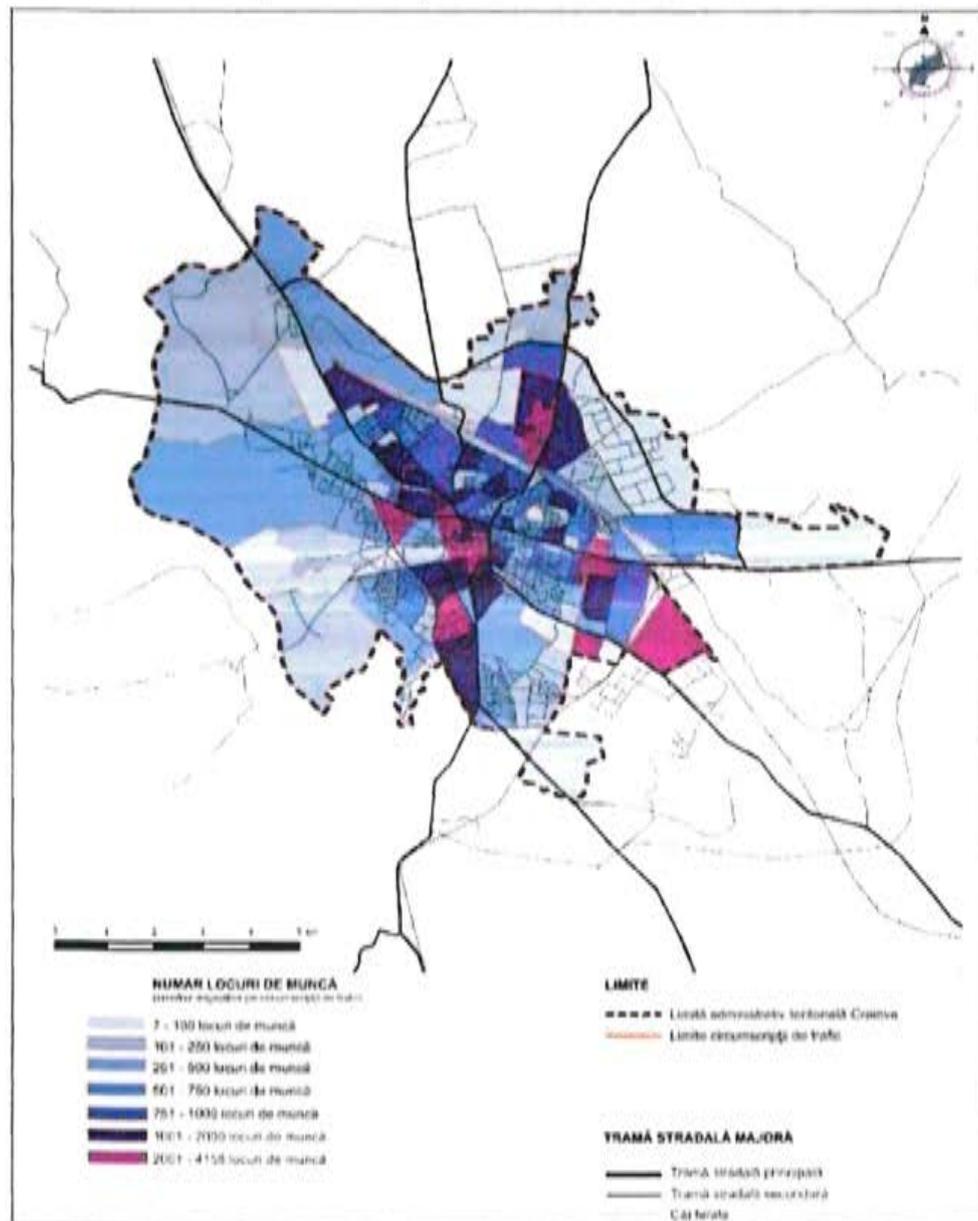
Figura 97. În ce măsură sunteți de acord cu afirmația „în orașul meu este ușor să găsești un loc de muncă”?

Sursa: Politica Urbană a României, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020

Distribuția teritorială a locurilor de muncă analizată în Planul de Mobilitate Urbană al Craiovei (2017) relevă o creștere a locurilor de muncă în unitățile administrativ-teritoriale limitrofe municipiului, în comunele Ghercești, Cârcea și Podari.

Figura 98. Distribuția teritorială a locurilor de muncă

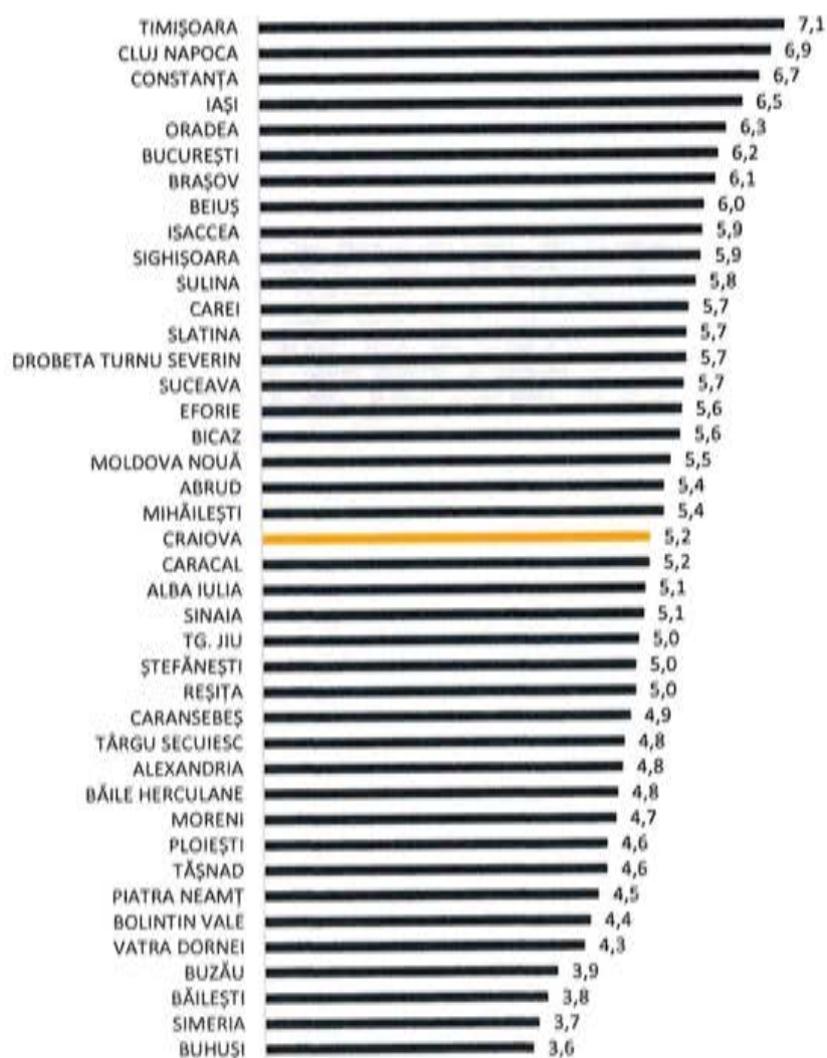
Sursa: PMUD Craiova (2017)

Calitatea locurilor de muncă

Cu privire la calitatea locurilor de muncă din oraș, craiovenii au acordat, în medie, nota 5.2 din 10.

Craiovenii au fost chestionați și cu privire la gradul de mulțumire față de calitatea locurilor de muncă. Media națională a aprecierii calității locurilor de muncă la nivel urban a fost de 5,6, pe o scală de la 1 (foarte nemulțumit) la 10 (foarte mulțumit). Craiova se situează aproape de media națională, cu o medie a răspunsurilor de 5.2.

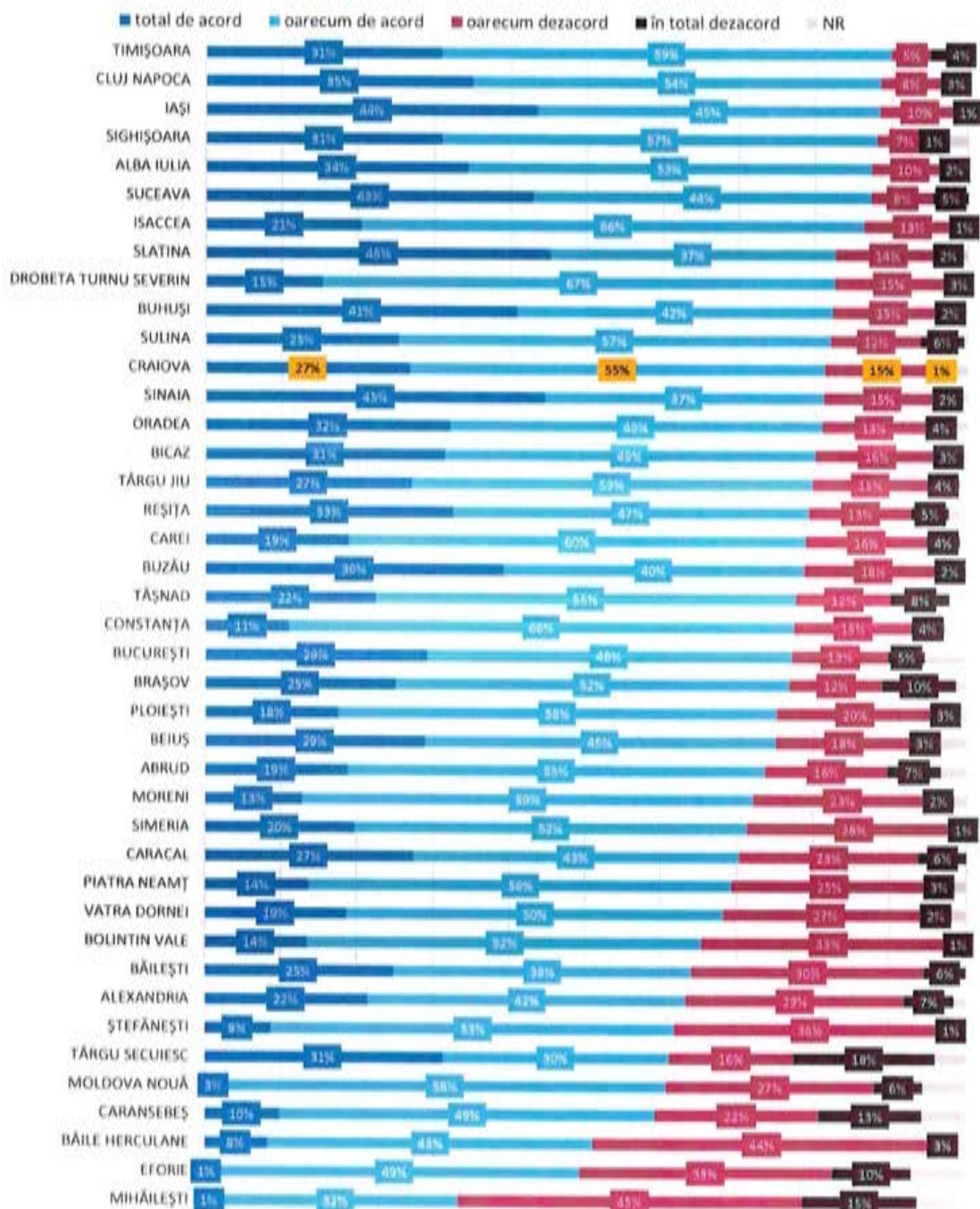
Figura 99. Pe o scală de la 1(foarte nemulțumit) la 10 (foarte mulțumit) cât de mulțumit sunteți de calitatea locurilor de muncă din orașul dvs.? (media aprecierilor)

Sursa: *Politica Urbană a României, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020*

La nivel național, 78% din populația urbană ocupată s-a declarat mulțumită sau foarte mulțumită de locul de muncă. Din acest punct de vedere, municipiul Craiova se situează peste media națională, 82% dintre respondenți declarând că sunt mulțumiți sau foarte mulțumiți de situația locului de muncă actual.

Figura 100. În general, cât de mulțumit sunteți de situația locului dvs. de muncă?

Sursa: Politica Urbană a României, Barometru privind Calitatea Vieții, 2020

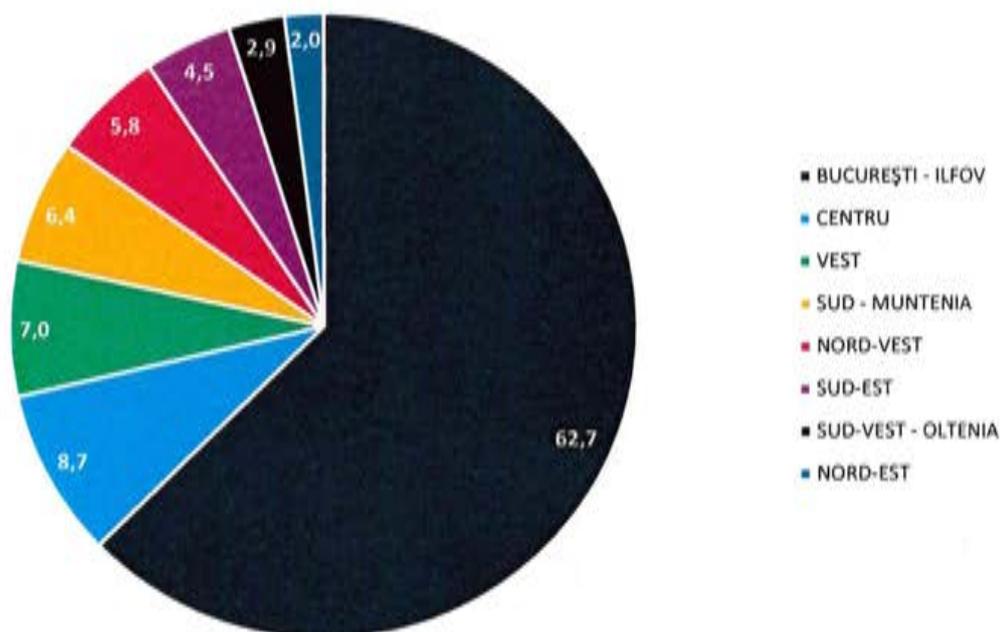
Atragerea de investiții străine directe

Cea mai rapidă cale de a impulsiona o economie locală este atragerea de investiții străine. Totuși, acest lucru trebuie realizat într-un mod strategic – de exemplu, prin căutarea de companii cu valoare adăugată mare, productivitate ridicată și salarii mari.

Este necesar ca administratiile publice locale să aibă un rol activ în promovarea regiunii către investitori cu valoare adăugată mare. Este evident că orice investiție este preferabilă lipsei de investitori, dar dacă autoritățile locale ar fi mai proactive în a căuta, comunica și negocia cu potențialii investitori, acestea ar putea oferi și perspective economice mai bune pentru comunitatea pe care o reprezintă.

Majoritatea soldului ISD din Regiunea Sud-Vest Oltenia este capacitat în Zona Urbană Funcțională Craiova. Având un singur centru urban de importanță economică, Regiunea Sud-Vest Oltenia a atras doar 2,9% din soldul ISD la nivel național. Cele mai mari volume de investiții străine directe s-au înregistrat în regiunea de dezvoltare București – Ilfov (55.349 milioane euro sold la 31 decembrie 2019, reprezentând 62,7% din totalul ISD), urmată de regiunea Centru (7.648 milioane euro), regiunea Vest (6.198 milioane euro) și regiunea Sud – Muntenia (5.671 milioane euro). În contrast, cele mai mici valori ale investițiilor se regăsesc în regiunea Sud-Vest–Oltenia (2.536 milioane euro) și regiunea Nord-Est (1.765 milioane euro).

Figura 101. Distribuția pe regiuni de dezvoltare a soldului ISD

Sursa: Banca Națională a României

Investițiile străine directe și dezvoltarea economică

Investițiile străine directe (ISD) reprezintă una dintre principalele surse de stimulare a dezvoltării întreprinderilor private, având un efect multiplicator prin creșterea verticală în economia rezidentă. Complementar cu investițiile publice, ISD reprezintă cea mai mare sursă de finanțare externă pentru majoritatea țărilor în curs de dezvoltare.

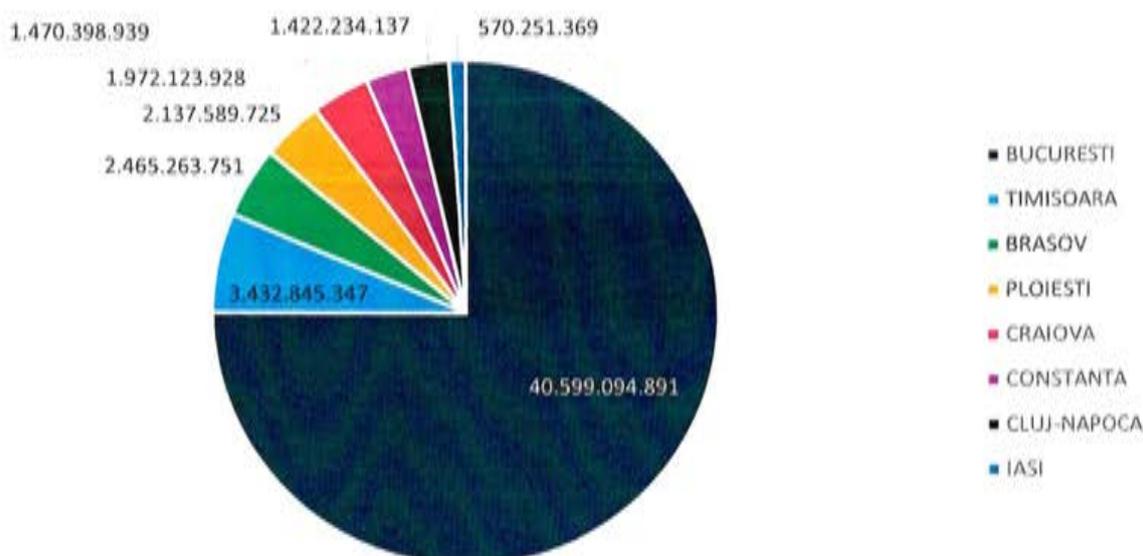
ISD au, de asemenea, un potențial semnificativ de a transforma economiile prin crearea de locuri de muncă mai bine plătite și mai stabile în țările gazdă⁴¹. În plus, pot contribui la profesionalizarea mediului de afaceri local, prin impunerea unor standarde ridicate în interacțiunile lor cu furnizorii, concurenții și partenerii de afaceri.

Pe lângă contribuția la dezvoltarea întreprinderilor și contribuția la dezvoltarea capitalului uman, investițiile străine directe reprezintă o sursă importantă de tehnologii inovatoare care contribuie la stimularea competitivității și a productivității muncii. Relația directă cu mediul extern conduce în mod invariabil la dezvoltarea comerțului internațional pentru țara gazdă, facilitând la integrarea sa în economia globală și în mod direct la creșterea PIB-ului prin producție incrementală și exporturi.

Este de remarcat faptul că Regiunea Sud-Vest Oltenia, deși are o contribuție mai mică a PIB-ului național decât Regiunea Nord-Est, reușește să atragă volume mai crescute de investiții străine directe. Pe termen lung, prin natura faptului că ISD-urile aduc nu doar un aport de capital mai mare, ci și o eficiență tehnologică, a productivității muncii și a expunerii pe piețele de desfacere, este de așteptat ca regiunea să recupereze din decalajele actuale și să producă evoluții pozitive cu privire la contribuția din PIB-ul național. Acest lucru se poate realiza doar prin expunerea constantă la un sold ISD ridicat, recuperând față de principalele regiuni de dezvoltare.

Pentru luna iunie 2020, datele ONRC indicau că în România exista un total de 108,84 miliarde de lei în cuantum de capital social subscris străin în cadrul primelor 50 de companii active din fiecare județ, ordonate descrescător în funcție de participarea străină la capitalul social subscris. Din această valoare, Județul Dolj înregistra doar 2,26 miliarde de lei, respectiv 2% din valoarea totală.

Figura 102. Valoarea capitalului social subscris străin (RON) în anul 2020

Sursa: Oficiul Național al Registrului Comerțului

⁴¹ Raportul privind competitivitatea investițiilor globale 2017/2018, Banca Mondială, 2018